။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒီဃနိကာယော

ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိ

၁. ပါထိကသုတ္တံ

သုနက္ခတ္တဝတ္ထု

၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု ဝိဟရတိ အနုပိယံ နာမ [အနုပ္ပိယံ နာမ (သျာ.)] မလ္လာနံ နိဂမော။ အထ ခော ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အနုပိယံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အထ ခော ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – “အတိပ္ပဂေါ ခော တာဝ အနုပိယာယံ [အနုပိယံ (က.)] ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ။ ယံနူနာဟံ ယေန ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ အာရာမော, ယေန ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမေယျ”န္တိ။

၂. အထ ခော ဘဂဝါ ယေန ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ အာရာမော, ယေန ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခော ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ဧတု ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ။ သွာဂတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ စိရဿံ ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဣမံ ပရိယာယမကာသိ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ နိသီဒတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ဣဒမာသနံ ပညတ္တ”န္တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပညတ္တေ အာသနေ။ ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တောပိ ခော ပရိဗ္ဗာဇကော အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “ပုရိမာနိ, ဘန္တေ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပစ္စက္ခာတော ဒါနိ မယာ, ဘဂ္ဂဝ, ဘဂဝါ။ န ဒါနာဟံ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာမီ’တိ။ ကစ္စေတံ, ဘန္တေ, တထေဝ, ယထာ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော အဝစာ”တိ? “တထေဝ ခော ဧတံ, ဘဂ္ဂဝ, ယထာ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော အဝစ”။

၃. ပုရိမာနိ, ဘဂ္ဂဝ, ဒိဝသာနိ ပုရိမတရာနိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မံ ဧတဒဝေါစ – ‘ပစ္စက္ခာမိ ဒါနာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ။ န ဒါနာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမီ’တိ။ ‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အပိ နု တာဟံ, သုနက္ခတ္တ, ဧဝံ အဝစံ, ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာဟီ’တိ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’။ ‘တွံ ဝါ ပန မံ ဧဝံ အဝစ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမီ’တိ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’။ ‘ဣတိ ကိရ, သုနက္ခတ္တ, နေဝါဟံ တံ ဝဒါမိ – ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာဟီတိ။ နပိ ကိရ မံ တွံ ဝဒေသိ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမီတိ။ ဧဝံ သန္တေ, မောဃပုရိသ, ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိက္ခသိ? ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ [ယာဝ စ (က.)] တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓ’န္တိ။

၄. ‘န ဟိ ပန မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရောတီ’တိ။ ‘အပိ နု တာဟံ, သုနက္ခတ္တ, ဧဝံ အဝစံ – ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာဟိ, အဟံ တေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿာမီ’တိ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’။ ‘တွံ ဝါ ပန မံ ဧဝံ အဝစ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမိ, ဘဂဝါ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတီ’တိ? ‘နော ဟေတံ, ဘန္တေ’။ ‘ဣတိ ကိရ, သုနက္ခတ္တ, နေဝါဟံ တံ ဝဒါမိ – ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာဟိ, အဟံ တေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿာမီ’တိ; နပိ ကိရ မံ တွံ ဝဒေသိ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမိ, ဘဂဝါ မေ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတီ’တိ။ ဧဝံ သန္တေ, မောဃပုရိသ , ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိ

ကွသိ? တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ကတေ တ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ အကတေ တ ဥတ္တရိမနု ဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ ယဿတ္ထာယ မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ ခယာယာ'တိ? 'ကတေ တ, ဘန္တေ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ အကတေ တ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣ ဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ ယဿတ္ထာယ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာ ယာ'တိ။ 'ဣတိ ကိရ, သုနက္ခတ္တ, ကတေ တ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ, အကတေ တ ဥတ္တရိမနုဿ သဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယေ, ယဿတ္ထာယ မယာ ဓမ္မော ဒေသိတော, သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ ခယာယ။ တတ္ထ, သုနက္ခတ္တ, ကိံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကတံ ကရိဿတိ? ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓ'န္တိ။

၅. 'န ဟိ ပန မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အဂ္ဂညံ ပညပေတီ'တိ [ပညာပေတီတိ (ပီ.)]? 'အပိ နု တာဟံ, သုနက္ခတ္တ, ဧဝံ အဝစံ – ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရာဟိ, အဟံ တေ အဂ္ဂညံ ပညပေဿာမီ'တိ? 'နော ဟေတံ, ဘန္တေ'။ 'တွံ ဝါ ပန မံ ဧဝံ အဝစ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမိ, ဘဂဝါ မေ အဂ္ဂညံ ပညပေဿတီ'တိ? 'နော ဟေတံ, ဘန္တေ'။ 'ဣတိ ကိရ, သုနက္ခတ္တ, နေဝါဟံ တံ ဝဒါမိ – ဧဟိ တွံ, သုနက္ခတ္တ, မမံ ဥဒ္ဒိ ဿ ဝိဟရာဟိ, အဟံ တေ အဂ္ဂညံ ပညပေဿာမီတိ။ နပိ ကိရ မံ တွံ ဝဒေသိ – အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဝိဟရိဿာမိ, ဘဂဝါ မေ အဂ္ဂညံ ပညပေဿတီ'တိ။ ဧဝံ သန္တေ, မောဃပုရိသ, ကော သန္တော ကံ ပစ္စာစိက္ခသိ? တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ပညတ္တေ တ အဂ္ဂညေ, အပညတ္တေ တ အဂ္ဂညေ, ယဿတ္ထာယ မယာ ဓမ္မော ဒေ သိတော, သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယာ'တိ? 'ပညတ္တေ တ, ဘန္တေ, အဂ္ဂညေ, အပညတ္တေ တ အဂ္ဂညေ, ယဿတ္ထာယ ဘဂဝတာ ဓမ္မော ဒေသိတော, သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာ ယာ'တိ။ 'ဣတိ ကိရ, သုနက္ခတ္တ, ပညတ္တေ တ အဂ္ဂညေ, အပညတ္တေ တ အဂ္ဂညေ, ယဿတ္ထာယ မယာ ဓမ္ မော ဒေသိတော, သော နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ။ တတ္ထ, သုနက္ခတ္တ, ကိံ အဂ္ဂညံ ပညတ္တံ က ရိဿတိ? ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓံ'။

၆. 'အနေကပရိယာယေန ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, မမ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိဂာမေ – ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနု ဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါတိ။ ဣတိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, အနေကပရိယာယေန မမ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိဂာမေ။

'အနေကပရိယာယေန ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိဂာမေ – သွာက္ခာတော ဘဂဝ တာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီတိ။ ဣတိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, အနေကပရိယာယေန ဓမ္မဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိဂာမေ။

'အနေကပရိယာယေန ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိဂာမေ – သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂ ဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင် ဃော, သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော, ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝ တော သာဝကသင်္ဃော, အာဟုနေယျော ပါဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ ခေတ္တံ လောကဿာတိ။ ဣတိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, အနေကပရိယာယေန သင်္ဃဿ ဝဏ္ဏော ဘာသိတော ဝဇ္ဇိ ဂာမေ။

'အာရောစယာမိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, ပဋိဝေဒယာမိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ။ ဘဝိဿန္တိ ခော တေ, သုနက္ခ တ္တ, ဝတ္တာရော, နော ဝိသဟိ သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတုံ, သော အဝိ သဟန္တော သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တောတိ။ ဣတိ ခော တေ, သုနက္ခတ္တ, ဘဝိဿန္တိ ဝတ္တာရော'တိ။

ဧဝံ ပိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မယာ ဝုစ္စမာနော အပက္ကမေဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, ယထာ တံ အာပါယိကော နေရယိကော။

ကောရက္ခတ္တိယဝတ္ထု

၇. “ဧကမိဒါဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သမယံ ထူလူသု [ဗုမူသု (သီ. ပီ.)] ဝိဟရာမိ ဥတ္တရကာ နာမ ထူလူနံ နိဂမော။ အထ ခွာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သုနက္ခတ္တေန လိစ္ဆဝိပုတ္တေန ပစ္ဆာသမဏေန ဥတ္တရကံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ တေန ခော ပန သမယေန အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော ကုက္ကုရဝတိကော စတုက္ကုဏ္ဍိကော [စတုကုဏ္ဍိကော (သီ. ပီ.) စတုကောဏ္ဍိကော (သျာ. က.)] ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒတိ, မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇတိ။ အဒ္ဒသာ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ ကုက္ကုရဝတိကံ စတုက္ကုဏ္ဍိကံ ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒန္တံ မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇန္တံ။ ဒိသွာနဿ ဧတဒဟောသိ – ‘သာဓုရူပော ဝတ, ဘော, အယံ [အရဟံ (သီ. သျာ. ပီ.)] သမဏော စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒတိ, မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇတီ’တိ။

“အထ ခွာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တဿ လိစ္ဆဝိပုတ္တဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘တွမ္ပိ နာမ, မောဃပုရိသ, သမဏော သက္ယပုတ္တိယော [မောဃပုရိသ သက္ယပုတ္တိယော (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဋိဇာနိဿသီ’တိ! ‘ကိံ ပန မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧဝမာဟ – ‘တွမ္ပိ နာမ, မောဃပုရိသ, သမဏော သက္ယပုတ္တိယော [မောဃပုရိသ သက္ယပုတ္တိယော (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဋိဇာနိဿသီ’တိ? ‘နနု တေ, သုနက္ခတ္တ, ဣမံ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ ကုက္ကုရဝတိကံ စတုက္ကုဏ္ဍိကံ ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒန္တံ မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇန္တံ ဒိသွာန ဧတဒဟောသိ – သာဓုရူပော ဝတ, ဘော, အယံ သမဏော စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဆမာနိကိဏ္ဏံ ဘက္ခသံ မုခေနေဝ ခါဒတိ, မုခေနေဝ ဘုဉ္ဇတီ’တိ? ‘ဧဝံ, ဘန္တေ။ ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယတီ’တိ? ‘န ခော အဟံ, မောဃပုရိသ, အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယာမိ။ အပိ စ, တုယှေဝေတံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ, တံ ပဇဟ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ယံ ခော ပနေတံ, သုနက္ခတ္တ, မညသိ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ – သာဓုရူပော အယံ သမဏောတိ [မညသိ “အစေလော ကောရခတ္တိယော သာဓုရူပော အရဟံ သမဏောတိ” (သျာ.)]။ သော သတ္တမံ ဒိဝသံ အလသကေန ကာလင်္ကရိဿတိ။ ကာလင်္ကတော [ကာလကတော (သီ. သျာ. ပီ.)] စ ကာလကဉ္စိကာ [ကာလကဉ္ဇာ (သီ. ပီ.), ကာလကဉ္စိကာ (သျာ.)] နာမ အသုရာ သဗ္ဗနိဟီနော အသုရကာယော, တတြ ဥပပဇ္ဇိဿတိ။ ကာလင်္ကတဉ္စ နံ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဍ္ဍေဿန္တိ။ အာကင်္ခမာနော စ တွံ, သုနက္ခတ္တ, အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျာသိ – ဇာနာသိ, အာဝုသော ကောရက္ခတ္တိယ [အစေလ ကောရခတ္တိယ (က.)], အတ္တနော ဂတိန္တိ? ဌာနံ ခော ပနေတံ, သုနက္ခတ္တ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ တေ အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော ဗျာကရိဿတိ – ဇာနာမိ, အာဝုသော သုနက္ခတ္တ, အတ္တနော ဂတိံ; ကာလကဉ္စိကာ နာမ အသုရာ သဗ္ဗနိဟီနော အသုရကာယော, တတြမှိ ဥပပန္နောတိ။

“အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေန အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဗျာကတော ခောသိ, အာဝုသော ကောရက္ခတ္တိယ, သမဏေန ဂောတမေန – အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော သတ္တမံ ဒိဝသံ အလသကေန ကာလင်္ကရိဿတိ။ ကာလင်္ကတော စ ကာလကဉ္စိကာ နာမ အသုရာ သဗ္ဗနိဟီနော အသုရကာယော , တတြ ဥပပဇ္ဇိဿတိ။ ကာလင်္ကတဉ္စ နံ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဍ္ဍေဿန္တီ’တိ။ ယေန တွံ, အာဝုသော ကောရက္ခတ္တိယ, မတ္တံ မတ္တဉ္စ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇေယျာသိ, မတ္တံ မတ္တဉ္စ ပါနီယံ ပိဝေယျာသိ။ ယထာ သမဏဿ ဂောတမဿ မိစ္ဆာ အဿ ဝစန’န္တိ။

၈. “အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ဧကဒွီဟိကာယ သတ္တရတ္တိန္ဒိဝါနိ ဂဏေသိ, ယထာ တံ တထာဂတဿ အသဒ္ဒဟမာနော။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော သတ္တမံ ဒိဝသံ အလသကေန ကာလမကာသိ။ ကာလင်္ကတော စ ကာလကဉ္စိကာ နာမ အသုရာ သဗ္ဗနိဟီနော အသုရကာယော, တတြ ဥပပဇ္ဇိ။ ကာလင်္ကတဉ္စ နံ ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဍ္ဍေသုံ။

၉. “အဿောသိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော – ‘အစေလော ကိရ ကောရက္ခတ္တိယော အလသကေန ကာလင်္ကတော ဗီရဏတ္ထမ္ဘကေ သုသာနေ ဆဍ္ဍိတော’တိ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေန ဗီရဏတ္ထမ္ဘကံ သုသာနံ, ယေန အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ တိက္ခတ္တုံ ပါဏိနာ အာကောဋေသိ – ‘ဇာနာသိ, အာဝုသော ကောရက္ခတ္တိယ, အတ္တနော ဂတိ’န္တိ? အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ကောရက္ခတ္တိယော ပါဏိနာ ပိဋ္ဌိံ ပရိပုဉ္ဆန္တော ဝုဋ္ဌာသိ။ ‘ဇာနာမိ,

အာဝုသော သုနက္ခတ္တ, အတ္တနော ဂတိံ။ ကာလကဉ္စိကာ နာမ အသုရာ သဗ္ဗနိဟီနော အသုရကာယော, တတ္ရာမှဟိ ဥပပန္နော’တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ ဥတ္တာနော ပပတိ [ပရိပတိ (သျာ. က.)] ။

၁၀. ‘‘အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝာဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အဟံ, ဘဂ္ဂဝ , သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယထေဝ တေ အဟံ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိံ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ, အညထာ တ’တိ? ‘ယထေဝ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစေလံ ကောရက္ခတ္တိယံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ, နော အညထာ’တိ။ ‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဝါ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ, အကတံ ဝါတိ? ‘အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ, နော အကတ’န္တိ။ ‘ဧဝမ္ပိ ခော မံ တွံ, မောဃပုရိသ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တံ ဧဝံ ဝဒေသိ – န ဟိ ပန မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရောတီတိ။ ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓ’န္တိ။ ‘‘ဧဝမ္ပိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မယာ ဝုစ္စမာနော အပက္ကမေဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, ယထာ တံ အာပာယိကော နေရယိကော။

အစေလကဠာရမဋ္ဋကဝတ္ထု

၁၁. ‘‘ဧကမိဒါဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သမယံ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခော ပန သမယေန အစေလော ကဠာရမဋ္ဋကော ဝေသာလိယံ ပဋိဝသတိ လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော စေဝ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တော စ ဝဇ္ဇိဂါမေ။ တဿ သတ္တဝတပဒာနိ [သတ္တဝတ္တပဒာနိ (သျာ. ပီ.)] သမတ္တာနိ သမာဒိန္နာနိ ဟောန္တိ – ‘ယာဝဇီဝံ အစေလကော အဿံ, န ဝတ္ထံ ပရိဒဟေယျံ, ယာဝဇီဝံ ဗြဟ္မစာရီ အဿံ, န မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝေယျံ, ယာဝဇီဝံ သုရာမံသေနေဝ ယာပေယျံ, န ဩဒနကုမ္မာသံ ဘုဉ္ဇေယျံ။ ပုရတ္ထိမေန ဝေသာလိံ ဥဒေနံ နာမ စေတိယံ, တံ နာတိက္ကမေယျံ, ဒက္ခိဏေန ဝေသာလိံ ဂေါတမကံ နာမ စေတိယံ, တံ နာတိက္ကမေယျံ, ပစ္ဆိမေန ဝေသာလိံ သတ္တမ္ဗံ နာမ စေတိယံ, တံ နာတိက္ကမေယျံ, ဥတ္တရေန ဝေသာလိံ ဗဟုပုတ္တံ နာမ [ဗဟုပုတ္တကံ နာမ (သျာ.)] စေတိယံ တံ နာတိက္ကမေယျ’န္တိ။ သော ဣမေသံ သတ္တန္နံ ဝတပဒာနံ သမာဒာနဟေတု လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော စေဝ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တော စ ဝဇ္ဇိဂါမေ။

၁၂. ‘‘အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေန အစေလော ကဠာရမဋ္ဋကော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ကဠာရမဋ္ဋကံ ပဉှံ အပုစ္ဆိ။ တဿ အစေလော ကဠာရမဋ္ဋကော ပဉှံ ပုဋ္ဌော န သမ္ပာယာသိ။ အသမ္ပာယန္တော ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တဿ လိစ္ဆဝိပုတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘သာဓုရူပံ ဝတ ဘော အရဟန္တံ သမဏံ အာသာဒိမှသေ [အာသာဒိယိမှသေ (သျာ.)]။ မာ ဝတ နော အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ’တိ။

၁၃. ‘‘အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝာဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘တွဉ္စမ္ပိ နာမ, မောဃပုရိသ, သမဏော သကျပုတ္တိယော ပဋိဇာနိဿသီ’တိ! ‘ကိံ ပန မံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧဝမာဟ – တွဉ္စမ္ပိ နာမ, မောဃပုရိသ, သမဏော သကျပုတ္တိယော ပဋိဇာနိဿသီ’တိ? ‘နနု တွံ, သုနက္ခတ္တ, အစေလံ ကဠာရမဋ္ဋကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ အပုစ္ဆိ။ တဿ တေ အစေလော ကဠာရမဋ္ဋကော ပဉှံ ပုဋ္ဌော န သမ္ပာယာသိ။ အသမ္ပာယန္တော ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ တဿ တေ ဧတဒဟောသိ – ‘‘သာဓုရူပံ ဝတ, ဘော, အရဟန္တံ သမဏံ အာသာဒိမှသေ။ မာ ဝတ နော အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဘန္တေ။ ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယတီ’တိ? ‘န ခော အဟံ, မောဃပုရိသ, အရဟတ္တဿ မစ္ဆရာယာမိ, အပိ စ တုယှေဝေတံ ပါပကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဥပ္ပန္နံ, တံ ပဇဟ။ မာ တေ အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ ယံ ခော ပနေတံ, သုနက္ခတ္တ, မညသိ အစေလံ ကဠာရမဋ္ဋကံ – သာဓုရူပော အယံ [အရဟံ (သျာ.)] သမဏောတိ, သော နစိရဿေဝ ပရိဟိတော သာနုစာရိကော ဝိစရန္တော ဩဒနကုမ္မာသံ ဘုဉ္ဇမာနော သဗ္ဗာနေဝ ဝေသာလိယာနိ စေတိယာနိ သမတိက္ကမိတွာ ယသာ နိဟီနော [ယသာနိကိဏ္ဏော (က.)] ကာလံ ကရိဿတီ’တိ။

‘‘‘အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ကဋ္ဌာရမင္ဒကော နစိရဿေဝ ပရိဟိတော သာနုစာရိကော ဝိစရန္တော ဩဒနကုမ္မာသံ ဘုဥ္စမာနော သဗ္ဗာနေဝ ဝေသာလိယာနိ စေတိယာနိ သမတိက္ကမိတ္ဝာ ယသာ နိဟီနော ကာလမကာသိ။

၁၄. ‘‘အဒ္ဒသာသိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော – ‘အစေလော ကိရ ကဋ္ဌာရမင္ဒကော ပရိဟိတော သာနုစာရိကော ဝိစရန္တော ဩဒနကုမ္မာသံ ဘုဥ္စမာနော သဗ္ဗာနေဝ ဝေသာလိယာနိ စေတိယာနိ သမတိက္ကမိတ္ဝာ ယသာ နိဟီနော ကာလင်္ကတော’တိ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေစံ – ‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယထေဝ တေ အဟံ အစေလံ ကဋ္ဌာရမင္ဒကံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိံ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ, အညထာ ဝါ’တိ? ‘ယထေဝ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစေလံ ကဋ္ဌာရမင္ဒကံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ, နော အညထာ’တိ။ ‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဝါ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ အကတံ ဝါ’တိ? ‘အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ, နော အကတ’န္တိ။ ‘ဧဝမ္ပိ ခော မံ တွံ, မောဃပုရိသ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရောန္တံ ဧဝံ ဝဒေသိ – န ဟိ ပန မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရောတီ’’တိ။ ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓ’န္တိ။ ‘‘ဧဝ’မ္ပိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မယာ ဝုစ္စမာနော အပက္កမေဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, ယထာ တံ အာပါယိကော နေရယိကော။

အစေလပာထိကပုတ္တဝတ္ထု

၁၅. ‘‘ဧကမိဒာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သမယံ တတ္ထေဝ ဝေသာလိယံ ဝိဟရာမိ မဟာဝနေ ကူဋာဂါရသာလာယံ။ တေန ခော ပန သမယေန အစေလော ပါထိကပုတ္တော [ပာဋိကပုတ္တော (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝေသာလိယံ ပဋိဝသတိ လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော စေဝ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တော စ ဝဇ္ဇိဂါမေ။ သော ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – ‘သမဏောပိ ဂောတမော ဉာဏဝါဒေါ, အဟမ္ပိ ဉာဏဝါဒေါ။ ဉာဏဝါဒေါ ခော ပန ဉာဏဝါဒေန အရဟတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတုံ။ သမဏော ဂောတမော ဥပဍ္ဎပထံ အာဂစ္ဆေယျ, အဟမ္ပိ ဥပဍ္ဎပထံ ဂစ္ဆေယျံ။ တေ တတ္ထ ဥဘောပိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရေယျာမ။ ဧကံ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, ဒွါဟံ ကရိဿာမိ။ ဒွေ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ, စတ္တာရာဟံ ကရိဿာမိ ။ စတ္တာရိ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ, အဋ္ဌာဟံ ကရိဿာမိ။ ဣတိ ယာဝတကံ ယာဝတကံ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီ’တိ။

၁၆. ‘‘အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မံ ဧတဒဝေစ – ‘အစေလော, ဘန္တေ, ပါထိကပုတ္တော ဝေသာလိယံ ပဋိဝသတိ လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တော စေဝ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တော စ ဝဇ္ဇိဂါမေ။ သော ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – သမဏောပိ ဂောတမော ဉာဏဝါဒေါ, အဟမ္ပိ ဉာဏဝါဒေါ။ ဉာဏဝါဒေါ ခော ပန ဉာဏဝါဒေန အရဟတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဒဿေတုံ။ သမဏော ဂောတမော ဥပဍ္ဎပထံ အာဂစ္ဆေယျ, အဟမ္ပိ ဥပဍ္ဎပထံ ဂစ္ဆေယျံ။ တေ တတ္ထ ဥဘောပိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရေယျာမ။ ဧကံ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, ဒွါဟံ ကရိဿာမိ။ ဒွေ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ, စတ္တာရာဟံ ကရိဿာမိ။ စတ္တာရိ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ, အဋ္ဌာဟံ ကရိဿာမိ။ ဣတိ ယာဝတကံ ယာဝတကံ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိ မနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီ’’တိ။

‘‘ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေစံ – ‘အဘဗ္ဗော ခော, သုနက္ခတ္တ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတ္ဝာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ

တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ။

၁၇. ‘ရက္ခတေတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တစံ, ရက္ခတေတံ သုဂတော တစ’န္တိ။ ‘ကိံ ပန မံ တွံ, သုနက္ခတ္တ, ဧဝံ ဝဒေသိ – ရက္ခတေတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တစံ, ရက္ခတေတံ သုဂတော တစ’န္တိ? ‘ဘဂဝတာ စဿ, ဘန္တေ, ဧသော တစာ ဃောသေန ဩဓာရိတာ [ဩတတဒိတာ (က.)] – အဘဗ္ဗော အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာတိ။ အစေလော စ, ဘန္တေ, ပါထိကပုတ္တော ဝိရူပရူပေန ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ အာဂစ္ဆေယျ, တဒဿ ဘဂဝတော မုသာ’တိ။

၁၈. ‘အပိ နု, သုနက္ခတ္တ, တထာဂတော တံ ဝါစံ ဘာသေယျ ယာ သာ ဝါစာ ဒွယဂါမိနီ’တိ? ‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝတာ အစေလော ပါထိကပုတ္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – အဘဗ္ဗော အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ?

‘ဥဒါဟု , ဒေဝတာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ – အဘဗ္ဗော, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ?

၁၉. ‘စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော စေဝ မေ, သုနက္ခတ္တ , အစေလော ပါထိကပုတ္တော အဘဗ္ဗော အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ။

‘ဒေဝတာပိ မေ ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ – အဘဗ္ဗော , ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ။

‘အဇိတောပိ နာမ လိစ္ဆဝီနံ သေနာပတိ အဓုနာ ကာလင်္ကတော တာဝတိံသကာယံ ဥပပန္နော။ သောပိ မံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာရောစေသိ – အလဇ္ဇီ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော; မုသာဝါဒီ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော။ မမ္ပိ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော ဗျာကာသိ ဝဇ္ဇိဂါမေ – အဇိတော လိစ္ဆဝီနံ သေနာပတိ မဟာနိရယံ ဥပပန္နောတိ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘန္တေ, မဟာနိရယံ ဥပပန္နော; တာဝတိံသကာယမှိ ဥပပန္နော။ အလဇ္ဇီ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော; မုသာဝါဒီ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော; အဘဗ္ဗော စ, ဘန္တေ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ။

‘ဣတိ ခေါ, သုနက္ခတ္တ, စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော စေဝ မေ အစေလော ပါထိကပုတ္တော အဘဗ္ဗော အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာတိ။ ဒေဝတာပိ မေ ဧတမတ္ထံ အာ

ရောစေသုံ – အဘဗ္ဗော, ဘန္တေ, အစေလော ပာထိကပုတ္တော တံ တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပ ဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဘဂဝတော သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ တစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပ ဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂောတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေ ယျာ’တိ။

‘သော ခော ပနာဟံ, သုနက္ခတ္တ, ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန အစေလဿ ပာထိကပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိဿာမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ ယဿဒါနိ တွံ, သုနက္ခ တ္တ, ကလ္လံ မညသိ, တဿ အာရောစေဟီ’တိ။

ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယကထာ

၂၀. “အထ ခွါဟံ [အထ ခော သွာဟံ (သျာ.)] , ဘဂ္ဂဝ, ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဝေသာလိံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန အစေလ ဿ ပာထိကပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိံ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပု တ္တော တရမာနရူပေါ ဝေသာလိံ ပဝိသိတွာ ယေန အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိညာတေ အဘိညာတေ လိစ္ဆဝီ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧသာဝုသော, ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘ တ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော ယေန အစေလဿ ပာထိကပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ အဘိက္ကမထာယသ္မန္တော အဘိက္ကမထာယသ္မန္တော, သာဓုရူပါနံ သမဏာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာ ရိယံ ဘဝိဿတီ’တိ ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အဘိညာတာနံ အဘိညာတာနံ လိစ္ဆဝီနံ ဧတဒဟောသိ – ‘သာဓုရူပါနံ ကိရ, ဘော, သမဏာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ; ဟန္ဒ ဝတ, ဘော, ဂစ္ဆာမာ’တိ။ ယေန စ အဘိ ညာတာ အဘိညာတာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ [နာနာတိတ္ထိယ (သျာ.)] သမဏဗြာ ဟ္မဏာ တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အဘိညာတေ အဘိညာတေ နာနာတိတ္ထိယေ [နာနာတိတ္ထိယ (သျာ.)] သမဏ ဗြာဟ္မဏေ ဧတဒဝေါစ – ‘ဧသာဝုသော, ဘဂဝါ ဝေသာလိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္ တော ယေန အစေလဿ ပာထိကပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင်္ကမိ ဒိဝါဝိဟာရာယ။ အဘိက္ကမထာယသ္မန္ တော အဘိက္ကမထာယသ္မန္တော, သာဓုရူပါနံ သမဏာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဘဝိဿတီ’တိ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အဘိညာတာနံ အဘိညာတာနံ နာနာတိတ္ထိယာနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘သာဓုရူပါနံ ကိရ, ဘော, သမဏာနံ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ; ဟန္ဒ ဝတ, ဘော, ဂစ္ဆာမာ’တိ။

“အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိညာတာ အဘိညာတာ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂ ဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ယေန အစေလဿ ပာထိကပုတ္တဿ အာရာမော တေနုပသင် ကမိံသု။ သာ ဧသာ, ဘဂ္ဂဝ, ပရိသာ မဟာ ဟောတိ [ပရိသာ ဟောတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] အနေကသတာ အနေကသဟဿ ာ။

၂၁. “အဿောသိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ပာထိကပုတ္တော – ‘အဘိက္ကန္တာ ကိရ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမ ဏဗြာဟ္မဏာ။ သမဏောပိ ဂေါတမော မယှံ အာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော’တိ။ သုတွာနဿ ဘယံ ဆမ္ဘိတတ္ တံ လောမဟံသော ဥဒပါဒိ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ပာထိကပုတ္တော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာတော ယေန တိန္ဒုကခါဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော တေနုပသင်္ကမိ။

“အဿောသိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သာ ပရိသာ – ‘အစေလော ကိရ ပာထိကပုတ္တော ဘီတော သံဝိဂ္ဂေါ လောမဟဋ္ဌဇာ တော ယေန တိန္ဒုကခါဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော တေနုပသင်္ကန္တော’တိ [တေနုပသင်္ကမန္တော (သီ. ပီ. က.)] ။ အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သာ ပရိသာ အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ –

‘ဧဟိ တွံ, ဘော ပုရိသ, ယေန တိန္ဒုကခါဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, ယေန အစေလော ပာထိကပုတ္တော တေနုပသင် ကမ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ပာထိကပုတ္တံ ဧဝံ ဝဒေဟိ – အဘိက္ကမာဝုသော, ပာထိကပုတ္တ, အဘိက္ကန္တာ

အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ စ ဗ္ရာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ, သမဏောပိ ဂောတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိတဝိဟာရံ နိသိန္နော; ဘာသိတာ ခော ပန တေ သော, အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, ဝေသာလိယံ ပရိသတိ တစာ သမဏောပိ ဂောတမော ဉာဏတဒေါ, အဟမ္ပိ ဉာဏတဒေါ။ ဉာဏတဒေါ ခော ပန ဉာဏတဒေန အရဟတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ဒဿေတုံ။ သမဏော ဂောတမော ဥပမုပထံ အာဂစ္ဆေယျ အဟမ္ပိ ဥပမုပထံ ဂစ္ဆေယျံ။ တေ တတ္ထ ဥဘောပိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရေယျာမ။ ဧကံ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, ဒွါဟံ ကရိဿာမိ။ ဒွေ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ, စတ္တာရာဟံ ကရိဿာမိ။ စတ္တာရိ စေ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယာနိ ကရိဿတိ , အဋ္ဌာဟံ ကရိဿာမိ။ ဣတိ ယာဝတကံ ယာဝတကံ သမဏော ဂောတမော ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီ'တိ အဘိက္កမဿေဝ [အဘိက္ကမယေဝ (သီ. သျာ. ပီ.)] ခော; အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, ဥပမုပထံ။ သဗ္ဗပဌမံယေဝ အာဂန္တွာ သမဏော ဂောတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိတဝိဟာရံ နိသိန္နော'တိ။

၂၂. ''ဧဝံ, ဘောတိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, သော ပုရိသော တသ္သာ ပရိသာယ ပဋိဿုတွာ ယေန တိန္ဒုကခာဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, ယေန အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'အဘိက္ကမာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ စ ဗ္ရာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ သမဏောပိ ဂောတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိတဝိဟာရံ နိသိန္နော။ ဘာသိတာ ခော ပန တေ သော, အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, ဝေသာလိယံ ပရိသတိ တစာ – သမဏောပိ ဂောတမော ဉာဏတဒေါ; အဟမ္ပိ ဉာဏတဒေါ။ ဉာဏတဒေါ ခော ပန ဉာဏတဒေန အရဟတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ဒဿေတုံ။ပေ.။ တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီတိ။ အဘိက္ကမဿေဝ ခော, အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, ဥပမုပထံ။ သဗ္ဗပဌမံယေဝ အာဂန္တွာ သမဏော ဂောတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိတဝိဟာရံ နိသိန္နော'တိ။

''ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော 'အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော'တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ [သံသဗ္ဗတိ (က.)], န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုံ။ အထ ခော သော, ဘဂ္ဂဝ, ပုရိသော အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ကိံ သု နာမ တေ, အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, ပာဝဠာ သု နာမ တေ ပီဌကသ္မိံ အလ္လီနာ, ပီဌကံ သု နာမ တေ ပာဝဠာသု အလ္လီနံ? အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပသိ, န သက္ကောသိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု'န္တိ။ ဧဝမ္ပိ ခော, ဘဂ္ဂဝ, ဝုစ္စမာနော အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော 'အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော'တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ , န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုံ။

၂၃. ''ယဒါ ခော သော, ဘဂ္ဂဝ, ပုရိသော အညာသိ – 'ပရာဘူတရူပော အယံ အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော။ အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု'န္တိ။ အထ တံ ပရိသံ အာဂန္တွာ ဧဝမာရောစေသိ – 'ပရာဘူတရူပော, ဘော [ပရာဘူတရူပော ဘော အယံ (သျာ. က.), ပရာဘူတရူပော (သီ. ပီ.)], အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော။ အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု'န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစံ – 'အဘဗ္ဗော ခော, အာဝုသော, အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – 'အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂောတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျ'န္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ'တိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

၂၄. ''အထ ခော, ဘဂ္ဂဝ, အညတရော လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစ – 'တေန ဟိ, ဘော, မုဟုတ္တံ တာဝ အာဂမေထ, ယာဝါဟံ ဂစ္ဆာမိ [ပစ္စာဂစ္ဆာမိ (?)] ။ အပ္ပေဝ နာမ အဟမ္ပိ သက္ကုဏေယျံ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ ဣမံ ပရိသံ အာနေတု'န္တိ။

“အထ ခေါ သော, ဘဂ္ဂဝ, လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တော ယေန တိန္ဒုကခါဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, ယေန အစေလော ပါ
ထိကပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ပါထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘အဘိက္ကမာဝုသော ပါထိကပု
တ္တ, အဘိက္ကန္တံ တေ သေယျော, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကန္တာ အဘိညာ
တာ အဘိညာတာ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ သမဏောပိ ဂေါတ
မော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော။ ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ ဧသာ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, ဝေသာ
လိယံ ပရိသတိ ဝါစာ – သမဏောပိ ဂေါတမော ဉာဏဝါဒေါ။ပေ.။ တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီတိ။ အဘိက္ကမ
ဿေဝ ခေါ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, ဥပဍ္ဎပထံ။ သဗ္ဗပဌမံယေဝ အာဂန္တွာ သမဏော ဂေါတမော အာယသ္မတော
အာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, သမဏေန ဂေါတမေန ပရိသတိ
ဝါစာ – အဘဗ္ဗော ခေါ အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္
ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ
အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာတိ။ အဘိ
က္ကမာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, အဘိက္ကမနေနေဝ တေ ဇယံ ကရိဿာမ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရာဇယ’န္တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော ‘အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော’တိ ဝတွာ တတ္
ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုံ။ အထ ခေါ သော, ဘဂ္ဂဝ, လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တော အစေလံ ပါ
ထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိံ သု နာမ တေ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, ပါဝဠာ သု နာမ တေ ပီဌကသ္မိံ အလ္လီနာ, ပီဌ
ကံ သု နာမ တေ ပါဝဠာသု အလ္လီနံ ? အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပသိ, န သ
က္ကောသိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု’န္တိ ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဝုစ္စမာနော အစေလော ပါထိကပုတ္တော ‘အာယာမိ
အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော’တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုံ။

၂၅. “ယဒါ ခေါ သော, ဘဂ္ဂဝ, လိစ္ဆဝိမဟာမတ္တော အညာသိ – ‘ပရာဘူတရူပေါ အယံ အစေလော ပါထိကပုတ္
တော အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာ
တု’န္တိ။ အထ တံ ပရိသံ အာဂန္တွာ ဧဝမာရောစေသိ – ‘ပရာဘူတရူပေါ, ဘော [ပရာဘူတရူပေါ (သီ. ပီ.), ပရာဘူတရူ
ပေါ အယံ (သျာ.)], အစေလော ပါထိကပုတ္တော အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံ
သပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အဘဗ္ဗော
ခေါ, အာဝုသော, အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ
မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿ
ဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျ။ သစေ ပါယသ္မန္
တာနံ လိစ္ဆဝီနံ ဧဝမဿ – မယံ အစေလံ ပါထိကပုတ္တံ ဝရတ္တာဟိ [ယာဟိ ဝရတ္တာဟိ (သျာ. က.)] ဗန္ဓိတွာ
ဂေါယုဂေဟိ အာဝိဉ္ဆေယျာမာတိ [အာဝိဉ္ဆေယျာမာတိ (သျာ.), အာဝိဉ္ဇေယျာမာတိ (သီ. ပီ.)] , တာ ဝရတ္တာ
ဆိဇ္ဇေယျုံ ပါထိကပုတ္တော ဝါ။ အဘဗ္ဗော ပန အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာ
ယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိ
တ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တသ္
သ ဝိပတေယျာ’တိ။

၂၆. “အထ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ဥဋ္ဌာယာသနာ တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစ – ‘တေန ဟိ,
ဘော, မုဟုတ္တံ တာဝ အာဂမေထ, ယာဝါဟံ ဂစ္ဆာမိ; အပေဝ နာမ အဟမ္ပိ သက္ကုဏေယျံ အစေလံ ပါထိကပုတ္
တံ ဣမံ ပရိသံ အာနေတု’’န္တိ။

“အထ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ ယေန တိန္ဒုကခါဏုပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, ယေန အစေ
လော ပါထိကပုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ။ ဥပသင်္ကမိတွာ အစေလံ ပါထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘အဘိက္ကမာဝုသော
ပါထိကပုတ္တ, အဘိက္ကန္တံ တေ သေယျော။ အဘိက္ကန္တာ အဘိညာတာ အဘိညာတာ လိစ္ဆဝီ, အဘိက္ကန္တာ
အဘိညာတာ အဘိညာတာ စ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာ ဂဟပတိနေစယိကာ နာနာတိတ္ထိယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ။ သမဏော
ပိ ဂေါတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော။ ဘာသိတာ ခေါ ပန တေ ဧသာ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္

တ, ဝေသာလိယံ ပရိသတိ ဝါစာ – သမဏောပိ ဂေါတမော ဉာဏဝါဒေါ။ပေ.။ တဒ္ဒိဂုဏံ တဒ္ဒိဂုဏာဟံ ကရိဿာမီတိ။ အဘိက္ကမဿေဝ, ခေါ အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, ဥပမုပထံ။ သဗ္ဗပဌမံယေဝ အာဂန္တွာ သမဏော ဂေါတမော အာယသ္မတော အာရာမေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသိန္နော။ ဘာသိတာ ခေါ ပနေသာ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, သမဏေန ဂေါတမေန ပရိသတိ ဝါစာ – အဘဗ္ဗော အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျ။ သစေ ဟာယသ္မန္တာနံ လိစ္ဆဝီနံ ဧဝမဿ – မယံ အစေလံ ပါထိကပုတ္တံ ဝရတ္တာဟိ ဗန္ဓိတွာ ဂေါယုဂေဟိ အာဝိဉ္ဆေယျာမာတိ။ တာ ဝရတ္တာ ဆိဇ္ဇေယျုံ ပါထိကပုတ္တော ဝါ။ အဘဗ္ဗော ပန အစေလော ပါထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာတိ။ အဘိက္ကမာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, အဘိက္ကမနေနေဝ တေ ဇယံ ကရိဿာမ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ပရာဇယ’န္တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘဂ္ဂဝ, အစေလော ပါထိကပုတ္တော ‘အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော’တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုံ။ အထ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ အစေလံ ပါထိကပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိံ သု နာမ တေ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, ပါဝဠာ သု နာမ တေ ပီဌကသ္မိံ အလ္လီနာ, ပီဌကံ သု နာမ တေ ပါဝဠာသု အလ္လီနံ? အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပသိ, န သက္ကောသိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု’န္တိ။ ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဝုစ္စမာနော အစေလော ပါထိကပုတ္တော “အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသော”တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတုန္တိ။

၂၇. “ယထာ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော ဒါရုပတ္တိကန္တေဝါသီ အညာသိ – ‘ပရာဘူတရူပော အယံ အစေလော ပါထိကပုတ္တော ‘အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု’န္တိ, အထ နံ ဧတဒဝေါစ –

‘ဘူတပုဗ္ဗံ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, သီဟဿ မိဂရညော ဧတဒဟောသိ – ယံနူနာဟံ အညတရံ ဝနသဏ္ဍံ နိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယျံ။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ သာယနှသမယံ အာသယာ နိက္ခမေယျံ, အာသယာ နိက္ခမိတွာ ဝိဇမ္ဘေယျံ, ဝိဇမ္ဘိတွာ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေယျံ, သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေတွာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒေယျံ, တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမေယျံ။ သော ဝရံ ဝရံ မိဂသံဃေ [မိဂသံဃံ (သျာ. က.)] ဝဓိတွာ မုဒုမံသာနိ မုဒုမံသာနိ ဘက္ခယိတွာ တမေဝ အာသယံ အဇ္ဈုပေယျ’န္တိ။

‘အထ ခေါ, အာဝုသော, သော သီဟော မိဂရာဇာ အညတရံ ဝနသဏ္ဍံ နိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေသိ။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ သာယနှသမယံ အာသယာ နိက္ခမိ, အာသယာ နိက္ခမိတွာ ဝိဇမ္ဘိ, ဝိဇမ္ဘိတွာ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေသိ, သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေတွာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိ, တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကာမိ။ သော ဝရံ ဝရံ မိဂသံဃေ ဝဓိတွာ မုဒုမံသာနိ မုဒုမံသာနိ ဘက္ခယိတွာ တမေဝ အာသယံ အဇ္ဈုပေသိ။

၂၈. ‘တဿေဝ ခေါ, အာဝုသော ပါထိကပုတ္တ, သီဟဿ မိဂရညော ဝိဃာသသံဝဍ္ဎော ဇရသိင်္ဂါလော [ဇရသိဂါလော (သီ. သျာ. ပီ.)] ဒိတ္တော စေဝ ဗလဝါ စ။ အထ ခေါ, အာဝုသော, တဿ ဇရသိင်္ဂါလဿ ဧတဒဟောသိ – ကော စာဟံ, ကော သီဟော မိဂရာဇာ။ ယံနူနာဟမ္ပိ အညတရံ ဝနသဏ္ဍံ နိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေယျံ။ တတြာသယံ ကပ္ပေတွာ သာယနှသမယံ အာသယာ နိက္ခမေယျံ, အာသယာ နိက္ခမိတွာ ဝိဇမ္ဘေယျံ, ဝိဇမ္ဘိတွာ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေယျံ, သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေတွာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒေယျံ, တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမေယျံ။ သော ဝရံ ဝရံ မိဂသံဃေ ဝဓိတွာ မုဒုမံသာနိ မုဒုမံသာနိ ဘက္ခယိတွာ တမေဝ အာသယံ အဇ္ဈုပေယျ’န္တိ။

‘အထ ခေါ သော, အာဝုသော, ဇရသိင်္ဂါလော အညတရံ ဝနသဏ္ဍံ နိဿာယ အာသယံ ကပ္ပေသိ။ တတ္ရာသယံ ကပ္ပေတ္ဝာ သာယန္ဟသမယံ အာသယာ နိက္ခမိ, အာသယာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဝိဇမ္ဘိ, ဝိဇမ္ဘိတ္ဝာ သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေသိ, သမန္တာ စတုဒ္ဒိသာ အနုဝိလောကေတ္ဝာ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိဿာမီတိ သိင်္ဂါလကံယေဝ အနဒိ ဘေရဏ္ဍကံယေဝ [ဘေဒဏ္ဍကံယေဝ (က.)] အနဒိ, ကေ စ ဆဝေ သိင်္ဂါလေ, ကေ ပန သီဟနာဒေတိ [သီဟနာဒေ (?)]။

‘ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, အာဝုသော ပာထိကပုတ္တ, သုဂတာပဒာနေသု ဇီဝမာနော သုဂတာတိရိတ္တာနိ ဘုဉ္ဇမာနော တထာဂတေ အရဟန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အာသာဒေတဗ္ဗံ မညသိ။ ကေ စ ဆဝေ ပာထိကပုတ္တေ, ကာ စ တထာဂတာနံ အရဟန္တာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာနံ အာသာဒနာ’တိ။

၂၉. ‘‘ယတော ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော အရုပတ္တိကန္တေတာသီ ဣမိနာ ဩပမ္မေန နေဝ အသက္ခိ အစေလံ ပာထိကပုတ္တံ တမ္ဟာ အာသနာ စာဝေတုံ။ အထ နံ ဧတဒဝေစ –

‘သီဟောတိ အတ္တာနံ သမေက္ခိယာန၊
အမညိ ကောတ္ထု မိဂရာဇာဟမသ္မိ။
တထေဝ [တမေဝ (သျာ.)] သော သိင်္ဂါလကံ အနဒိ၊
ကေ စ ဆဝေ သိင်္ဂါလေ ကေ ပန သီဟနာဒေ’တိ။

‘ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, အာဝုသော ပာထိကပုတ္တ, သုဂတာပဒာနေသု ဇီဝမာနော သုဂတာတိရိတ္တာနိ ဘုဉ္ဇမာနော တထာဂတေ အရဟန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အာသာဒေတဗ္ဗံ မညသိ။ ကေ စ ဆဝေ ပာထိကပုတ္တေ, ကာ စ တထာဂတာနံ အရဟန္တာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာနံ အာသာဒနာ’တိ။

၃၀. ‘‘ယတော ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော အရုပတ္တိကန္တေတာသီ ဣမိနာပိ ဩပမ္မေန နေဝ အသက္ခိ အစေလံ ပာထိကပုတ္တံ တမ္ဟာ အာသနာ စာဝေတုံ။ အထ နံ ဧတဒဝေစ –

‘အညံ အနုစင်္ကမနံ၊ အတ္တာနံ ဝိဃာသေ သမေက္ခိယ။
ယာဝ အတ္တာနံ န ပဿတိ၊ ကောတ္ထု တာဝ ဗျဂ္ဃောတိ မညတိ။

တထေဝ သော သိင်္ဂါလကံ အနဒိ။
ကေ စ ဆဝေ သိင်္ဂါလေ ကေ ပန သီဟနာဒေ’တိ။

‘ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, အာဝုသော ပာထိကပုတ္တ, သုဂတာပဒာနေသု ဇီဝမာနော သုဂတာတိရိတ္တာနိ ဘုဉ္ဇမာနော တထာဂတေ အရဟန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အာသာဒေတဗ္ဗံ မညသိ။ ကေ စ ဆဝေ ပာထိကပုတ္တေ, ကာ စ တထာဂတာနံ အရဟန္တာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာနံ အာသာဒနာ’တိ။

၃၁. ‘‘ယတော ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော အရုပတ္တိကန္တေတာသီ ဣမိနာပိ ဩပမ္မေန နေဝ အသက္ခိ အစေလံ ပာထိကပုတ္တံ တမ္ဟာ အာသနာ စာဝေတုံ။ အထ နံ ဧတဒဝေစ –

‘ဘုတ္ဝာန ဘေကေ [ဘိင်္ဂေ (က.)] ခလမူသိကာယော၊
ကဋသီသု ခိတ္တာနိ စ ကောဏပါနိ [ကူဏပါနိ (သျာ.)] ။
မဟာဝနေ သုညဝနေ ဝိဝဍ္ဎော၊
အမညိ ကောတ္ထု မိဂရာဇာဟမသ္မိ။

တထေဝ သော သိင်္ဂါလကံ အနဒိ။
ကေ စ ဆဝေ သိင်္ဂါလေ ကေ ပန သီဟနာဒေ’တိ။

‘ဧဝမေဝ ခေါ တွံ, အာဝုသော ဟတ္ထိကပုတ္တ, သုဂတာပဒါနေသု ဇီဝမာနော သုဂတာတိရိတ္တာနိ ဘုဥ္ဇမာနော တထာဂတေ အရဟန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အာသာဒေတဗ္ဗံ မညသိ။ ကေ စ ဆဝေ ဟတ္ထိကပုတ္တေ, ကာ စ တထာဂတာနံ အရဟန္တာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အာသာဒနာ’တိ။

၃၂. “ယတော ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, ဇာလိယော အရုပတ္တိကန္တေတသီ က္လမိနာပိ ပြပမ္ဗေန နေဝ အသက္ခိ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ တမှဟာ အာသနာ စာဝေတုံ။ အထ တံ ပရိသံ အာဂန္တွာ ဧဝမာရောစေသိ – ‘ပရာဘူတရူပေါ, ဘော, အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော အာယာမိ အာဝုသော, အာယာမိ အာဝုသောတိ ဝတွာ တတ္ထေဝ သံသပ္ပတိ, န သက္ကောတိ အာသနာပိ ဝုဋ္ဌာတု’န္တိ။

၃၃. “ဧဝံ ဝုတ္တေ, အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, တံ ပရိသံ ဧတဒဝေါစံ – ‘အဘဗ္ဗော ခေါ, အာဝုသော, အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျ။ သစေ ဟာယသ္မန္တာနံ လိစ္ဆဝီနံ ဧဝမဿ – မယံ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ ဝရတ္တာဟိ ဗန္ဓိတွာ နာဂေဟိ [ဂောယုဂေဟိ (သဗ္ဗတ္ထ) အဋ္ဌကထာ ပဿိတဗ္ဗာ] အာဝိဉ္ဆေယျာမာတိ ။ တာ ဝရတ္တာ ဆိဇ္ဇေယျုံ ဟတ္ထိကပုတ္တော တ။ အဘဗ္ဗော ပန အစေလော ဟတ္ထိကပုတ္တော တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမ သမ္မုခီဘာဝံ အာဂန္တုံ။ သစေပိဿ ဧဝမဿ – အဟံ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိံ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆေယျန္တိ, မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိပတေယျာ’တိ။

၃၄. “အထ ခွါဟံ, ဘဂ္ဂဝ, တံ ပရိသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေသိံ သမာဒပေသိံ သမုတ္တေဇေသိံ သမ္ပဟံသေသိံ, တံ ပရိသံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ မဟာဗန္ဓနာ မောက္ခံ ကရိတွာ စတုရာသီတိပါဏသဟဿာနိ မဟာဝိဒုဂ္ဂါ ဥဒ္ဓရိတွာ တေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတွာ သတ္တတာလံ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အညံ သတ္တတာလမ္ပိ အစ္စိံ [အဂ္ဂိံ (သျာ.)] အဘိနိမ္မိနိတွာ ပဇ္ဇလိတွာ ဓူမာယိတွာ [ဓူပာယိတွာ (သီ. ပီ.)] မဟာဝနေ ကူဋာဂာရသာလာယံ ပစ္စုဋ္ဌာသိံ။

၃၅. “အထ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝာဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခေါ အဟံ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တံ လိစ္ဆဝိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစံ – ‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယထေဝ တေ အဟံ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိံ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ အညထာ ဝါ’တိ? ‘ယထေဝ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစေလံ ဟတ္ထိကပုတ္တံ အာရဗ္ဘ ဗျာကာသိ, တထေဝ တံ ဝိပာကံ, နော အညထာ’တိ။

‘တံ ကိံ မညသိ, သုနက္ခတ္တ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဝါ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ, အကတံ ဝါ’တိ? ‘အဒ္ဓါ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ ကတံ ဟောတိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ, နော အကတ’န္တိ။ ‘ဧဝမ္ပိ ခေါ မံ တွံ, မောဃပုရိသ, ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရောန္တံ ဧဝံ ဝဒေသိ – န ဟိ ပန မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ ကရောတီတိ။ ပဿ, မောဃပုရိသ, ယာဝဉ္စ တေ ဣဒံ အပရဒ္ဓ’န္တိ။

“ဧဝမ္ပိ ခေါ, ဘဂ္ဂဝ, သုနက္ခတ္တော လိစ္ဆဝိပုတ္တော မယာ ဝုစ္စမာနော အပက္ကမေဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, ယထာ တံ အာပါယိကော နေရယိကော။

အဂ္ဂညပညတ္တိကထာ

၃၆. “အဂ္ဂညဉ္စာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပဇာနာမိ။ တဉ္စ ပဇာနာမိ [“တဉ္စပဇာနာမီ”တိ ဣဒံ သျာပောတ္ထကေနတ္ထိ], တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာမိ, တဉ္စ ပဇာနံ [ပဇာနန္တံ (သျာ. က.) အဋ္ဌကထာသံဝဏ္ဏနာ ပဿိတဗ္ဗာ] န ပရာမသာမိ, အပရာမသတော စ မေ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ, ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော နော အနယံ အာပဇ္ဇတိ ။

၃၇. ‘‘သန္တိ, ဘဂ္ဂဝ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကူဋသ္သရကုတ္တံ ဗြဟ္မကုတ္တံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေန္တိ။ တ္တာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္တ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ကူဋသ္သရကုတ္တံ ဗြဟ္မကုတ္တံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ’တိ? တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ, ‘အာမော’တိ [အာမာတိ (သျာ.)] ပဋိဇာနန္တိ။ တ္တာဟံ ဧဝံ ဝဒာမိ – ‘ကထံဝိဟိတကံ ပန [ကထံ ဝိဟိတကံနော ပန (က.)] တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ကူဋသ္သရကုတ္တံ ဗြဟ္မကုတ္တံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ’တိ? တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ, အသမ္ပာယန္တာ မမညေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ။ တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ –

၃၈. ‘ဟောတိ ခော သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃသ္သ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော သံဝဋ္ဋတိ။ သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယ္ယေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တိ။ တေ တတ္ထ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌန္တိ။

‘ဟောတိ ခော သော, အာဝုသော, သမယော ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃသ္သ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော ဝိဝဋ္ဋတိ။ ဝိဝဋ္ဋမာနေ လောကေ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ပါတုဘဝတိ။ အထ ခော [အထ (သီ. သျာ. ပီ.)] အညတရော သတ္တော အာယုက္ခယာ ဝါ ပုညက္ခယာ ဝါ အာဘဿရကာယာ စဝိတ္တ သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇတိ ။ သော တတ္ထ ဟောတိ မနောမယော ပီတိဘက္ခော သယံပဘော အန္တလိက္ခစရော သုဘဋ္ဌာယီ, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌတိ။

‘တဿ တတ္ထ ဧကကဿ ဒီဃရတ္တံ နိဝုသိတတ္တာ အနဘိရတိ ပရိတဿနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – အဟော ဝတ အညေပိ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆေယျုန္တိ။ အထ အညေပိ သတ္တာ အာယုက္ခယာ ဝါ ပုညက္ခယာ ဝါ အာဘဿရကာယာ စဝိတ္တ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇန္တိ တဿ သတ္တဿ သဟဗျတံ။ တေပိ တတ္ထ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌန္တိ။

၃၉. ‘တတြာဝုသော, ယော သော သတ္တော ပဌမံ ဥပပန္နော, တဿ ဧဝံ ဟောတိ – အဟမသ္မိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ [သဇ္ဇိတာ (သီ. ပီ.), သဇ္ဇိတာ (သျာ. ကံ.)] ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ, မယာ ဣမေ သတ္တာ နိမ္မိတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? မမဉှိ ပုဗ္ဗေ ဧတဒဟောသိ – အဟော ဝတ အညေပိ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆေယျုန္တိ; ဣတိ မမ စ မနောပဏိဓိ။ ဣမေ စ သတ္တာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာတိ။

‘ယေပိ တေ သတ္တာ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာ, တေသမ္ပိ ဧဝံ ဟောတိ – အယံ ခော ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ; ဣမိနာ မယံ ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမဉှိ မယံ အဒ္ဒသာမ ဣဓ ပဌမံ ဥပပန္နံ; မယံ ပနာမှ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာတိ။

၄၀. ‘တတြာဝုသော , ယော သော သတ္တော ပဌမံ ဥပပန္နော, သော ဒီဃာယုကတရော စ ဟောတိ ဝဏ္ဏဝန္တတရော စ မဟေသက္ခတရော စ။ ယေ ပန တေ သတ္တာ ပစ္ဆာ ဥပပန္နာ, တေ အပ္ပာယုကတရာ စ ဟောန္တိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတရာ စ အပ္ပေသက္ခတရာ စ။

‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတ္တ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ; တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

‘သော ဧဝမာဟ – ယော ခော သော ဘဝံ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ ဣဿရော ကတ္တာ နိမ္မာတာ သေဋ္ဌော သဇိတာ ဝသီ ပိတာ ဘူတဘဗျာနံ, ယေန မယံ ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ။ သော နိစ္စော ဓုဝေါ [သဿတော ဒီဃာယုကော (သျာ. က.)] သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတိ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ တေန ဘောတာ ဗြဟ္မုနာ နိမ္မိတာ, တေ မယံ အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ [အဒ္ဓုဝါ

အသဒ္ဒတာ (သျာ. က.)] အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ကုတ္တတ္တံ အာဂတာ’တိ။ ဧဝံဝိပါတကံ ခော တုမ္ဟေ အာယသ္မ မန္တော ကုသရကုတ္တံ ဗုဟ္မကုတ္တံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာတိ။ ‘တေ ဧဝမာဟံသု – ဧဝံ ခော ေနာ, အာဝုသော ဂေါတမ, သုတံ, ယထေဝတာယသ္မာ ဂေါတမော အာဟာ’တိ။ ‘‘အဂ္ဂညဉ္စာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပဇာနာမိ။ တဉ္စ ပဇာ နာမိ, တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာမိ, တဉ္စ ပဇာနံ န ပရာမသာမိ, အပရာမသတော စ မေ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိ တာ။ ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော ေနာ အနယံ အာပဇ္ဇတိ။

၄၁. ‘‘သန္တိ, ဘဂ္ဂဝ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ခိဍ္ဍာပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေန္တိ။ တျာဟံ ဥပ သင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ခိဍ္ဍာပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေ ထာ’တိ? တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမော’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘ကထံဝိဟိတကံ ပန တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ခိဍ္ဍာပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ’တိ? တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ, အသမ္ပာယန္တာ မမ ညေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ, တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ –

၄၂. ‘သန္တာဝုသော, ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ နာမ ဒေဝါ။ တေ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ [ဟသခိဍ္ဍာရ တိဓမ္မသမာပန္နာ (က.)] ဝိဟရန္တိ။ တေသံ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ သမ္မုဿတိ, သတိယာ သမ္မောသာ [သတိယာ သမ္မောသာယ (သျာ.)] တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။

‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ကုတ္တတ္တံ အာဂစ္ ဆတိ, ကုတ္တတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာ နော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတော သမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ; တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

‘သော ဧဝမာဟ – ယေ ခော တေ ဘောန္တော ဒေဝါ န ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ တေ န အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မ သမာပန္နာ ဝိဟရန္တိ။ တေသံ နာတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ န သမ္မုဿတိ, သတိယာ အသမ္မောသာ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ န စဝန္တိ, နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ သဿတိသမံ တထေ ဝ ဌဿန္တိ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ ခိဍ္ဍာပဒေါသိကာ တေ မယံ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာ ဝိဟရိမ္ ဟာ, တေသံ ေနာ အတိဝေလံ ဟဿခိဍ္ဍာရတိဓမ္မသမာပန္နာနံ ဝိဟရတံ သတိ သမ္မုဿတိ, သတိယာ သမ္မောသာ ဧဝံ [သမ္မောသာ ဧဝ (သီ. ပီ.) သမ္မောသာ တေ (သျာ. က.)] မယံ တမှာ ကာယာ စုတာ, အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ကုတ္တတ္တံ အာဂတာတိ။ ဧဝံဝိဟိတကံ ခော တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော ခိဍ္ဍာပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂ ညံ ပညပေထာ’တိ။ ‘တေ ဧဝမာဟံသု – ဧဝံ ခော ေနာ, အာဝုသော ဂေါတမ, သုတံ, ယထေဝတာယသ္မာ ဂေါတမော အာ ဟာ’တိ။ ‘‘အဂ္ဂညဉ္စာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပဇာနာမိ။ပေ.။ ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော ေနာ အနယံ အာပဇ္ဇတိ။

၄၃. ‘‘သန္တိ, ဘဂ္ဂဝ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မနောပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေန္တိ။ တျာဟံ ဥပ သင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘သစ္စံ ကိရ တုမ္ဟေ အာယသ္မန္တော မနောပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေ ထာ’တိ? တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘အာမော’တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘ကထံဝိဟိတကံ ပန တုမ္ဟေ အာယသ္မန္ တော မနောပဒေါသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ’တိ? တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ, အသမ္ပာယန္တာ မမ ညေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ။ တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ –

၄၄. ‘သန္တာဝုသော, မနောပဒေါသိကာ နာမ ဒေဝါ။ တေ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တိ။ တေ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ ပဒူသေန္တိ။ တေ အညမညံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ ကိလန္တကာယာ ကိလန္ တစိတ္တာ။ တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။

‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ကုတ္တတ္တံ အာဂစ္ ဆတိ။ ကုတ္တတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာ နော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတော သမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

'သော ဧဝမာဟ – ယေ ခေါ တေ ဘောန္တော ဒေဝတ န မနောပဒေါသိကာ တေ နာတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တိ။ တေ နာတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ နပ္ပဒူသေန္တိ။ တေ အညမညံ အပ္ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ အကိလန္တကာယာ အကိလန္တစိတ္တာ။ တေ ဒေဝတ တမှာ [အကိလန္တစိတ္တာ တမှာ (က.)] ကာယာ န စဝန္တိ, နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿန္တိ။ ယေ ပန မယံ အဟုမှာ မနောပဒောသိကာ, တေ မယံ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယိမှာ။ တေ မယံ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တာ အညမညမှိ စိတ္တာနိ ပဒူသိမှာ [ပဒေါသိယိမှာ (သျာ.), ပဒူသယိမှာ (?)] ။ တေ မယံ အညမညံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ ကိလန္တကာယာ ကိလန္တစိတ္တာ။ ဧဝံ မယံ [ကိလန္တစိတ္တာဧဝ မယံ (သီ. ပီ.), ကိလန္တစိတ္တာ (က.)] တမှာ ကာယာ စုတာ, အနိစ္စာ အဒ္ဓုဝါ အပ္ပာယုကာ စဝနဓမ္မာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတာ'တိ။ ဧဝံဝိဟိတကံ နော တုမှေ အာယသ္မန္တော မနောပဒောသိကံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ'တိ။ 'တေ ဧဝမာဟံသု – ဧဝံ ခေါ နော, အာဝုသော ဂောတမ, သုတံ, ယထေဝါယသ္မာ ဂောတမော အာဟာ'တိ။ "အဂ္ဂညဉ္စာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပဇာနာမိ။ပေ.။ ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော နော အနယံ အာပဇ္ဇတိ။

၄၅. "သန္တိ, ဘဂ္ဂဝ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေန္တိ။ တ္យာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'သစ္စံ ကိရ တုမှေ အာယသ္မန္တော အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ'တိ? တေ စ မေ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ 'အာမော'တိ ပဋိဇာနန္တိ။ တ္យာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ – 'ကထံဝိဟိတကံ ပန တုမှေ အာယသ္မန္တော အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ'တိ? တေ မယာ ပုဋ္ဌာ န သမ္ပာယန္တိ, အသမ္ပာယန္တာ မမဉ္ဉေဝ ပဋိပုစ္ဆန္တိ။ တေသာဟံ ပုဋ္ဌော ဗျာကရောမိ –

၄၆. 'သန္တာဝုသော, အသညသတ္တာ နာမ ဒေဝါ။ သညုပ္ပာဒါ စ ပန တေ ဒေဝါ တမှာ ကာယာ စဝန္တိ။

'ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, အာဝုသော, ဝိဇ္ဇတိ။ ယံ အညတရော သတ္တော တမှာ ကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆတိ။ ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ။ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော အာတပ္ပမန္ဝာယ ပဓာနမန္ဝာယ အနုယောဂမန္ဝာယ အပ္ပမာဒမန္ဝာယ သမ္မာမနသိကာရမန္ဝာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ တံ [ဣဒံ ပဒံ ဗြဟ္မဇာလသုတ္တေ န ဒိဿတိ။ ဧဝံ (ပီ. က.)] သညုပ္ပာဒံ အနုဿရတိ, တတော ပရံ နာနုဿရတိ။

'သော ဧဝမာဟ – အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဟဉှိ ပုဗ္ဗေ နာဟောသိံ, သောမှိ ဧတရဟိ အဟုတွာ သန္တတာယ [သတ္တကာယ (သီ. ပီ.), သတ္တာယ (က. သီ.)] ပရိဏတောတိ။ ဧဝံဝိဟိတကံ နော တုမှေ အာယသ္မန္တော အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ အာစရိယကံ အဂ္ဂညံ ပညပေထာ'တိ? 'တေ ဧဝမာဟံသု – ဧဝံ ခေါ နော, အာဝုသော ဂောတမ, သုတံ ယထေဝါယသ္မာ ဂောတမော အာဟာ'တိ။ "အဂ္ဂညဉ္စာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ပဇာနာမိ တတော စ ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာမိ, တဉ္စ ပဇာနံ န ပရာမသာမိ, အပရာမသတော စ မေ ပစ္စတ္တညေဝ နိဗ္ဗုတိ ဝိဒိတာ။ ယဒဘိဇာနံ တထာဂတော နော အနယံ အာပဇ္ဇတိ။

၄၇. "ဧဝံဝါဒိံ ခေါ မံ, ဘဂ္ဂဝ, ဧဝမက္ခာယိံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အသတာ တုစ္ဆာ မုသာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ – 'ဝိပရီတော သမဏော ဂောတမော ဘိက္ခဝေ စ။ သမဏော ဂောတမော ဧဝမာဟ – ယသ္မိံ သမယေ သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, သဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ အသုဘန္တွေဝ [အသုဘန္တေဝ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဇာနာတီ'တိ [သဉ္ဇာနာတီတိ (သီ. ပီ.)] ။ န ခေါ ပနာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ဧဝံ ဝဒါမိ – 'ယသ္မိံ သမယေ သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, သဗ္ဗံ တသ္မိံ သမယေ အသုဘန္တွေဝ ပဇာနာတီ'တိ။ ဧဝဉ္စ ခွာဟံ, ဘဂ္ဂဝ, ဝဒါမိ – 'ယသ္မိံ သမယေ သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ, သုဘန္တွေဝ တသ္မိံ သမယေ ပဇာနာတီ'တိ။

"တေ စ, ဘန္တေ, ဝိပရီတာ, ယေ ဘဂဝန္တံ ဝိပရီတတော ဒဟန္တိ ဘိက္ခဝေ စ။ ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ။ ပဟောတိ မေ ဘဂဝါ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ, ယထာ အဟံ သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျ"န္တိ။

၄၈. "ဒုက္ကရံ ခေါ ဧတံ, ဘဂ္ဂဝ, တယာ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတြာယောဂေန အညတြာစရိယကေန သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ဣင်္ဃ တွံ, ဘဂ္ဂဝ, ယော စ တေ အယံ မယိ ပသာဒေါ, တ

မေဝ တ္ဝံ သာဓုကမနုရက္ခာ’’တိ။ ‘‘သစေ တံ, ဘန္တေ, မယာ ဒုက္ကရံ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတ္ရာယောဂေန အညတ္ရာစရိယကေန သုဘံ ဝိမောက္ခံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိတုံ။ ယော စ မေ အယံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ ပသာဒော, တမေတဟံ သာဓုကမနုရက္ခိဿာမီ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနော ဘဂ္ဂဝဂေါတ္တော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

ပာထိကသုတ္တံ [ပာဋိကသုတ္တန္တံ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] နိဋ္ဌိတံ ပဌမံ။

၂. ဥဒုမ္ဗရိကသုတ္တံ

နိဂြောဓပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထု

၄၉. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ တေန ခော ပန သမယေန နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော ဥဒုမ္ဗရိကာယ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ တိံသမတ္တေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ။ အထ ခော သန္ဓာနော ဂဟပတိ ဒိဝါ ဒိဝဿ [ဒိဝါဒိဝဿေဝ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ရာဇဂဟာ နိက္ခမိ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ အထ ခော သန္ဓာနဿ ဂဟပတိဿ ဧတဒဟောသိ – “အကာလော ခော ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ ပဋိသလ္လီနော ဘဂဝါ။ မနောဘာဝနီယာနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ အသမယော ဒဿနာယ။ ပဋိသလ္လီနာ မနောဘာဝနီယာ ဘိက္ခူ။ ယံနူနာဟံ ယေန ဥဒုမ္ဗရိကာယ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, ယေန နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမေယျ”န္တိ။ အထ ခော သန္ဓာနော ဂဟပတိ ယေန ဥဒုမ္ဗရိကာယ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမော, တေနုပသင်္ကမိ။

၅၀. တေန ခော ပန သမယေန နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ နိသိန္နော ဟောတိ ဥန္နာဒိနိယာ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါယ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ ကထေန္တိယာ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနကထံ ဝတ္ထကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ယာနကထံ ဂါမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣတ္ထိကထံ သူရကထံ ဝိသိခါကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိကံ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။

၅၁. အဒ္ဒသာ ခော နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော သန္ဓာနံ ဂဟပတိံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဒိသွာ သကံ ပရိသံ သဏ္ဌပေသိ – “အပ္ပသဒ္ဒါ ဘောန္တော ဟောန္တု, မာ ဘောန္တော သဒ္ဒမကတ္ထ။ အယံ သမဏဿ ဂောတမဿ သာဝကော အာဂစ္ဆတိ သန္ဓာနော ဂဟပတိ။ ယာဝတာ ခော ပန သမဏဿ ဂောတမဿ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ရာဇဂဟေ ပဋိဝသန္တိ, အယံ တေသံ အညတရော သန္ဓာနော ဂဟပတိ။ အပ္ပသဒ္ဒကာမာ ခော ပနေတေ အာယသ္မန္တော အပ္ပသဒ္ဒဝိနီတာ , အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒိနော။ အပ္ပေဝ နာမ အပ္ပသဒ္ဒံ ပရိသံ ဝိဒိတွာ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညေယျာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ တုဏှီ အဟေသုံ။

၅၂. အထ ခော သန္ဓာနော ဂဟပတိ ယေန နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ နိဂြောဓေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ။ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော သန္ဓာနော ဂဟပတိ နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – “အညထာ ခော ဣမေ ဘောန္တော အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ။ပေ။ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။ အညထာ ခော [စ (သီ. ပီ.)] ပန သော ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟဿေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီ”တိ။

၅၃. ဧဝံ ဝုတ္တေ နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော သန္ဓာနံ ဂဟပတိံ ဧတဒဝေါစ – “ယဂ္ဃေ ဂဟပတိ, ဇာနေယျာသိ, ကေန သမဏော ဂောတမော သဒ္ဓိံ သလ္လပတိ, ကေန သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇတိ, ကေန ပညာဝေယျတ္တိယံ သမာပဇ္ဇတိ? သုညာဂာရဟတာ သမဏဿ ဂောတမဿ ပညာ အပရိသာဝစရော သမဏော ဂောတမော နာလံ သလ္လာပါယ။ သော အန္တမန္တာနေဝ သေဝတိ [အန္တပန္တာနေဝ (ဿျာ.)]။ သေယျထာပိ နာမ ဂောကာဏာ ပရိယန္တစာရိနီ အန္တမန္တာနေဝ သေဝတိ။ ဧဝမေဝ သုညာဂာရဟတာ သမဏဿ ဂောတမဿ ပညာ; အပရိသာဝစရော သမဏော ဂောတမော; နာလံ သလ္လာပါယ။ သော အန္တမန္တာနေဝ သေဝတိ။ ဣင်္ဃ, ဂဟပတိ, သမဏော ဂောတမော ဣမံ ပရိသံ အာဂစ္ဆေယျ, ဧကပဉှေနေဝ နံ သံသာဒေယျာမ [သံဟရေယျာမ (က.)], တုစ္ဆကုမ္ဘီဝ နံ မညေ ဩရောဓေယျာမာ”တိ။

၅၄. အဿောသိ ခော ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ သန္ဓာနဿ ဂဟပတိဿ နိဂြောဓေန ပရိဗ္ဗာဇကေန သဒ္ဓိံ ဣမံ ကထာသလ္လာပံ။ အထ ခော ဘဂဝါ ဂိဇ္ဈကူဋာ ပဗ္ဗတာ ဩရောဟိ

တ္တ ယေန သုမာဂဓာယ တီရေ မောရနိဝာပေ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သုမာဂဓာယ တီရေ မောရနိဝာပေ အဗ္ဘော
ကာသေ စင်္ကမိ။ အဒ္ဒသာ ခော နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ သုမာဂဓာယ တီရေ မောရနိဝာပေ အဗ္ဘော
ကာသေ စင်္ကမန္တံ။ ဒိသွာန သကံ ပရိသံ သဏ္ဌာပေသိ – ''အပ္ပသဒ္ဒါ ဘောန္တော ဟောန္တု, မာ ဘောန္တော သဒ္ဒမ
ကတ္ထ, အယံ သမဏော ဂေါတမော သုမာဂဓာယ တီရေ မောရနိဝာပေ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမတိ။ အပ္ပသဒ္ဒကာမော
ခော ပန သော အာယသ္မာ, အပ္ပသဒ္ဒဿ ဝဏ္ဏဝါဒီ။ အပ္ပေဝ နာမ အပ္ပသဒ္ဒံ ပရိသံ ဝိဒိတ္ဝာ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗံ မညေ
ယျ။ သစေ သမဏော ဂေါတမော ဣမံ ပရိသံ အာဂစ္ဆေယျ, ဣမံ တံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျာမ – 'ကော နာမ သော, ဘန္တေ,
ဘဂဝတော ဓမ္မော, ယေန ဘဂဝါ သာဝကေ ဝိနေတိ, ယေန ဘဂဝတာ သာဝကာ ဝိနီတာ အဿာသပ္ပတ္တာ ပဋိဇာနန္တိ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယ'န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ တုဏှီ အဟေသုံ။

တပေါဇိဂုစ္ဆာဝါဒော

၅၅. အထ ခော ဘဂဝါ ယေန နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော တေနုပသင်္ကမိ။ အထ ခော နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘ
ဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧတု ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, သွာဂတံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော။ စိရဿံ ခော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ
ဣမံ ပရိယာယမကာသိ ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယ။ နိသီဒတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ဣဒမာသနံ ပညတ္တ''န္တိ။ နိသီဒိ ဘဂဝါ ပည
တ္တေ အာသနေ။ နိဂြောဓောပိ ခော ပရိဗ္ဗာဇကော အညတရံ နီစာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ
ခော နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''ကာယ နုတ္ထ, နိဂြောဓ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ, ကာ စ ပန
ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ''တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ, နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ, ''ဣဓ မယံ, ဘန္တေ,
အဒ္ဒသာမ ဘဂဝန္တံ သုမာဂဓာယ တီရေ မောရနိဝာပေ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တံ, ဒိသွာန ဧဝံ အဝေါစုမှာ –
'သစေ သမဏော ဂေါတမော ဣမံ ပရိသံ အာဂစ္ဆေယျ, ဣမံ တံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျာမ – ကော နာမ သော, ဘန္တေ,
ဘဂဝတော ဓမ္မော, ယေန ဘဂဝါ သာဝကေ ဝိနေတိ, ယေန ဘဂဝတာ သာဝကာ ဝိနီတာ အဿာသပ္ပတ္တာ ပဋိဇာနန္တိ
အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယ'န္တိ? အယံ ခော နော, ဘန္တေ, အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ; အထ ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော''တိ။

၅၆. ''ဒုဇ္ဇာနံ ခော ဧတံ, နိဂြောဓ, တယာ အညဒိဋ္ဌိကေန အညခန္တိကေန အညရုစိကေန အညတ္ရာယောဂေန အ
ညတ္ရာစရိယကေန, ယေနာဟံ သာဝကေ ဝိနေမိ , ယေန မယာ သာဝကာ ဝိနီတာ အဿာသပ္ပတ္တာ ပဋိဇာနန္တိ အဇ္ဈာ
သယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယံ။ ဣင်္ဃ တွံ မံ, နိဂြောဓ, သကေ အာစရိယကေ အဓိဇေဂုစ္ဆေ ပဉှံ ပုစ္ဆ – 'ကထံ သန္တာ နု
ခော, ဘန္တေ, တပေါဇိဂုစ္ဆာ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ, ကထံ အပရိပုဏ္ဏာ'တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဥန္နာဒိ
နော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ အဟေသုံ – ''အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, သမဏဿ ဂေါတမဿ မဟိဒ္ဓိ
ကတာ မဟာနုဘာဝတာ, ယတြ ဟိ နာမ သကဝါဒံ ဌပေဿတိ, ပရဝါဒေန ပဝါရေဿတီ''တိ။

၅၇. အထ ခော နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော တေ ပရိဗ္ဗာဇကေ အပ္ပသဒ္ဒေ ကတွာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''မယံ
ခော, ဘန္တေ, တပေါဇိဂုစ္ဆာဝါဒါ [တပေါဇိဂုစ္ဆာသာရာ (က.)] တပေါဇိဂုစ္ဆာသာရာ တပေါဇိဂုစ္ဆာအလ္လီနာ
ဝိဟရာမ ။ ကထံ သန္တာ နု ခော, ဘန္တေ, တပေါဇိဂုစ္ဆာ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ, ကထံ အပရိပုဏ္ဏာ''တိ?

''ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော, ဟတ္ထာပလေခနော [ဟတ္ထာဝလေခနော (သျာ.)], န ဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော, န တိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော, နာဘိဟဋံ , န ဥဒ္ဒိဿကတံ, န နိမန္တနံ သာဒိယတိ, သော န ကုမ္ဘိမုခာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ကဠောပိမုခာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ဧဠကမန္တရံ, န ဒဏ္ဍမန္တရံ, န မုသလမန္တရံ, န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇ
မာနာနံ, န ဂဗ္ဘိနိယာ, န ပာယမာနာယ, န ပုရိသန္တရဂတာယ, န သင်္ကိတ္တီသု, န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ,
န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ, န မစ္ဆံ, န မံသံ, န သုရံ, န မေရယံ, န ထုသောဒကံ ပိဝတိ, သော ဧကာဂါရိ
ကော ဝါ ဟောတိ ဧကာလောပိကော, ဒွါဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဒွါလောပိကော, သတ္တာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ သတ္တ
ာလောပိကော, ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေတိ, ဒွီဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ, သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ; ဧကာ
ဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ, ဒွီဟိကမ္ပိ [ဒွာဟိကံပိ (သီ. သျာ.)] အာဟာရံ အာဟာရေတိ, သတ္တာဟိကမ္ပိ အာ
ဟာရံ အာဟာရေတိ, ဣတိ ဧဝရူပံ အဒ္ဓမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ သော
သာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, သာမာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, နီဝါရဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဒဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ ဟောတိ,

ဟဋ္ဌဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ, ကဏ္ဍဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ, အာစာမဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ, ပိညာကဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ, တိဏ္ဍဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ, ကေမယဘင်္ဂေါ တ ဟောတိ; ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ သော သာဏာနိပိ ဓာရေတိ , မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ, ဆဝဒုဿာနိပိ ဓာရေတိ, ပံသုကူလာနိပိ ဓာရေတိ, တိရီဋာနိပိ ဓာရေတိ, အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ, အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ, ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, တကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဖလကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, တဠကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဥလူကပက္ခမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသမဿုလောစကောပိ ဟောတိ ကေသမဿုလောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော , ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ [ဥဘဋ္ဌကောပိ (သျာ.), ဥဗ္ဘဋ္ဌိကောပိ (က.)] ဟောတိ အာသနပဋိက္ခိတ္တော, ဥက္ကုဋိကောပိ ဟောတိ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုတ္တော, ကဏ္ဋကာပဿယိကောပိ ဟောတိ ကဏ္ဋကာပဿယေ သေယ္ယံ ကပ္ပေတိ, ဖလကသေယ္ယမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ထဏ္ဍိလသေယ္ယမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ဧကပဿယိကောပိ ဟောတိ ရဇောဇလ္လဓရော, အဗ္ဘောကာသိကောပိ ဟောတိ ယထာသန္ထတိကော, ဝေကဋိကောပိ ဟောတိ ဝိကဋဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော, အပာနကောပိ ဟောတိ အပာနကတ္တမနုယုတ္တော, သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ တံ ကိံ မညသိ, နိဂြောဓ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိပုဏ္ဏာ တ ဟောတိ အပရိပုဏ္ဏာ တ''တိ? ''အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိပုဏ္ဏာ ဟောတိ, နော အပရိပုဏ္ဏာ''တိ။ ''ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏာယပိ ခော အဟံ, နိဂြောဓ, တပောဇိဂုစ္ဆာယ အနေကဝိဟိတေ ဥပက္ကိလေသေ ဝဒါမီ''တိ။

ဥပက္ကိလေသော

၅၈. ''ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏာယ တပောဇိဂုစ္ဆာယ အနေကဝိဟိတေ ဥပက္ကိလေသေ ဝဒတီ''တိ? ''ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ အတ္တာနုက္ကံသေတိ ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ အတ္တာနုက္ကံသေတိ ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ မဇ္ဇတိ မုစ္ဆတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ [မဒမာပဇ္ဇတိ (သျာ.)]။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ မဇ္ဇတိ မုစ္ဆတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

၅၉. ''ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တမနော ဟောတိ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန အတ္တာနုက္ကံသေတိ ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန မဇ္ဇတိ မုစ္ဆတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန မဇ္ဇတိ မုစ္ဆတိ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂြောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

၆၀. "ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ ဘောဇနေသု တေအသံ အာပဇ္ဇတိ – 'ဣဒံ မေ ခမတိ, ဣဒံ မေ နက္ခမတီ'တိ။ သော ယဥ္စ [ယံ ဟိ (သီ. ပီ.)] ခွဝဿ နက္ခမတိ, တံ သာပေက္ခော ပဇဟတိ။ ယံ ပနဿ ခမတိ, တံ ဂဓိတော [ဂထိတော (သီ. ပီ.)] မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော အနာဒီနဝဒဿာဝီ အနိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ လာဘသက္ကာရသိလောကနိကန္တိဟေတု – 'သက္ကရိဿန္တိ မံ ရာဇာနော ရာဇမဟာမတ္တာ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဂဟပတိကာ တိတ္ထိယာ'တိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

၆၁. "ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ အညတရံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ အပသာဒေတာ [အပသာရေတာ (က.)] ဟောတိ – 'ကိံ ပနာယံ သမ္ဗဟုလာဇီဝေ [ဗဟုလာဇီဝေ (သီ. ပီ.)] သဗ္ဗံ သံဘက္ခေတိ။ သေယျထိဒံ – မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ ပဉ္စမံ, အသနိဝိစက္ကံ ဒန္တကူဋံ, သမဏပ္ပဝါဒေနာ'တိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ ပဿတိ အညတရံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ကုလေသု သက္ကရိယမာနံ ဂရုကရိယမာနံ မာနိယမာနံ ပူဇိယမာနံ။ ဒိသွာ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'ဣမဉှိ နာမ သမ္ဗဟုလာဇီဝံ ကုလေသု သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။ မံ ပန တပဿိံ လူခာဇီဝိံ ကုလေသု န သက္ကရောန္တိ န ဂရုံ ကရောန္တိ န မာနေန္တိ န ပူဇေန္တီ'တိ, ဣတိ သော ဣဿာမစ္ဆရိယံ ကုလေသု ဥပ္ပါဒေတာ ဟောတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

၆၂. "ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ အာပာထကနိသာဒီ ဟောတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ အတ္တာနံ အဒဿယမာနော ကုလေသု စရတိ – 'ဣဒမ္ပိ မေ တပဿိံ ဣဒမ္ပိ မေ တပသ္မိ'န္တိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ ကိဉ္စိဒေဝ ပဋိစ္ဆန္နံ သေဝတိ။ သော 'ခမတိ တေ ဣဒ'န္တိ ပုဋ္ဌော သမာနော အက္ခမမာနံ အာဟ – 'ခမတီ'တိ။ ခမမာနံ အာဟ – 'နက္ခမတီ'တိ။ ဣတိ သော သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ တထာဂတဿ ဝါ တထာဂတသာဝကဿ ဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သန္တံယေဝ ပရိယာယံ အနုညေယျံ နာနုဇာနာတိ။ပေ.။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

၆၃. "ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ။ ယမ္ပိ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"ပုန စပရံ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ [ပလာသီ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ပေ.။ ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ။ သဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ထဒ္ဓော ဟောတိ အတိမာနီ။ ပါပိစ္ဆော ဟောတိ ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ယမ္ပိ, နိဂ္ရောဓ, တပဿီ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ အယမ္ပိ ခော, နိဂ္ရောဓ, တပဿိနော ဥပက္ကိလေသော ဟောတိ။

"တံ ကိံ မညသိ, နိဂ္ရောဓ, ယဒိမေ တပောဇိဂုစ္ဆာ [တပောဇိဂုစ္ဆာယ (?)] ဥပက္ကိလေသာ ဝါ အနုပက္ကိလေသာ ဝါ"တိ? "အဒ္ဓါ ခော ဣမေ, ဘန္တေ, တပောဇိဂုစ္ဆာ [တပောဇိဂုစ္ဆာယ (?)] ဥပက္ကိလေသာ [ဥပက္ကိလေသာ

ဟောတိ (က.)], နော အနုပက္ကိလေသာ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, ဘန္တေ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ ကြောကေစ္စော တပဿီ သဗ္ဗေဟေဝ ကြမေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ သမန္နာဂတော အဿ; ကော ပန တအေ အညတရညတရေနာ”တိ။

ပရိသုဒ္ဓပပဋိကပ္ပတ္တကထာ

၆၄. “ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္က ပ္ပော။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပ ဟော။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ န အတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ န မဇ္ဇတိ န မုစ္ဆတိ န ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

၆၅. “ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗ တ္တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တမနော ဟောတိ န ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္ တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န အတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တပံ သမာဒိယတိ, သော တေန တပသာ လာဘသက္ကာရသိလောကံ အဘိနိဗ္ဗတ္ တေတိ, သော တေန လာဘသက္ကာရသိလောကေန န မဇ္ဇတိ န မုစ္ဆတိ န ပမာဒမာပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

၆၆. “ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ ဘောဇနေသု န ဝေါဒါသံ အာပဇ္ဇတိ – ‘ဣဒံ မေ ခမတိ, ဣဒံ မေ နက္ခမ တီ’တိ။ သော ယဉ္စ ခွဿ နက္ခမတိ, တံ အနပေက္ခော ပဇဟတိ။ ယံ ပနဿ ခမတိ , တံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ န တပံ သမာဒိယတိ လာဘသက္ကာရသိလောကနိကန္တိဟေတု – ‘သက္ကရိဿန္ တိ မံ ရာဇာနော ရာဇမဟာမတ္တာ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဂဟပတိကာ တိတ္ထိယာ’တိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသု ဒ္ဓေါ ဟောတိ။

၆၇. “ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ အညတရံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ နာပသာဒေတာ ဟောတိ – ‘ကိံ ပနာယံ သ မ္ဗဟုလာဇီဝေ သဗ္ဗံ သံဘက္ခေတိ။ သေယျထိဒံ – မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ ပဉ္စမံ, အသနိဝိစက္ ကံ ဒန္တကူဋံ, သမဏပ္ပဝါဒေနာ’တိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ။

“ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ ပဿတိ အညတရံ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ကုလေသု သက္ကရိယမာနံ ဂရု ကရိ ယမာနံ မာနိယမာနံ ပူဇိယမာနံ။ ဒိသွာ တဿ န ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဣမဉှိ နာမ သမ္ဗဟုလာဇီဝံ ကုလေသု သက္ကရောန္ တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ။ မံ ပန တပဿိံ လူခာဇီဝိံ ကုလေသု န သက္ကရောန္တိ န ဂရုံ ကရောန္တိ န မာနေ န္တိ န ပူဇေန္တီ’တိ, ဣတိ သော ဣဿာမစ္ဆရိယံ ကုလေသု နုပ္ပာဒေတာ ဟောတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသု ဒ္ဓေါ ဟောတိ။

၆၈. ‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ န အာဟာထကနိသာဒီ ဟောတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ န အတ္တာနံ အဒဿယမာနော ကုလေသု စရတိ – ‘ဣဒမ္ပိ မေ တပသ္မိံ, ဣဒမ္ပိ မေ တပသ္မိ’န္တိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ န ကဥ္စိဒေဝ ပဋိစ္စန္န သေဝတိ, သော – ‘ခမတိ တေ ဣဒ’န္တိ ပုဋ္ဌော သမာနော အက္ခမမာနံ အာဟ – ‘နက္ခမတီ’တိ။ ခမမာနံ အာဟ – ‘ခမတီ’တိ။ ဣတိ သော သမ္ပဇာနမုသာ န ဘာသိတာ ဟောတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ တထာဂတဿ တ တထာဂတသာဝကဿ တ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သန္တံယေဝ ပရိယာယံ အနုညေယ္ယံ အနုဇာနာတိ။ပေ.။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

၆၉. ‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပနာဟီ။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပနာဟီ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, နိဂြောဓ, တပဿီ အမက္ခီ ဟောတိ အပဠာသီ။ပေ.။ အနိဿုကီ ဟောတိ အမစ္ဆရီ။ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ။ အတ္ထဒ္ဓော ဟောတိ အနတိမာနီ။ န ဟပိဓော ဟောတိ န ဟပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတော။ န မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ န အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ န သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ န အာဓာနဂ္ဂာဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ယမ္ပိ, နိဂြောဓ, တပဿီ န သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ န အာဓာနဂ္ဂာဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ ဧဝံ သော တသ္မိံ ဌာနေ ပရိသုဒ္ဓော ဟောတိ။

‘‘တံ ကိံ မညသိ, နိဂြောဓ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓာ တ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓာ တ’’တိ? ‘‘အဒ္ဓာ ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓာ ဟောတိ နော အပရိသုဒ္ဓာ, အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ သာရပ္ပတ္တာ စာ’’တိ။ ‘‘န ခော, နိဂြောဓ, ဧတ္တာဝတာ တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ; အပိ စ ခော ပပဋိကပ္ပတ္တာ [ပပ္ပဋိကပတ္တာ (က.)] ဟောတီ’’တိ။

ပရိသုဒ္ဓတစပ္ပတ္တကထာ

၇၀. ‘‘ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ? သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တပောဇိဂုစ္ဆာယ အဂ္ဂညေဝ ပာပေတု, သာရညေဝ ပာပေတူ’’တိ။ ‘‘ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ ကထဉ္စ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ? ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ န ပာဏံ အတိပာတေတိ [အတိပါပေတိ (က. သီ. ပီ. က.)], န ပာဏံ အတိပာတယတိ, န ပာဏမတိပာတယတော သမနုညော ဟောတိ ။ န အဒိန္နံ အာဒိယတိ, န အဒိန္နံ အာဒိယာပေတိ, န အဒိန္နံ အာဒိယတော သမနုညော ဟောတိ။ န မုသာ ဘဏတိ, န မုသာ ဘဏာပေတိ, န မုသာ ဘဏတော သမနုညော ဟောတိ။ န ဘာဝိတမာသီသတိ [န ဘာဝိတမာသိံ သတိ (သီ. သျာ. ပီ.)], န ဘာဝိတမာသီသာပေတိ, န ဘာဝိတမာသီသတော သမနုညော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။

‘‘ယတော ခော, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ, အဒုံ စဿ ဟောတိ တပဿိတာယ။ သော အဘိဟရတိ နော ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ သော ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော နိသီဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ ပရိမုခံ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ။ သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ, အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပါဒပဒောသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ, ဗျာပါဒပဒောသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ [ထီနမိဒ္ဓံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော ဝိဟရတိ အာလောကသညီ သတော သမ္ပဇာနော, ထိနမိဒ္ဓာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာ

ယ အနုဒ္ဒတော ဝိဟရတိ အဇ္ဈတ္တံ ဝူပသန္တစိတ္တော, ဥဒ္ဒစ္စကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ အကထံကထီ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။

၇၁. ''သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။

''တံ ကိံ မညသိ, နိဂြောဓ။ ယဒိ ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဝါ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓါ ဝါ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ နော အပရိသုဒ္ဓါ, အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ သာရပ္ပတ္တာ စာ''တိ။ ''န ခေါ, နိဂြောဓ, ဧတ္တာဝတာ တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ; အပိ စ ခေါ တစပ္ပတ္တာ ဟောတီ''တိ။

ပရိသုဒ္ဓဖေဂ္ဂုပ္ပတ္တကထာ

၇၂. ''ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ? သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တပောဇိဂုစ္ဆာယ အဂ္ဂညေဝ ပာပေတု, သာရညေဝ ပာပေတူ''တိ။ ''ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ ကထဉ္စ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ပေ.။ ယတော ခေါ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ, အဒုံ စဿ ဟောတိ တပဿိတာယ။ သော အဘိဟရတိ နော ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ။ပေ.။ သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ – 'အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ, တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

''တံ ကိံ မညသိ, နိဂြောဓ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဝါ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓါ ဝါ''တိ? ''အဒ္ဓါ ခေါ, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ, နော အပရိသုဒ္ဓါ, အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ သာရပ္ပတ္တာ စာ''တိ။ ''န ခေါ, နိဂြောဓ, ဧတ္တာဝတာ တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ; အပိ စ ခေါ ဖေဂ္ဂုပ္ပတ္တာ ဟောတီ''တိ။

ပရိသုဒ္ဓအဂ္ဂပ္ပတ္တသာရပ္ပတ္တကထာ

၇၃. ''ကိတ္တာဝတာ ပန, ဘန္တေ, တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ? သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တပောဇိဂုစ္ဆာယ အဂ္ဂညေဝ ပာပေတု, သာရညေဝ ပာပေတူ''တိ။ ''ဣဓ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ ကထဉ္စ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ။ပေ.။ ယတော ခေါ, နိဂြောဓ, တပဿီ စာတုယာမသံဝရသံဝုတော ဟောတိ, အဒုံ စဿ ဟောတိ တပဿိတာယ။ သော အဘိဟရတိ နော ဟီနာယာဝတ္တတိ။ သော ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ။ပေ.။ သော ဣမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္

ဗလိကရဏေ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အ
ဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ – ဧကမ္ပိ
ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော။ပေ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေ
သံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သော ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္
တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သ
တ္တေ ပဇာနာတိ – ‘ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ
မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ
မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ
ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာ
ဒါနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ’တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိ
က္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္
ဂတေ, ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။

“တံ ကိံ မညသိ, နိဂြောဓ, ယဒိ ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဝါ ဟောတိ အပရိသုဒ္ဓါ ဝါ”တိ? “အဒ္ဓါ
ခော, ဘန္တေ, ဧဝံ သန္တေ တပောဇိဂုစ္ဆာ ပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ နော အပရိသုဒ္ဓါ, အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ သာရပ္ပတ္တာ စာ”တိ။

၇၄. “ဧတ္တာဝတာ ခော, နိဂြောဓ, တပောဇိဂုစ္ဆာ အဂ္ဂပ္ပတ္တာ စ ဟောတိ သာရပ္ပတ္တာ စ။ ဣတိ ခော, နိဂြောဓ
[ဣတိ နိဂြောဓ (သျာ.)], ယံ မံ တွံ အဝစာသိ – ‘ကော နာမ သော, ဘန္တေ, ဘဂဝတော ဓမ္မော, ယေန ဘဂဝါ သာဝ
ကေ ဝိနေတိ, ယေန ဘဂဝတာ သာဝကာ ဝိနီတာ အဿာသပ္ပတ္တာ ပဋိဇာနန္တိ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယ’န္တိ။
ဣတိ ခော တံ, နိဂြောဓ, ဌာနံ ဥတ္တရိတရဉ္စ ပဏီတတရဉ္စ, ယေနာဟံ သာဝကေ ဝိနေမိ, ယေန မယာ သာဝကာ ဝိနီတာ
အဿာသပ္ပတ္တာ ပဋိဇာနန္တိ အဇ္ဈာသယံ အာဒိဗြဟ္မစရိယ”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ အဟေသုံ – “ဧတ္ထ မယံ အနဿာမ သာစရိယ
ကာ, န မယံ ဣတော ဘိယျော ဥတ္တရိတရံ ပဇာနာမာ”တိ။

နိဂြောဓဿ ပဇ္ဈာယနံ

၇၅. ယဒါ အညာသိ သန္ဓာနော ဂဟပတိ – “အညဒတ္ထု ခော ဣဒါနိမေ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဘဂဝတော ဘာ
သိတံ သုဿူသန္တိ, သောတံ ဩဒဟန္တိ, အညာစိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေန္တီ”တိ။ အထ [အထ နံ (က.)] နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇ
ကံ ဧတဒဝေါစ – “ဣတိ ခော, ဘန္တေ နိဂြောဓ, ယံ မံ တွံ အဝစာသိ – ‘ယဂ္ဃေ, ဂဟပတိ, ဇာနေယျာသိ, ကေန သမ
ဏော ဂေါတမော သဒ္ဓိံ သလ္လပတိ, ကေန သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇတိ, ကေန ပညာဝေယျတ္တိယံ သမာပဇ္ဇတိ, သုညာ
ဂါရဟတာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာ, အပရိသာဝစရော သမဏော ဂေါတမော နာလံ သလ္လာပါယ, သော အန္တ
မန္တာနေဝ သေဝတိ; သေယျထာပိ နာမ ဂေါကာဏာ ပရိယန္တစာရိနီ အန္တမန္တာနေဝ သေဝတိ။ ဧဝမေဝ သုညာဂါရ
ဟတာ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာ, အပရိသာဝစရော သမဏော ဂေါတမော နာလံ သလ္လာပါယ; သော အန္တမန္
တာနေဝ သေဝတိ; ဣင်္ဃ, ဂဟပတိ, သမဏော ဂေါတမော ဣမံ ပရိသံ အာဂစ္ဆေယျ, ဧကပဉှေနေဝ နံ သံသာဒေယျ
ယာမ, တုစ္ဆကုမ္ဘီဝ နံ မညေ ဩရောဓေယျာမာ’တိ။ အယံ ခော သော, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဣဓာ
နုပ္ပတ္တော, အပရိသာဝစရံ ပန နံ ကရောထ, ဂေါကာဏံ ပရိယန္တစာရိနိံ ကရောထ, ဧကပဉှေနေဝ နံ သံသာဒေထ, တု
စ္ဆကုမ္ဘီဝ နံ ဩရောဓေထာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော တုဏှီဘူတော မင်္ကုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော
အဓောမုခေါ ပဇ္ဈာယန္တော အပ္ပဋိဘာနော နိသီဒိ။

၇၆. အထ ခော ဘဂဝါ နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ တုဏှီဘူတံ မင်္ကုဘူတံ ပတ္တက္ခန္ဓံ အဓောမုခံ ပဇ္ဈာယန္တံ အပ္ပ
ဋိဘာနံ ဝိဒိတွာ နိဂြောဓံ ပရိဗ္ဗာဇကံ ဧတဒဝေါစ – “သစ္စံ ကိရ, နိဂြောဓ, ဘာသိတာ တေ ဧသာ ဝါစာ”တိ? “သစ္စံ,
ဘန္တေ, ဘာသိတာ မေ ဧသာ ဝါစာ, ယထာဗာလေန ယထာမူဠှေန ယထာအကုသလေနာ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, နိဂြော
ဓ။ ကိန္တိ တေ သုတံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုဍ္ဎာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယေ တေ အဟေသုံ

အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, ဧဝံ သု တေ ဘဂဝန္တော သံဃမ္ဘ သမာဂမ္မ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ။ပေ။ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။ သေယျထာပိ တွံ ဧတရဟိ သာစရိယကော။ ဧဝံ ဟု, ဧဝံ သု တေ ဘဂဝန္တော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ, သေယျထာဟံ ဧတရဟိ’တိ။

“သုတံ မေတံ, ဘန္တေ။ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ဝုမှာနံ မဟလ္လကာနံ အာစရိယပါစရိယာနံ ဘာသမာနာနံ – ‘ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓါနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ , န ဧဝံ သု [နာသု (သီ. ပီ.)] တေ ဘဂဝန္တော သံဃမ္ဘ သမာဂမ္မ ဥန္နာဒိနော ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒါ အနေကဝိဟိတံ တိရစ္ဆာနကထံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ။ သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ။ပေ။ ဣတိဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ, သေယျထာဟံ ဧတရဟိ သာစရိယကော။ ဧဝံ သု တေ ဘဂဝန္တော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ, သေယျထာပိ ဘဂဝါ ဧတရဟိ’”တိ။

“တဿ တေ, နိဂြောဓ, ဝိညုဿ သတော မဟလ္လကဿ န ဧတဒဟောသိ – ‘ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ ဗောဓာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဒန္တော သော ဘဂဝါ ဒမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သန္တော သော ဘဂဝါ သမထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တိဏ္ဏော သော ဘဂဝါ တရဏာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ပရိနိဗ္ဗုတော သော ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီ’”တိ?

ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနသစ္ဆိကိရိယာ

၇၇. ဧဝံ ဝုတ္တေ, နိဂြောဓော ပရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္စယော မံ, ဘန္တေ, အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယွာဟံ ဧဝံ ဘဂဝန္တံ အဝစာသိံ။ တဿ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အစ္စယံ အစ္စယတော ပဋိဂ္ဂဏှာတု အာယတိံ သံဝရာယာ”တိ။ “တဂ္ဃ တွံ [တံ (သီ. သျာ. ပီ.)] , နိဂြောဓ, အစ္စယော အစ္စဂမာ ယထာဗာလံ ယထာမူဠှံ ယထာအကုသလံ, ယော မံ တွံ ဧဝံ အဝစာသိ။ ယတော စ ခော တွံ, နိဂြောဓ, အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောသိ, တံ တေ မယံ ပဋိဂ္ဂဏှာမ။ ဝုဒ္ဓိ ဟေသာ, နိဂြောဓ, အရိယဿ ဝိနယေ, ယော အစ္စယံ အစ္စယတော ဒိသွာ ယထာဓမ္မံ ပဋိကရောတိ အာယတိံ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ အဟံ ခော ပန, နိဂြောဓ, ဧဝံ ဝဒါမိ –

‘ဧတု ဝိညူ ပုရိသော အသဌော အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိကော, အဟမနုသာသာမိ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ [ယထာနုသိဋ္ဌံ (?)] ပဋိပဇ္ဇမာနော, ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ သတ္တဝဿာနိ။ တိဋ္ဌန္တု, နိဂြောဓ, သတ္တ ဝဿာနိ။ ဧတု ဝိညူ ပုရိသော အသဌော အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိကော, အဟမနုသာသာမိ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော, ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ ဆ ဝဿာနိ။ ပဉ္စ ဝဿာနိ။ စတ္တာရိ ဝဿာနိ။ တီဏိ ဝဿာနိ။ ဒွေ ဝဿာနိ။ ဧကံ ဝဿံ။ တိဋ္ဌတု, နိဂြောဓ, ဧကံ ဝဿံ။ ဧတု ဝိညူ ပုရိသော အသဌော အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိကော အဟမနုသာသာမိ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော, ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ သတ္တ မာသာနိ။ တိဋ္ဌန္တု, နိဂြောဓ, သတ္တ မာသာနိ။ ဆ မာသာနိ။ ပဉ္စ မာသာနိ ။ စတ္တာရိ မာသာနိ။ တီဏိ မာသာနိ။ ဒွေ မာသာနိ။ ဧကံ မာသံ။ အဍ္ဎမာသံ။ တိဋ္ဌတု, နိဂြောဓ, အဍ္ဎမာသော။ ဧတု ဝိညူ ပုရိသော အသဌော အမာယာဝီ ဥဇုဇာတိကော, အဟမနုသာသာမိ အဟံ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော, ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ သတ္တာဟံ’။

ပရိဗ္ဗာဇကာနံ ပဇ္ဈာယနံ

၇၈. ‘‘သိယာ ခော ပန တေ, နိဂြောဓ, ဧဝမဿ – ‘အန္တေတသိကမ္ပတာ နော သမဏော ကေတမော ဧဝမာဟာ’တိ။ န ခော ပနေတံ, နိဂြောဓ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဧဝ တေ [တေ (သီ. သျာ.)] အာစရိယော, သော ဧဝ တေ အာစရိယော ဟောတု။ သိယာ ခော ပန တေ, နိဂြောဓ, ဧဝမဿ – ‘ဥဒ္ဒေသော နော စာဝေတုကာမော သမဏော ကေတမော ဧဝမာဟာ’တိ။ န ခော ပနေတံ, နိဂြောဓ , ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဧဝ တေ ဥဒ္ဒေသော သော ဧဝ တေ ဥဒ္ဒေသော ဟောတု။ သိယာ ခော ပန တေ, နိဂြောဓ, ဧဝမဿ – ‘အာဇီဝါ နော စာဝေတုကာမော သမဏော ကေတမော ဧဝမာဟာ’တိ။ န ခော ပနေတံ, နိဂြောဓ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ဧဝ တေ အာဇီဝေါ, သော ဧဝ တေ အာဇီဝေါ ဟောတု။ သိယာ ခော ပန တေ, နိဂြောဓ, ဧဝမဿ – ‘ယေ နော ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ သာစရိယကာနံ, တေသု ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော သမဏော ကေတမော ဧဝမာဟာ’တိ။ န ခော ပနေတံ, နိဂြောဓ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ အကုသလာ စေဝ တေ တေ ဓမ္မာ [တေဓမ္မာ (က.), တေ ဓမ္မာ (သျာ.)] ဟောန္တု အကုသလသင်္ခါတာ စ သာစရိယကာနံ။ သိယာ ခော ပန တေ, နိဂြောဓ, ဧဝမဿ – ‘ယေ နော ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ သာစရိယကာနံ, တေဟိ ဝိဝေစေတုကာမော သမဏော ကေတမော ဧဝမာဟာ’တိ။ န ခော ပနေတံ, နိဂြောဓ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကုသလာ စေဝ တေ တေ ဓမ္မာ ဟောန္တု ကုသလသင်္ခါတာ စ သာစရိယကာနံ။ ဣတိ ခွါဟံ, နိဂြောဓ, နေဝ အန္တေတသိကမ္ပတာ ဧဝံ ဝဒါမိ, နပိ ဥဒ္ဒေသာ စာဝေတုကာမော ဧဝံ ဝဒါမိ, နပိ အာဇီဝါ စာဝေတုကာမော ဧဝံ ဝဒါမိ, နပိ ယေ တေ ဓမ္မာ [နပိ ယေ ခော ဓမ္မာ (သီ.), နပိ ယေ တေ ဓမ္မာ (သျာ.), နပိ ယေ စ တေ ဓမ္မာ (က.)] အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ သာစရိယကာနံ, တေသု ပတိဋ္ဌာပေတုကာမော ဧဝံ ဝဒါမိ, နပိ ယေ တေ ဓမ္မာ [နပိ ယေ ခော ဓမ္မာ (သီ.), နပိ ယေ တေ ဓမ္မာ (သျာ.), နပိ ယေ စ တေ ဓမ္မာ (က.)] ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ သာစရိယကာနံ, တေဟိ ဝိဝေစေတုကာမော ဧဝံ ဝဒါမိ။ သန္တိ စ ခော, နိဂြောဓ, အကုသလာ ဓမ္မာ အပ္ပဟီနာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ [ပေါနောဘဝိကာ (က.)] သဒရာ [သဒ္ဒရာ (ပီ. က.), သဒရထာ (သျာ. က.)] ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ, ယေသာဟံ ပဟာနာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ယထာပဋိပန္နာနံ တေ သံကိလေသိကာ ဓမ္မာ ပဟီယိဿန္တိ, ဝေါဒါနိယာ ဓမ္မာ အဘိဝဍ္ဎိဿန္တိ, ပညာပါရိပူရိံ ဝေပုလ္လတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿထာ’’တိ။

၇၉. ဧဝံ ဝုတ္တေ, တေ ပရိဗ္ဗာဇကာ တုဏှီဘူတာ မင်္ကုဘူတာ ပတ္တက္ခန္ဓာ အဓောမုခါ ပဇ္ဈာယန္တာ အပ္ပဋိဘာနာ နိသီဒိံသု ယထာ တံ မာရေန ပရိယုဋ္ဌိတစိတ္တာ။ အထ ခော ဘဂဝတော ဧတဒဟောသိ – ‘‘သဗ္ဗေ ပိမေ မောဃပုရိသာ ဖုဋ္ဌာ ပါပိမတာ။ ယတြ ဟိ နာမ ဧကဿပိ န ဧဝံ ဘဝိဿတိ – ‘ဟန္ဒ မယံ အညာဏတ္ထမ္ပိ သမဏေ ဂေါတမေ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ, ကိံ ကရိဿတိ သတ္တာဟော’’’တိ? အထ ခော ဘဂဝါ ဥဒုမ္ဗရိကာယ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမေ သီဟနာဒံ နဒိတွာ ဝေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ ပစ္စုပဋ္ဌာသိ [ပစ္စုဋ္ဌာသိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ သန္ဓာနော ပန ဂဟပတိ တာဝဒေဝ ရာဇဂဟံ ပါဝိသီတိ။

ဥဒုမ္ဗရိကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒုတိယံ။

၃. စက္ကဝတ္တိသုတ္တံ

အတ္တဒီပသရဏတာ

၈၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မဂဓေသု ဝိဟရတိ မာတုလာယံ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒ္ဒန္တေ''တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ – ''အတ္တဒီပါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။ ကထဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေါ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော, ဓမ္မဒီပေါ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။

''ဂေါစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ။ ဂေါစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ န လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, န လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ [အာရမဏံ (?)]။ ကုသလာနံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတိ။

ဒဠှနေမိစက္ကဝတ္တိရာဇာ

၈၁. ''ဘူတပုဗ္ဗံ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ဒဠှနေမိ နာမ အဟောသိ စက္ကဝတ္တီ [စက္ကဝတ္တိ (သျာ. ပီ.)] ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ အဟေသုံ သေယျထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ အဟေသုံ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန [ဓမ္မေန သမေန (သျာ. က.)] အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသိ။

၈၂. ''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ဒဠှနေမိ ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – 'ယဒါ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပဿေယျာသိ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ, အထ မေ အာရောစေယျာသီ'တိ။ 'ဧဝံ, ဒေဝါ'တိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ရညော ဒဠှနေမိဿ ပစ္စဿောသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ဗဟူနံ ဝဿာနံ ဗဟူနံ ဝဿသတာနံ ဗဟူနံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ, ဒိသွာန ယေန ရာဇာ ဒဠှနေမိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ ဒဠှနေမိံ ဧတဒဝေါစ – 'ယဂ္ဃေ, ဒေဝ, ဇာနေယျာသိ, ဒိဗ္ဗံ တေ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတ'န္တိ။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ဒဠှနေမိ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ကုမာရံ အာမန္တာပေတွာ [အာမန္တေတွာ (သျာ. က.)] ဧတဒဝေါစ – 'ဒိဗ္ဗံ ကိရ မေ, တာတ ကုမာရ, စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ။ သုတံ ခေါ ပန မေတံ – ယဿ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကတိ ဌာနာ စဝတိ, န ဒာနိ တေန ရညာ စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဟောတီတိ။ ဘုတ္တာ ခေါ ပန မေ မာနုသကာ ကာမာ, သမယော ဒာနိ မေ ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပရိယေသိတုံ။ ဧဟိ တွံ, တာတ ကုမာရ, ဣမံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ ပဋိပဇ္ဇ။ အဟံ ပန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ'တိ။

၈၃. ''အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ဒဠှနေမိ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ကုမာရံ သာဓုကံ ရဇ္ဇေ သမနုသာသိတွာ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ သတ္တာဟပဗ္ဗဇိတေ ခေါ ပန, ဘိက္ခဝေ, ရာဇိသိမ္ဟိ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ အန္တရဓာယိ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရော ပုရိသော ယေန ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော [မုဒ္ဓါဝသိတ္တော (သီ. သျာ. ပီ.) ဧဝမုပရိပိ] တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ ခတ္တိယံ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘ယဂ္ဃေ, ဒေဝ, ဇာနေယျာသိ, ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ အန္တရဟိတ’န္တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော ဒိဗ္ဗေ စက္ကရတနေ အန္တရဟိတေ အနတ္တမနော အဟောသိ, အနတ္တမနတဉ္စ ပဋိသံဝေဒေသိ။ သော ယေန ရာဇိသိ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇိသိံ ဧတဒဝေါစ – ‘ယဂ္ဃေ, ဒေဝ, ဇာနေယျာသိ, ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ အန္တရဟိတ’န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇိသိ ရာဇာနံ ခတ္တိယံ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘မာ ခော တွံ, တာတ, ဒိဗ္ဗေ စက္ကရတနေ အန္တရဟိတေ အနတ္တမနော အဟောသိ, မာ အနတ္တမနတဉ္စ ပဋိသံဝေဒေသိ, န ဟိ တေ, တာတ, ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပေတ္တိကံ ဒာယဇ္ဇံ။ ဣင္ဃ တွံ, တာတ, အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ ဝတ္တာဟိ။ ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ တေ အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ ဝတ္တမာနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနှာတဿ [သီသံ နှာတဿ (သီ. ပီ.), သီသနှာတဿ (သျာ.)] ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပာတုဘဝိဿတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရ’န္တိ။

စက္ကဝတ္တိအရိယဝတ္တံ

၈၄. “‘ကတမံ ပန တံ, ဒေဝ, အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တ’န္တိ? ‘တေန ဟိ တွံ, တာတ, ဓမ္မံယေဝ နိဿာယ ဓမ္မံ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော [ဂရုကရောန္တော (သီ. သျာ. ပီ.)] ဓမ္မံ မာနေန္တော ဓမ္မံ ပူဇေန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဓမ္မဒ္ဓဇော ဓမ္မကေတု ဓမ္မာဓိပတေယျော ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟဿု အန္တောဇနသ္မိံ ဗလကာယသ္မိံ ခတ္တိယေသု အနုယန္တေသု [အနုယုတ္တေသု (သီ. ပီ.)] ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေသု နေဂမဇာနပဒေသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု မိဂပက္ခီသု။ မာ စ တေ, တာတ, ဝိဇိတေ အဓမ္မကာရော ပဝတ္တိတ္ထ။ ယေ စ တေ, တာတ, ဝိဇိတေ အဓနာ အဿု, တေသဉ္စ ဓနမနုပ္ပဒေယျာသိ [ဓနမနုပ္ပဒဇ္ဇေယျာသိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ ယေ စ တေ, တာတ, ဝိဇိတေ သမဏဗြာဟ္မဏာ မဒပ္ပမာဒာ ပဋိဝိရတာ ခန္တိသောရစ္စေ နိဝိဋ္ဌာ ဧကမတ္တာနံ ဒမေန္တိ, ဧကမတ္တာနံ သမေန္တိ, ဧကမတ္တာနံ ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ, တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆေယျာသိ ပရိဂ္ဂဏှေယျာသိ – “ကိံ, ဘန္တေ, ကုသလံ, ကိံ အကုသလံ, ကိံ သာဝဇ္ဇံ, ကိံ အနဝဇ္ဇံ, ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ, ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ကိံ မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဿ, ကိံ ဝါ ပန မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ အဿာ”တိ? တေသံ သုတွာ ယံ အကုသလံ တံ အဘိနိဝဇ္ဇေယျာသိ, ယံ ကုသလံ တံ သမာဒါယ ဝတ္တေယျာသိ။ ဣဒံ ခော, တာတ, တံ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တ’န္တိ။

စက္ကရတနပာတုဘာဝေါ

၈၅. “‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော ရာဇိသိဿ ပဋိဿုတွာ အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ [အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ (က.)] ဝတ္တိ။ တဿ အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ ဝတ္တမာနဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနှာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပာတုရဟောသိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ။ ဒိသွာန ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘သုတံ ခော ပန မေတံ – ယဿ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တဿ တဒဟုပေါသထေ ပန္နရသေ သီသံနှာတဿ ဥပေါသထိကဿ ဥပရိပါသာဒဝရဂတဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပာတုဘဝတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ , သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ’တိ။ အဿံ နု ခော အဟံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ’တိ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓာဘိသိတ္တော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဧကံသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတွာ ဝါမေန ဟတ္ထေန ဘိင်္ကာရံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန စက္ကရတနံ အဗ္ဘုက္ကိရိ – ‘ပဝတ္တတု ဘဝံ စက္ကရတနံ, အဘိဝိဇိနာတု ဘဝံ စက္ကရတန’န္တိ။

“အထ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ, အနွဒေဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယသ္မိံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ, တတ္ထ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဝာသံ ဥပဂစ္ဆိ

ဆိ သဒ္ဒိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဧဟိ ခော, မဟာရာဇ, သွာဂတံ တေ [သာဂတံ (သီ. ပီ.)] မဟာရာဇ, သကံ တေ, မဟာရာဇ, အနုသာသ, မဟာရာဇာ’တိ။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဧဝမာဟ – ‘ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော, အဒိန္နံ နာဒာတဗ္ဗံ, ကာမေသုမိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ, မုသာ န ဘာသိတဗ္ဗာ, မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ, ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ’တိ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အနုယန္တာ [အနုယုတ္တာ (သီ. ပီ.)] အဟေသုံ။

၈၆. “အထ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ [အဇ္ဈောဂဟေတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပစ္စုတ္တရိတွာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တိ။ပေ.။ ဒက္ခိဏံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ပဝတ္တိ, အနွဒေဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယသ္မိံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ, တတ္ထ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဧဟိ ခော, မဟာရာဇ, သွာဂတံ တေ, မဟာရာဇ, သကံ တေ, မဟာရာဇ, အနုသာသ, မဟာရာဇာ’တိ။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဧဝမာဟ – ‘ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော, အဒိန္နံ နာဒာတဗ္ဗံ, ကာမေသုမိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ, မုသာ န ဘာသိတဗ္ဗာ, မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ, ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ’တိ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။

၈၇. “အထ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကရတနံ ပစ္ဆိမံ သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂာဟေတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥတ္တရံ ဒိသံ ပဝတ္တိ, အနွဒေဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယသ္မိံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ပဒေသေ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာသိ, တတ္ထ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဝါသံ ဥပဂစ္ဆိ သဒ္ဓိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဧဟိ ခော, မဟာရာဇ, သွာဂတံ တေ, မဟာရာဇ , သကံ တေ, မဟာရာဇ, အနုသာသ, မဟာရာဇာ’တိ။ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဧဝမာဟ – ‘ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော, အဒိန္နံ နာဒာတဗ္ဗံ, ကာမေသုမိစ္ဆာ န စရိတဗ္ဗာ, မုသာ န ဘာသိတဗ္ဗာ, မဇ္ဇံ န ပါတဗ္ဗံ, ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ’တိ။ ယေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ပဋိရာဇာနော, တေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အနုယန္တာ အဟေသုံ။

“အထ ခော တံ, ဘိက္ခဝေ, စက္ကရတနံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ အဘိဝိဇိနိတွာ တမေဝ ရာဇဓာနိံ ပစ္စာဂန္တွာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အန္တေပုရဒွာရေ အတ္ထကရဏပမုခေ [အဍ္ဍကရဏပမုခေ (က.)] အက္ခာဟတံ မညေ အဋ္ဌာသိ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အန္တေပုရံ ဥပသောဘယမာနံ။

ဒုတိယာဒိစက္ကဝတ္တိကထာ

၈၈. “ဒုတိယောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ တတိယောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ စတုတ္ထောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ ပဉ္စမောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ ဆဋ္ဌောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ။ သတ္တမောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဗဟုန္နံ ဝဿာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ – ‘ယဒါ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပဿေယျာသိ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ, အထ မေ အာရောစေယျာသီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပစ္စဿောသိ။ အဒ္ဒသာ ခော , ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ဗဟုန္နံ ဝဿာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသတာနံ ဗဟုန္နံ ဝဿသဟဿာနံ အစ္စယေန ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတံ။ ဒိသွာန ယေန ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ ဧတဒဝေါစ – ‘ယဂ္ဃေ , ဒေဝ, ဇာနေယျာသိ, ဒိဗ္ဗံ တေ စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ ဌာနာ စုတ’န္တိ?

၈၉. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ကုမာရံ အာမန္တာပေတွာ ဧတဒဝေါစ – ‘ဒိဗ္ဗံ ကိရ မေ, တာတ ကုမာရ, စက္ကရတနံ ဩသက္ကိတံ, ဌာနာ စုတံ, သုတံ ခော ပန မေတံ – ယဿ ရညော စက္ကဝတ္တိ

ဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ဩသက္ကတိ, ဌာနာ စဝတိ, န ဒာနိ တေန ရညာ စိရံ ဇီဝိတဗ္ဗံ ဟောတီတိ။ ဘုတ္တာ ခော ပန မေ မာနုသကာ ကာမာ, သမယော ဒာနိ မေ ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပရိယေသိတုံ, ဧဟိ တွံ, တာတ ကုမာရ, ဣမံ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပထဝိံ ပဋိပဇ္ဇ ။ အဟံ ပန ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ကုမာရံ သာဓုကံ ရဇ္ဇေ သမနုသာသိတွာ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိ။ သတ္တာဟပဗ္ဗဇိတေ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, ရာဇိသိမှိ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ အန္တရဓာယိ။

၉၀. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရော ပုရိသော ယေန ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ ခတ္တိယံ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘ယဂ္ဃေ, ဒေဝ, ဇာနေယျာသိ, ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ အန္တရဟိတ’န္တိ? အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော ဒိဗ္ဗေ စက္ကရတနေ အန္တရဟိတေ အနတ္တမနော အဟောသိ။ အနတ္တမနတဉ္စ ပဋိသံဝေဒေသိ; နော စ ခော ရာဇိသိံ ဥပသင်္ကမိတွာ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပုစ္ဆိ။ သော သမတေနေဝ သုဒံ ဇနပဒံ ပသာသတိ။ တဿ သမတေန ဇနပဒံ ပသာသတော ပုဗ္ဗေနာပရံ ဇနပဒါ န ပဗ္ဗန္တိ, ယထာ တံ ပုဗ္ဗကာနံ ရာဇူနံ အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ ဝတ္တမာနာနံ။

“အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ မန္တဿာဇီဝိနော သန္နိပတိတွာ ရာဇာနံ ခတ္တိယံ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘န ခော တေ, ဒေဝ, သမတေန (သုဒံ) ဇနပဒံ ပသာသတော ပုဗ္ဗေနာပရံ ဇနပဒါ ပဗ္ဗန္တိ, ယထာ တံ ပုဗ္ဗကာနံ ရာဇူနံ အရိယေ စက္ကဝတ္တိဝတ္တေ ဝတ္တမာနာနံ။ သံဝိဇ္ဇန္တိ ခော တေ, ဒေဝ, ဝိဇိတေ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ မန္တဿာဇီဝိနော မယဉ္စေဝ အညေ စ [အညေ စ ပဏ္ဍိတေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ပုစ္ဆေယျာသိ (က.)] ယေ မယံ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ဓာရေမ။ ဣင်္ဃ တွံ, ဒေဝ, အမှေ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပုစ္ဆ။ တဿ တေ မယံ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပုဋ္ဌာ ဗျာကရိဿာမာ’တိ။

အာယုဝဏ္ဏာဒိပရိဟာနိကထာ

၉၁. “အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော အမစ္စေ ပါရိသဇ္ဇေ ဂဏကမဟာမတ္တေ အနီကဋ္ဌေ ဒောဝါရိကေ မန္တဿာဇီဝိနော သန္နိပါတေတွာ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပုစ္ဆိ။ တဿ တေ အရိယံ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပုဋ္ဌာ ဗျာကရိံသု။ တေသံ သုတွာ ဓမ္မိကဉှိ ခော ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဒဟိ, နော စ ခော အဓနာနံ ဓနမနုပ္ပဒါသိ။ အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒိယမာနေ ဒါလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ ဒါလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ အညတရော ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ဂဟေတွာ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ဒဿေသုံ – ‘အယံ, ဒေဝ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစ – ‘သစ္စံ ကိရ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ [အာဒိယသီတိ (သျာ.)] ? ‘သစ္စံ, ဒေဝါ’တိ။ ‘ကိံ ကာရဏာ’တိ? ‘န ဟိ, ဒေဝ, ဇီဝါမီ’တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တဿ ပုရိသဿ ဓနမနုပ္ပဒါသိ – ‘ဣမိနာ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဓနေန အတ္တနာ စ ဇီဝါဟိ, မာတာပိတရော စ ပေါသေဟိ, ပုတ္တဒါရဉ္စ ပေါသေဟိ, ကမ္မန္တေ စ ပယောဇေဟိ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု [သမဏေသု ဗြာဟ္မဏေသု (ဗဟူသု)] ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေဟိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိက’န္တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။

“အညတရောပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ဂဟေတွာ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ဒဿေသုံ – ‘အယံ, ဒေဝ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစ – ‘သစ္စံ ကိရ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ? ‘သစ္စံ, ဒေဝါ’တိ။ ‘ကိံ ကာရဏာ’တိ? ‘န ဟိ, ဒေဝ,

ဇီဝါမီ’တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တဿ ပုရိသဿ ဓနမနုပ္ပဒါသိ – ‘ဣမိနာ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဓနေန အတ္တနာ စ ဇီဝါဟိ, မာတာပိတရော စ ပောသေဟိ, ပုတ္တဒါရဉ္စ ပောသေဟိ, ကမ္မန္တေ စ ပယောဇေဟိ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဥဒ္ဓဂ္ဂိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေဟိ သောဝဂ္ဂိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိက’န္တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, သော ပုရိသော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ပစ္စဿောသိ။

၉၂. ‘‘အဿောသုံ ခော, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ – ‘ယေ ကိရ, ဘော, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယန္တိ, တေသံ ရာဇာ ဓနမနုပ္ပဒေတီ’တိ။ သုတွာန တေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူန မယမ္ပိ ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျာမာ’တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, အညတရော ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ဂဟေတွာ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ဒဿေသုံ – ‘အယံ, ဒေဝ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစ – ‘သစ္စံ ကိရ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ? ‘သစ္စံ, ဒေဝါ’တိ။ ‘ကိံ ကာရဏာ’တိ? ‘န ဟိ, ဒေဝ, ဇီဝါမီ’တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ဧတဒဟောသိ – ‘သစေ ခော အဟံ ယော ယော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိဿတိ, တဿ တဿ ဓနမနုပ္ပဒဿာမိ, ဧဝမိဒံ အဒိန္နာဒါနံ ပဝဍ္ဎိဿတိ။ ယံနူနာဟံ ဣမံ ပုရိသံ သုနိသေဓံ နိသေဓေယျံ, မူလဃစ္စံ [မူလဃဋ္ဋံ (သျာ.), မူလဆေဇ္ဇံ (က.)] ကရေယျံ, သီသမဿ ဆိန္ဒေယျ’န္တိ။ အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော ပုရိသေ အာဏာပေသိ – ‘တေန ဟိ, ဘဏေ, ဣမံ ပုရိသံ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ [ပစ္ဆာဗာဟုံ (သျာ.)] ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သုနိသေဓံ နိသေဓေထ, မူလဃစ္စံ ကရောထ, သီသမဿ ဆိန္ဒထာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဒေဝါ’တိ ခော, ဘိက္ခဝေ, တေ ပုရိသာ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ပဋိဿုတွာ တံ ပုရိသံ ဒဠှာယ ရဇ္ဇုယာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ခုရမုဏ္ဍံ ကရိတွာ ခရဿရေန ပဏဝေန ရထိကာယ ရထိကံ သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ပရိနေတွာ ဒက္ခိဏေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏတော နဂရဿ သုနိသေဓံ နိသေဓေသုံ, မူလဃစ္စံ အကံသု, သီသမဿ ဆိန္ဒိံသု။

၉၃. ‘‘အဿောသုံ ခော, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာ – ‘ယေ ကိရ, ဘော, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယန္တိ, တေ ရာဇာ သုနိသေဓံ နိသေဓေတိ, မူလဃစ္စံ ကရောတိ, သီသာနိ တေသံ ဆိန္ဒတီ’တိ။ သုတွာန တေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘ယံနူန မယမ္ပိ တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ကာရာပေဿာမ [ကာရာပေယျာမ (သျာ. ပီ.) ကာရာပေယျာမာတိ (က. သီ.)], တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ကာရာပေတွာ ယေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိဿာမ, တေ သုနိသေဓံ နိသေဓေဿာမ, မူလဃစ္စံ ကရိဿာမ, သီသာနိ တေသံ ဆိန္ဒိဿာမာ’တိ။ တေ တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ကာရာပေသုံ, တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ကာရာပေတွာ ဂါမဃာတမ္ပိ ဥပက္ကမိံသု ကာတုံ, နိဂမဃာတမ္ပိ ဥပက္ကမိံသု ကာတုံ, နဂရဃာတမ္ပိ ဥပက္ကမိံသု ကာတုံ, ပန္ထဒုဟနမ္ပိ [ပန္ထဒူဟနံပိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဥပက္ကမိံသု ကာတုံ။ ယေသံ တေ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယန္တိ, တေ သုနိသေဓံ နိသေဓေန္တိ, မူလဃစ္စံ ကရောန္တိ, သီသာနိ တေသံ ဆိန္ဒန္တိ။

၉၄. ‘‘ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒိယမာနေ ဒါလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ဒါလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ အဒိန္နာဒါနံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, အဒိန္နာဒါနေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ သတ္ထံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, သတ္ထေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပါဏာတိပါတော ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ပါဏာတိပါတေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ အသီတိဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ စတ္တာရီသဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

‘‘စတ္တာရီသဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အညတရော ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ။ ဂဟေတွာ ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓါဘိသိတ္တဿ ဒဿေသုံ – ‘အယံ, ဒေဝ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ, ဘိက္ခဝေ, ရာဇာ ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဘိသိတ္တော တံ ပုရိသံ ဧတဒဝေါစ – ‘သစ္စံ ကိရ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယီ’တိ? ‘န ဟိ, ဒေဝါ’တိ သမ္ပဇာနမုသာ အဘာသိ။

၉၅. ‘‘ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒိယမာနေ အလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ အလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ အဒိန္နာအနံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, အဒိန္နာအနေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ သတ္ထံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ သတ္ထေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပါဏာတိပါတော ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ပါဏာတိပါတေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ မုသာဝါဒေါ ဝေပုလ္လမဂမာသိ , မုသာဝါဒေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ စတ္တာရီသဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

‘‘ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကေသု , ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အညတရော ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခာတံ အာဒိယိ။ တမေနံ အညတရော ပုရိသော ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တဿ အာရောစေသိ – ‘ဣမိနာ, ဒေဝ, ပုရိသော ပရေသံ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခာတံ အာဒိယီ’တိ ပေသုညမကာသိ။

၉၆. ‘‘ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒိယမာနေ အလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ အလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ အဒိန္နာအနံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, အဒိန္နာအနေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ သတ္ထံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, သတ္ထေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပါဏာတိပါတော ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ပါဏာတိပါတေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ မုသာဝါဒေါ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, မုသာဝါဒေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပိသုဏာ ဝါစာ ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေပုလ္လံ ဂတာယ တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ဒသဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

‘‘ဒသဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ဧကိဒံ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ, ဧကိဒံ သတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ တတ္ထ ယေ တေ သတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ, တေ ဝဏ္ဏဝန္တေ သတ္တေ အဘိဇ္ဈာယန္တာ ပရေသံ အာရေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇိံသု။

၉၇. ‘‘ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒိယမာနေ အလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ အလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ။ပေ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော ဝေပုလ္လမဂမာသိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဒသဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ပဉ္စဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

၉၈. ‘‘ပဉ္စဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ , မနုဿေသု ဒွေ ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု – ဖရုသာဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပော စ။ ဒွီသု ဓမ္မေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ ပဉ္စဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ အပ္ပေကစ္စေ အဍ္ဍတေယျဝဿသဟဿာယုကာ, အပ္ပေကစ္စေ ဒွေဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

၉၉. ‘‘အဍ္ဍတေယျဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒာ ဝေပုလ္လမဂမံသု။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ အဍ္ဍတေယျဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

၁၀၀. ‘‘ဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝေပုလ္လံ ဂတာယ တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ပဉ္စဝဿသတာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

၁၀၁. ‘‘ပဉ္စဝဿသတာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု တယော ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု။ အဓမ္မရာဂေါ ဝိသမလောဘော မိစ္ဆာဓမ္မော။ တီသု ဓမ္မေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ ပဉ္စဝဿသတာယုကာနံ မနုဿာနံ အပ္ပေကစ္စေ အဍ္ဍတေယျဝဿသတာယုကာ, အပ္ပေကစ္စေ ဒွေဝဿသတာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

“အမုတောယျဝသ္သသတာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ , မနုဿေသု ဣမေ ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု။ အမတ္တေယျတာ အပေတ္တေယျတာ အသာမညတာ အဗ္ရဟ္မညတာ န ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာ။

၁၀၂. “ဣတိ ခော, ဘိက္ခဝေ, အဓနာနံ ဓနေ အနနုပ္ပဒီယမာနေ အလိဒ္ဒိယံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ အလိဒ္ဒိယေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ အဒိန္နာဒာနံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ အဒိန္နာဒာနေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ သတ္ထံ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ သတ္ထေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပါဏာတိပါတော ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ ပါဏာတိပါတေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ မုသာဝါဒေါ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ မုသာဝါဒေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ပိသုဏာ ဝါစာ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေပုလ္လံ ဂတာယ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရေ ဝေပုလ္လံ ဂတေ ဒွေ ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု, ဖရုသာ ဝါစာ သမ္ဖပ္ပလာပေါ စ။ ဒွီသု ဓမ္မေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒါ ဝေပုလ္လမဂမံသု။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝေပုလ္လမဂမာသိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝေပုလ္လံ ဂတာယ တယော ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု, အဓမ္မရာဂေါ ဝိသမလောဘော မိစ္ဆာဓမ္မော။ တီသု ဓမ္မေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု ဣမေ ဓမ္မာ ဝေပုလ္လမဂမံသု, အမတ္တေယျတာ အပေတ္တေယျတာ အသာမညတာ အဗ္ရဟ္မညတာ န ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာ။ ဣမေသု ဓမ္မေသု ဝေပုလ္လံ ဂတေသု တေသံ သတ္တာနံ အာယုပိ ပရိဟာယိ, ဝဏ္ဏောပိ ပရိဟာယိ။ တေသံ အာယုနာပိ ပရိဟာယမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ပရိဟာယမာနာနံ အမုတောယျဝသ္သသတာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝသ္သသတာယုကာ ပုတ္တာ အဟေသုံ။

ဒသဝသ္သာယုကသမယော

၁၀၃. “ဘဝိဿတိ , ဘိက္ခဝေ, သော သမယော, ယံ ဣမေသံ မနုဿာနံ ဒသဝသ္သာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ပဉ္စဝသ္သိကာ [ပဉ္စမာသိကာ (က. သီ.)] ကုမာရိကာ အလံပတေယျာ ဘဝိဿန္တိ။ ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ဣမာနိ ရသာနိ အန္တရဓာယိဿန္တိ, သေယျထိဒံ, သပ္ပိ နဝနီတံ တေလံ မဓု ဖာဏိတံ လောဏံ။ ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ကုဒ္ရူသကော အဂ္ဂံ ဘောဇနာနံ [အဂ္ဂဘောဇနံ (သျာ.)] ဘဝိဿတိ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ သာလိမံသောဒနော အဂ္ဂံ ဘောဇနာနံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒသဝသ္သာယုကေသု မနုဿေသု ကုဒ္ရူသကော အဂ္ဂံ ဘောဇနာနံ ဘဝိဿတိ။

“ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ဒသ ကုသလကမ္မပထာ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အန္တရဓာယိဿန္တိ, ဒသ အကုသလကမ္မပထာ အတိဗျာဒိပ္ပိဿန္တိ [အတိဝိယ ဒိပ္ပိဿန္တိ (သျာ. ပီ.), အတိဗ္ယာဒိပ္ပိဿန္တိ (သီ.)]။ ဒသဝသ္သာယုကေသု , ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ကုသလန္တိပိ န ဘဝိဿတိ, ကုတော ပန ကုသလဿ ကာရကော။ ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အမတ္တေယျာ အပေတ္တေယျာ အသာမညာ အဗ္ရဟ္မညာ န ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော, တေ ပုဇ္ဇာ စ ဘဝိဿန္တိ ပါသံသာ စ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ မတ္တေယျာ ပေတ္တေယျာ သာမညာ ဗ္ရဟ္မညာ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော ပုဇ္ဇာ စ ပါသံသာ စ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒသဝသ္သာယုကေသု မနုဿေသု ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အမတ္တေယျာ အပေတ္တေယျာ အသာမညာ အဗ္ရဟ္မညာ န ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော, တေ ပုဇ္ဇာ စ ဘဝိဿန္တိ ပါသံသာ စ။

“ဒသဝသ္သာယုကေသု , ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု န ဘဝိဿတိ မာတာတိ ဝါ မာတုစ္ဆာတိ ဝါ မာတုလာနီတိ ဝါ အာစရိယဘရိယာတိ ဝါ ဂရူနံ ဒါရာတိ ဝါ။ သမ္ဘေဒံ လောကော ဂမိဿတိ ယထာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ သောဏသိင်္ဂါလာ [သောဏသိကာလာ (သီ. ပီ.)]။

“ဒသဝသ္သာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု တေသံ သတ္တာနံ အညမညမှိ တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ တိဗ္ဗော ဗျာပါဒေါ တိဗ္ဗော မနောပဒေါသော တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တံ။ မာတုပိ ပုတ္တမှိ ပုတ္တဿပိ မာတရိ; ပိတုပိ ပုတ္တမှိ ပုတ္တဿပိ ပိတရိ; ဘာတုပိ ဘဂိနိယာ ဘဂိနိယာပိ ဘာတရိ တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ တိဗ္ဗော ဗျာပါဒေါ တိဗ္ဗော မနောပဒေါသော တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တံ။ သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, မာဂဝိကဿ မိဂံ ဒိသွာ တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ တိဗ္ဗော ဗျာပါဒေါ တိဗ္ဗော မနောပဒေါသော တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တံ; ဧဝမေဝ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒသဝသ္သာယုကေသု မနုဿေသု တေသံ သတ္တာနံ အညမညမှိ တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ တိဗ္ဗော ဗျာပါဒေါ တိဗ္ဗော မနောပဒေါသော တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တံ။ မာ

တုပိ ပုတ္တမ္ပိ ပုတ္တသ္သပိ မာတရိ; ပိတုပိ ပုတ္တမ္ပိ ပုတ္တသ္သပိ ပိတရိ; ဘာတုပိ ဘဂိနိယာ ဘဂိနိယာပိ ဘာတရိ တိဗ္ဗော အာဃာတော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝိဿတိ တိဗ္ဗော ဗျာပါဒေါ တိဗ္ဗော မနောပဒေါသော တိဗ္ဗံ ဝဓကစိတ္တံ။

၁၀၄. ''ဒသဝဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု သတ္တာဟံ သတ္ထန္တရကပ္ပော ဘဝိဿတိ။ တေ အညမညမှိ မိဂသညံ ပဋိလဘိဿန္တိ။ တေသံ တိဏှာနိ သတ္ထာနိ ဟတ္ထေသု ပါတုဘဝိဿန္တိ။ တေ တိဏှေန သတ္ထေန 'ဧသ မိဂေါ ဧသ မိဂေါ'တိ အညမညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿန္တိ။

''အထ ခေါ တေသံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧကစ္စာနံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – 'မာ စ မယံ ကဉ္စိ [ကိဉ္စိ (က.)] , မာ စ အမှေ ကောစိ, ယံနူန မယံ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ရုက္ခဂဟနံ ဝါ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ ဝါ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ ပဝိသိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရာ ယာပေယျာမာ'တိ။ တေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ရုက္ခဂဟနံ ဝါ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ ဝါ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဝါ [တေ တိဏဂဟနံ ဝနဂဟနံ ရုက္ခဂဟနံ နဒီဝိဒုဂ္ဂံ ပဗ္ဗတဝိသမံ (သီ. ပီ.)] ပဝိသိတွာ သတ္တာဟံ ဝနမူလဖလာဟာရာ ယာပေဿန္တိ။ တေ တဿ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန တိဏဂဟနာ ဝနဂဟနာ ရုက္ခဂဟနာ နဒီဝိဒုဂ္ဂါ ပဗ္ဗတဝိသမာ နိက္ခမိတွာ အညမညံ အာလိင်္ဂိတွာ သဘာဂါယိဿန္တိ သမဿာသိဿန္တိ – 'ဒိဋ္ဌာ, ဘော, သတ္တာ ဇီဝသိ, ဒိဋ္ဌာ, ဘော, သတ္တာ ဇီဝသီ'တိ။

အာယုဝဏ္ဏာဒိဝဍ္ဎနကထာ

၁၀၅. ''အထ ခေါ တေသံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – 'မယံ ခေါ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု ဧဝရူပံ အာယတံ ဉာတိက္ခယံ ပတ္တာ။ ယံနူန မယံ ကုသလံ ကရေယျာမ။ ကိံ ကုသလံ ကရေယျာမ? ယံနူန မယံ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမေယျာမ, ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝတ္တေယျာမာ'တိ။ တေ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမိဿန္တိ, ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝတ္တိဿန္တိ။ တေ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု အာယုနာပိ ဝဍ္ဎိဿန္တိ, ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎိဿန္တိ ။ တေသံ အာယုနာပိ ဝဍ္ဎမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎမာနာနံ ဒသဝဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝီသတိဝဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။

''အထ ခေါ တေသံ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာနံ ဧဝံ ဘဝိဿတိ – 'မယံ ခေါ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု အာယုနာပိ ဝဍ္ဎာမ, ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎာမ။ ယံနူန မယံ ဘိယျောသောမတ္တာယ ကုသလံ ကရေယျာမ။ ကိံ ကုသလံ ကရေယျာမ? ယံနူန မယံ အဒိန္နာဒါနာ ဝိရမေယျာမ။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝိရမေယျာမ။ မုသာဝါဒါ ဝိရမေယျာမ။ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝိရမေယျာမ။ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝိရမေယျာမ။ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝိရမေယျာမ။ အဘိဇ္ဈံ ပဇဟေယျာမ။ ဗျာပါဒံ ပဇဟေယျာမ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ပဇဟေယျာမ။ တယော ဓမ္မေ ပဇဟေယျာမ – အဓမ္မရာဂံ ဝိသမလောဘံ မိစ္ဆာဓမ္မံ။ ယံနူန မယံ မတ္တေယျာ အဿာမ ပေတ္တေယျာ သာမညာ ဗြဟ္မညာ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော, ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝတ္တေယျာမာ'တိ။ တေ မတ္တေယျာ ဘဝိဿန္တိ ပေတ္တေယျာ သာမညာ ဗြဟ္မညာ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော, ဣဒံ ကုသလံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝတ္တိဿန္တိ။

''တေ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု အာယုနာပိ ဝဍ္ဎိဿန္တိ, ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎိဿန္တိ။ တေသံ အာယုနာပိ ဝဍ္ဎမာနာနံ ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎမာနာနံ ဝီသတိဝဿာယုကာနံ မနုဿာနံ စတ္တာရီသဝဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ စတ္တာရီသဝဿာယုကာနံ မနုဿာနံ အသီတိဝဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ အသီတိဝဿာယုကာနံ မနုဿာနံ သဋ္ဌိဝဿသတာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ သဋ္ဌိဝဿသတာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝီသတိတိဝဿသတာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ ဝီသတိတိဝဿသတာယုကာနံ မနုဿာနံ စတ္တာရီသဆဗ္ဗဿသတာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ စတ္တာရီသဆဗ္ဗဿသတာယုကာနံ မနုဿာနံ ဒွေဝဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ ဒွေဝဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ စတ္တာရိဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ စတ္တာရိဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ အဋ္ဌဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ အဋ္ဌဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ စတ္တာရီသဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ စတ္တာရီသဝဿသဟဿာယုကာနံ မနုဿာနံ အသီ

တိဝဿသဟဿာယုကာ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ပဉ္စဝဿသတိကာ ကုမာရိကာ အလံပတေယျာ ဘဝိဿန္တိ။

သင်္ခရာဇဥပ္ပတ္တိ

၁၀၆. ‘‘အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု တယော အာဗာဓာ ဘဝိဿန္တိ, ဣစ္ဆာ, အနသနံ, ဇရာ။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အယံ ဇမ္ဗုဒီပော ဣဒ္ဓော စေဝ ဘဝိဿတိ ဖီတော စ, ကုက္ကုဋသမ္ပာတိကာ ကာမနိဂမရာဇဓာနိယော [ကာမနိဂမဇနပဒာ ရာဇဓာနိယော (က.)]။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အယံ ဇမ္ဗုဒီပော အဝီစိ မညေ ဖုဋော ဘဝိဿတိ မနုဿေဟိ, သေယျထာပိ နဠဝနံ ဝ သရဝနံ [သာရဝနံ (သျာ.)] ဝ။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု အယံ ဗာရာဏသီ ကေတုမတီ နာမ ရာဇဓာနီ ဘဝိဿတိ ဣဒ္ဓာ စေဝ ဖီတာ စ ဗဟုဇနာ စ အာကိဏ္ဏမနုဿာ စ သုဘိက္ခာ စ။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ စတုရာသီတိနဂရသဟဿာနိ ဘဝိဿန္တိ ကေတုမတီရာဇဓာနီပမုခါနိ။ အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု ကေတုမတိယာ ရာဇဓာနိယာ သင်္ခော နာမ ရာဇာ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝိဿန္တိ, သေယျထိဒံ, စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသိဿတိ။

မေတ္တေယျဗုဒ္ဓုပ္ပာဒော

၁၀၇. ‘‘အသီတိဝဿသဟဿာယုကေသု, ဘိက္ခဝေ, မနုဿေသု မေတ္တေယျော နာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ။ သေယျထာပာဟမေတရဟိ လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ။ သော ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေဿတိ, သေယျထာပာဟမေတရဟိ ဣမံ လောကံ သဒေဝကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေမိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေဿတိ; သေယျထာပာဟမေတရဟိ ဓမ္မံ ဒေသေမိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ ပကာသေမိ။ သော အနေကသဟဿံ [အနေကသတသဟဿံ (က.)] ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿတိ, သေယျထာပာဟမေတရဟိ အနေကသတံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရာမိ။

၁၀၈. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခော နာမ ရာဇာ ယော သော ယူပော ရညာ မဟာပနာဒေန ကာရာပိတော။ တံ ယူပံ ဥဿာပေတွာ အဇ္ဈာဝသိတွာ တံ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇိတွာ သမဏဗြာဟ္မဏကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ ဒာနံ ဒတွာ မေတ္တေယျဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိဿတိ။ သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဧကော ဝူပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္ထာယ ကုလပုတ္တာ သမ္မဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ, တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတိ။

၁၀၉. ‘‘အတ္တဒီပါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ, ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပော ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပော ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမ

နသ္သံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အတ္တဒီပေ ဝိဟရတိ အတ္တသရဏော အနညသရဏော ဓမ္မဒီပေ ဓမ္မသရဏော အနညသရဏော။

ဘိက္ခုနောအာယုဝဏ္ဏာဒိဝဍ္ဎနကထာ

၁၁၀. ''ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ။ ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရန္တာ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ အာယုနာပိ ဝဍ္ဎိဿထ, ဝဏ္ဏေနပိ ဝဍ္ဎိဿထ, သုခေနပိ ဝဍ္ဎိဿထ, ဘောဂေနပိ ဝဍ္ဎိဿထ, ဗလေနပိ ဝဍ္ဎိဿထ။

''ကိဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာယုသ္မိံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, စိတ္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ, ဝီမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ သော ဣမေသံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒာနံ ဘာဝိတတ္တာ ဗဟုလီကတတ္တာ အာကင်္ခမာနော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အာယုသ္မိံ။

''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဝဏ္ဏသ္မိံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဝဏ္ဏသ္မိံ။

''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သုခသ္မိံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော, သုခသ္မိံ။

''ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘောဂသ္မိံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ.။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဘောဂသ္မိံ။

''ကိဉ္စ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဗလသ္မိံ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဗလသ္မိံ။

''နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကဗလမ္ပိ သမနုပဿာမိ ယံ ဧဝံ ဒုပ္ပသဟံ, ယထယိဒံ, ဘိက္ခဝေ, မာရဗလံ။ ကုသလာနံ , ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ သမာဒာနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

စက္ကဝတ္တိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ တတိယံ။

၄. အဂ္ဂညသုတ္တံ

ဝာသေဋ္ဌဘာရဒ္ဝာဇာ

၁၁၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ပုဗ္ဗာရာမေ မိဂါရမာတုပာသာဒေ။ တေန ခော ပန သမယေန ဝာသေဋ္ဌဘာရဒ္ဝာဇာ ဘိက္ခူသု ပရိဝသန္တိ ဘိက္ခုဘာဝံ အာကင်္ခမာနာ။ အထ ခော ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ပာသာဒါ ဩရောဟိတ္ဝာ ပာသာဒပစ္ဆာယာယံ [ပာသာဒစ္ဆာယာယံ (က.)] အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမတိ။

၁၁၂. အဒ္ဒသာ ခော ဝာသေဋ္ဌော ဘဂဝန္တံ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတံ ပာသာဒါ ဩရောဟိတ္ဝာ ပာသာဒပစ္ဆာယာယံ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမန္တံ။ ဒိသ္ဝာန ဘာရဒ္ဝာဇံ အာမန္တေသိ – ''အယံ, အာဝုသော ဘာရဒ္ဝာဇ, ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယံ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော ပာသာဒါ ဩရောဟိတ္ဝာ ပာသာဒပစ္ဆာယာယံ အဗ္ဘောကာသေ စင်္ကမတိ။ အာယာမာဝုသော ဘာရဒ္ဝာဇ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ; အပ္ပေဝ နာမ လဘေယျာမ ဘဂဝတော သန္တိကာ [သမ္မုခါ (သျာ. က.)] ဓမ္မိံ ကထံ သဝနာယာ''တိ။ ''ဧဝမာဝုသော''တိ ခော ဘာရဒ္ဝာဇော ဝာသေဋ္ဌဿ ပစ္စဿောသိ။

၁၁၃. အထ ခော ဝာသေဋ္ဌဘာရဒ္ဝာဇာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ စင်္ကမန္တံ အနုစင်္ကမိံသု။ အထ ခော ဘဂဝါ ဝာသေဋ္ဌံ အာမန္တေသိ – ''တုမှေ ခွတ္ထ, ဝာသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏဇစ္စာ ဗြာဟ္မဏကုလီနာ ဗြာဟ္မဏကုလာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ, ကစ္စိ ဝေါ, ဝာသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာ န အက္ကောသန္တိ န ပရိဘာသန္တီ''တိ? ''တဂ္ဃ နော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏာ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ အတ္တရူပါယ ပရိဘာသာယ ပရိပုဏ္ဏာယ, နော အပရိပုဏ္ဏာယာ''တိ။ ''ယထာ ကထံ ပန ဝေါ, ဝာသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ အတ္တရူပါယ ပရိဘာသာယ ပရိပုဏ္ဏာယ, နော အပရိပုဏ္ဏာယာ''တိ? ''ဗြာဟ္မဏာ, ဘန္တေ, ဧဝမာဟံသု – 'ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော, ဟီနာ အညေ ဝဏ္ဏာ [ဟီနော အညော ဝဏ္ဏော (သီ. ပီ. မ. နိ. ၂ မဓုရသုတ္တ)]။ ဗြာဟ္မဏောဝ သုက္ကော ဝဏ္ဏော, ကဏှာ အညေ ဝဏ္ဏာ [ကဏှော အညော ဝဏ္ဏော (သီ. ပီ. မ. နိ. ၂ မဓုရသုတ္တ)]။ ဗြာဟ္မဏာဝ သုဇ္ဈန္တိ, နော အဗြာဟ္မဏာ။ ဗြာဟ္မဏာဝ [ဗြာဟ္မဏာ (သျာ.)] ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ဗြဟ္မဇာ ဗြဟ္မနိမ္မိတာ ဗြဟ္မဒါယာဒါ။ တေ တုမှေ သေဋ္ဌံ ဝဏ္ဏံ ဟိတ္ဝာ ဟီနမတ္ထ ဝဏ္ဏံ အဇ္ဈုပဂတာ, ယဒိဒံ မုဏ္ဍကေ သမဏကေ ဣဗ္ဘေ ကဏှေ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စေ။ တယိဒံ န သာဓု, တယိဒံ နပ္ပတိရူပံ, ယံ တုမှေ သေဋ္ဌံ ဝဏ္ဏံ ဟိတ္ဝာ ဟီနမတ္ထ ဝဏ္ဏံ အဇ္ဈုပဂတာ ယဒိဒံ မုဏ္ဍကေ သမဏကေ ဣဗ္ဘေ ကဏှေ ဗန္ဓုပါဒါပစ္စေ'တိ။ ဧဝံ ခော နော, ဘန္တေ, ဗြာဟ္မဏာ အက္ကောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ အတ္တရူပါယ ပရိဘာသာယ ပရိပုဏ္ဏာယ, နော အပရိပုဏ္ဏာယာ''တိ။

၁၁၄. ''တဂ္ဃ ဝေါ, ဝာသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ အဿရန္တာ ဧဝမာဟံသု – 'ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော, ဟီနာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏောဝ သုက္ကော ဝဏ္ဏော, ကဏှာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ သုဇ္ဈန္တိ, နော အဗြာဟ္မဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ဗြဟ္မဇာ ဗြဟ္မနိမ္မိတာ ဗြဟ္မဒါယာဒါ'တိ။ ဒိဿန္တိ ခော ပန, ဝာသေဋ္ဌ, ဗြာဟ္မဏာနံ ဗြာဟ္မဏိယော ဥတုနိယောပိ ဂဗ္ဘိနိယောပိ ဝိဇာယမာနာပိ ပါယမာနာပိ။ တေ စ ဗြာဟ္မဏာ ယောနိဇာဝ သမာနာ ဧဝမာဟံသု – 'ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော, ဟီနာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏောဝ သုက္ကော ဝဏ္ဏော, ကဏှာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ သုဇ္ဈန္တိ, နော အဗြာဟ္မဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ဗြဟ္မဇာ ဗြဟ္မနိမ္မိတာ ဗြဟ္မဒါယာဒါ'တိ။ တေ [တေ စ (သျာ. က.)] ဗြဟ္မာနဉ္စေဝ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ, မုသာ စ ဘာသန္တိ, ဗဟုဉ္စ အပုညံ ပသဝန္တိ။

စတုဝဏ္ဏသုဒ္ဓိ

၁၁၅. ''စတ္တာရောမေ, ဝာသေဋ္ဌ, ဝဏ္ဏာ – ခတ္တိယာ, ဗြာဟ္မဏာ, ဝေဿာ, သုဒ္ဒါ။ ခတ္တိယောပိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော ပါဏာတိပါတီ ဟောတိ အဒိန္နာဒါယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစော ဖရုသဝါစော

သမ္ပပလာပိ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာပန္နစိတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဣတိ ခော, တသေဋ္ဌ, ယေမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလ သင်္ခါတာ သာဝဇ္ဇာ သာဝဇ္ဇသင်္ခါတာ အသေဝိတဗ္ဗာ အသေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ နအလမရိယာ နအလမရိယသင်္ခါတာ ကဏှာ ကဏှဝိပါကာ ဝိညုဂရဟိတာ, ခတ္တိယေပိ တေ [ခော တသေဋ္ဌ (က.)] ဣဓေကစ္စေ သန္ဒိဿန္တိ။ ဗြာ ဟ္မဏာပိ ခော, တသေဋ္ဌ။ပေ.။ ဝေဿာပိ ခော, တသေဋ္ဌ။ပေ.။ သုဒ္ဒါပိ ခော, တသေဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော ပါဏာတိ ပာတီ ဟောတိ အဒိန္နာဒာယီ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရီ မုသာဝါဒီ ပိသုဏဝါစော ဖရုသဝါစော သမ္ဖပ္ပလာပီ အဘိဇ္ဈာလု ဗျာ ပန္နစိတ္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဣတိ ခော, တသေဋ္ဌ, ယေမေ ဓမ္မာ အကုသလာ အကုသလသင်္ခါတာ။ပေ.။ ကဏှာ ကဏှ ဝိပါကာ ဝိညုဂရဟိတာ; သုဒ္ဒေပိ တေ ဣဓေကစ္စေ သန္ဒိဿန္တိ။

"ခတ္တိယောပိ ခော, တသေဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, အဒိန္နာဒာနာ ပဋိဝိရတော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော, ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရ တော, သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော, အနဘိဇ္ဈာလု အဗျာပန္နစိတ္တော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣတိ ခော, တသေဋ္ဌ, ယေမေ ဓမ္ မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ အလမရိယာ အလမရိ ယသင်္ခါတာ သုက္ကာ သုက္ကဝိပါကာ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ, ခတ္တိယေပိ တေ ဣဓေကစ္စေ သန္ဒိဿန္တိ။ ဗြာဟ္မ ဏောပိ ခော, တသေဋ္ဌ။ပေ.။ ဝေဿာပိ ခော, တသေဋ္ဌ။ပေ.။ သုဒ္ဒေါပိ ခော, တသေဋ္ဌ, ဣဓေကစ္စော ပါဏာတိပါ တာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ပေ.။ အနဘိဇ္ဈာလု , အဗျာပန္နစိတ္တော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣတိ ခော, တသေဋ္ဌ, ယေမေ ဓမ္မာ ကုသလာ ကုသလသင်္ခါတာ အနဝဇ္ဇာ အနဝဇ္ဇသင်္ခါတာ သေဝိတဗ္ဗာ သေဝိတဗ္ဗသင်္ခါတာ အလမရိယာ အလမရိယ သင်္ခါတာ သုက္ကာ သုက္ကဝိပါကာ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ; သုဒ္ဒေပိ တေ ဣဓေကစ္စေ သန္ဒိဿန္တိ။

၁၁၆. "ဣမေသု ခော, တသေဋ္ဌ, စတူသု ဝဏ္ဏေသု ဧဝံ ဥဘယဝောကိဏ္ဏေသု ဝတ္တမာနေသု ကဏှသုက္ ကေသု ဓမ္မေသု ဝိညုဂရဟိတေသု စေဝ ဝိညုပ္ပသတ္ထေသု စ ယဒေတ္ထ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု – 'ဗြာဟ္မဏောဝ သေဋ္ဌော ဝဏ္ဏော, ဟီနာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏောဝ သုက္ကော ဝဏ္ဏော, ကဏှာ အညေ ဝဏ္ဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ သုဇ္ဈန္တိ, နော အဗြာဟ္မဏာ; ဗြာဟ္မဏာဝ ဗြဟ္မုနော ပုတ္တာ ဩရသာ မုခတော ဇာတာ ဗြဟ္မဇာ ဗြဟ္မနိမ္မိ တာ ဗြဟ္မဒါယာဒါ'တိ။ တံ တေသံ ဝိညူ နာနုဇာနန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဣမေသဉှိ, တသေဋ္ဌ, စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ယော ဟောတိ ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီ ဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာဝိမုတ္တော, သော နေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ဓမ္မေနေဝ, နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, တ သေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ, ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ ။

၁၁၇. "တဒမိနာပေတံ, တသေဋ္ဌ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဓမ္မောဝ သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ, ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္ မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

"ဇာနာတိ ခော [ခော ပန (က.)], တသေဋ္ဌ, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော – 'သမဏော ဂေါတမော အနန္တရာ [အနုတ္ တရော (ဗဟူသု)] သကျကုလာ ပဗ္ဗဇိတော'တိ။ သကျာ ခော ပန, တသေဋ္ဌ, ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ အနုယုတ္တာ [အနန္တရာ အနုယန္တာ (သျာ.), အနန္တရာ အနုယုတ္တာ (က.)] ဘဝန္တိ။ ကရောန္တိ ခော, တသေဋ္ဌ, သကျ ယာ ရညော ပသေနဒိမှိ ကောသလေ နိပစ္စကာရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ။ ဣတိ ခော, တသေ ဋ္ဌ, ယံ ကရောန္တိ သကျာ ရညော ပသေနဒိမှိ ကောသလေ နိပစ္စကာရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိ ကမ္မံ, ကရောတိ တံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော တထာဂတေ နိပစ္စကာရံ အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိ ကမ္မံ, န နံ [နနု (ဗဟူသု)] 'သုဇာတော သမဏော ဂေါတမော, ဒုဇ္ဇာတောဟမသ္မိ။ ဗလဝါ သမဏော ဂေါတမော, ဒုဗ္ဗ လောဟမသ္မိ။ ပါသာဒိကော သမဏော ဂေါတမော, ဒုဗ္ဗဏ္ဏောဟမသ္မိ။ မဟေသက္ခော သမဏော ဂေါတမော, အပ္ပ ေသက္ခောဟမသ္မီ'တိ။ အထ ခော နံ ဓမ္မံယေဝ သက္ကရောန္တော ဓမ္မံ ဂရုံ ကရောန္တော ဓမ္မံ မာနေန္တော ဓမ္မံ ပူ ဇေန္တော ဓမ္မံ အပစာယမာနော ဧဝံ ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော တထာဂတေ နိပစ္စကာရံ ကရောတိ, အဘိဝါဒနံ ပစ္စုဋ္ ဌာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ သာမီစိကမ္မံ။ ဣမိနာပိ ခော ဧတံ, တသေဋ္ဌ, ပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ဓမ္မောဝ သေဋ္ဌော ဇ နေတသ္မိံ, ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

၁၁၈. ‘‘တုမ္ဟေ ခ၀တ္တ, တသေဋ္ဌ, နာနာဇစ္စာ နာနာနာမာ နာနာဂောတ္တာ နာနာကုလာ အဂာရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတာ။ ‘ကေ တုမ္ဟေ’တိ – ပုဋ္ဌာ သမာနာ ‘သမဏာ သက္ယပုတ္တိယာမှာ’တိ – ပဋိဇာနာထ။ ယဿ ခေါ ပနဿ, တသေဋ္ဌ, တထာဂတေ သဒ္ဓါ နိဝိဋ္ဌာ မူလဇာတာ ပတိဋ္ဌိတာ ဒဠှာ အသံဟာရိယာ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ, တဿေတံ ကလ္လံ ဝစနာယ – ‘ဘဂဝတောမှိ ပုတ္တော ဩရသော မုခတော ဇာတော ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော ဓမ္မဒါယာဒေါ’တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? တထာဂတဿ ဟေတံ, တသေဋ္ဌ, အဓိဝစနံ ‘ဓမ္မကာယော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မကာယော’ ဣတိပိ, ‘ဓမ္မဘူတော’ ဣတိပိ, ‘ဗြဟ္မဘူတော’ ဣတိပိ။

၁၁၉. ‘‘ဟောတိ ခေါ သော, တသေဋ္ဌ, သမယော ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော သံဝဋ္ဋတိ။ သံဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယျေန သတ္တာ အာဘဿရသံဝတ္တနိကာ ဟောန္တိ။ တေ တတ္ထ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌန္တိ။

‘‘ဟောတိ ခေါ သော, တသေဋ္ဌ, သမယော ယံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန အယံ လောကော ဝိဝဋ္ဋတိ။ ဝိဝဋ္ဋမာနေ လောကေ ယေဘုယျေန သတ္တာ အာဘဿရကာယာ စဝိတွာ ဣတ္ထတ္တံ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေဓ ဟောန္တိ မနောမယာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌန္တိ။

ရသပထဝိပာတုဘာဝေါ

၁၂၀. ‘‘ဧကောဒကီဘူတံ ခေါ ပန, တသေဋ္ဌ, တေန သမယေန ဟောတိ အန္ဓကာရော အန္ဓကာရတိမိသာ ။ န စန္ဒိမသူရိယာ ပညာယန္တိ, န နက္ခတ္တာနိ တာရကရူပါနိ ပညာယန္တိ, န ရတ္တိန္ဒိဝါ ပညာယန္တိ, န မာသဍ္ဎမာသာ ပညာယန္တိ, န ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယန္တိ , န ဣတ္ထိပုမာ ပညာယန္တိ, သတ္တာ သတ္တာတွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။ အထ ခေါ တေသံ, တသေဋ္ဌ, သတ္တာနံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ရသပထဝီ ဥဒကသ္မိံ သမတနိ [သမတာနိ (ဗဟူသု)]; သေယျထာပိ နာမ ပယသော တတ္တဿ [ပယတတ္တဿ (သျာ.)] နိဗ္ဗာယမာနဿ ဥပရိ သန္တာနကံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ပာတုရဟောသိ။ သာ အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဂန္ဓသမ္ပန္နာ ရသသမ္ပန္နာ, သေယျထာပိ နာမ သမ္ပန္နံ ဝါ သပ္ပိ သမ္ပန္နံ ဝါ နဝနီတံ ဧဝံဝဏ္ဏာ အဟောသိ။ သေယျထာပိ နာမ ခုဒ္ဒမဓုံ [ခုဒ္ဒံ မဓုံ (က. သီ.)] အနေဠကံ [အနေလကံ (သီ. ပီ.)], ဧဝမဿာဒာ အဟောသိ။ အထ ခေါ, တသေဋ္ဌ, အညတရော သတ္တော လောလဇာတိကော – ‘အမ္ဘော, ကိမေဝိဒံ ဘဝိဿတီ’တိ ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယိ။ တဿ ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယတော အစ္ဆာဒေသိ, တဏှာ စဿ ဩက္ကမိ။ အညေပိ ခေါ, တသေဋ္ဌ, သတ္တာ တဿ သတ္တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနာ ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယိံသု။ တေသံ ရသပထဝိံ အင်္ဂုလိယာ သာယတံ အစ္ဆာဒေသိ, တဏှာ စ တေသံ ဩက္ကမိ။

စန္ဒိမသူရိယာဒိပာတုဘာဝေါ

၁၂၁. ‘‘အထ ခေါ တေ, တသေဋ္ဌ, သတ္တာ ရသပထဝိံ ဟတ္ထေဟိ အာလုပ္ပကာရကံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ ယတော ခေါ တေ [ယတော ခေါ (သီ. သျာ. ပီ.)] , တသေဋ္ဌ, သတ္တာ ရသပထဝိံ ဟတ္ထေဟိ အာလုပ္ပကာရကံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ အထ တေသံ သတ္တာနံ သယံပဘာ အန္တရဓာယိ။ သယံပဘာယ အန္တရဟိတာယ စန္ဒိမသူရိယာ ပာတုရဟေသုံ။ စန္ဒိမသူရိယေသု ပာတုဘူတေသု နက္ခတ္တာနိ တာရကရူပါနိ ပာတုရဟေသုံ။ နက္ခတ္တေသု တာရကရူပေသု ပာတုဘူတေသု ရတ္တိန္ဒိဝါ ပညာယိံသု။ ရတ္တိန္ဒိဝေသု ပညာယမာနေသု မာသဍ္ဎမာသာ ပညာယိံသု။ မာသဍ္ဎမာသေသု ပညာယမာနေသု ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယိံသု။ ဧတ္တာဝတာ ခေါ , တသေဋ္ဌ, အယံ လောကော ပုန ဝိဝဋ္ဋော ဟောတိ။

၁၂၂. ‘‘အထ ခေါ တေ, တသေဋ္ဌ, သတ္တာ ရသပထဝိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ [တဗ္ဘက္ခာ (သျာ.)] တဒာဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု။ ယထာ ယထာ ခေါ တေ, တသေဋ္ဌ, သတ္တာ ရသပထဝိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒာဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု, တထာ တထာ တေသံ သတ္တာနံ (ရသပထဝိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာနံ) [( ) သီ. သျာ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] ခရတ္တဉ္စေဝ ကာယသ္မိံ ဩက္ကမိ, ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ [ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ (ဋီကာ)] စ ပညာယိတ္ထ။ ဧ

ကိဒံ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ, ဧကိဒံ သတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ တတ္ထ ယေ တေ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော, တေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သတ္တေ အတိမညန္တိ – 'မယမေတေဟိ ဝဏ္ဏဝန္တတရာ, အမှေဟေဟေတေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတရာ'တိ။ တေသံ ဝဏ္ဏာတိမာနပစ္စယာ မာနာတိမာနဇာတိကာနံ ရသပထဝီ အန္တရဓာယိ။ ရသာယ ပထဝိယာ အန္တရဟိတာယ သန္နိပတိံသု။ သန္နိပတိတွာ အနုတ္ထုနိံသု – 'အဟော ရသံ, အဟော ရသ'န္တိ! တဒေတရဟိပိ မနုဿာ ကဉ္စိဒေဝ သုရသံ [သာဓုရသံ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] လဘိတွာ ဧဝမာဟံသု – 'အဟော ရသံ, အဟော ရသ'န္တိ! တဒေဝ ပေါရာဏံ အဂ္ဂညံ အက္ခရံ အနုသရန္တိ, န တွေဝဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။

ဘူမိပပ္ပဋကပါတုဘာဝေါ

၁၂၃. "အထ ခေါ တေသံ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာနံ ရသာယ ပထဝိယာ အန္တရဟိတာယ ဘူမိပပ္ပဋကော ပါတုရဟောသိ။ သေယျထာပိ နာမ အဟိစ္ဆတ္တကော, ဧဝမေဝ ပါတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော, သေယျထာပိ နာမ သမ္ပန္နံ ဝါ သပ္ပိ သမ္ပန္နံ ဝါ နဝနီတံ ဧဝံဝဏ္ဏော အဟောသိ။ သေယျထာပိ နာမ ခုဒ္ဒမဓုံ အနေဠကံ, ဧဝမဿာဒော အဟောသိ။

"အထ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ ဘူမိပပ္ပဋကံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ တေ တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု။ ယထာ ယထာ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ ဘူမိပပ္ပဋကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု, တထာ တထာ တေသံ သတ္တာနံ ဘိယျောသော မတ္တာယ ခရတ္တဉ္စေဝ ကာယသ္မိံ ဩက္ကမိ, ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ စ ပညာယိတ္ထ။ ဧကိဒံ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ, ဧကိဒံ သတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ တတ္ထ ယေ တေ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော, တေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သတ္တေ အတိမညန္တိ – 'မယမေတေဟိ ဝဏ္ဏဝန္တတရာ, အမှေဟေဟေတေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတရာ'တိ။ တေသံ ဝဏ္ဏာတိမာနပစ္စယာ မာနာတိမာနဇာတိကာနံ ဘူမိပပ္ပဋကော အန္တရဓာယိ။

ပဒါလတာပါတုဘာဝေါ

၁၂၄. "ဘူမိပပ္ပဋကေ အန္တရဟိတေ ပဒါလတာ [ဗဒ္ဓါလတာ (သီ.)] ပါတုရဟောသိ, သေယျထာပိ နာမ ကလမ္ဗုကာ [ကလမ္ဗကာ (ဿျာ.)], ဧဝမေဝ ပါတုရဟောသိ။ သာ အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဂန္ဓသမ္ပန္နာ ရသသမ္ပန္နာ, သေယျထာပိ နာမ သမ္ပန္နံ ဝါ သပ္ပိ သမ္ပန္နံ ဝါ နဝနီတံ ဧဝံဝဏ္ဏာ အဟောသိ။ သေယျထာပိ နာမ ခုဒ္ဒမဓုံ အနေဠကံ, ဧဝမဿာဒာ အဟောသိ။

"အထ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ ပဒါလတံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဉ္ဇိတုံ။ တေ တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု။ ယထာ ယထာ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ ပဒါလတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု, တထာ တထာ တေသံ သတ္တာနံ ဘိယျောသောမတ္တာယ ခရတ္တဉ္စေဝ ကာယသ္မိံ ဩက္ကမိ, ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ စ ပညာယိတ္ထ။ ဧကိဒံ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော ဟောန္တိ, ဧကိဒံ သတ္တာ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ တတ္ထ ယေ တေ သတ္တာ ဝဏ္ဏဝန္တော, တေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သတ္တေ အတိမညန္တိ – 'မယမေတေဟိ ဝဏ္ဏဝန္တတရာ, အမှေဟေဟေတေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏတရာ'တိ။ တေသံ ဝဏ္ဏာတိမာနပစ္စယာ မာနာတိမာနဇာတိကာနံ ပဒါလတာ အန္တရဓာယိ။

"ပဒါလတာယ အန္တရဟိတာယ သန္နိပတိံသု။ သန္နိပတိတွာ အနုတ္ထုနိံသု – 'အဟု ဝတ နော, အဟာယိ ဝတ နော ပဒါလတာ'တိ! တဒေတရဟိပိ မနုဿာ ကေနစိ [ကေနစိဒေဝ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌာ ဧဝမာဟံသု – 'အဟု ဝတ နော, အဟာယိ ဝတ နော'တိ! တဒေဝ ပေါရာဏံ အဂ္ဂညံ အက္ခရံ အနုသရန္တိ, န တွေဝဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။

အကဋ္ဌပါကသာလိပါတုဘာဝေါ

၁၂၅. "အထ ခေါ တေသံ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာနံ ပဒါလတာယ အန္တရဟိတာယ အကဋ္ဌပါကော သာလိ ပါတုရဟောသိ အကဏော အထုသော သုဒ္ဓေါ သုဂန္ဓော တဏ္ဍုလပ္ဖလော။ ယံ တံ သာယံ သာယမာသာယ အာဟရန္တိ, ပါ

တော တံ ဟောတိ ပက္ကံ ပဋိဝိရူဠှံ။ ယံ တံ ဟတော ဟတရာသာယ အာဟရန္တိ, သာယံ တံ ဟောတိ ပက္ကံ ပဋိဝိရူဠှံ; နာပဒာနံ ပညာယတိ။ အထ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ အကဋ္ဌပာကံ သာလိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု။

ဣတ္ထိပုရိသလိင်္ဂပါတုဘာဝေါ

၁၂၆. "ယထာ ယထာ ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ အကဋ္ဌပာကံ သာလိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ အဋ္ဌံသု, တထာ တထာ တေသံ သတ္တာနံ ဘိယျောသောမတ္တာယ ခရတ္တဉ္စေဝ ကာယသ္မိံ ဩက္ကမိ, ဝဏ္ဏဝေဝဏ္ဏတာ စ ပညာယိတ္ထ, ဣတ္ထိယာ စ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ ပုရိသဿ စ ပုရိသလိင်္ဂံ။ ဣတ္ထီ စ ပုရိသံ အတိဝေလံ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပုရိသော စ ဣတ္ထိံ။ တေသံ အတိဝေလံ အညမညံ ဥပနိဇ္ဈာယတံ သာရာဂေါ ဥဒပါဒိ, ပရိဠာဟော ကာယသ္မိံ ဩက္ကမိ။ တေ ပရိဠာဟပစ္စယာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိံသု။

"ယေ ခေါ ပန တေ, ဝါသေဋ္ဌ, တေန သမယေန သတ္တာ ပဿန္တိ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တေ, အညေ ပံသုံ ခိပန္တိ, အညေ သေဋ္ဌိံ ခိပန္တိ, အညေ ဂေါမယံ ခိပန္တိ – 'နဿ အသုစိ [ဝသလိ (သျာ.), ဝသလီ (က.)], နဿ အသုစီ'တိ။ 'ကထဉှိ နာမ သတ္တော သတ္တဿ ဧဝရူပံ ကရိဿတီ'တိ! တဒေတရဟိပိ မနုဿာ ဧကစ္စေသု ဇနပဒေသု ဝဓုယာ နိဗ္ဗုယှမာနာယ [နိဝယှမာနာယ, နိဂ္ဂယှမာနာယ (က.)] အညေ ပံသုံ ခိပန္တိ, အညေ သေဋ္ဌိံ ခိပန္တိ, အညေ ဂေါမယံ ခိပန္တိ။ တဒေဝ ပေါရာဏံ အဂ္ဂညံ အက္ခရံ အနုသရန္တိ, န တွေဝဿ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ။

မေထုနဓမ္မသမာစာရော

၁၂၇. "အဓမ္မသမ္မတံ ခေါ ပန [အဓမ္မသမ္မတံ တံ ခေါ ပန (သျာ.), အဓမ္မသမ္မတံ ခေါ ပန တံ (?)], ဝါသေဋ္ဌ, တေန သမယေန ဟောတိ, တဒေတရဟိ ဓမ္မသမ္မတံ။ ယေ ခေါ ပန, ဝါသေဋ္ဌ, တေန သမယေန သတ္တာ မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝန္တိ, တေ မာသမ္ပိ ဒွေမာသမ္ပိ န လဘန္တိ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပဝိသိတုံ။ ယတော ခေါ တေ, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တာ တသ္မိံ အသဒ္ဓမ္မေ အတိဝေလံ ပါတဗျတံ အာပဇ္ဇိံသု။ အထ အဂါရာနိ ဥပက္ကမိံသု ကာတုံ တဿေဝ အသဒ္ဓမ္မဿ ပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ။ အထ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, အညတရဿ သတ္တဿ အလသဇာတိကဿ ဧတဒဟောသိ – 'အမ္ဘော, ကိမေဝါဟံ ဝိဟညာမိ သာလိံ အာဟရန္တော သာယံ သာယမာသာယ ပါတော ပါတရာသာယ! ယံနူနာဟံ သာလိံ အာဟရေယျံ သကိဒေဝ [သကိံဒေဝ (က.)] သာယပါတရာသာယာ'တိ !

"အထ ခေါ သော, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တော သာလိံ အာဟာသိ သကိဒေဝ သာယပါတရာသာယ။ အထ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, အညတရော သတ္တော ယေန သော သတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ သတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ဧဟိ, ဘော သတ္တ, သာလာဟာရံ ဂမိဿာမာ'တိ။ 'အလံ, ဘော သတ္တ, အာဟတော [အာဟဋော (သျာ.)] မေ သာလိ သကိဒေဝ သာယပါတရာသာယာ'တိ။ အထ ခေါ သော, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တော တဿ သတ္တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနော သာလိံ အာဟာသိ သကိဒေဝ ဒွီဟာယ။ 'ဧဝမ္ပိ ကိရ, ဘော, သာဓူ'တိ။

"အထ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, အညတရော သတ္တော ယေန သော သတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ သတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ဧဟိ, ဘော သတ္တ, သာလာဟာရံ ဂမိဿာမာ'တိ။ 'အလံ, ဘော သတ္တ, အာဟတော မေ သာလိ သကိဒေဝ ဒွီဟာယာ'တိ။ အထ ခေါ သော, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တော တဿ သတ္တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနော သာလိံ အာဟာသိ သကိဒေဝ စတူဟာယ, 'ဧဝမ္ပိ ကိရ, ဘော, သာဓူ'တိ။

"အထ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌ, အညတရော သတ္တော ယေန သော သတ္တော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ တံ သတ္တံ ဧတဒဝေါစ – 'ဧဟိ, ဘော သတ္တ, သာလာဟာရံ ဂမိဿာမာ'တိ။ 'အလံ, ဘော သတ္တ, အာဟတော မေ သာလိ သကိဒေဝ စတူဟာယာ'တိ။ အထ ခေါ သော, ဝါသေဋ္ဌ, သတ္တော တဿ သတ္တဿ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇမာနော သာလိံ အာဟာသိ သကိဒေဝ အဋ္ဌာဟာယ, 'ဧဝမ္ပိ ကိရ, ဘော, သာဓူ'တိ။

‘‘ယတော ခော တေ, တသေဌ, သတ္တာ သန္နိဓိကာရကံ သာလိံ ဥပက္ကမိံသု ပရိဘုဥ္ဇိတုံ။ အထ ကဏောပိ တဏ္ဍုလံ ပရိယောနန္ဓိ, ထုသောပိ တဏ္ဍုလံ ပရိယောနန္ဓိ; လူနမ္ပိ နပ္ပဋိဝိရူဠ္ဟံ , အပဒါနံ ပညာယိတ္ထ, သဏ္ဍသဏ္ဍာ သာလယော အဋ္ဌံသု။

သာလိဝိဘာဂေ

၁၂၈. ‘‘အထ ခော တေ, တသေဌ, သတ္တာ သန္နိပတိံသု, သန္နိပတိတွာ အနုတ္ထုနိံသု – ‘ပာပကာ ဝတ, ဘော, ဓမ္မာ သတ္တေသု ပာတုဘူတာ။ မယဉ္ဟိ ပုဗ္ဗေ မနောမယာ အဟုမှာ ပီတိဘက္ခာ သယံပဘာ အန္တလိက္ခစရာ သုဘဋ္ဌာယိနော, စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ အဋ္ဌမှာ။ တေသံ နော အမှာကံ ကဒါစိ ကရဟစိ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ရသပထဝီ ဥဒကသ္မိံ သမတနိ။ သာ အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဂန္ဓသမ္ပန္နာ ရသသမ္ပန္နာ။ တေ မယံ ရသပထဝိံ ဟတ္ထေဟိ အာလုပ္ပကာရကံ ဥပက္ကမိမှ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ, တေသံ နော ရသပထဝိံ ဟတ္ထေဟိ အာလုပ္ပကာရကံ ဥပက္ကမတံ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ သယံပဘာ အန္တရဓာယိ။ သယံပဘာယ အန္တရဟိတာယ စန္ဒိမသူရိယာ ပာတုရဟေသုံ, စန္ဒိမသူရိယေသု ပာတုဘူတေသု နက္ခတ္တာနိ တာရကရူပါနိ ပာတုရဟေသုံ, နက္ခတ္တေသု တာရကရူပေသု ပာတုဘူတေသု ရတ္တိန္ဒိဝါ ပညာယိံသု, ရတ္တိန္ဒိဝေသု ပညာယမာနေသု မာသဍ္ဎမာသာ ပညာယိံသု။ မာသဍ္ဎမာသေသု ပညာယမာနေသု ဥတုသံဝစ္ဆရာ ပညာယိံသု။ တေ မယံ ရသပထဝိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ အဋ္ဌမှာ။ တေသံ နော ပာပကာနံယေဝ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပာတုဘာဝါ ရသပထဝီ အန္တရဓာယိ။ ရသပထဝိယာ အန္တရဟိတာယ ဘူမိပပ္ပဋကော ပာတုရဟောသိ။ သော အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော ဂန္ဓသမ္ပန္နော ရသသမ္ပန္နော။ တေ မယံ ဘူမိပပ္ပဋကံ ဥပက္ကမိမှ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ။ တေ မယံ တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ အဋ္ဌမှာ။ တေသံ နော ပာပကာနံယေဝ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပာတုဘာဝါ ဘူမိပပ္ပဋကော အန္တရဓာယိ။ ဘူမိပပ္ပဋကေ အန္တရဟိတေ ပဒါလတာ ပာတုရဟောသိ။ သာ အဟောသိ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဂန္ဓသမ္ပန္နာ ရသသမ္ပန္နာ။ တေ မယံ ပဒါလတံ ဥပက္ကမိမှ ပရိဘုဥ္ဇိတုံ။ တေ မယံ တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ အဋ္ဌမှာ။ တေသံ နော ပာပကာနံယေဝ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပာတုဘာဝါ ပဒါလတာ အန္တရဓာယိ။ ပဒါလတာယ အန္တရဟိတာယ အကဋ္ဌပါကော သာလိ ပာတုရဟောသိ အကဏော အထုသော သုဒ္ဓေါ သုဂန္ဓော တဏ္ဍုလပ္ဖလော။ ယံ တံ သာယံ သာယမာသာယ အာဟရာမ, ပါတော တံ ဟောတိ ပက္ကံ ပဋိဝိရူဠ္ဟံ။ ယံ တံ ပါတော ပါတရာသာယ အာဟရာမ, သာယံ တံ ဟောတိ ပက္ကံ ပဋိဝိရူဠ္ဟံ။ နာပဒါနံ ပညာယိတ္ထ။ တေ မယံ အကဋ္ဌပါကံ သာလိံ ပရိဘုဉ္ဇန္တာ တံဘက္ခာ တဒါဟာရာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ အဋ္ဌမှာ။ တေသံ နော ပာပကာနံယေဝ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပာတုဘာဝါ ကဏောပိ တဏ္ဍုလံ ပရိယောနန္ဓိ, ထုသောပိ တဏ္ဍုလံ ပရိယောနန္ဓိ, လူနမ္ပိ နပ္ပဋိဝိရူဠ္ဟံ, အပဒါနံ ပညာယိတ္ထ, သဏ္ဍသဏ္ဍာ သာလယော ဌိတာ။ ယံနူန မယံ သာလိံ ဝိဘဇေယျာမ, မရိယာဒံ ဌပေယျာမာ’တိ! အထ ခော တေ, တသေဌ, သတ္တာ သာလိံ ဝိဘဇိံသု, မရိယာဒံ ဌပေသုံ။

၁၂၉. ‘‘အထ ခော, တသေဌ, အညတရော သတ္တော လောလဇာတိကော သကံ ဘာဂံ ပရိရက္ခန္တော အညတရံ [အညဿ (?)] ဘာဂံ အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ ပရိဘုဥ္ဇိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ, ဂဟေတွာ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ပာပကံ ဝတ, ဘော သတ္တ, ကရောသိ, ယတြ ဟိ နာမ သကံ ဘာဂံ ပရိရက္ခန္တော အညတရံ ဘာဂံ အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ ပရိဘုဥ္ဇသိ။ မာဿု, ဘော သတ္တ, ပုနပိ ဧဝရူပမကာသီ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဘော’တိ ခော, တသေဌ, သော သတ္တော တေသံ သတ္တာနံ ပစ္စဿောသိ။ ဒုတိယမ္ပိ ခော, တသေဌ, သော သတ္တော။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ခော, တသေဌ, သော သတ္တော သကံ ဘာဂံ ပရိရက္ခန္တော အညတရံ ဘာဂံ အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ ပရိဘုဥ္ဇိ။ တမေနံ အဂ္ဂဟေသုံ, ဂဟေတွာ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ပာပကံ ဝတ, ဘော သတ္တ, ကရောသိ, ယတြ ဟိ နာမ သကံ ဘာဂံ ပရိရက္ခန္တော အညတရံ ဘာဂံ အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ ပရိဘုဥ္ဇသိ။ မာဿု, ဘော သတ္တ, ပုနပိ ဧဝရူပမကာသီ’တိ။ အညေ ပါဏိနာ ပဟရိံသု, အညေ လေဍ္ဍုနာ ပဟရိံသု, အညေ ဒဏ္ဍေန ပဟရိံသု။ တဒဂ္ဂေ ခော, တသေဌ, အဒိန္နာဒါနံ ပညာယတိ, ဂရဟာ ပညာယတိ, မုသာဝါဒေါ ပညာယတိ, ဒဏ္ဍာဒါနံ ပညာယတိ။

မဟာသမ္မတရာဇာ

၁၃၀. ‘‘အထ ခော တေ, တသေဌ, သတ္တာ သန္နိပတိံသု, သန္နိပတိတွာ အနုတ္ထုနိံသု – ‘ပာပကာ ဝတ ဘော ဓမ္မာ သတ္တေသု ပာတုဘူတာ, ယတြ ဟိ နာမ အဒိန္နာဒါနံ ပညာယိဿတိ, ဂရဟာ ပညာယိဿတိ, မုသာဝါဒေါ ပညာ

ယိဿတိ, ဒဏ္ဍာဒါနံ ပညာယိဿတိ။ ယံနူန မယံ ဧကံ သတ္တံ သမ္မန္နေယျာမ, ယော နော သမ္မာ ခီယိတဗ္ဗံ ခီယေယျ, သမ္မာ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဂရဟေယျ, သမ္မာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ ပဗ္ဗာဇေယျ။ မယံ ပနဿ သာလီနံ ဘာဂံ အနုပ္ပဒဿာမာ’တိ။

“အထ ခော တေ, ဝာသေဋ္ဌ, သတ္တာ ယော နေသံ သတ္တော အဘိရူပတရော စ ဒဿနီယတရော စ ပါသာဒိကတရော စ မဟေသက္ခတရော စ တံ သတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတဒဝေါစုံ – ‘ဧဟိ, ဘော သတ္တ, သမ္မာ ခီယိတဗ္ဗံ ခီယ, သမ္မာ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဂရဟ, သမ္မာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ ပဗ္ဗာဇေဟိ။ မယံ ပန တေ သာလီနံ ဘာဂံ အနုပ္ပဒဿာမာ’တိ။ ‘ဧဝံ, ဘော’တိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, သော သတ္တော တေသံ သတ္တာနံ ပဋိဿုဏိတွာ သမ္မာ ခီယိတဗ္ဗံ ခီယိ, သမ္မာ ဂရဟိတဗ္ဗံ ဂရဟိ, သမ္မာ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တေ ပနဿ သာလီနံ ဘာဂံ အနုပ္ပဒံသု။

၁၃၁. “မဟာဇနသမ္မတောတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ‘မဟာသမ္မတော, မဟာသမ္မတော’ တွေဝ ပဌမံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ခေတ္တာနံ အဓိပတီတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ‘ခတ္တိယော, ခတ္တိယော’ တွေဝ ဒုတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ဓမ္မေန ပရေ ရဉ္ဇေတီတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ‘ရာဇာ, ရာဇာ’ တွေဝ တတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ဣတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ဧဝမေတဿ ခတ္တိယမဏ္ဍလဿ ပေါရာဏေန အဂ္ဂညေန အက္ခရေန အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ တေသံယေဝ သတ္တာနံ, အနညေသံ။ သဒိသာနံယေဝ, နော အသဒိသာနံ။ ဓမ္မေနေဝ, နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, ဝာသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

ဗြာဟ္မဏမဏ္ဍလံ

၁၃၂. “အထ ခော တေသံ, ဝာသေဋ္ဌ, သတ္တာနံယေဝ [တေသံ ယေဝ ခော ဝါသေဋ္ဌ သတ္တာနံ (သီ. ပီ.)] ဧကစ္စာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘ပါပကာ ဝတ, ဘော, ဓမ္မာ သတ္တေသု ပါတုဘူတာ, ယတြ ဟိ နာမ အဒိန္နာဒါနံ ပညာယိဿတိ, ဂရဟာ ပညာယိဿတိ, မုသာဝါဒေါ ပညာယိဿတိ, ဒဏ္ဍာဒါနံ ပညာယိဿတိ, ပဗ္ဗာဇနံ ပညာယိဿတိ။ ယံနူန မယံ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝါဟေယျာမာ’တိ။ တေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဝါဟေသုံ။ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဗာဟေန္တီတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ‘ဗြာဟ္မဏာ, ဗြာဟ္မဏာ’ တွေဝ ပဌမံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ တေ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋိယော ကရိတွာ ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တိ ဝီတင်္ဂါရာ ဝီတဓူမာ ပန္နမုသလာ သာယံ သာယမာသာယ ပါတော ပါတရာသာယ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ဩသရန္တိ ဃာသမေသမာနာ [ဃာသမေသနာ (သီ. သျာ. ပီ.)]။ တေ ဃာသံ ပဋိလဘိတွာ ပုနဒေဝ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တိ။ တမေနံ မနုဿာ ဒိသွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣမေ ခော, ဘော, သတ္တာ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋိယော ကရိတွာ ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တိ, ဝီတင်္ဂါရာ ဝီတဓူမာ ပန္နမုသလာ သာယံ သာယမာသာယ ပါတော ပါတရာသာယ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ဩသရန္တိ ဃာသမေသမာနာ။ တေ ဃာသံ ပဋိလဘိတွာ ပုနဒေဝ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တီ’တိ, ဈာယန္တီတိ ခော [ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တိ ဈာယန္တီတိ ခော (သီ. ပီ.), ပဏ္ဏကုဋီသု ဈာယန္တီတိ ခော (က.)], ဝာသေဋ္ဌ, ‘ဈာယကာ, ဈာယကာ’ တွေဝ ဒုတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ တေသံယေဝ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, သတ္တာနံ ဧကစ္စေ သတ္တာ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋီသု တံ ဈာနံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနာ [အနဘိသံဘူနမာနာ (ကတ္ထစိ)] ဂါမသာမန္တံ နိဂမသာမန္တံ ဩသရိတွာ ဂန္ထေ ကရောန္တာ အစ္ဆန္တိ။ တမေနံ မနုဿာ ဒိသွာ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣမေ ခော, ဘော, သတ္တာ အရညာယတနေ ပဏ္ဏကုဋီသု တံ ဈာနံ အနဘိသမ္ဘုဏမာနာ ဂါမသာမန္တံ နိဂမသာမန္တံ ဩသရိတွာ ဂန္ထေ ကရောန္တာ အစ္ဆန္တိ, န ဒါနိမေ ဈာယန္တီ’တိ။ န ဒါနိမေ [န ဒါနိမေ ဈာယန္တိ န ဒါနိမေ (သီ. ပီ. က.)] ဈာယန္တီတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ‘အဇ္ဈာယကာ အဇ္ဈာယကာ’ တွေဝ တတိယံ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ဟီနသမ္မတံ ခော ပန, ဝာသေဋ္ဌ, တေန သမယေန ဟောတိ, တဒေတရဟိ သေဋ္ဌသမ္မတံ။ ဣတိ ခော, ဝာသေဋ္ဌ, ဧဝမေတဿ ဗြာဟ္မဏမဏ္ဍလဿ ပေါရာဏေန အဂ္ဂညေန အက္ခရေန အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ တေသံယေဝ သတ္တာနံ, အနညေသံ သဒိသာနံယေဝ နော အသဒိသာနံ ဓမ္မေနေဝ, နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, ဝာသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

ဝေဿမဏ္ဍလံ

၁၃၃. ''တေသံယေဝ ခေါ, တသေဠ္ဌ, သတ္တာနံ ကောစ္စေ သတ္တာ မေထုနံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝိသုကမ္မန္တေ [ဝိသုတကမ္မန္တေ (သီ. ပီ.), ဝိသုံကမ္မန္တေ (က. သီ.), ဝိသုံ ကမ္မန္တေ (သျာ. က.)] ပယောဇေသုံ။ မေထုနံ ဓမ္မံ သမာဒာယ ဝိသုကမ္မန္တေ ပယောဇေန္တီတိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, 'ဝေသ္သာ, ဝေသ္သာ' တွေဝ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ဣတိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ဧဝမေတဿ ဝေဿမဏ္ဍလဿ ပေါရာဏေန အဂ္ဂညေန အက္ခရေန အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ တေသညေဝ သတ္တာနံ အနညေသံ သဒိသာနံယေဝ , နော အသဒိသာနံ, ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, တသေဠ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

သုဒ္ဒမဏ္ဍလံ

၁၃၄. ''တေသညေဝ ခေါ, တသေဠ္ဌ, သတ္တာနံ ယေ တေ သတ္တာ အဝသေသာ တေ လုဒ္ဒာစာရာ ခုဒ္ဒာစာရာ အဟေသုံ။ လုဒ္ဒာစာရာ ခုဒ္ဒာစာရာတိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, 'သုဒ္ဒာ, သုဒ္ဒာ' တွေဝ အက္ခရံ ဥပနိဗ္ဗတ္တံ။ ဣတိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ဧဝမေတဿ သုဒ္ဒမဏ္ဍလဿ ပေါရာဏေန အဂ္ဂညေန အက္ခရေန အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ တေသံယေဝ သတ္တာနံ အနညေသံ, သဒိသာနံယေဝ နော အသဒိသာနံ, ဓမ္မေနေဝ, နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, တသေဠ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

၁၃၅. ''အဟု ခေါ သော, တသေဠ္ဌ, သမယော, ယံ ခတ္တိယောပိ သကံ ဓမ္မံ ဂရဟမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ – 'သမဏော ဘဝိဿာမီ'တိ။ ဗြာဟ္မဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ…ပေ… ဝေဿောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ…ပေ… သုဒ္ဒောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, သကံ ဓမ္မံ ဂရဟမာနော အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ – 'သမဏော ဘဝိဿာမီ'တိ။ ဣမေဟိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, စတူဟိ မဏ္ဍလေဟိ သမဏမဏ္ဍလဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ အဟောသိ, တေသံယေဝ သတ္တာနံ အနညေသံ, သဒိသာနံယေဝ နော အသဒိသာနံ, ဓမ္မေနေဝ နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, တသေဠ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယဉ္စ။

ဒုစ္စရိတာဒိကထာ

၁၃၆. ''ခတ္တိယောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော [ဣဒံ ပဒံ သီ. ဣပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဗြာဟ္မဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ…ပေ… ဝေဿောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သုဒ္ဒောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သမဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။

''ခတ္တိယောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန သုစရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ သုစရိတံ စရိတွာ မနသာ သုစရိတံ စရိတွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော [ဣဒံ ပဒံ သီ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဗြာဟ္မဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ…ပေ… ဝေဿောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သုဒ္ဒောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သမဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန သုစရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ သုစရိတံ စရိတွာ မနသာ သုစရိတံ စရိတွာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။

၁၃၇. ''ခတ္တိယောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန ဒွယကာရီ, ဝါစာယ ဒွယကာရီ, မနသာ ဒွယကာရီ, ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကော ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု [ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကော ဝိမိဿကမ္မသမာဒါနော ဝိမိဿကမ္မသမာဒါနဟေတု (သျာ.), ဝီတိမိဿဒိဋ္ဌိကော ဝီတိမိဿဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု (သီ. ပီ.)] ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဟောတိ။ ဗြာဟ္မဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ…ပေ… ဝေဿောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သုဒ္ဒောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ… သမဏောပိ ခေါ, တသေဠ္ဌ, ကာယေန ဒွယကာရီ , ဝါစာယ ဒွယကာရီ, မနသာ ဒွယကာရီ, ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကော ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနော ဝိမိဿဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနဟေတု ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဟောတိ။

ဗောဓိပက္ခိယဘာဝနာ

၁၃၈. ‘‘ခတ္တိယောပိ ခော, တသေဋ္ဌ, ကာယေန သံဝုတော တစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနမန္ဝာယ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယတိ [ပရိနိဗ္ဗာတိ (က.)] ။ ဗ္ရာဟ္မဏောပိ ခော, တသေဋ္ဌ။ပေ.။ ဝေဿောပိ ခော တသေဋ္ဌ။ သုဒ္ဒောပိ ခော, တသေဋ္ဌ ။ သမဏောပိ ခော, တသေဋ္ဌ, ကာယေန သံဝုတော တစာယ သံဝုတော မနသာ သံဝုတော သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနမန္ဝာယ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။

၁၃၉. ‘‘ဣမေသဥ္ဟိ, တသေဋ္ဌ, စတုန္နံ ဝဏ္ဏာနံ ယော ဟောတိ ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသတေ ဝုသိတတ ကတကရ ဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော သော နေသံ အဂ္ဂ ဂမက္ခာယတိ ဓမ္မေနေဝ။ နော အဓမ္မေန။ ဓမ္မော ဟိ, တသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပ ရာယဥ္စ။

၁၄၀. ‘‘ဗ္ရဟ္မုနာ ပေသာ, တသေဋ္ဌ, သနင်္ကုမာရေန ကထာ ဘာသိတာ –

‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ, ယေ ဂောတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော, သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’တိ။

‘‘သာ ခော ပနေသာ, တသေဋ္ဌ, ဗ္ရဟ္မုနာ သနင်္ကုမာရေန ကထာ သုဂီတာ, နော ဒုဂ္ဂီတာ။ သုဘာသိတာ, နော ဒုဗ္ဘာသိတာ။ အတ္ထသံဟိတာ, နော အနတ္ထသံဟိတာ။ အနုမတာ မယာ။ အဟမ္ပိ, တသေဋ္ဌ, ဧဝံ ဝဒာမိ –

‘ခတ္တိယော သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ, ယေ ဂောတ္တပဋိသာရိနော။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော, သော သေဋ္ဌော ဒေဝမာနုသေ’တိ။

ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တသေဋ္ဌဘာရဒ္ဝါဇာ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

အဂ္ဂညသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ စတုတ္ထံ။

၅. သမ္ပသာဒနီယသုတ္တံ

သာရိပုတ္တသီဟနာဒော

၁၄၁. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ နာဠန္ဒာယံ ဝိဟရတိ ပါဝါရိကမ္ဗဝနေ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ, န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ''န္တိ။

၁၄၂. ''ဥဠာရာ ခေါ တေ အယံ, သာရိပုတ္တ, အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒော နဒိတော – 'ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ; န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ'န္တိ။ ကိံ တေ [ကိံ နု (သီ. ပီ.), ကိံ နု ခေါ တေ (သျာ.)] , သာရိပုတ္တ, ယေ တေ အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ – 'ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ , ဧဝံပညာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံဝိဟာရီ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပိ, ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသုံ ဣတိပီ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သီ. ပီ.)], သာရိပုတ္တ, ယေ တေ ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ , သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ, `ဧဝံသီလာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပိ, ဧဝံဓမ္မာ။ပေ.။ ဧဝံပညာ။ ဧဝံဝိဟာရီ။ ဧဝံဝိမုတ္တာ တေ ဘဂဝန္တော ဘဝိဿန္တိ ဣတိပီ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ကိံ ပန တေ [ကိံ ပန (သီ. ပီ.)], သာရိပုတ္တ, အဟံ ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော – 'ဧဝံသီလော ဘဂဝါ ဣတိပိ, ဧဝံဓမ္မော။ပေ.။ ဧဝံပညော ။ ဧဝံဝိဟာရီ။ ဧဝံဝိမုတ္တော ဘဂဝါ ဣတိပီ'''တိ? ''နော ဟေတံ, ဘန္တေ''။

''ဧတ္ထ စ ဟိ တေ, သာရိပုတ္တ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညာဏံ နတ္ထိ။ အထ ကိံ စရဟိ တေ အယံ, သာရိပုတ္တ, ဥဠာရာ အာသဘီ ဝါစာ ဘာသိတာ, ဧကံသော ဂဟိတော, သီဟနာဒော နဒိတော – 'ဧဝံပသန္နော အဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝတိ, န စာဟု န စ ဘဝိဿတိ န စေတရဟိ ဝိဇ္ဇတိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော ယဒိဒံ သမ္ဗောဓိယ'''န္တိ?

၁၄၃. ''န ခေါ မေ [န ခေါ ပနေတံ (သျာ. က.)] , ဘန္တေ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု အရဟန္တေသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေသု စေတောပရိယညာဏံ အတ္ထိ။ အပိ စ, မေ [မေ ဘန္တေ (သီ. ပီ. က.)] ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော။ သေယျထာပိ, ဘန္တေ , ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ ဒဠှုဒ္ဓာပံ [ဒဠှုဒ္ဓာပံ (သီ. ပီ. က.)] ဒဠှပာကာရတောရဏံ ဧကဒွါရံ။ တတြဿ ဒောဝါရိကော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ အညာတာနံ နိဝါရေတာ, ညာတာနံ ပဝေသေတာ။ သော တဿ နဂရဿ သမန္တာ အနုပရိယာယပထံ အနုက္ကမမာနော န ပဿေယျ ပါကာရသန္ဓိံ ဝါ ပါကာရဝိဝရံ ဝါ အန္တမသော ဗိဠာရနိက္ခမနမတ္တမ္ပိ။ တဿ ဧဝမဿ – 'ယေ ခေါ ကေစိ ဩဠာရိကာ ပါဏာ ဣမံ နဂရံ ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ, သဗ္ဗေ တေ ဣမိနာဝ ဒွါရေန ပဝိသန္တိ ဝါ နိက္ခမန္တိ ဝါ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မေ, ဘန္တေ, ဓမ္မန္ဝယော ဝိဒိတော။ ယေ တေ, ဘန္တေ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ, သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိံသု။ ယေပိ တေ, ဘန္တေ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, သဗ္ဗေ တေ ဘဂဝန္တော ပဉ္စ နီဝရဏေ ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ, သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿန္တိ။ ဘဂဝါပိ, ဘန္တေ, ဧတရဟိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ပဉ္စ နီဝရ

ဏော ပဟာယ စေတသော ဥပက္ကိလေသေ ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏေ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ယထာဘူတံ ဘာဝေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော။

၁၄၄. ''ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ယေန ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု... [original line:] ၁၄၄. ''ဣဓာဟံ, ဘန္တေ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံ ဓမ္မဿဝနာယ။ တဿ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေ သေတိ ဥတ္တရုတ္တရံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ။ ယထာ ယထာ မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ဥတ္တရုတ္တရံ ပဏီတပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ, တထာ တထာဟံ တသ္မိံ ဓမ္မေ အဘိညာ ဣဓေကစ္စံ ဓမ္မံ ဓမ္မေသု နိဋ္ဌမဂမံ; သတ္ထရိ ပသီဒိံ – 'သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သာဝကသင်္ဃော'တိ။

ကုသလဓမ္မဒေသနာ

၁၄၅. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ တတြိမေ ကု သလာ ဓမ္မာ သေယျထိဒံ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ပဉ္စိန္ဒြိ ယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ, တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိ ညေယျံ နတ္ထိ, ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ, ယဒိဒံ ကု သလေသု ဓမ္မေသု။

အာယတနပဏ္ဏတ္တိဒေသနာ

၁၄၆. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာယတနပဏ္ဏတ္တီသု။ ဆယိမာ နိ, ဘန္တေ, အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ။ စက္ခုဉ္စေဝ ရူပာ [ရူပါနိ (က.)] စ, သောတဉ္စေဝ သဒ္ဒါ စ, ဃာနဉ္စ စေဝ ဂန္ဓာ စ, ဇိဝှာ စေဝ ရသာ စ, ကာယော စေဝ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ, မနော စေဝ ဓမ္မာ စ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, အာယတနပဏ္ဏတ္တီသု။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ, တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိညေ ယျံ နတ္ထိ, ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ ယဒိဒံ အာယတနပဏ္ဏတ္တီသု။

ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိဒေသနာ

၁၄၇. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တီသု။ စတဿော ဣမာ, ဘန္တေ, ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယော။ ဣဓ , ဘန္တေ, ဧကစ္စော အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; အသမ္ပ ဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ ပဌမာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။

''ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာ တိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ ဒုတိယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။

''ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ; အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ တတိယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။

''ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ; သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ။ အယံ စတုတ္ထာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ဂဗ္ဘာဝက္ ကန္တီသု။

အာဒေသနဝိဓာဒေသနာ

၁၄၈. ‘‘အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒေသနဝိဓာသု။ စတဿော ဣမာ, ဘန္တေ, အာဒေသနဝိဓာ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော နိမိတ္တေန အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗဟုံ စေပိ အာဒိသတိ, တထေဝ တံ ဟောတိ, နော အညထာ။ အယံ ပဌမာ အာဒေသနဝိဓာ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခော နိမိတ္တေန အာဒိသတိ။ အပိ စ ခော မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဒံ သုတွာ အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗဟုံ စေပိ အာဒိသတိ, တထေဝ တံ ဟောတိ, နော အညထာ။ အယံ ဒုတိယာ အာဒေသနဝိဓာ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခော နိမိတ္တေန အာဒိသတိ, နာပိ မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဒံ သုတွာ အာဒိသတိ။ အပိ စ ခော ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပ္ဖာရသဒ္ဒံ သုတွာ အာဒိသတိ – ‘ဧဝမ္ပိ တေ မနော, ဣတ္ထမ္ပိ တေ မနော, ဣတိပိ တေ စိတ္တ’န္တိ။ သော ဗဟုံ စေပိ အာဒိသတိ, တထေဝ တံ ဟောတိ, နော အညထာ။ အယံ တတိယာ အာဒေသနဝိဓာ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော န ဟေဝ ခော နိမိတ္တေန အာဒိသတိ, နာပိ မနုဿာနံ ဝါ အမနုဿာနံ ဝါ ဒေဝတာနံ ဝါ သဒ္ဒံ သုတွာ အာဒိသတိ, နာပိ ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပ္ဖာရသဒ္ဒံ သုတွာ အာဒိသတိ။ အပိ စ ခော အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိံ သမာပန္နဿ [ဝိတက္ကဝိစာရသမာဓိသမာပန္နဿ (သျာ. က.) အ. နိ. ၃.၆၁ ပဿိတဗ္ဗံ] စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ – ‘ယထာ ဣမဿ ဘောတော မနောသင်္ခါရာ ပဏိဟိတာ။ တထာ ဣမဿ စိတ္တဿ အနန္တရာ ဣမံ နာမ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေဿတီ’တိ။ သော ဗဟုံ စေပိ အာဒိသတိ, တထေဝ တံ ဟောတိ, နော အညထာ။ အယံ စတုတ္ထာ အာဒေသနဝိဓာ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, အာဒေသနဝိဓာသု။

ဒဿနသမာပတ္တိဒေသနာ

၁၄၉. ‘‘အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဒဿနသမာပတ္တီသု။ စတဿော ဣမာ, ဘန္တေ, ဒဿနသမာပတ္တိယော။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမနွာယ ပဓာနမနွာယ အနုယောဂမနွာယ အပ္ပမာဒမနွာယ သမ္မာမနသိကာရမနွာယ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော မံသံ နှာရု အဋ္ဌိ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ ဝက္ကံ ဟဒယံ ယကနံ ကိလောမကံ ပိဟကံ ပပ္ဖာသံ အန္တံ အန္တဂုဏံ ဥဒရိယံ ကရီသံ ပိတ္တံ သေမှံ ပုဗ္ဗော လောဟိတံ သေဒေါ မေဒေါ အဿု ဝသာ ခေဠော သိင်္ဃာဏိကာ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ အယံ ပဌမာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

‘‘ပုန စပရံ , ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမနွာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ အယံ ဒုတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမနွာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။ အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုရိသဿ စ ဝိညာဏသောတံ ပဇာနာတိ, ဥဘယတော အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဣဓ လောကေ ပတိဋ္ဌိတဉ္စ ပရလောကေ ပတိဋ္ဌိတဉ္စ။ အယံ တတိယာ ဒဿနသမာပတ္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမနွာယ။ပေ။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခတိ – ‘အတ္ထိ ဣမသ္မိံ ကာယေ ကေသာ လောမာ။ပေ။ လသိကာ မုတ္တ’န္တိ။

အတိက္ကမ္မ စ ပုရိသဿ ဆဝိမံသလောဟိတံ အဋ္ဌိ ပစ္စဝေက္ခတိ။ ပုရိသဿ စ ဝိညာဏသောတံ ပဇာနာတိ, ဥဘယ တော အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဣဓ လောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စ ပရလောကေ အပ္ပတိဋ္ဌိတဉ္စ။ အယံ စတုတ္ထာ ဒဿနသမာပတ္တိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ဒဿနသမာပတ္တီသု။

ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တိဒေသနာ

၁၅၀. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တီသု။ သတ္တိမေ, ဘန္တေ, ပုဂ္ဂလာ။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ပညာဝိမုတ္တော ကာယသက္ခိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော ဓမ္မာနုသာရီ သဒ္ဓါနုသာရီ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပုဂ္ဂလပဏ္ဏတ္တီသု။

ပဓာနဒေသနာ

၁၅၁. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပဓာနေသု။ သတ္တိမေ, ဘန္တေ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပဓာနေသု။

ပဋိပဒါဒေသနာ

၁၅၂. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပဋိပဒါသု။ စတဿော ဣမာ, ဘန္တေ, ပဋိပဒါ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ, သုခါ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာတိ။ တတြ, ဘန္တေ, ယာယံ ပဋိပဒါ ဒုက္ခာ ဒန္ဓာဘိညာ, အယံ, ဘန္တေ, ပဋိပဒါ ဥဘယေနေဝ ဟီနာ အက္ခာယတိ ဒုက္ခတ္တာ စ ဒန္ဓတ္တာ စ။ တတြ, ဘန္တေ, ယာယံ ပဋိပဒါ ဒုက္ခာ ခိပ္ပာဘိညာ, အယံ ပန, ဘန္တေ, ပဋိပဒါ ဒုက္ခတ္တာ ဟီနာ အက္ခာယတိ ။ တတြ, ဘန္တေ, ယာယံ ပဋိပဒါ သုခါ ဒန္ဓာဘိညာ, အယံ ပန, ဘန္တေ, ပဋိပဒါ ဒန္ဓတ္တာ ဟီနာ အက္ခာယတိ။ တတြ, ဘန္တေ, ယာယံ ပဋိပဒါ သုခါ ခိပ္ပာဘိညာ, အယံ ပန, ဘန္တေ, ပဋိပဒါ ဥဘယေနေဝ ပဏီတာ အက္ခာယတိ သုခတ္တာ စ ခိပ္ပတ္တာ စ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပဋိပဒါသု။

ဘဿသမာစာရာဒိဒေသနာ

၁၅၃. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ဘဿသမာစာရေ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော န စေဝ မုသာဝါဒူပသဉ္ဟိတံ ဝါစံ ဘာသတိ န စ ဝေဘူတိယံ န စ ပေသုဏိယံ န စ သာရမ္ဘဇံ ဇယာပေက္ခော; မန္တာ မန္တာ စ ဝါစံ ဘာသတိ နိဓာနဝတိံ ကာလေန။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ဘဿသမာစာရေ။

''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုရိသသီလသမာစာရေ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သစ္စော စဿ သဒ္ဓေါ စ, န စ ကုဟကော, န စ လပကော, န စ နေမိတ္တိကော, န စ နိပ္ပေသိကော, န စ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနကော [ဇိဂိံသနကော (သျာ.), နိဇိဂိံသိတာ (သီ. ပီ.)] , ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရော, ဘောဇနေ မတ္တညူ, သမကာရီ, ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော, အတန္ဒိတော, အာရဒ္ဓဝီရိယော, ဈာယီ, သတိမာ, ကလျာဏပဋိဘာနော, ဂတိမာ, ဓိတိမာ, မတိမာ, န စ ကာမေသု ဂိဒ္ဓေါ, သတော စ နိပကော စ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပုရိသသီလသမာစာရေ။

အနုသာသနဝိဓာဒေသနာ

၁၅၄. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အနုသာသနဝိဓာသု။ စတဿော ဣမာ ဘန္တေ အနုသာသနဝိဓာ – ဇာနာတိ , ဘန္တေ, ဘဂဝါ အပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ 'အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော'တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာ

ရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ ဘဝိဿတိ, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတီ’တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဘဝိဿတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ’တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ယထာနုသိဋ္ဌံ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ’တိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, အနုသာသနဝိဓာသု။

ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏဒေသနာ

၁၅၅. ‘‘အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော’တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ ဘဝိဿတိ, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿတီ’တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဘဝိဿတိ တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ’တိ။ ဇာနာတိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပရံ ပုဂ္ဂလံ ပစ္စတ္တံ ယောနိသောမနသိကာရာ – ‘အယံ ပုဂ္ဂလော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိဿတီ’တိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပရပုဂ္ဂလဝိမုတ္တိဉာဏေ။

သဿတဝါဒဒေသနာ

၁၅၆. ‘‘အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သဿတဝါဒေသု။ တယောမေ, ဘန္တေ, သဿတဝါဒါ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသဟဿာနိ အနေကာနိပိ ဇာတိသတသဟဿာနိ, ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သော ဧဝမာဟ – ‘အတီတံပါဟံ အဒ္ဓာနံ ဇာနာမိ – သံဝဋ္ဋိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိ ဝါတိ။ အနာဂတံပါဟံ အဒ္ဓာနံ ဇာနာမိ – သံဝဋ္ဋိဿတိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိဿတိ ဝါတိ။ သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဉ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝ သဿတိသမ’န္တိ။ အယံ ပဌမော သဿတဝါဒော။

‘‘ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ဒွေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တီဏိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာရိပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ပဉ္စပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ, ‘အမုတြာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိံ; တတြာပါသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေါတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော’တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။ သော ဧဝမာဟ – ‘အတီတံပါဟံ အဒ္ဓာနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိ ဝါ လောကော ဝိဝဋ္ဋိ ဝါတိ ။ အနာ

ဂတံပဟပံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိသ္သတိ တ လောကော ဝိဝဋ္ဋိသ္သတိ တတိ။ သသ္သတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝ ဇ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝဝ သသ္သတိသမ'န္တိ။ အယံ ဒုတိယော သသ္သတတဒအော။

''ပုန စပရံ, ဘန္တေ, ဣဓေကစ္စော သမဏော တ ဗ္ရာဟ္မဏော တ အာတပ္ပမန္ဝတယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသ မာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝာသံ အနုသ္သရတိ။ သေယ္ယထိဒံ, ဒသပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋ ဋ္ဋာနိ ဝီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ တိံသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ စတ္တာလီသမ္ပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋာနိ, 'အမုတ္ရာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံ ဂောတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတ္ရ ဥ ဒပာဒိံ; တတ္ရာပာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂောတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝာသံ အနုသ္သရတိ။ သော ဧ ဝမာဟ – 'အတီတံပဟပံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိပိ လောကော ဝိဝဋ္ဋိပီတိ; အနာဂတံပဟပံ အဒ္ဓါနံ ဇာနာမိ သံဝဋ္ဋိသ္ သတိပိ လောကော ဝိဝဋ္ဋိသ္သတိပီတိ။ သသ္သတော အတ္တာ စ လောကော စ ဝဇ္ဈော ကူဋဋ္ဌော ဧသိကဋ္ဌာယိဋ္ဌိတော။ တေ စ သတ္တာ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိ စဝန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ, အတ္ထိတွေဝဝ သသ္သတိသမ'န္တိ။ အယံ တတိယော သ သ္သတတဒအော, တေအနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, သသ္သတတဒဒေသု။

ပုဗ္ဗေနိဝာသာနုသ္သတိဉာဏဒေသနာ

၁၅၇. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ပုဗ္ဗေနိဝာသာနုသ္သတိဉာဏေ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သမဏော တ ဗ္ရာဟ္မဏော တ အာတပ္ပမန္ဝတယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယ ထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝာသံ အနုသ္သရတိ။ သေယ္ယထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော တိဿောပိ ဇာတိယော စတဿောပိ ဇာတိယော ပဉ္စပိ ဇာတိယော ဒသပိ ဇာတိယော ဝီသမ္ပိ ဇာတိယော တိံသမ္ပိ ဇာတိ ယော စတ္တာလီသမ္ပိ ဇာတိယော ပညာသမ္ပိ ဇာတိယော ဇာတိသတမ္ပိ ဇာတိသဟဿမ္ပိ ဇာတိသတသဟဿမ္ပိ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ, 'အမုတ္ရာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂေ ာတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော အမုတ္ရ ဥဒပ ာဒိံ; တတ္ရာပာသိံ ဧဝံနာမော ဧဝံဂောတ္တော ဧဝံဝဏ္ဏော ဧဝမာဟာရော ဧဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဧဝမာယုပရိယန္တော, သော တတော စုတော ဣဓူပပန္နော'တိ။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝာသံ အနုသ္သရတိ။ သန္တိ, ဘန္တေ, ဒေဝ [သတ္တာ (သ္ယာ.)] , ယေသံ န သက္ကာ ဂဏနာယ ဝ သင်္ခာနေန ဝ အာယု သင်္ခာတုံ။ အပိ စ, ယသ္မိံ ယသ္မိံ အတ္တဘာဝေ အဘိနိဝုဋ္ဌပုဗ္ဗော [အဘိနိဝုတ္ထပုဗ္ဗော (သီ. သ္ယာ. ပီ.)] ဟောတိ ယဒိ ဝ ရူပီသု ယဒိ ဝ အရူပီသု ယဒိ ဝ သညီသု ယဒိ ဝ အသညီသု ယဒိ ဝ နေဝသညီနာသညီသု။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝ ာသံ အနုသ္သရတိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေနိဝာသာနုသ္သတိဉာဏေ။

စုတူပပာတဉာဏဒေသနာ

၁၅၈. ''အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏေ။ ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သမဏော တ ဗ္ရာဟ္မဏော တ အာတပ္ပမန္ဝတယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသ မာဟိတေ စိတ္တေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – 'ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာ နံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပာယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပာတံ နိရယံ ဥပ ပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိ တေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ။ တေ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ'တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿ တိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပ ဇာနာတိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, သတ္တာနံ စုတူပပာတဉာဏေ။

ကူဒ္ဒိဝိဓဒေသနာ

၁၅၉. ‘‘အပရံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ယထာ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေတိ ကူဒ္ဒိဝိဓာသု။ ဒွေမာ, ဘန္တေ, ကူဒ္ဒိဝိဓာယော – အတ္ထိ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ, ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ အတ္ထိ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ ‘‘ကတမာ စ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ, ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ အာတပ္ပမန္ဝာယ။ပေ.။ တထာရူပံ စေတောသမာဓိံ ဖုသတိ, ယထာသမာဟိတေ စိတ္တေ အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ။ ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ, ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ; အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပာကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ, သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ, သေယျထာပိ ပထဝိယံ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမတိ, သေယျထာပိ ပက္ခီ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပါဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။ အယံ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ သာသဝါ သဥပဓိကာ, ‘နော အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။

‘‘ကတမာ ပန, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ, ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ? ဣဓ, ဘန္တေ, ဘိက္ခု သစေ အာကင်္ခတိ – ‘ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ – ‘အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ – ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, အပ္ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ – ‘ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရေယျ’န္တိ, ပဋိကူလသညီ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ သစေ အာကင်္ခတိ – ‘ပဋိကူလဉ္စ အပ္ပဋိကူလဉ္စ တဒုဘယံ အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျံ သတော သမ္ပဇာနော’တိ, ဥပေက္ခကော တတ္ထ ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ အယံ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိ အနာသဝါ အနုပဓိကာ ‘အရိယာ’တိ ဝုစ္စတိ။ ဧတဒါနုတ္တရိယံ, ဘန္တေ, ကူဒ္ဒိဝိဓာသု ။ တံ ဘဂဝါ အသေသမဘိဇာနာတိ, တံ ဘဂဝတော အသေသမဘိဇာနတော ဥတ္တရိ အဘိညေယျံ နတ္ထိ, ယဒဘိဇာနံ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော အဿ ယဒိဒံ ကူဒ္ဒိဝိဓာသု။

အညထာသတ္ထုဂုဏဒဿနံ

၁၆၀. ‘‘ယံ တံ, ဘန္တေ, သဒ္ဓေန ကုလပုတ္တေန ပတ္တဗ္ဗံ အာရဒ္ဓဝီရိယေန ထာမဝတာ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပုရိသဓောရယှေန, အနုပ္ပတ္တံ တံ ဘဂဝတာ။ န စ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာမေသု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂမနုယုတ္တော ဟီနံ ဂမ္မံ ပောထုဇ္ဇနိကံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ, န စ အတ္တကိလမထာနုယောဂမနုယုတ္တော ဒုက္ခံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ။ စတုန္နဉ္စ ဘဂဝါ ဈာနာနံ အာဘိစေတသိကာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာနံ နိကာမလာဘီ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ။

အနုယောဂဒာနပ္ပကာရော

၁၆၁. ‘‘သစေ မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရာ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ‘နော’တိ ဝဒေယျံ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရာ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ‘နော’တိ ဝဒေယျံ ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အတ္ထေတရဟိ အညော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဘဂဝတာ ဘိယျောဘိညတရော သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ‘နော’တိ ဝဒေယျံ။

‘‘သစေ ပန မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော သာရိပုတ္တ, အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ‘ဧဝ’န္တိ ဝဒေယျံ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အညေ သမဏာ ဝါ ဗြာဟ္မဏာ ဝါ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ‘‘ဧဝ’’န္တိ ဝဒေယျံ ။ ‘ကိံ ပနာဝုသော သာရိပုတ္တ, အတ္ထေတရဟိ

အညေ သမဏာ တ ဗြာဟ္မဏာ တ ဘဂဝတာ သမသမာ သမ္ဗောဓိယ’န္တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ ဘန္တေ ‘နော’တိ ဝဒေယျံ။

“သစေ ပန မံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ – ‘ကိံ ပနာယသ္မာ သာရိပုတ္တော စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတာ’တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော အဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဗျာကရေယျံ – ‘သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ, သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – “အဟေသုံ အတီတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ မယာ သမသမာ သမ္ဗောဓိယ”န္တိ။ သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ, သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – “ဘဝိဿန္တိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ မယာ သမသမာ သမ္ဗောဓိယ”န္တိ။ သမ္မုခါ မေတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတော သုတံ သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတံ – “အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”’တိ။

“ကစ္စာဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ ဘဂဝတော ဟောမိ, န စ ဘဂဝန္တံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခာမိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောမိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော [ဝါဒါနုပါတော (သီ.)] ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီ”တိ? “တဂ္ဃ တွံ, သာရိပုတ္တ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော ဧဝံ ဗျာကရမာနော ဝုတ္တဝါဒီ စေဝ မေ ဟောသိ, န စ မံ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခသိ, ဓမ္မဿ စာနုဓမ္မံ ဗျာကရောသိ, န စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော ဝါဒါနုဝါဒော ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆတီ”တိ။

အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတံ

၁၆၂. ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ ဥဒာယီ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ, အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ! ဧကမေကဉ္စေပိ ဣတော, ဘန္တေ, ဓမ္မံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အတ္တနိ သမနုပဿေယျုံ, တေ တာဝတကေနေဝ ပဋာကံ ပရိဟရေယျုံ။ အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ, တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံ မဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတီ”တိ!

“ပဿ ခော တွံ, ဥဒာယိ, ‘တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ, အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတိ’! ဧကမေကဉ္စေပိ ဣတော, ဥဒာယိ, ဓမ္မံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အတ္တနိ သမနုပဿေယျုံ, တေ တာဝတကေနေဝ ပဋာကံ ပရိဟရေယျုံ။ ပဿ ခော တွံ, ဥဒာယိ, ‘တထာဂတဿ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ သလ္လေခတာ။ ယတြ ဟိ နာမ တထာဂတော ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ, အထ စ ပန နေဝတ္တာနံ ပါတုကရိဿတီ’”တိ!

၁၆၃. အထ ခော ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – “တသ္မာ တိဟ တွံ, သာရိပုတ္တ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ အဘိက္ခဏံ ဘာသေယျာသိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ။ ယေသမ္ပိ ဟိ, သာရိပုတ္တ, မောဃပုရိသာနံ ဘဝိဿတိ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ, တေသမိမံ ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဝါ ဝိမတိ ဝါ, သာ ပဟီယိဿတီ”တိ။ ဣတိ ဟိဒံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော သမ္မုခါ သမ္ပသာဒံ ပဝေဒေသိ။ တသ္မာ ဣမဿ ဝေယျာကရဏဿ သမ္ပသာဒနီယံ တွေဝ အဓိဝစနန္တိ။

သမ္ပသာဒနီယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ပဉ္စမံ။

၆. ဟာသာဒိကသုတ္တံ

၁၆၄. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သက္ကေသု ဝိဟရတိ ဒေဝဒဟံ နာမ သက္ယာနံ နိဂမော။ တေန ခေါ ပန သမယေန ဟာသာ ဒေဝါ။

နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တကာလင်္ကိရိယာ

တေန ခေါ ပန သမယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော [နာထပုတ္တော (သီ. ပီ.)] ပါဝါယံ အဓုနာကာလင်္ကတော ဟောတိ။ တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ ဒွေဓိကဇာတာ ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ? မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော။ သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ။ ပုရေဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာဝစနီယံ ပုရေ အဝစ။ အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ"တိ။ ဝဓောယေဝ ခေါ [ဝဓောယေဝေကော (က.)] မညေ နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု ဝတ္တတိ [အနုဝတ္တတိ (သျာ. က.)] ။ ယေပိ နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ , တေပိ [တေ တေသု (က.)] နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု နိဗ္ဗိန္နရူပါ [နိဗ္ဗိန္ဒရူပါ (က.)] ဝိရတ္တရူပါ ပဋိဝါနရူပါ, ယထာ တံ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ။

၁၆၅. အထ ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော ပါဝါယံ ဝဿံဝုဋ္ဌော [ဝဿံဝုတ္ထော (သီ. သျာ. ပီ.)] ယေန သာမဂါမော, ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ ဧတဒဝေါစ – "နိဂဏ္ဌော, ဘန္တေ, နာဋပုတ္တော ပါဝါယံ အဓုနာကာလင်္ကတော။ တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ ဒွေဓိကဇာတာ။ပေ.။ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ, အာယသ္မာ အာနန္ဒော စုန္ဒံ သမဏုဒ္ဒေသံ ဧတဒဝေါစ – "အတ္ထိ ခေါ ဣဒံ, အာဝုသော စုန္ဒ, ကထာပါဘတံ ဘဂဝန္တံ ဒဿနာယ။ အာယာမာဝုသော စုန္ဒ, ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိဿာမ; ဥပသင်္ကမိတွာ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေဿာမာ"တိ [အာရောစေယျာမာတိ (သျာ.)] ။ "ဧဝံ, ဘန္တေ"တိ ခေါ စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ပစ္စဿောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော စုန္ဒော စ သမဏုဒ္ဒေသော ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – "အယံ, ဘန္တေ, စုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော ဧဝမာဟ, 'နိဂဏ္ဌော, ဘန္တေ, နာဋပုတ္တော ပါဝါယံ အဓုနာကာလင်္ကတော, တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ။ပေ.။ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ'"တိ။

အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတဓမ္မဝိနယော

၁၆၆. "ဧဝံ ဟေတံ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။ ဣဓ, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ ဟောတိ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ ဒုရက္ခာတော ဒုပ္ပဝေဒိတော အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, သာဝကော စ တသ္မိံ ဓမ္မေ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ န သာမီစိပ္ပဋိပန္နော န အနုဓမ္မစာရီ, ဝေါက္ကမ္မ စ တမှာ ဓမ္မာ ဝတ္တတိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'တဿ တေ, အာဝုသော, လာဘာ, တဿ တေ သုလဒ္ဓံ, သတ္ထာ စ တေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ ဒုရက္ခာတော ဒုပ္ပဝေဒိတော အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တွဉ္စ တသ္မိံ ဓမ္မေ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရသိ, န သာမီစိပ္ပဋိပန္နော, န အနုဓမ္မစာရီ, ဝေါက္ကမ္မ စ တမှာ ဓမ္မာ ဝတ္တသီ'တိ။ ဣတိ ခေါ, စုန္ဒ, သတ္ထာပိ တတ္ထ ဂါရယှော, ဓမ္မောပိ တတ္ထ ဂါရယှော, သာဝကော စ တတ္ထ ဧဝံ ပါသံ

သော။ ယော ခော, စုန္ဒ, ဇေရူပံ သာဝကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘တောယသ္မာ တထာ ပဋိပဇ္ဇတု, ယထာ တေ သတ္ထာရာ ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော’တိ။ ယော စ သမာဒပေတိ [သမာအပေတိ (သီ. ဋ္ဌ.)], ယဥ္စ သမာဒပေတိ, ယော စ သမာဒပိတော [သမာအပိတော (သီ. ဋ္ဌ.)] တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေ တေ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝံ ဟေတံ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

၁၆၇. ‘‘ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ ဟောတိ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ ဒုရက္ခာတော ဒုပ္ပဝေဒိတော အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, သာဝကော စ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ, သမာဒာယ တံ ဓမ္မံ ဝတ္တတိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘တဿ တေ, အာဝုသော, အလာဘာ, တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ, သတ္ထာ စ တေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော , ဓမ္မော စ ဒုရက္ခာတော ဒုပ္ပဝေဒိတော အနိယျာနိကော အနုပသမသံဝတ္တနိကော အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တွဥ္စ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရသိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ, သမာဒာယ တံ ဓမ္မံ ဝတ္တသီ’တိ။ ဣတိ ခော, စုန္ဒ, သတ္ထာပိ တတ္ထ ဂာရယှော, ဓမ္မောပိ တတ္ထ ဂာရယှော, သာဝကောပိ တတ္ထ ဧဝံ ဂာရယှော။ ယော ခော, စုန္ဒ, ဧဝရူပံ သာဝကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဒ္ဓာယသ္မာ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဉာယမာရာဓေဿတီ’တိ။ ယော စ ပသံသတိ, ယဥ္စ ပသံသတိ, ယော စ ပသံသိတော ဘိယျောသော မတ္တာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ။ သဗ္ဗေ တေ ဗဟုံ အပုညံ ပသဝန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတဓမ္မဝိနယော

၁၆၈. ‘‘ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, သာဝကော စ တသ္မိံ ဓမ္မေ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ, န သာမီစိပ္ပဋိပန္နော, န အနုဓမ္မစာရီ, ဝေက္ကမ္မ စ တမှာ ဓမ္မာ ဝတ္တတိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘တဿ တေ, အာဝုသော, အလာဘာ, တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ, သတ္ထာ စ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တွဥ္စ တသ္မိံ ဓမ္မေ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရသိ, န သာမီစိပ္ပဋိပန္နော, န အနုဓမ္မစာရီ, ဝေက္ကမ္မ စ တမှာ ဓမ္မာ ဝတ္တသီ’တိ။ ဣတိ ခော, စုန္ဒ, သတ္ထာပိ တတ္ထ ပါသံသော, ဓမ္မောပိ တတ္ထ ပါသံသော, သာဝကော စ တတ္ထ ဧဝံ ဂာရယှော။ ယော ခော, စုန္ဒ, ဧဝရူပံ သာဝကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘တောယသ္မာ တထာ ပဋိပဇ္ဇတု ယထာ တေ သတ္ထာရာ ဓမ္မော ဒေသိတော ပညတ္တော’တိ။ ယော စ သမာဒပေတိ, ယဥ္စ သမာဒပေတိ, ယော စ သမာဒပိတော တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇတိ။ သဗ္ဗေ တေ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ , စုန္ဒ, ဟောတိ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ သုပ္ပဝေဒိတေ နိယျာနိကေ ဥပသမသံဝတ္တနိကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

၁၆၉. ‘‘ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော, ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, သာဝကော စ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရတိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ, သမာဒာယ တံ ဓမ္မံ ဝတ္တတိ။ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘တဿ တေ, အာဝုသော, လာဘာ, တဿ တေ သုလဒ္ဓံ, သတ္ထာ စ တေ [သတ္ထာ စ တေ အရဟံ (သျာ.)] သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော , ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တွဥ္စ တသ္မိံ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော ဝိဟရသိ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ, သမာဒာယ တံ ဓမ္မံ ဝတ္တသီ’တိ။ ဣတိ ခော, စုန္ဒ, သတ္ထာပိ တတ္ထ ပါသံသော, ဓမ္မောပိ တတ္ထ ပါသံသော, သာဝကောပိ တတ္ထ ဧဝံ ပါသံသော။ ယော ခော, စုန္ဒ, ဧဝရူပံ သာဝကံ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘အဒ္ဓာယသ္မာ ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဉာယမာရာဓေဿတီ’တိ။ ယော စ ပသံသတိ, ယဥ္စ ပသံသတိ, ယော စ ပသံသိတော [ပသတ္ထော (သျာ.)] ဘိယျောသော မတ္တာယ ဝီရိယံ အာရဘတိ။ သဗ္ဗေ တေ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဧဝဉှေတံ, စုန္ဒ, ဟောတိ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ သုပ္ပဝေဒိတေ နိယျာနိကေ ဥပသမသံဝတ္တနိကေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။

သာဝကာနုတပ္ပသုတ္တံ

၁၇၀. ‘‘ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ လောကေ ဥဒပာဒိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, အဝိညာပိတတ္ထာ စဿ ဟောန္တိ သာဝကာ သဒ္ဓမ္မေ, န စ တေသံ ကေဝလံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ အာဝိကတံ ဟောတိ ဥတ္တာနီကတံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတံ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ အထ နေသံ သတ္ထုနော အန္တရဓာနံ ဟောတိ။ ဧဝရူပေ ခေါ, စုန္ဒ, သတ္ထာ သာဝကာနံ ကာလင်္ကတော အနုတပ္ပော ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သတ္ထာ စ နော လောကေ ဥဒပာဒိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော, အဝိညာပိတတ္ထာ စမှ သဒ္ဓမ္မေ, န စ နော ကေဝလံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ အာဝိကတံ ဟောတိ ဥတ္တာနီကတံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတံ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ အထ နော သတ္ထုနော အန္တရဓာနံ ဟောတီတိ။ ဧဝရူပေ ခေါ, စုန္ဒ, သတ္ထာ သာဝကာနံ ကာလင်္ကတော အနုတပ္ပော ဟောတိ။

သာဝကာနနုတပ္ပသုတ္တံ

၁၇၁. ‘‘ဣဓ ပန, စုန္ဒ, သတ္ထာ စ လောကေ ဥဒပာဒိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ ဝိညာပိတတ္ထာ စဿ ဟောန္တိ သာဝကာ သဒ္ဓမ္မေ, ကေဝလဉ္စ တေသံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ အာဝိကတံ ဟောတိ ဥတ္တာနီကတံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတံ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ အထ နေသံ သတ္ထုနော အန္တရဓာနံ ဟောတိ။ ဧဝရူပေ ခေါ, စုန္ဒ, သတ္ထာ သာဝကာနံ ကာလင်္ကတော အနနုတပ္ပော ဟောတိ ။ တံ ကိဿ ဟေတု? သတ္ထာ စ နော လောကေ ဥဒပာဒိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ ဝိညာပိတတ္ထာ စမှ သဒ္ဓမ္မေ, ကေဝလဉ္စ နော ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ အာဝိကတံ ဟောတိ ဥတ္တာနီကတံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတံ သပ္ပာဋိဟီရကတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ ။ အထ နော သတ္ထုနော အန္တရဓာနံ ဟောတီတိ။ ဧဝရူပေ ခေါ, စုန္ဒ, သတ္ထာ သာဝကာနံ ကာလင်္ကတော အနနုတပ္ပော ဟောတိ။

ဗြဟ္မစရိယအပရိပူရာဒိကထာ

၁၇၂. ‘‘ဧတေဟိ စေပိ, စုန္ဒ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, နော စ ခော သတ္ထာ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ အပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

‘‘ယတော စ ခေါ, စုန္ဒ, ဧတေဟိ စေဝ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, သတ္ထာ စ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

၁၇၃. ‘‘ဧတေဟိ စေပိ, စုန္ဒ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, သတ္ထာ စ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော , နော စ ခွဿ ထေရာ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ။ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ, အလံ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂ ဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ အပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

‘‘ယတော စ ခေါ, စုန္ဒ, ဧတေဟိ စေဝ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, သတ္ထာ စ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ထေရာ စဿ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ။ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ, အလံ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတွာ သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

၁၇၄. ‘‘ဧတေဟိ စေပိ, စုန္ဒ, အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, သတ္ထာ စ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ထေရာ စဿ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ။ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ, အလံ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ

နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ သပ္ပဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ နော စ ခ္ဝသ္သ မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ။ မဇ္ဈိမာ စသ္သ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ, နော စ ခ္ဝသ္သ နဝါ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ။ နဝါ စသ္သ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ, နော စ ခ္ဝသ္သ ထေရာ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ ထေရာ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ, နော စ ခ္ဝသ္သ မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ မဇ္ဈိမာ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ , နော စ ခ္ဝသ္သ နဝါ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ နဝါ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ, နော စ ခ္ဝသ္သ ဥပာသကာ သာဝကာ ဟောန္တိ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနော။ပေ။ ဥပာသကာ စသ္သ သာဝကာ ဟောန္တိ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနော, နော စ ခ္ဝသ္သ ဥပာသကာ သာဝကာ ဟောန္တိ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနော။ပေ။ ဥပာသကာ စသ္သ သာဝကာ ဟောန္တိ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနော, နော စ ခ္ဝသ္သ ဥပာသိကာ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနိယော။ပေ။ ဥပာသိကာ စသ္သ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနိယော, နော စ ခ္ဝသ္သ ဥပာသိကာ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနိယော။ပေ။ ဥပာသိကာ စသ္သ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနိယော, နော စ ခ္ဝသ္သ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ပေ။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စသ္သ ဟောတိ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ, နော စ ခော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ အပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

‘‘ယတော စ ခော, စုန္ဒ, ဧတေဟိ စေဝ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဟောတိ, သတ္ထာ စ ဟောတိ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော, ထေရာ စသ္သ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ။ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ, အလံ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ သပ္ပဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ မဇ္ဈိမာ စသ္သ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ။ နဝါ စသ္သ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ။ ထေရာ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ မဇ္ဈိမာ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ နဝါ စသ္သ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ ဟောန္တိ။ပေ။ ဥပာသကာ စသ္သ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ။ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနော ။ ဥပာသကာ စသ္သ သာဝကာ ဟောန္တိ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနော။ပေ။ ဥပာသိကာ စသ္သ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနိယော။ပေ။ ဥပာသိကာ စသ္သ သာဝိကာ ဟောန္တိ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနိယော။ပေ။ ဗြဟ္မစရိယဉ္စသ္သ ဟောတိ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ, လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တဉ္စ ယသဂ္ဂပ္ပတ္တဉ္စ။ ဧဝံ တံ ဗြဟ္မစရိယံ ပရိပူရံ ဟောတိ တေနင်္ဂေန။

၁၇၅. ‘‘အဟံ ခော ပန, စုန္ဒ, ဧတရဟိ သတ္ထာ လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော။ ဓမ္မော စ သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ ဝိညာပိတတ္ထာ စ မေ သာဝကာ သဒ္ဓမ္မေ, ကေဝလဉ္စ တေသံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ အာဝိကတံ ဥတ္တာနီကတံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟပဒကတံ သပ္ပဋိဟီရကတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။ အဟံ ခော ပန, စုန္ဒ, ဧတရဟိ သတ္ထာ ထေရော ရတ္တညူ စိရပဗ္ဗဇိတော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော။

‘‘သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ထေရာ ဘိက္ခူ သာဝကာ ဟောန္တိ ဝိယတ္တာ ဝိနီတာ ဝိသာရဒါ ပတ္တယောဂက္ခေမာ။ အလံ သမက္ခာတုံ သဒ္ဓမ္မဿ, အလံ ဥပ္ပန္နံ ပရပ္ပဝါဒံ သဟဓမ္မေန သုနိဂ္ဂဟိတံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗတ သပ္ပဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ , ဧတရဟိ မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခူ သာဝကာ။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ နဝါ ဘိက္ခူ သာဝကာ။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ထေရာ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ မဇ္ဈိမာ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ နဝါ ဘိက္ခုနိယော သာဝိကာ။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ဥပာသကာ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနော။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ဥပာသကာ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနော။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ဥပာသိကာ သာဝိကာ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ဗြဟ္မစာရိနိယော။ပေ။ သန္တိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဧတရဟိ ဥပာသိကာ သာဝိကာ ဂိဟိနိယော ဩဒါတဝသနာ ကာမဘောဂိနိယော။ပေ။ ဧတရဟိ ခော ပန မေ, စုန္ဒ, ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဉ္စေဝ ဖီတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတံ။

၁၇၆. ''ယာဝတာ ခော, စုန္ဒ, ဧတရဟိ သတ္ထာရော လောကေ ဥပ္ပန္နာ, နာဟံ, စုန္ဒ, အညံ ဧကသတ္ထာရမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံလာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ ယထရိဝါဟံ။ ယာဝတာ ခော ပန, စုန္ဒ, ဧတရဟိ သင်္ဃော ဝါ ဂဏော ဝါ လောကေ ဥပ္ပန္နော; နာဟံ, စုန္ဒ, အညံ ဧကံ သံဃမ္ပိ သမနုပဿာမိ ဧဝံလာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ ယထရိဝါယံ, စုန္ဒ, ဘိက္ခုသင်္ဃော။ ယံ ခော တံ, စုန္ဒ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ အနူနမနဓိကံ သွာက္ခာတံ ကေဝလံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ ဣဒမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ။ပေ။ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။

''ဥဒကော [ဥဒ္ဒကော (သီ. သျာ. ပီ.)] သုဒံ, စုန္ဒ, ရာမပုတ္တော ဧဝံ ဝါစံ ဘာသတိ – 'ပဿံ န ပဿတီ'တိ။ ကိဉ္စ ပဿံ န ပဿတီတိ? ခုရဿ သာဓုနိသိတဿ တလမဿ ပဿတိ, ဓာရဉ္စ ခေါ ဿ န ပဿတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ – 'ပဿံ န ပဿတီ'တိ။ ယံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဥဒကေန ရာမပုတ္တေန ဘာသိတံ ဟီနံ ဂမ္မံ ပေါထုဇ္ဇနိကံ အနရိယံ အနတ္ထသံဟိတံ ခုရမေဝ သန္ဓာယ။ ယဉ္စ တံ [ယဉ္စေတံ (သျာ. က.)], စုန္ဒ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ပဿံ န ပဿတီ'တိ, ဣဒမေဝ တံ [ဣဒမေဝေတံ (က.)] သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'ပဿံ န ပဿတီ'တိ။ ကိဉ္စ ပဿံ န ပဿတီတိ? ဧဝံ သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ အနူနမနဓိကံ သွာက္ခာတံ ကေဝလံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ သုပ္ပကာသိတန္တိ, ဣတိ ဟေတံ ပဿတိ [သုပ္ပကာသိတံ, ဣတိ ဟေတံ န ပဿတီတိ (သျာ. က.)]။ ဣဒမေတ္ထ အပကဍ္ဎေယျ, ဧဝံ တံ ပရိသုဒ္ဓတရံ အဿာတိ, ဣတိ ဟေတံ န ပဿတိ [န ပဿတီတိ (သျာ. က.)]။ ဣဒမေတ္ထ ဥပကဍ္ဎေယျ, ဧဝံ တံ ပရိပူရံ [ပရိသုဒ္ဓတရံ (သျာ. က.), ပရိပူရတရံ (?)] အဿာတိ, ဣတိ ဟေတံ န ပဿတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ စုန္ဒ – 'ပဿံ န ပဿတီ'တိ။ ယံ ခော တံ, စုန္ဒ, သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ။ပေ။ ဗြဟ္မစရိယံ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။ ဣဒမေဝ တံ သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ – 'သဗ္ဗာကာရသမ္ပန္နံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ အနူနမနဓိကံ သွာက္ခာတံ ကေဝလံ ပရိပူရံ ဗြဟ္မစရိယံ သုပ္ပကာသိတ'န္တိ။

သင်္ဂါယိတဗ္ဗဓမ္မော

၁၇၇. တသ္မာတိဟ, စုန္ဒ, ယေ ဝေါ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ ဒေသိတာ, တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အတ္ထေန အတ္ထံ ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စ တေ, စုန္ဒ , ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ, ယတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အတ္ထေန အတ္ထံ ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ? သေယျထိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ ဣမေ ခော တေ, စုန္ဒ, ဓမ္မာ မယာ အဘိညာ ဒေသိတာ။ ယတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂမ္မ သမာဂမ္မ အတ္ထေန အတ္ထံ ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

သညာပေတဗ္ဗဝိဓိ

၁၇၈. ''တေသဉ္စ ဝေါ, စုန္ဒ, သမဂ္ဂါနံ သမ္မောဒမာနာနံ အဝိဝဒမာနာနံ သိက္ခတံ [သိက္ခိတဗ္ဗံ (ဗဟူသု)] အညတရော သဗြဟ္မစာရီ သင်္ဃေ ဓမ္မံ ဘာသေယျ။ တတြ စေ တုမှာကံ ဧဝမဿ – 'အယံ ခော အာယသ္မာ အတ္ထဉ္စေဝ မိစ္ဆာ ဂဏှာတိ, ဗျဉ္ဇနာနိ စ မိစ္ဆာ ရောပေတီ'တိ။ တဿ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ န ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ, အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – 'ဣမဿ နု ခော, အာဝုသော, အတ္ထဿ ဣမာနိ ဝါ ဗျဉ္ဇနာနိ ဧတာနိ ဝါ ဗျဉ္ဇနာနိ ကတမာနိ ဩပါယိကတရာနိ, ဣမေသဉ္စ [ဣမေသံ ဝါ (သျာ. ပီ. က.), ဣမေသံ (သီ.)] ဗျဉ္ဇနာနံ အယံ ဝါ အတ္ထော ဧသော ဝါ အတ္ထော ကတမော ဩပါယိကတရော'တိ ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ဣမဿ ခော, အာဝုသော, အတ္ထဿ ဣမာနေဝ ဗျဉ္ဇနာနိ ဩပါယိကတရာနိ, ယာ စေဝ [ယဉ္စေဝ (သီ. က.), ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဧတာနိ; ဣမေသဉ္စ [ဣမေဒံ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဗျဉ္ဇနာနံ အယမေဝ အတ္ထော ဩပါယိကတရော, ယာ

စေဝ [ယဒ္ဓေဝ (သီ. က.), ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဧသော’တိ။ သော နေဝ ဥဿာဒေတဗ္ဗော န အပသာဒေတဗ္ဗော, အနုဿာဒေတွာ အနပသာဒေတွာ သေ့ဝဝ သာဓုကံ သညာပေတဗ္ဗော တဿ စ အတ္ထဿ တေသဥ္စ ဗျဉ္ဇနာနံ နိသန္တိယာ။

၁၇၉. ‘‘အပရောပိ စေ, စုန္ဒ, သဗ္ရဟ္မစာရီ သင်္ဃေ ဓမ္မံ ဘာသေယျ။ တတြ စေ တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ အတ္ထဥ္ဟိ ခေါ မိစ္ဆာ ဂဏှာတိ ဗျဉ္ဇနာနိ သမ္မာ ရောပေတီ’တိ။ တဿ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ န ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ, အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘ဣမေသံ နု ခေါ, အာဝုသော, ဗျဉ္ဇနာနံ အယံ ဝါ အတ္ထော ဧသော ဝါ အတ္ထော ကတမော ဩပာယိကတရော’တိ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဣမေသံ ခေါ, အာဝုသော, ဗျဉ္ဇနာနံ အယမေဝ အတ္ထော ဩပာယိကတရော, ယာ စေဝ ဧသော’တိ။ သော နေဝ ဥဿာဒေတဗ္ဗော န အပသာဒေတဗ္ဗော, အနုဿာဒေတွာ အနပသာဒေတွာ သေ့ဝဝ သာဓုကံ သညာပေတဗ္ဗော တဿေဝ အတ္ထဿ နိသန္တိယာ။

၁၈၀. ‘‘အပရောပိ စေ, စုန္ဒ, သဗ္ရဟ္မစာရီ သင်္ဃေ ဓမ္မံ ဘာသေယျ။ တတြ စေ တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ အတ္ထဥ္ဟိ ခေါ သမ္မာ ဂဏှာတိ ဗျဉ္ဇနာနိ မိစ္ဆာ ရောပေတီ’တိ။ တဿ နေဝ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ န ပဋိက္ကောသိတဗ္ဗံ; အနဘိနန္ဒိတွာ အပ္ပဋိက္ကောသိတွာ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘ဣမဿ နု ခေါ, အာဝုသော, အတ္ထဿ ဣမာနိ ဝါ ဗျဉ္ဇနာနိ ဧတာနိ ဝါ ဗျဉ္ဇနာနိ ကတမာနိ ဩပာယိကတရာနီ’တိ? သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ – ‘ဣမဿ ခေါ, အာဝုသော, အတ္ထဿ ဣမာနေဝ ဗျဉ္ဇနာနိ ဩပယိကတရာနိ, ယာနိ စေဝ ဧတာနီ’တိ ။ သော နေဝ ဥဿာဒေတဗ္ဗော န အပသာဒေတဗ္ဗော; အနုဿာဒေတွာ အနပသာဒေတွာ သေ့ဝဝ သာဓုကံ သညာပေတဗ္ဗော တေသညေဝ ဗျဉ္ဇနာနံ နိသန္တိယာ။

၁၈၁. ‘‘အပရောပိ စေ, စုန္ဒ, သဗ္ရဟ္မစာရီ သင်္ဃေ ဓမ္မံ ဘာသေယျ။ တတြ စေ တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အယံ ခေါ အာယသ္မာ အတ္ထဥ္စေဝ သမ္မာ ဂဏှာတိ ဗျဉ္ဇနာနိ စ သမ္မာ ရောပေတီ’တိ။ တဿ ‘သာဓူ’တိ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ အနုမောဒိတဗ္ဗံ; တဿ ‘သာဓူ’တိ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒိတွာ အနုမောဒိတွာ သော ဧဝမဿ ဝစနီယော – ‘လာဘာ နော အာဝုသော, သုလဒ္ဓံ နော အာဝုသော, ယေ မယံ အာယသ္မန္တံ တာဒိသံ သဗ္ရဟ္မစာရိံ ပဿာမ ဧဝံ အတ္ထုပေတံ ဗျဉ္ဇနုပေတ’န္တိ။

ပစ္စယာနုညာတကာရဏံ

၁၈၂. ‘‘န ဝေါ အဟံ, စုန္ဒ, ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံယေဝ အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ န ပနာဟံ, စုန္ဒ, သမ္ပရာယိကာနံယေဝ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ စေဝါဟံ, စုန္ဒ, အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေမိ; သမ္ပရာယိကာနဥ္စ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယ။ တသ္မာတိဟ, စုန္ဒ, ယံ ဝေါ မယာ စီဝရံ အနုညာတံ, အလံ ဝေါ တံ – ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ, ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ, ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပ [သိရိံသပ (သျာ.)] သမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဟိရိကောပီနပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ။ ယော ဝေါ မယာ ပိဏ္ဍပါတော အနုညာတော, အလံ ဝေါ သော ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဥ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခာမိ, နဝဥ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စ [စာတိ (ဗဟူသု)]။ ယံ ဝေါ မယာ သေနာသနံ အနုညာတံ, အလံ ဝေါ တံ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ, ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ, ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဥတုပရိဿယဝိနောဒန ပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ။ ယော ဝေါ မယာ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇ ပရိက္ခာရော အနုညာတော, အလံ ဝေါ သော ယာဝဒေဝ ဥပ္ပန္နာနံ ဝေယျာဗာဓိကာနံ ဝေဒနာနံ ပဋိဃာတာယ အဗျာပဇ္ဇပရမတာယ [အဗျာပဇ္ဈပရမတာယာတိ (သီ. သျာ. ပီ.), အဗျာဗဇ္ဇပရမတာယ (?)]။

သုခလ္လိကာနုယောဂေ

၁၈၃. ‘‘ဌာနံ ခေါ ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘သုခလ္လိကာနုယောဂမနုယုတ္တာ သမဏာ သက္ယပုတ္တိယာ ဝိဟရန္တီ’တိ။ ဧဝံဝါဒိနော [ဝဒမာနာ (သျာ.)] , စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ

ဝေမဿု ဝစနီယာ – ‘ကတမော သော , အာဝုသော, သုခလ္လိကာနုယောဂေါ? သုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဟိ ဗဟု အနေကဝိဟိတာ နာနပ္ပကာရကာ’တိ။

“စတ္တာရောမေ, စုန္ဒ, သုခလ္လိကာနုယောဂါ ဟီနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသံဟိတာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော?

“ဣဓ, စုန္ဒ, ဧကစ္စော ဗာလော ပါဏေ ဝဓိတ္ဝာ ဝဓိတ္ဝာ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ။ အယံ ပဌမော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဣဓေကစ္စော အဒိန္နံ အာဒိယိတွာ အာဒိယိတွာ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ။ အယံ ဒုတိယော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဣဓေကစ္စော မုသာ ဘဏိတွာ ဘဏိတွာ အတ္တာနံ သုခေတိ ပီဏေတိ။ အယံ တတိယော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဣဓေကစ္စော ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစာရေတိ။ အယံ စတုတ္ထော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ဣမေ ခော, စုန္ဒ, စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂါ ဟီနာ ဂမ္မာ ပေါထုဇ္ဇနိကာ အနရိယာ အနတ္ထသံဟိတာ န နိဗ္ဗိဒါယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – “ဣမေ စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂေ အနုယုတ္တာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဝိဟရန္တီ’တိ။ တေ တေ [တေ (သီ. ပီ.)] ‘မာဟေဝံ’ တိဿု ဝစနီယာ။ န တေ တေ သမ္မာ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ, အဗ္ဘာစိက္ခေယျုံ အသတာ အဘူတေန။

၁၈၄. “စတ္တာရောမေ, စုန္ဒ, သုခလ္လိကာနုယောဂါ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော?

“ဣဓ , စုန္ဒ, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ပဌမော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဘိက္ခု ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဒုတိယော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဘိက္ခု ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ တတိယော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ပုန စပရံ, စုန္ဒ, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ စတုတ္ထော သုခလ္လိကာနုယောဂေါ။

“ဣမေ ခော, စုန္ဒ, စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂါ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တန္တိ။

“ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – “ဣမေ စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂေ အနုယုတ္တာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဝိဟရန္တီ’တိ။ တေ တေ ‘ဧဝံ’ တိဿု ဝစနီယာ။ သမ္မာ တေ

တေ ဝဒမာနာ ဝဒေယျုံ, န တေ တေ အဇ္ဈာစိက္ခေယျုံ အသတာ အဘူတေန။

သုခလ္လိကာနုယောကာနိသံသော

၁၈၅. ''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ဣမေ ပနာဝုသော, စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂေ အနုယုတ္တာနံ ဝိဟရတံ ကတိ ဖလာနိ ကတာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ'တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ဣမေ ခော, အာဝုသော, စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂေ အနုယုတ္တာနံ ဝိဟရတံ စတ္တာရိ ဖလာနိ စတ္တာရော အာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ သောတာပန္နော ဟောတိ အဝိနိပါတဓမ္မော နိယတော သမ္ဗောဓိပရာယဏော။ ဣဒံ ပဌမံ ဖလံ, ပဌမော အာနိသံသော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု တိဏ္ဏံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ရာဂဒောသမောဟာနံ တနုတ္တာ သကဒာဂါမီ ဟောတိ, သကိဒေဝ ဣမံ လောကံ အာဂန္တွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရောတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ ဖလံ, ဒုတိယော အာနိသံသော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စန္နံ ဩရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ ပရိက္ခယာ ဩပပါတိကော ဟောတိ, တတ္ထ ပရိနိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော တသ္မာ လောကာ။ ဣဒံ တတိယံ ဖလံ, တတိယော အာနိသံသော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဖလံ စတုတ္ထော အာနိသံသော။ ဣမေ ခော, အာဝုသော, စတ္တာရော သုခလ္လိကာနုယောဂေ အနုယုတ္တာနံ ဝိဟရတံ ဣမာနိ စတ္တာရိ ဖလာနိ, စတ္တာရော အာနိသံသာ ပာဋိကင်္ခါ''တိ။

ခီဏာသဝအဘဗ္ဗဌာနံ

၁၈၆. ''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အဋ္ဌိတဓမ္မာ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဝိဟရန္တီ'တိ။ ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သာဝကာနံ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယာ။ သေယျထာပိ, အာဝုသော, ဣန္ဒခီလော ဝါ အယောခီလော ဝါ ဂမ္ဘီရနေမော သုနိခာတော အစလော အသမ္ပဝေဓီ။ ဧဝမေဝ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သာဝကာနံ ဓမ္မာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယာ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, အဘဗ္ဗော သော နဝ ဌာနာနိ အဇ္ဈာစရိတုံ။ အဘဗ္ဗော, အာဝုသော, ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိတုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သန္နိဓိကာရကံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ သေယျထာပိ ပုဗ္ဗေ အာဂါရိကဘူတော; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု ဆန္ဒာဂတိံ ဂန္တုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု ဒောသာဂတိံ ဂန္တုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု မောဟာဂတိံ ဂန္တုံ; အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု ဘယာဂတိံ ဂန္တုံ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အရဟံ ခီဏာသဝေါ ဝုသိတဝါ ကတကရဏီယော ဩဟိတဘာရော အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော, အဘဗ္ဗော သော ဣမာနိ နဝ ဌာနာနိ အဇ္ဈာစရိတု''န္တိ။

ပဉှာဗျာကရဏံ

၁၈၇. ''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'အတီတံ ခော အဒ္ဓာနံ အာရဗ္ဘ သမဏော ဂေါတမော အတီရကံ ဉာဏဒဿနံ ပညပေတိ, နော စ ခော အနာဂတံ အဒ္ဓာနံ အာရဗ္ဘ အတီရကံ ဉာဏဒဿနံ ပညပေတိ, တယိဒံ ကိံသု တယိဒံ ကထံသူ'တိ? တေ စ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ အညဝိဟိတကေန ဉာဏဒဿနေန အညဝိဟိတကံ ဉာဏဒဿနံ ပညပေတဗ္ဗံ မညန္တိ ယထရိဝ ဗာလာ အဗျတ္တာ။ အတီတံ ခော, စုန္ဒ, အဒ္ဓာနံ အာရဗ္ဘ တထာဂတဿ သတာနုသာရိ ဉာဏံ ဟောတိ; သော ယာဝတကံ အာကင်္ခတိ တာဝတကံ အနုဿရတိ။ အနာဂတဉ္စ ခော အဒ္ဓာနံ အာရဗ္ဘ တထာဂတဿ ဗောဓိဇံ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ – 'အယမန္တိမာ ဇာတိ, နတ္ထိဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ'တိ။ 'အတီတံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, န တံ တထာဂတော ဗျာကရောတိ။

အတီတံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, တမ္ပိ တထာဂတော န ဗျာကရောတိ။ အတီတံ စေပိ စုန္ဒ, ဟောတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အတ္ထသံဟိတံ, တတြ ကာလညူ တထာဂတော ဟောတိ တဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယ။ အနာဂတံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, န တံ တထာဂတော ဗျာကရောတိ။ပေ.။ တဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ အဘူတံ အတစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, န တံ တထာဂတော ဗျာကရောတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အနတ္ထသံဟိတံ, တမ္ပိ တထာဂတော န ဗျာကရောတိ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ စေပိ, စုန္ဒ, ဟောတိ ဘူတံ တစ္ဆံ အတ္ထသံဟိတံ, တတြ ကာလညူ တထာဂတော ဟောတိ တဿ ပဉှဿ ဝေယျာကရဏာယ။

၁၈၈. ''ဣတိ ခော, စုန္ဒ, အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု တထာဂတော ကာလဝါဒီ [ကာလဝါဒီ သစ္စဝါဒီ (သျာ.)] ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ, တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။ ယဉ္စ ခော, စုန္ဒ, သဒေဝကဿ လောကဿ သမာရကဿ သဗြဟ္မကဿ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ, သဗ္ဗံ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ, တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။ ယဉ္စ, စုန္ဒ, ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ, ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ, ယံ ဧတသ္မိံ အန္တရေ ဘာသတိ လပတိ နိဒ္ဒိသတိ။ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ, တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဝါဒီ, စုန္ဒ, တထာဂတော တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ။ ဣတိ ယထာဝါဒီ တထာကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒီ, တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။ သဒေဝကေ လောကေ, စုန္ဒ, သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ တထာဂတော အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထုဒသော ဝသဝတ္တီ, တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။

အဗျာကတဋ္ဌာနံ

၁၈၉. ''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကိံ နု ခော, အာဝုသော, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'အဗျာကတံ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – ''ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ။

''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကိံ ပနာဝုသော, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ဧတမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ အဗျာကတံ – ''န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ။

''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကိံ ပနာဝုသော, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'အဗျာကတံ ခော ဧတံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ – ''ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ။

''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကိံ ပနာဝုသော, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည'န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'ဧတမ္ပိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ အဗျာကတံ – ''နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ။

''ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – 'ကသ္မာ ပနေတံ, အာဝုသော, သမဏေန ဂောတမေန အဗျာကတ'န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – 'န ဟေတံ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတံ န ဓမ္မသံဟိတံ န အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ န နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ, တသ္မာ တံ ဘဂဝတာ အဗျာကတ'န္တိ။

ဗ္ယာကတဌာနံ

၁၉၀. ‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ကိံ ပနာဝုသော, သမဏေန ဧကတမေန ဗ္ယာကတ’န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဗျာကတံ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဗျာကတံ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဗျာကတံ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာတိ ခော, အာဝုသော, ဘဂဝတာ ဗျာကတ’န္တိ။

‘‘ဌာနံ ခော ပနေတံ, စုန္ဒ, ဝိဇ္ဇတိ, ယံ အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝံ ဝဒေယျုံ – ‘ကသ္မာ ပနေတံ, အာဝုသော, သမဏေန ဧကတမေန ဗျာကတ’န္တိ? ဧဝံဝါဒိနော, စုန္ဒ, အညတိတ္ထိယာ ပရိဗ္ဗာဇကာ ဧဝမဿု ဝစနီယာ – ‘ဧတဉှိ, အာဝုသော, အတ္ထသံဟိတံ, ဧတံ ဓမ္မသံဟိတံ, ဧတံ အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ တသ္မာ တံ ဘဂဝတာ ဗျာကတ’န္တိ။

ပုဗ္ဗန္တသဟဂတဒိဋ္ဌိနိဿယာ

၁၉၁. ‘‘ယေပိ တေ, စုန္ဒ, ပုဗ္ဗန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿယာ, တေပိ တေ မယာ ဗျာကတာ, ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ။ ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ [တတ္ထ (သျာ. က.)] ဗျာကရိဿာမိ? ယေပိ တေ, စုန္ဒ, အပရန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿယာ, တေပိ တေ မယာ ဗျာကတာ, ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ။ ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ ဗျာကရိဿာမိ? ကတမေ စ တေ, စုန္ဒ, ပုဗ္ဗန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿယာ, ယေ တေ မယာ ဗျာကတာ, ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ။ (ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ ဗျာကရိဿာမိ) [(ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ) သဗ္ဗတ္ထ] ? သန္တိ ခော, စုန္ဒ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ သန္တိ ပန, စုန္ဒ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အသဿတော အတ္တာ စ လောကော စ။ပေ.။ သဿတော စ အသဿတော စ အတ္တာ စ လောကော စ။ နေဝ သဿတော နာသဿတော အတ္တာ စ လောကော စ။ သယံကတော အတ္တာ စ လောကော စ။ ပရံကတော အတ္တာ စ လောကော စ။ သယံကတော စ ပရံကတော စ အတ္တာ စ လောကော စ။ အသယံကာရော အပရံကာရော အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ သဿတံ သုခဒုက္ခံ။ အသဿတံ သုခဒုက္ခံ။ သဿတဉ္စ အသဿတဉ္စ သုခဒုက္ခံ။ နေဝသဿတံ နာသဿတံ သုခဒုက္ခံ။ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ။ ပရံကတံ သုခဒုက္ခံ။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခံ။ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။

၁၉၂. ‘‘တတြ, စုန္ဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တ္యာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အတ္ထိ နု ခော ဣဒံ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ – ‘‘သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ’’တိ? ယဉ္စ ခော တေ ဧဝမာဟံသု – ‘ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တံ တေသံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အညထာသညိနောပိ ဟေတ္ထ, စုန္ဒ, သန္တေကေ သတ္တာ။ ဣမာယပိ ခော အဟံ, စုန္ဒ, ပညတ္တိယာ နေဝ အတ္တနာ သမသမံ သမနုပဿာမိ ကုတော ဘိယျော။ အထ ခော အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော ယဒိဒံ အဓိပညတ္တိ။

၁၉၃. ‘‘တတြ, စုန္ဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အသဿတော အတ္တာ စ လောကော စ။ပေ.။ သဿတော စ အသဿတော စ အတ္တာ စ လောကော စ။ နေဝသဿတော နာသဿတော အတ္တာ စ လောကော စ။ သယံကတော အတ္တာ စ လောကော စ။ ပရံကတော အတ္တာ စ လောကော စ။ သယံကတော စ ပရံကတော စ အတ္တာ စ လောကော စ။ အသယံကာရော အပရံကာရော အဓိစ္စသမုပ္ပန္နော အတ္တာ စ လောကော စ။ သဿတံ သုခဒုက္ခံ။ အသဿတံ သုခဒုက္ခံ။ သဿတဉ္စ အသဿတဉ္စ သုခဒုက္ခံ။ နေဝသဿတံ နာသဿတံ သုခဒုက္ခံ။ သယံကတံ သုခဒုက္ခံ။ ပရံကတံ သုခဒုက္ခံ။ သယံကတဉ္စ ပရံကတဉ္စ သုခဒုက္ခံ။ အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခံ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တ္యာဟံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အတ္ထိ နု ခော ဣဒံ,

အာဝုသော, ဝုစ္စတိ – ‘‘အသယံကာရံ အပရံကာရံ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နံ သုခဒုက္ခ’’’န္တိ? ယဋ္ဌ ခော တေ ဧဝမာဟံသု – ‘ကြာဒ မေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တံ တေသံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အညထာသညိနောပိ ဟေတ္ထ, စုန္ဒ, သန္တေ့ ကေ သတ္တာ။ ကြမာယပိ ခော အဟံ, စုန္ဒ, ပညတ္တိယာ နေဝ အတ္တနာ သမသမံ သမနုပဿာမိ ကုတော ဘိယျော။ အထ ခော အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော ယဒိဒံ အဓိပညတ္တိ။ ကြမေ ခော တေ, စုန္ဒ, ပုဗ္ဗန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿ ယာ, ယေ တေ မယာ ဗျာကတာ, ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ ။ ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ ဗျာကရိဿာမီတိ [ဗျာကရိဿာမီတိ (သီ. က.)] ?

အပရန္တသဟဂတဒိဋ္ဌိနိဿယာ

၁၉၄. ‘‘ကတမေ စ တေ, စုန္ဒ, အပရန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿယာ, ယေ တေ မယာ ဗျာကတာ, ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ။ (ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ ဗျာကရိဿာမိ) [( ) ဧတ္ထန္တရေ ပာဌော သဗ္ဗတ္ထပိ ပရိပုဏ္ဏော ဒိဿတိ]? သန္တိ, စုန္ဒ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ, ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ သန္တိ ပန, စုန္ဒ, ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိ နော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ပေ.။ ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝရူပီ နာရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ သညီ အတ္တာ ဟောတိ။ အသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝသညီနာသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿ သတိ န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တတြ, စုန္ဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧ ဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ, ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တ္യာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အတ္ထိ နု ခေါ ကြာဒံ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ – ‘‘ရူပီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ’’’တိ? ယဋ္ဌ ခော တေ ဧဝမာဟံသု – ‘ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တံ တေသံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အညထာသညိ နောပိ ဟေတ္ထ, စုန္ဒ, သန္တေ့ကေ သတ္တာ။ ကြမာယပိ ခော အဟံ, စုန္ဒ, ပညတ္တိယာ နေဝ အတ္တနာ သမသမံ သမနုပ ဿာမိ ကုတော ဘိယျော။ အထ ခော အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော ယဒိဒံ အဓိပညတ္တိ။

၁၉၅. ‘‘တတြ, စုန္ဒ, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော – ‘အရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ပေ.။ ရူပီ စ အရူပီ စ အတ္တာ ဟောတိ။ နေဝရူပီနာရူပီ အတ္တာ ဟောတိ။ သညီ အတ္တာ ဟောတိ။ အသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ နေ ဝသညီနာသညီ အတ္တာ ဟောတိ။ အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမ ည’န္တိ။ တ္യာဟံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာတ ဧဝံ ဝဒါမိ – ‘အတ္ထိ နု ခေါ ကြာဒံ, အာဝုသော, ဝုစ္စတိ – ‘‘အတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိန ဿတိ န ဟောတိ ပရံ မရဏာ’’’တိ? ယဋ္ဌ ခော တေ, စုန္ဒ, ဧဝမာဟံသု – ‘ကြာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည’န္တိ။ တံ တေသံ နာနုဇာနာမိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အညထာသညိနောပိ ဟေတ္ထ, စုန္ဒ, သန္တေ့ကေ သတ္တာ။ ကြမာယပိ ခော အဟံ, စုန္ ဒ, ပညတ္တိယာ နေဝ အတ္တနာ သမသမံ သမနုပဿာမိ, ကုတော ဘိယျော။ အထ ခော အဟမေဝ တတ္ထ ဘိယျော ယဒိဒံ အဓိပညတ္တိ။ ကြမေ ခော တေ, စုန္ဒ, အပရန္တသဟဂတာ ဒိဋ္ဌိနိဿယာ, ယေ တေ မယာ ဗျာကတာ , ယထာ တေ ဗျာကာတဗ္ဗာ။ ယထာ စ တေ န ဗျာကာတဗ္ဗာ, ကိံ တေ အဟံ တေ တထာ ဗျာကရိဿာမီတိ [ဗျာကရိဿ ာမီတိ (သီ. က.)]?

၁၉၆. ‘‘ကြမေသဉ္စ, စုန္ဒ, ပုဗ္ဗန္တသဟဂတာနံ ဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ကြမေသဉ္စ အပရန္တသဟဂတာနံ ဒိဋ္ဌိနိဿ ယာနံ ပဟာနာယ သမတိက္ကမာယ ဧဝံ မယာ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ကြာ, စုန္ဒ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမ နဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာ နော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ကြမေသဉ္စ စုန္ဒ, ပုဗ္ဗန္တသဟဂတာနံ ဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ကြ မေသဉ္စ အပရန္တသဟဂတာနံ ဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ပဟာနာယ သမတိက္ကမာယ။ ဧဝံ မယာ ကြမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာ နာ ဒေသိတာ ပညတ္တာ’’တိ။

၁၉၇. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝတော ပိဋ္ဌိတော ဌိတော ဟောတိ ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာ နော။ အထ ခော အာယသ္မာ ဥပဝါဏော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ! ပာသာဒိ ကော ဝတာယံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော; သုပာသာဒိကော ဝတာယံ ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယော, ကော နာမာယံ ဘန္တေ

ဓမ္မပရိယာယော”တိ? “တသ္မာတိဟ တွံ, ဥပဝာဏ, ဣမံ ဓမ္မပရိယာယံ ‘ဟသာဒိကော’ တွေဝ နံ ဓာရေဟီ”တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝာ။ အတ္တမနော အာယသ္မာ ဥပဝာဏော ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒီတိ။

ဟသာဒိကသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဆဋ္ဌံ။

၇. လက္ခဏသုတ္တံ

ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ

၁၉၈. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ။ တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''ဘိက္ခဝေါ''တိ။ ''ဘဒ္ဒန္တေ''တိ [ဘဒန္တေတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

၁၉၉. ''ဒွတ္တိံသိမာနိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ; သေယျထိဒံ, စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခေါ ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ [ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ (သျာ. က.), ဝိဝတ္တစ္ဆဒေါ (သီ. ပီ.)] ။

၂၀၀. ''ကတမာနိ စ တာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ? သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

''ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ ဟောတိ။ ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသော သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ ဟောတိ, ဣဒမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌာပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ [သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ သုဝိဘတ္တန္တရာနိ (သီ. ပီ.)] ။ ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ ဟေဋ္ဌာပါဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ, ဣဒမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

''ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသော အာယတပဏှိ ဟောတိ။ပေ.။ ဒီဃင်္ဂုလိ ဟောတိ။ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒေါ ဟောတိ။ ဇာလဟတ္ထပါဒေါ ဟောတိ။ ဥဿင်္ခပါဒေါ ဟောတိ။ ဧဏိဇင်္ဃော ဟောတိ။ ဌိတကောဝ အနောနမန္တော ဥဘောဟိ ပါဏိတလေဟိ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှော ဟောတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟောတိ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော။ သုခုမစ္ဆဝိ ဟောတိ, သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ။ ဧကေကလောမော ဟောတိ, ဧကေကာနိ လောမာနိ လောမကူပေသု ဇာတာနိ။ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော ဟောတိ, ဥဒ္ဓဂ္ဂါနိ လောမာနိ ဇာတာနိ နီလာနိ အဉ္ဇနဝဏ္ဏာနိ ကုဏ္ဍလာဝဋ္ဋာနိ [ကုဏ္ဍလာဝတ္တာနိ (ဗဟူသု)] ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋကဇာတာနိ [ဒက္ခိဏာဝတ္တကဇာတာနိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ။ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော ဟောတိ။ သတ္တုဿဒေါ ဟောတိ။ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော ဟောတိ။ စိတန္တရံသော [ပိတန္တရံသော (သျာ.)] ဟောတိ။ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဟောတိ, ယာဝတက္ဝဿ ကာယော တာဝတက္ဝဿ ဗျာမော ယာဝတက္ဝဿ ဗျာမော တာဝတက္ဝဿ ကာယော။ သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော ဟောတိ။ ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ ဟောတိ။ သီဟဟနု ဟောတိ။ စတ္တာလီသဒန္တော ဟောတိ ။ သမဒန္တော ဟောတိ။ အဝိရဠဒန္တော ဟောတိ။ သုသုက္ကဒါဌော ဟောတိ။ ပဟူတဇိဝှော ဟောတိ။ ဗြဟ္မဿရော ဟောတိ ကရဝီကဘာဏီ။ အဘိနီလနေတ္တော ဟောတိ။ ဂေါပခုမော ဟောတိ။ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ, ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ။ ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ ဥဏ္ဏာ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ, ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ, ဣဒမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘‘ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသော ဥဏှီသသီသော ဟောတိ။ ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသော ဥဏှီသသီသော ဟောတိ, ဣဒမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ဘဝတိ။

‘‘ဣမာနိ ခော တာနိ, ဘိက္ခဝေ, ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ, ယေဟိ သမန္နာဂတဿ မဟာပုရိသဿ ဒွေဝ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ။ သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ သစေ ခော ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။

‘‘ဣမာနိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသဿ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ဗာဟိရကာပိ ဣသယော ဓာရေန္တိ, နော စ ခော တေ ဇာနန္တိ – ‘ဣမဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဣဒံ လက္ခဏံ ပဋိလဘတီ’တိ။

(၁) သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒတာလက္ခဏံ

၂၀၁. ‘‘ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဒဠှသမာဒါနော အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, အဝတ္ထိတသမာဒါနော ကာယသုစရိတေ ဝစီသုစရိတေ မနောသုစရိတေ ဒါနသံဝိဘာဂေ သီလသမာဒါနေ ဥပေါသထုပဝါသေ မတ္တေယျတာယ ပေတ္တေယျတာယ သာမညတာယ ဗြဟ္မညတာယ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာယ အညတရညတရေသု စ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္နတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇ တိ။ သော တတ္ထ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယျေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုပ္ပတိဋ္ဌိတပါဒေါ ဟောတိ။ သမံ ပါဒံ ဘူမိယံ နိက္ခိပတိ, သမံ ဥဒ္ဓရတိ, သမံ သဗ္ဗာဝန္တေဟိ ပါဒတလေဟိ ဘူမိံ ဖုသတိ။

၂၀၂. ‘‘သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ; သေယျထိဒံ, စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိ ဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အခိလမနိမိတ္တမကဏ္ဋကံ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ ခေမံ သိဝံ နိရဗ္ဗုဒံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အက္ခမ္ဘိယော [အဝိက္ခမ္ဘိယော (သီ. ပီ.)] ဟောတိ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ‘‘သစေ ခော ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အက္ခမ္ဘိယော ဟောတိ အဗ္ဘန္တရေဟိ ဝါ ဗာဟိရေဟိ ဝါ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ ရာဂေန ဝါ ဒေါသေန ဝါ မောဟေန ဝါ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ’’။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၀၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

‘‘သစ္စေ စ ဓမ္မေ စ ဒမေ စ သံယမေ၊
သောစေယျသီလာလယုပေါသထေသု စ။
ဒါနေ အဟိံသာယ အသာဟသေ ရတော၊
ဒဠှံ သမာဒါယ သမတ္တမာစရိ [သမန္တမာစရိ (သျာ. က.)] ။

‘‘သော တေန ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ကမိ [အပက္ကမိ (သျာ. က.)] ၊
သုခဉ္စ ခိဍ္ဍာရတိယော စ အန္ဝဘိ [အံန္ဝဘိ (ဋီကာ)]။
တတော စဝိတွာ ပုနရာဂတော ဣဓ၊

သမေဟိ ဟဒေဟိ ဖုသီ ဝသုန္ဓရံ။

‘‘ဗြာဟ္မဏာ ဝေယ္ယဥ္စနိကာ သမာဂတာ၊
သမပ္ပဝတ္ထိဒ္ဂုနဲ့ ပုဖ္ဖ ဟောတိ ခမ္ဘနာ။
ဂိဟိဿ တ ပဗ္ဗဇိတဿ တ ပုန [ပန (သျာ.)] ၊
တံ လက္ခဏံ ဘဝတိ တဒတ္ထဇောတကံ။

‘‘အက္ခမ္ဘိယော ဟောတိ အကရမာဝသံ၊
ပရာဘိဘူ သတ္တုဘိ နပ္ပမဒ္ဒနော။
မနုဿဘူတေနိဓ ဟောတိ ကေနစိ၊
အက္ခမ္ဘိယော တဿ ဖလေန ကမ္မုနော။

‘‘သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊
နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။
အဂ္ဂေ န သော ဂစ္ဆတိ ဇာတု ခမ္ဘနံ၊
နရုတ္တမော ဧသ ဟိ တဿ ဓမ္မတာ’’တိ။

(၂) ဟဒတလစက္ကလက္ခဏံ

၂၀၄. ‘‘ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗဟုဇနဿ သုခာဝဟော အဟောသိ, ဥဗ္ဗေဂဥတ္တာသဘယံ အပနုဒိတာ, ဓမ္မိကဉ္စ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ သံဝိဓာတာ, သပရိဝါရဉ္စ ဒါနံ အဒါသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္နတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ ဟေဋ္ဌာပာဒတလေသု စက္ကာနိ ဇာတာနိ ဟောန္တိ သဟဿာရာနိ သနေမိကာနိ သနာဘိကာနိ သဗ္ဗာကာရပရိပူရာနိ သုဝိဘတ္တန္တရာနိ။

‘‘သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပရိဝါရော ဟောတိ; မဟာဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ သစေ ခေါ ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပရိဝါရော ဟောတိ; မဟာဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ’’။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၀၅. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

‘‘ပုရေ ပုရတ္ထာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊
မနုဿဘူတော ဗဟုနံ သုခါဝဟော။
ဥဗ္ဗေဂဥတ္တာသဘယာပနူဒနော၊
ဂုတ္တီသု ရက္ခာဝရဏေသု ဥဿုကော။

‘‘သော တေန ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ကမိ၊
သုခဉ္စ ခိဍ္ဍာရတိယော စ အန္ဝဘိ။
တတော စဝိတွာ ပုနရာဂတော ဣဓ၊
စက္ကာနိ ပါဒေသု ဒုဝေသု ဝိန္ဒတိ။

“သမန္တနေမိနိ သဟဿရာနိ စ၊
ဗ္ဗာကံသု ဝေဃ္ဃဋ္ဌနိကာ သမာဂတာ။
ဒိသွတ ကုမာရံ သတပုညလက္ခဏံ၊
ပရိတရတ ဟောဿတိ သတ္တုမဒ္ဒနော။

တထာ ဟိ စက္ကာနိ သမန္တနေမိနိ၊
သစေ န ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော။
ဝတ္တေတိ စက္ကံ ပထဝိံ ပသာသတိ၊
တဿာနုယန္တာဓ [တဿာနုယုတ္တာ ဣဓ (သီ. ပီ.)၊ တဿာနုယန္တာ ဣဓ (သျာ. က.)] ဘဝန္တိ ခတ္တိယာ။

“မဟာယသံ သံပရိတရယန္တိ နံ၊
သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော။
နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော၊
ဒေဝမနုဿာသုရသက္ကရက္ခသာ [သတ္တရက္ခသာ (က.) သီ. သျာအဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ။

“ဂန္ဓဗ္ဗနာဂ ဝိဟဂ စတုပ္ပဒါ၊
အနုတ္တရံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ။
မဟာယသံ သံပရိတရယန္တိ န”န္တိ။

(၃-၅) အာယတပဏှိတာဒိတိလက္ခဏံ

၂၀၆. “ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ပဏာတိပာတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော အဟောသိ နိဟိတဒဏ္ဍော နိဟိတသတ္ထော လဇ္ဇီ ဒယာပန္နော, သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပီ ဝိဟာသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္နတ္တာ ဝိပုလတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ တီဏိ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ အာယတပဏှိ စ ဟောတိ, ဒီဃင်္ဂုလိ စ ဗြဟ္မုဇုဂတ္တော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ဒီဃာယုကော ဟောတိ စိရဋ္ဌိတိကော, ဒီဃမာယုံ ပါလေတိ, န သက္ကာ ဟောတိ အန္တရာ ဇီဝိတာ ဝေရောပေတုံ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ဒီဃာယုကော ဟောတိ စိရဋ္ဌိတိကော, ဒီဃမာယုံ ပါလေတိ, န သက္ကာ ဟောတိ အန္တရာ ဇီဝိတာ ဝေရောပေတုံ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၀၇. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“မာရဏဝဓဘယတ္တနော [မရဏဝဓဘယတ္တနော (သီ. ပီ. က.)၊ မရဏဝဓဘယမတ္တနော (သျာ.)] ဝိဒိတွာ၊
ပဋိဝိရတော ပရံ မာရဏာယဟောသိ။
တေန သုစရိတေန သဂ္ဂမဂမာ [တေန သော သုစရိတေန သဂ္ဂမဂမာသိ (သျာ.)] ၊
သုကတဖလဝိပါကမနုဘောသိ။

“စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊
ပဋိလဘတိ ဣဓ တီဏိ လက္ခဏာနိ။
ဘဝတိ ဝိပုလဒီဃပါသဏှိကော၊

ဗှုဟ္မာဝ သုဇု သုဘော သုဇာတဂတ္တော။

“သုဘုဇော သုသု သုသဏ္ဌိတော သုဇာတော၊
မုဒုတလုနင်္ဂုလိယဿ ဟောန္တိ။
ဒီဃာ တိဘိ ပုရိသဝရဂ္ဂလက္ခဏေဟိ၊
စိရယပနာယ [စိရယာပနာယ (သျာ.)] ကုမာရမာဒိသန္တိ။

“ဘဝတိ ယဒိ ဂိဟီ စိရံ ယပေတိ၊
စိရတရံ ပဗ္ဗဇတိ ယဒိ တတော ဟိ။
ယာပယတိ စ ဝသိဒ္ဓိဘာဝနာယ၊
ဣတိ ဒီဃာယုကတာယ တံ နိမိတ္တ”န္တိ။

(၆) သတ္တုဿဒတာလက္ခဏံ

၂၀၈. “ယမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော အ တာ အဟောသိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာနံ။ သော တဿ ကမ္မ ဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ, သတ္တုဿဒေါ ဟောတိ, သတ္တဿ ဥဿဒါ ဟောန္တိ; ဥဘောသု ဟတ္ထေသု ဥဿဒါ ဟောန္တိ, ဥဘောသု ပ ဒေသု ဥဿဒါ ဟောန္တိ, ဥဘောသု အံသကူဋေသု ဥဿဒါ ဟောန္တိ, ခန္ဓေ ဥဿဒေါ ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာ နံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ ပဏီတာနံ ရသိတာနံ ခါဒနီယာနံ ဘောဇနီ ယာနံ သာယနီယာနံ လေဟနီယာနံ ပါနာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၀၉. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“ခဇ္ဇဘောဇ္ဇမထ လေယျ သာယိယံ၊
ဥတ္တမဂ္ဂရသဒါယကော အဟု။
တေန သော သုစရိတေန ကမ္မုနာ၊
နန္ဒနေ စိရမဘိပ္ပမောဒတိ။

“သတ္တ စုဿဒေ ဣဓာဓိဂစ္ဆတိ၊
ဟတ္ထပါဒမုဒုတဉ္စ ဝိန္ဒတိ။
အာဟု ဗျဉ္ဇနနိမိတ္တကောဝိဒါ၊
ခဇ္ဇဘောဇ္ဇရသလာဘိတာယ နံ။

“ယံ ဂိဟိဿပိ [န တံ ဂိဟိဿာပိ (သျာ.)] တဒတ္ထဇောတကံ၊
ပဗ္ဗဇ္ဇမ္ပိ စ တဒာဓိဂစ္ဆတိ။
ခဇ္ဇဘောဇ္ဇရသလာဘိရုတ္တမံ၊
အာဟု သဗ္ဗဂိဟိဗန္ဓနစ္ဆိဒ”န္တိ။

(၇-၈) ကရစရဏမုဒုဇာလတာလက္ခဏာနိ

၂၁၀. ‘‘ယမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော စ တူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဇနံ သင်္ဂါဟကော အဟောသိ – ဒါနေန ပေယျဝဇ္ဇေန [ပိယဝါစေန (သျာ. က.)] အတ္ထစရိယာယ သမာနတ္တတာယ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ မုဒုတလုနဟတ္ထပါဒော စ ဟောတိ ဇာလဟတ္ထပါဒော စ။

‘‘သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုသင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ, သုသင်္ဂဟိတာဿ ဟောန္တိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုသင်္ဂဟိတပရိဇနော ဟောတိ, သုသင်္ဂဟိတာဿ ဟောန္တိ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ’’။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၁၁. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

‘‘ဒါနမ္ပိ စတ္ထစရိယတဉ္စ [အနမ္ပိ စ အတ္ထစရိယတမ္ပိ စ (သီ. ပီ.)] ၊
ပိယဝါဒိတဉ္စ သမာနတ္တတဉ္စ [ပိယဝဒတဉ္စ သမာနဆန္ဒတဉ္စ (သီ. ပီ.)] ။
ကရိယစရိယသုသင်္ဂဟံ ဗဟူနံ၊
အနဝမတေန ဂုဏေန ယာတိ သဂ္ဂံ။

‘‘စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊
ကရစရဏမုဒုတဉ္စ ဇာလိနော စ။
အတိရုစိရသုဝဂ္ဂုဒဿနေယျံ၊
ပဋိလဘတိ ဒဟရော သုသု ကုမာရော။

‘‘ဘဝတိ ပရိဇနဿဝေ ဝိဓေယျော၊
မဟိမံ အာဝသိတော သုသင်္ဂဟိတော။
ပိယဝဒူ ဟိတသုခတံ ဇိဂီသမာနော [ဇိဂိံ သမာနော (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊
အဘိရုစိတာနိ ဂုဏာနိ အာစရတိ။

‘‘ယဒိ စ ဇဟတိ သဗ္ဗကာမဘောဂံ၊
ကထယတိ ဓမ္မကထံ ဇိနော ဇနဿ။
ဝစနပဋိကရဿာဘိပ္ပသန္နာ ၊
သုတွာန ဓမ္မာနုဓမ္မမာစရန္တီ’’တိ။

(၉-၁၀) ဥဿင်္ခပါဒဥဒ္ဓဂ္ဂလောမတာလက္ခဏာနိ

၂၁၂. ‘‘ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော [သမာနော ဗဟုနော ဇနဿ (သီ. ပီ.)] အတ္ထူပသံဟိတံ ဓမ္မူပသံဟိတံ တစံ ဘာသိတာ အဟောသိ, ဗဟုဇနံ နိဒံသေသိ, ပါဏီနံ ဟိတသုခါဝဟော ဓမ္မယာဂီ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ဥဿင်္ခပါဒေါ စ ဟောတိ, ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမော စ။

‘‘သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဂ္ဂေါ စ ဟောတိ သေဋ္ဌော စ ပါမောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ ကာမဘောဂီနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဂ္ဂေါ စ ဟောတိ သေဋ္ဌော စ ပါမောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ သဗ္ဗသတ္တာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ’’။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၁၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“အတ္တဓမ္မသဟိတံ [အတ္တဓမ္မသံဟိတံ (က. သီ. ပီ.)၊ အတ္တဓမ္မူပသံဟိတံ (က.)] ပုရေ ဂိရံ၊
ဧရယံ ဗဟုဇနံ နိဒံသယိ။
ပါဏိနံ ဟိတသုခါဝဟော အဟု၊
ဓမ္မယာဂမယဇိ [ဓမ္မယာဂံ အယဇိ (က.)] အမစ္ဆရီ။

“တေန သော သုစရိတေန ကမ္မုနာ၊
သုဂ္ဂတိံ ဝဇတိ တတ္ထ မောဒတိ။
လက္ခဏာနိ စ ဒုဝေ ဣဓာဂတော၊
ဥတ္တမပ္ပမုခတာယ [ဥတ္တမသုခတာယ (သျာ.)၊ ဥတ္တမပမုက္ခတာယ (က.)] ဝိန္ဒတိ။

“ဥဗ္ဘမုပ္ပတိတလောမဝါ သသော၊
ပါဒဂဏ္ဌိရဟု သာဓုသဏ္ဌိတာ။
မံသလောဟိတာစိတာ တစောတ္ထတာ၊
ဥပရိစရဏသောဘနာ [ဥပရိဇာနုသောဘနာ (သျာ.)၊ ဥပရိ စ ပန သောဘနာ (သီ. ပီ.)] အဟု။

“ဂေဟမာဝသတိ စေ တထာဝိဓော၊
အဂ္ဂတံ ဝဇတိ ကာမဘောဂိနံ။
တေန ဥတ္တရိတရော န ဝိဇ္ဇတိ၊
ဇမ္ဗုဒီပမဘိဘုယ္ယ ဣရိယတိ။

“ပဗ္ဗဇမ္ပိ စ အနောမနိက္ကမော၊
အဂ္ဂတံ ဝဇတိ သဗ္ဗပါဏိနံ။
တေန ဥတ္တရိတရော န ဝိဇ္ဇတိ၊
သဗ္ဗလောကမဘိဘုယ္ယ ဝိဟရတီ”တိ။

(၁၁) ဧဏိဇင်္ဃလက္ခဏံ

၂၁၄. “ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သက္ကစ္စံ ဝါစေတာ အဟောသိ သိပ္ပံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ဝါ စရဏံ ဝါ ကမ္မံ ဝါ – ‘ကိံ တိမေ ခိပ္ပံ ဝိဇာနေယျုံ, ခိပ္ပံ ပဋိပဇ္ဇေယျုံ, န စိရံ ကိလိဿေယျု”န္တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ ဧဏိဇင်္ဃော ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ယာနိ တာနိ ရာဇာရဟာနိ ရာဇင်္ဂါနိ ရာဇူပဘောဂါနိ ရာဇာနုစ္ဆဝိကာနိ တာနိ ခိပ္ပံ ပဋိလဘတိ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ယာနိ တာနိ သမဏာရဟာနိ သမဏင်္ဂါနိ သမဏူပဘောဂါနိ သမဏာနုစ္ဆဝိကာနိ, တာနိ ခိပ္ပံ ပဋိလဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။

၂၁၅. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“သိပ္ပေသု ဝိဇ္ဇာစရဏေသု ကမ္မေသု [ကမ္မသု (သီ. ပီ.)]၊
ကထံ ဝိဇာနေယျုံ [ဝိဇာနေယ္ယု (သီ. ပီ.)၊ ဝိဇာနေယျု (သျာ.)] လဟုန္တိ ဣစ္ဆတိ။
ယဒူပဃာတာယ န ဟောတိ ကဿစိ၊
ဝါစေတိ ခိပ္ပံ န စိရံ ကိလိဿတိ။

‘‘တံ ကမ္မံ ကတွတ ကုသလံ သုခုဒ္ရယံ [သုခိန္ဒြိယံ (က.)] ၊
ဇဟ္ဍာ မနုညာ လဘတေ သုသဏ္ဌိတာ။
ဝဏ္ဍာ သုဇာတာ အနုပုဗ္ဗမုဂ္ဂတာ၊
ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမာ သုခုမတ္တစောတ္ထတာ။

‘‘ဧဏေယျဇင်္ဃောတိ တမာဟု ပုဂ္ဂလံ၊
သမ္ပတ္တိယာ ခိပ္ပမိဓာဟု [ခိပ္ပမိအာဟု (?)] လက္ခဏံ။
ဂေဟာနုလောမာနိ ယဒဘိကင်္ခတိ၊
အပဗ္ဗဇံ ခိပ္ပမိဓာဓိဂစ္ဆတိ [ခိပ္ပမိအာဓိဂစ္ဆတိ (?)] ။

‘‘သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊
နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။
အနုစ္ဆဝိကဿ ယဒနုလောမိကံ၊
တံ ဝိန္ဒတိ ခိပ္ပမနောမဝိက္ကမော [နိက္ကမော (သီ. သျာ. ပီ.)] ’’တိ။

(၁၂) သုခုမစ္ဆဝိလက္ခဏံ

၂၁၆. ‘‘ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆိတာ အဟောသိ – ‘‘ကိံ, ဘန္တေ, ကုသလံ, ကိံ အကုသလံ, ကိံ သာဝဇ္ဇံ, ကိံ အနဝဇ္ဇံ, ကိံ သေဝိတဗ္ဗံ, ကိံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ကိံ မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဿ, ကိံ ဝါ ပန မေ ကရီယမာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခာယ အဿာ’’တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုခုမစ္ဆဝိ ဟောတိ, သုခုမတ္တာ ဆဝိယာ ရဇောဇလ္လံ ကာယေ န ဥပလိမ္ပတိ။

‘‘သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပညော ဟောတိ, နာဿ ဟောတိ ကောစိ ပညာယ သဒိသော ဝါ သေဋ္ဌော ဝါ ကာမဘောဂီနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာပညော ဟောတိ ပုထုပညော ဟာသပညော [ဟာသုပညော (သီ. ပီ.)] ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော, နာဿ ဟောတိ ကောစိ ပညာယ သဒိသော ဝါ သေဋ္ဌော ဝါ သဗ္ဗသတ္တာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ’’။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၁၇. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

‘‘ပုရေ ပုရတ္ထာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊
အညာတုကာမော ပရိပုစ္ဆိတာ အဟု။
သုဿူသိတာ ပဗ္ဗဇိတံ ဥပာသိတာ၊
အတ္ထန္တရော အတ္ထကထံ နိသာမယိ။

‘‘ပညာပဋိလာဘဂတေန [ပညာပဋိလာဘကတေန (သီ. ပီ.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ကမ္မုနာ၊
မနုဿဘူတော သုခုမစ္ဆဝိ အဟု။
ဗျာကံသု ဥပ္ပာဒနိမိတ္တကောဝိဒါ၊
သုခုမာနိ အတ္ထာနိ အဝေစ္စ ဒက္ခိတိ။

‘‘သစေ န ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊
ဝတ္တေတိ စက္ကံ ပထဝိံ ပသာသတိ။
အတ္ထာနုသိဋ္ဌီသု ပရိဂ္ဂဟေသု စ၊

န တေန သေယျော သဒိသော စ ဝိဇ္ဇတိ။

“သစေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမုပေတိ တာဒိသော၊
နေက္ခမ္မဆန္ဒာဘိရတော ဝိစက္ခဏော။
ပညာဝိသိဋ္ဌံ လဘတေ အနုတ္တရံ၊
ပပ္ပောတိ ဗောဓိံ ဝရဘူရိမေဓသော”တိ။

(၁၃) သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏလက္ခဏံ

၂၁၈. “ယမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော အက္ကောဓနော အဟောသိ အနုပာယာသဗဟုလော, ဗဟုမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော နာဘိသဇ္ဇိ န ကုပ္ပိ န ဗျာပဇ္ဇိ န ပတိတ္ထီယိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတွာကာသိ။ ဒါတာ စ အဟောသိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ [ပာပုရဏာနံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ဟောတိ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? လာဘီ ဟောတိ သုခုမာနံ မုဒုကာနံ အတ္ထရဏာနံ ပါဝုရဏာနံ ခောမသုခုမာနံ ကပ္ပာသိကသုခုမာနံ ကောသေယျသုခုမာနံ ကမ္ဗလသုခုမာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၁၉. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“အက္ကောဓဉ္စ အဓိဋ္ဌဟိ အဒါသိ [အဒါသိ စ (သီ. ပီ.)]၊
ဒါနဉ္စ ဝတ္ထာနိ သုခုမာနိ သုစ္ဆဝီနိ။
ပုရိမတရဘဝေ ဌိတော အဘိဝိဿဇိ၊
မဟိမိဝ သုရော အဘိဝဿံ။

“တံ ကတွာန ဣတော စုတော ဒိဗ္ဗံ၊
ဥပပဇ္ဇိ [ဥပပဇ္ဇ (သီ. ပီ.)] သုကတဖလဝိပါကမနုဘုတွာ။
ကနကတနုသန္နိဘော ဣဓာဘိဘဝတိ၊
သုရဝရတရောရိဝ ဣန္ဒော။

“ဂေဟဉ္စာဝသတိ နရော အပဗ္ဗဇ္ဇ၊
မိဟိံ မဟတိမဟိံ အနုသာသတိ [ပသာသတိ (သျာ.)] ။
ပသယှ သဟိဓ သတ္တရတနံ [ပသယှ အဘိဝသန-ဝရတရံ (သီ. ပီ.)]၊
ပဋိလဘတိ ဝိမလ [ဝိပုလ (သျာ.)၊ ဝိပုလံ (သီ. ပီ.)] သုခုမစ္ဆဝိံ သုစိဉ္စ။

“လာဘီ အစ္ဆာဒနဝတ္ထမောက္ခပါဝုရဏာနံ၊
ဘဝတိ ယဒိ အနာဂါရိယတံ ဥပေတိ။
သဟိတော [သုဟိတ (သျာ.)၊ သ ဟိ (သီ. ပီ.)] ပုရိမကတဖလံ အနုဘဝတိ၊
န ဘဝတိ ကတဿ ပနာသော”တိ။

(၁၄) ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှလက္ခဏံ

၂၂၀. ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော စိရပ္ပနဋ္ဌေ သုစိရပ္ပဝါသိနော ဉာတိမိတ္တေ သုဟဇ္ဇေ သခိနော သမာနေတာ အဟောသိ။ မာတရမ္ပိ ပုတ္တေန သမာနေတာ အဟောသိ, ပုတ္တမ္ပိ မာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ, ပိတရမ္ပိ ပုတ္တေန သမာနေတာ အဟောသိ, ပုတ္တမ္ပိ ပိတရာ သမာနေတာ အဟောသိ, ဘာတရမ္ပိ ဘာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ, ဘာတရမ္ပိ ဘဂိနိယာ သမာနေတာ အဟောသိ, ဘဂိနိမ္ပိ ဘာတရာ သမာနေတာ အဟောသိ, ဘဂိနိမ္ပိ ဘဂိနိယာ သမာနေတာ အဟောသိ, သမင်္ဂီကတွာ [သမဂ္ဂံ ကတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] စ အဗ္ဘနုမောဒိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ – ကောသောဟိတဝတ္ထဂုယှော ဟောတိ။

"သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပဟူတပုတ္တော ဟောတိ, ပရောသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပဟူတပုတ္တော ဟောတိ, အနေကသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပါ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ"။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၂၁. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

"ပုရေ ပုရတ္ထာ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊
စိရပ္ပနဋ္ဌေ သုစိရပ္ပဝါသိနော။
ဉာတီ သုဟဇ္ဇေ သခိနော သမာနယိ၊
သမင်္ဂီကတွာ အနုမောဒိတာ အဟု။

"သော တေန [သ တေန (က.)] ကမ္မေန ဒိဝံ သမက္ကမိ၊
သုခဉ္စ ခိဍ္ဍာရတိယော စ အန္ဝဘိ။
တတော စဝိတွာ ပုနရာဂတော ဣဓ၊
ကောသောဟိတံ ဝိန္ဒတိ ဝတ္ထဆာဒိယံ။

"ပဟူတပုတ္တော ဘဝတီ တထာဝိဓော၊
ပရောသဟဿဉ္စ [ပရောသဟဿဿ (သီ. ပီ.)] ဘဝန္တိ အတြဇာ။
သူရာ စ ဝီရာ စ [သူရာ စ ဝီရင်္ဂရူပါ (က.)] အမိတ္တတာပနာ၊
ဂိဟိဿ ပီတိံဇနနာ ပိယံဝဒါ။

"ဗဟူတရာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဣရိယတော၊
ဘဝန္တိ ပုတ္တာ ဝစနာနုသာရိနော။
ဂိဟိဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပုန၊
တံ လက္ခဏံ ဇာယတိ တဒတ္ထဇောတက"န္တိ။

ပဉ္စမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

(၁၅-၁၆) ပရိမဏ္ဍလအနောနမဇဏ္ဏုပရိမသနလက္ခဏာနိ

၂၂၂. "ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မဟာဇနသင်္ဂဟံ [မဟာဇနသင်္ဂါဟကံ (က.)] သမေက္ခမာနော [သမပေက္ခမာနော (က.)] သမံ ဇာနာတိ သာမံ ဇာနာတိ, ပုရိသံ ဇာနာတိ ပုရိသဝိသေသံ ဇာနာတိ – 'အယမိဒမရဟတိ အယမိဒမရဟတီ'တိ တတ္ထ တတ္ထ ပုရိသဝိသေသကရော အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ

ဒေ့ဝ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ နိဂ္ရောဓ ပရိမဏ္ဍလော စ ဟောတိ, ဌိတကောယေဝ စ အနောနမန္တော ဉဘော ဟိ ပာဏိတလေဟိ ဇဏ္ဏုကာနိ ပရိမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။

''သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ ? အဍ္ဎော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ပေ.။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဍ္ဎော ဟောတိ မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ။ တဿိမာနိ ဓနာနိ ဟောန္တိ, သေယျထိဒံ, သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ ဟိရိဓနံ ဩတ္တပ္ပဓနံ သုတဓနံ စာဂဓနံ ပညာဓနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ''။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၂၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

''တုလိယ ပဋိဝိစယ စိန္တယိတွာ၊
မဟာဇနသင်္ဂဟနံ [မဟာဇနံ သင်္ဂဟကံ (က.)] သမေက္ခမာနော။
အယမိဒမရဟတိ တတ္ထ တတ္ထ၊
ပုရိသဝိသေသကရော ပုရေ အဟောသိ။

''မဟိဉ္စ ပန [သမာ စ ပန (သျာ.)၊ သ ဟိ စ ပန (သီ. ပီ.)] ဌိတော အနောနမန္တော၊
ဖုသတိ ကရေဟိ ဉဘောဟိ ဇဏ္ဏုကာနိ။
မဟိရုဟပရိမဏ္ဍလော အဟောသိ၊
သုစရိတကမ္မဝိပါကသေသကေန။

''ဗဟုဝိဝိဓနိမိတ္တလက္ခဏညူ၊
အတိနိပုဏာ မနုဇာ ဗျာကရိံသု။
ဗဟုဝိဝိဓာ ဂိဟီနံ အရဟာနိ၊
ပဋိလဘတိ ဒဟရော သုသု ကုမာရော။

''ဣဓ စ မဟီပတိဿ ကာမဘောဂီ၊
ဂိဟိပတိရူပကာ ဗဟူ ဘဝန္တိ။
ယဒိ စ ဇဟာတိ သဗ္ဗကာမဘောဂံ၊
လဘတိ အနုတ္တရံ ဉတ္တမဓနဂ္ဂ''န္တိ။

(၁၇-၁၉) သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယာဒိတိလက္ခဏံ

၂၂၄. ''ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗဟုဇနဿ အတ္ထကာမော အဟောသိ ဟိတကာမော ဖာသုကာမော ယောဂက္ခေမကာမော – 'ကိန္တိမေ သဒ္ဓါယ ဝဍ္ဎေယျုံ, သီလေန ဝဍ္ဎေယျုံ, သုတေန ဝဍ္ဎေယျုံ [သုတေန ဝဍ္ဎေယျုံ, ဗုဒ္ဓိယာ ဝဍ္ဎေယျုံ (သျာ.)], စာဂေန ဝဍ္ဎေယျုံ, ဓမ္မေန ဝဍ္ဎေယျုံ, ပညာယ ဝဍ္ဎေယျုံ, ဓနဓညေန ဝဍ္ဎေယျုံ, ခေတ္တဝတ္ထုနာ ဝဍ္ဎေယျုံ, ဒွိပဒစတုပ္ပဒေဟိ ဝဍ္ဎေယျုံ, ပုတ္တဒါရေဟိ ဝဍ္ဎေယျုံ, ဒာသကမ္မကရပောရိသေဟိ ဝဍ္ဎေယျုံ, ဉာတီဟိ ဝဍ္ဎေယျုံ, မိတ္တေဟိ ဝဍ္ဎေယျုံ, ဗန္ဓဝေဟိ ဝဍ္ဎေယျု'န္တိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ တီဏိ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓကာယော စ ဟောတိ စိတန္တရံသော စ သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော စ။

''သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ, န ပရိဟာယတိ ဓနဓညေန ခေတ္တဝတ္ထုနာ ဒွိပဒစတုပ္ပဒေဟိ ပုတ္တဒါရေဟိ ဒာသကမ္မကရပောရိသေဟိ ဉာတီဟိ မိတ္တေဟိ ဗန္ဓဝေဟိ, န ပရိဟာယတိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ။ ရာဇာ သမာ

နော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပရိဟာနဓမ္မော ဟောတိ, န ပရိဟာယတိ သဒ္ဓာယ သီလေန သုတေန စာဂေန ပညာယ, န ပရိဟာယတိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ။ ဗုဒ္ဓေ သမာနော ဣဒံ လဘတိ''။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၂၅. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

''သဒ္ဓာယ သီလေန သုတေန ဗုဒ္ဓိယာ၊
စာဂေန ဓမ္မေန ဗဟူဟိ သာဓုဟိ။
ဓနေန ဓညေန စ ခေတ္တဝတ္ထုနာ၊
ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ စတုပ္ပဒေဟိ စ။

''ဉာတီဟိ မိတ္တေဟိ စ ဗန္ဓဝေဟိ စ၊
ဗလေန ဝဏ္ဏေန သုခေန စူဘယံ။
ကထံ န ဟာယေယ္ယုံ ပရေတိ ဣစ္ဆတိ၊
အတ္ထဿ မိဒ္ဓီ စ [ဣဒံ သမိဒ္ဓဉ္စ (က.)၊ အဒ္ဓံ သမိဒ္ဓဉ္စ (သျာ.)] ပနာဘိကင်္ခတိ။

''သ သီဟပုဗ္ဗဒ္ဓသုသဏ္ဌိတော အဟု၊
သမဝဋ္ဋက္ခန္ဓော စ စိတ္တန္တရံသော။
ပုဗ္ဗေ သုစိဏ္ဏေန ကတေန ကမ္မုနာ၊
အဟာနိယံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တမဿ တံ။

''ဂိဟီပိ ဓညေန ဓနေန ဝဍ္ဎတိ၊
ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ စတုပ္ပဒေဟိ စ။
အကိဉ္စနော ပဗ္ဗဇိတော အနုတ္တရံ၊
ပပ္ပောတိ ဗောဓိံ အသဟာနဓမ္မတ''န္တိ [သမ္ဗောဓိမဟာနဓမ္မတန္တိ (သျာ. က.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ]။

(၂၀) ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတာလက္ခဏံ

၂၂၆. ''ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော အဟောသိ ပာဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ, ရသဂ္ဂသဂ္ဂီ ဟောတိ, ဥဒ္ဓဂ္ဂဿ ရသဟရဏီယော ဂီဝါယ ဇာတာ ဟောန္တိ သမာဘိဝါဟိနိယော [သမဝါဟရသဟရဏိယော (သျာ.)]။

''သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပာဗာဓော ဟောတိ အပ္ပာတင်္ကော, သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပာဗာဓော ဟောတိ အပ္ပာတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ ဗုဒ္ဓေ သမာနော ဣဒံ လဘတိ''။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၂၇. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

''န ပါဏိဒဏ္ဍေဟိ ပနာထ လေဍ္ဍုနာ၊
သတ္ထေန ဝါ မရဏဝဓေန [မာရဏဝဓေန (က.)] ဝါ ပန။
ဥဗ္ဗာဓနာယ ပရိတဇ္ဇနာယ ဝါ၊
န ဟေဌယီ ဇနတမဟေဌကော အဟု။

“တေနေဝ သော သုဂတိမုပေစ္စ မောဒတိ၊
သုခပ္ပလံ ကရိယ သုခါနိ ဝိန္ဒတိ။
သမောဇသော [သမ္ပဇ္ဇသော (သီ. ပီ.)၊ ဟမုဥ္စသော (သျာ.)၊ သာမဇ္ဇ သော (က.)] ရသဟရဏီ သုသဏ္ဌိတာ၊
ဣဓာဂတော လဘတိ ရသဂ္ဂသဂ္ဂိတံ။

“တေနာဟု နံ အတိနိပုဏာ ဝိစက္ခဏာ၊
အယံ နရော သုခဗဟုလော ဘဝိဿတိ။
ဂိဟိဿ တ ပဗ္ဗဇိတဿ တ ပုန [ပန (သျာ.)] ၊
တံ လက္ခဏံ ဘဝတိ တဒတ္ထဇောတက”န္တိ။

(၂၁-၂၂) အဘိနီလနေတ္တဂေါပခုမလက္ခဏာနိ

၂၂၈. “ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော န စ ဝိသဋံ, န စ ဝိသာစိ [န စ ဝိသာစိတံ (သီ. ပီ.), န စ ဝိသာဝိ (သျာ.)] , န စ ပန ဝိစေယျ ပေက္ခိတာ, ဥဇုံ တထာ ပသဋမုဇု မနော, ပိယစက္ခုနာ ဗဟုဇနံ ဥဒိက္ခိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ အဘိနီလနေတ္တော စ ဟောတိ ဂေါပခုမော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, သစေ အဂာရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပိယဒဿနော ဟောတိ ဗဟုနော ဇနဿ, ပိယော ဟောတိ မနာပော ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာနံ နေဂမဇာနပဒာနံ ဂဏကမဟာမတ္တာနံ အနီကဋ္ဌာနံ ဒောဝါရိကာနံ အမစ္စာနံ ပါရိသဇ္ဇာနံ ရာဇူနံ ဘောဂိယာနံ ကုမာရာနံ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ပေ.။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? ပိယဒဿနော ဟောတိ ဗဟုနော ဇနဿ, ပိယော ဟောတိ မနာပော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဒေဝတာနံ မနုဿာနံ အသုရာနံ နာဂါနံ ဂန္ဓဗ္ဗာနံ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝောစ။

၂၂၉. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“န စ ဝိသဋံ န စ ဝိသာစိ [ဝိသာစိတံ (သီ. ပီ.)၊ ဝိသာဝိ (သျာ.)] ၊ န စ ပန ဝိစေယျပေက္ခိတာ။
ဥဇုံ တထာ ပသဋမုဇုမနော၊ ပိယစက္ခုနာ ဗဟုဇနံ ဥဒိက္ခိတာ။

“သုဂတီသု သော ဖလဝိပါကံ၊
အနုဘဝတိ တတ္ထ မောဒတိ။
ဣဓ စ ပန ဘဝတိ ဂေါပခုမော၊
အဘိနီလနေတ္တနယနော သုဒဿနော။

“အဘိယောဂိနော စ နိပုဏာ၊
ဗဟူ ပန နိမိတ္တကောဝိဒါ။
သုခုမနယနကုသလာ မနုဇာ၊
ပိယဒဿနောတိ အဘိနိဒ္ဒိသန္တိ နံ။

“ပိယဒဿနော ဂိဟီပိ သန္တော စ၊
ဘဝတိ ဗဟုဇနပိယာယိတော။
ယဒိ စ န ဘဝတိ ဂိဟီ သမဏော ဟောတိ၊
ပိယော ဗဟူနံ သောကနာသနော”တိ။

(၂၃) ဥဏှာဟီသသီသလက္ခဏံ

၂၃၀. ''ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဗဟုဇနပုဗ္ဗင်္ဂမော အဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ဗဟုဇနပာမောက္ခော ကာယသုစရိတေ ဝစီသုစရိတေ မနောသုစရိတေ အနသံဝိဘာဂေ သီလသမာဒါနေ ဥပောသထုပဝါသေ မတ္တေယ္ယတာယ ပေတ္တေယ္ယတာယ သာမညတာယ ဗြဟ္မညတာယ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိတာယ အညတရညတရေသု စ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ – ဥဏှာသီသော ဟောတိ။

''သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အကာရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇနော အနွာယိကော ဟောတိ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒေါဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာဿ ဇနော အနွာယိကော ဟောတိ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ''။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၃၁. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

''ပုဗ္ဗင်္ဂမော သုစရိတေသု အဟု၊
ဓမ္မေသု ဓမ္မစရိယာဘိရတော။
အနွာယိကော ဗဟုဇနဿ အဟု၊
သဂ္ဂေသု ဝေဒယိတ္ထ ပုညဖလံ။

''ဝေဒိတွာ သော သုစရိတဿ ဖလံ၊
ဥဏှာသီသတ္တမိဓဇ္ဈဂမာ။
ဗျာကံသု ဗျဉ္ဇနနိမိတ္တဓရာ၊
ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဗဟုဇနံ ဟေဿတိ။

''ပဋိဘောဂိယာ မနုဇေသု ဣဓ၊
ပုဗ္ဗေဝ တဿ အဘိဟရန္တိ တဒါ။
ယဒိ ခတ္တိယော ဘဝတိ ဘူမိပတိ၊
ပဋိဟာရကံ ဗဟုဇနေ လဘတိ။

''အထ စေပိ ပဗ္ဗဇတိ သော မနုဇော၊
ဓမ္မေသု ဟောတိ ပဂုဏော ဝိသဝီ။
တဿာနုသာသနိဂုဏာဘိရတော၊
အနွာယိကော ဗဟုဇနော ဘဝတီ''တိ။

(၂၄-၂၅) ဧကေကလောမတာဥဏ္ဏာလက္ခဏာနိ

၂၃၂. ''ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော အဟောသိ, သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ဧကေကလောမော စ ဟောတိ, ဥဏ္ဏာ စ ဘမုကန္တရေ ဇာတာ ဟောတိ ဩဒါတာ မုဒုတူလသန္နိဘာ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော, သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာသ္သ ဇနော ဥပဝတ္တတိ, ဗ္ရာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? မဟာသ္သ ဇနော ဥပဝတ္တတိ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၃၃. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“သစ္စပ္ပဋိညော ပုရိမာသု ဇာတိသု၊
အဒွေဇ္ဈဝါစော အလိကံ ဝိဝဇ္ဇယိ။
န သော ဝိသံဝါဒယိတာပိ ကဿစိ၊
ဘူတေန တစ္ဆေန တထေန ဘာသယိ [ဘောသယိ (သီ. ပီ.)]။

“သေတာ သုသုက္ကာ မုဒုတူလသန္နိဘာ၊
ဥဏ္ဏာ သုဇာတာ [ဥဏ္ဏာဿ ဇာတာ (က. သီ.)] ဘမုကန္တရေ အဟု။
န လောမကူပေသု ဒုဝေ အဇာယိသုံ၊
ဧကေကလောမူပစိတင်္ဂဝါ အဟု။

“တံ လက္ခဏညူ ဗဟဝေါ သမာဂတာ၊
ဗျာကံသု ဥပ္ပါဒနိမိတ္တကောဝိဒါ။
ဥဏ္ဏာ စ လောမာ စ ယထာ သုသဏ္ဌိတာ၊
ဥပဝတ္တတီ ဤဒိသကံ ဗဟုဇ္ဇနော။

“ဂိဟိမ္ပိ သန္တံ ဥပဝတ္တတီ ဇနော၊
ဗဟု ပုရတ္ထာပကတေန ကမ္မုနာ။
အကိဉ္စနံ ပဗ္ဗဇိတံ အနုတ္တရံ၊
ဗုဒ္ဓမ္ပိ သန္တံ ဥပဝတ္တတိ ဇနော”တိ။

(၂၆-၂၇) စတ္တာလီသအဝိရဠဒန္တလက္ခဏာနိ

၂၃၄. “ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒါယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒါယ , ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒါတာ, သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ စတ္တာလီသဒန္တော စ ဟောတိ အဝိရဠဒန္တော စ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဘေဇ္ဇပရိသော ဟောတိ, အဘေဇ္ဇာဿ ဟောန္တိ ပရိသာ, ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အဘေဇ္ဇပရိသော ဟောတိ, အဘေဇ္ဇာဿ ဟောန္တိ ပရိသာ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၃၅. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“ဝေဘူတိယံ သဟိတဘေဒကာရီ၊
ဘေဒပ္ပဝဍ္ဎနဝိတဒကာရီ။
ကလဟပ္ပဝဍ္ဎနအာကိစ္စကာရီ၊
သဟိတာနံ ဘေဒဇနနိံ န ဘဇတိ။

“အဝိဝါဒဝဍ္ဎနကရိံ သုဂိရံ၊
ဘိန္နာနုသန္ဓိဇနနိံ အဘဏိ။
ကလဟံ ဇနဿ ပနုဒီ သမင်္ဂီ၊
သဟိတေဟိ နန္ဒတိ ပမောဒတိ စ။

“သုဂတီသု သော ဖလဝိပာကံ၊
အနုဘောတိ တတ္ထ မောဒတိ။
ဒန္တာ ဣဓ ဟောန္တိ အဝိရဠာ သဟိတာ၊
စတုရော ဒသဿ မုခဇာ သုသဏ္ဌိတာ။

“ယဒိ ခတ္တိယော ဘဝတိ ဘူမိပတိ၊
အဝိဘေဒိယာဿ ပရိသာ ဘဝတိ။
သမဏော စ ဟောတိ ဝိရဇော ဝိမလော၊
ပရိသာဿ ဟောတိ အနုဂတာ အစလာ”တိ။

(၂၈-၂၉) ပဟူတဇိဝှာဗြဟ္မဿရလက္ခဏာနိ

၂၃၆. “ယမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ဖရုသံ တစံ ပဟာယ ဖရုသာယ တစာယ ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ ယာ သာ တစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခာ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပောရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပာ, တထာရူပိံ တစံ ဘာသိတာ အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ။ ပဟူတဇိဝှော စ ဟောတိ ဗြဟ္မဿရော စ ကရဝီကဘာဏီ။

“သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အာဒေယျဝစော ဟောတိ, အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒာ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? အာဒေယျဝစော ဟောတိ, အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၃၇. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“အက္ကောသဘဏ္ဍနဝိဟေသကာရိံ၊
ဥဗ္ဗာဓိကံ [ဥဗ္ဗာဓကရံ (သျာ.)] ဗဟုဇနပ္ပမဒ္ဒနံ။
အဗာဠှံ ဂိရံ သော န ဘဏိ ဖရုသံ၊
မဓုရံ ဘဏိ သုသံဟိတံ [သုသဟိတံ (သျာ.)] သခိလံ။

“မနသော ပိယာ ဟဒယဂါမိနိယော၊
တစာ သော ဧရယတိ ကဏ္ဏသုခါ။
တစာသုစိဏ္ဏဖလမနုဘဝိ၊

သင္ဂေသု ဝေဒယထ [ဝေဒယတိ (?) ဋီကာ သြလောကေတဗ္ဗာ] ပုညဖလံ။

“ဝေဒိတ္ဝတ သော သုစရိတဿ ဖလံ၊
ဗြဟ္မဿရတ္တမိဓမဇ္ဈဂမာ။
ဇိ္ဝဟာဿ ဟောတိ ဝိပုလာ ပုထုလာ၊
အာဒေယ္ယဝတဏ္ဏဝစနော ဘဝတိ။

“ဂိဟိနောပိ ဣဇ္ဈတိ ယထာ ဘဏတော၊
အထ စေ ပဗ္ဗဇတိ သော မနုဇော။
အာဒိယန္တိဿ ဝစနံ ဇနတာ၊
ဗဟုနော ဗဟုံ သုဘဏိတံ ဘဏတော”တိ။

(၁၀) သီဟဟနုလက္ခဏံ

၂၃၈. “ယမ္ပိ , ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော အဟောသိ ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ အဟောသိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ။ပေ.။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမံ မဟာပုရိသလက္ခဏံ ပဋိလဘတိ, သီဟဟနု ဟောတိ။

“သော တေန လက္ခဏေန သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ။ပေ.။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပဓံသိယော ဟောတိ ကေနစိ မနုဿဘူတေန ပစ္စတ္ထိကေန ပစ္စာမိတ္တေန။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။ ဗုဒ္ဓော သမာနော ကိံ လဘတိ? အပ္ပဓံသိယော ဟောတိ အဗ္ဘန္တရေဟိ ဝါ ဗာဟိရေဟိ ဝါ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ, ရာဂေန ဝါ ဒောသေန ဝါ မောဟေန ဝါ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ ကေနစိ ဝါ လောကသ္မိံ။ ဗုဒ္ဓော သမာနော ဣဒံ လဘတိ”။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၃၉. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

“န သမ္ဖပ္ပလာပံ န မုဒ္ဓတံ [ဗုဒ္ဓတန္တိ (က.)] ၊
အဝိကိဏ္ဏဝစနဗျပ္ပထော အဟောသိ။
အဟိတမပိ စ အပနုဒိ၊
ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ အဘဏိ။

“တံ ကတွ္ဝ ဣတော စုတော ဒိဝမုပပဇ္ဇိ၊
သုကတဖလဝိပါကမနုဘောသိ။
စဝိယ ပုနရိဓာဂတော သမာနော၊
ဒွိဒုဂမဝရတရဟနုတ္တမလတ္ထ။

“ရာဇာ ဟောတိ သုဒုပ္ပဓံသိယော၊
မနုဇိန္ဒော မနုဇာဓိပတိ မဟာနုဘာဝေါ။
တိဒိဝပုရဝရသမော ဘဝတိ၊
သုရဝရတရောရိဝ ဣန္ဒော။

“ဂန္ဓဗ္ဗာသုရယက္ခရက္ခသေဘိ [သုရသက္ကရက္ခသေဘိ (သျာ.)] ၊
သုရေဟိ န ဟိ ဘဝတိ သုပ္ပဓံသိယော။

တထတ္တော ယဒိ ဘဝတိ တထာဝိဓော၊
ဣာဓ ဒိသာ စ ပဋိဒိသာ စ ဝိဒိသာ စာ''တိ။

(၃၁-၃၂) သမဒန္တသုသုက္ကအဌာလက္ခဏာနိ

၂၄၀. ''ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ပုရိမံ ဇာတိံ ပုရိမံ ဘဝံ ပုရိမံ နိကေတံ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မိစ္ဆာဇီဝံ ပဟာယ သမ္မာအာဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ, တုလာကူဋ ကံသကူဋ မာနကူဋ ဥက္ကောဋန ဝဉ္စန နိကတိ သာစိယောဂ ဆေဒန ဝဓ ဗန္ဓန ဝိပရာမောသ အာလောပ သဟသာကာရာ [သာဟသာကာရာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဋိဝိရတော အဟောသိ။ သော တဿ ကမ္မဿ ကဋတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္နတ္တာ ဝိပုလတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ သော တတ္ထ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယ္ယေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ သော တတော စုတော ဣတ္ထတ္တံ အာဂတော သမာနော ဣမာနိ ဒွေ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိ ပဋိလဘတိ, သမဒန္တော စ ဟောတိ သုသုက္ကဒာဌော စ။

''သော တေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော သစေ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ, ရာဇာ ဟောတိ စက္ကဝတ္တီ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ စာတုရန္တော ဝိဇိတာဝီ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော သတ္တရတနသမန္နာဂတော။ တဿိမာနိ သတ္တ ရတနာနိ ဘဝန္တိ, သေယ္ယထိဒံ – စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနမေဝ သတ္တမံ။ ပရောသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ ဘဝန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပာ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ။ သော ဣမံ ပထဝိံ သာဂရပရိယန္တံ အခိလမနိမိတ္တမကဏ္ဋကံ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ ခေမံ သိဝံ နိရဗ္ဗုဒံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယ အဇ္ဈာဝသတိ။ ရာဇာ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုစိပရိဝါရော ဟောတိ သုစိဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ နေဂမဇာနပဒါ ဂဏကမဟာမတ္တာ အနီကဋ္ဌာ ဒောဝါရိကာ အမစ္စာ ပါရိသဇ္ဇာ ရာဇာနော ဘောဂိယာ ကုမာရာ။ ရာဇာ သမာနော ဣဒံ လဘတိ။

''သစေ ခော ပန အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇတိ, အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒေါ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ကိံ လဘတိ? သုစိပရိဝါရော ဟောတိ, သုစိဿ ဟောန္တိ ပရိဝါရာ, ဘိက္ခူ ဘိက္ခုနိယော ဥပါသကာ ဥပါသိကာယော ဒေဝါ မနုဿာ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ။ ဗုဒ္ဓေါ သမာနော ဣဒံ လဘတိ''။ ဧတမတ္ထံ ဘဂဝါ အဝေါစ။

၂၄၁. တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ –

''မိစ္ဆာဇီဝဉ္စ အဝဿဇိ သမေန ဝုတ္တိံ၊
သုစိနာ သော ဇနယိတ္ထ ဓမ္မိကေန။
အဟိတမပိ စ အပနုဒိ၊
ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ အစရိ။

''သဂ္ဂေ ဝေဒယတိ နရော သုခပ္ဖလာနိ၊
ကရိတွာ နိပုဏေဘိ ဝိဒူဟိ သဗ္ဘိ။
ဝဏ္ဏိတာနိ တိဒိဝပုရဝရသမော၊
အဘိရမတိ ရတိခိဍ္ဍာသမင်္ဂီ။

''လဒ္ဓာန မာနုသကံ ဘဝံ တတော၊
စဝိတွာန သုကတဖလဝိပါကံ။
သေသကေန ပဋိလဘတိ လပနဇံ၊
သမမပိ သုစိသုသုက္ကံ [လဒ္ဓာန မနုဿကံ ဘဝံ တတော စဝိယ၊ ပုန သုကတဖလဝိပါကသေသကေန။ ပဋိလဘတိ လပနဇံ သမမပိ၊ သုစိ စ သုဝိသုဒ္ဓသုသုက္ကံ (သျာ.)]။

‘‘တံ ဝေယျာဝစ္စနိကာ သမာဂတာ ဗဟဝေါ၊
ဗျာကံသု နိပုဏာသမ္မတာ မနုဇာ။
သုစိဇနပရိတရဂဏော ဘဝတိ၊
ဒိဇသမသုက္ကသုစိသောဘနဒန္တော။

‘‘ရညော ဟောတိ ဗဟုဇနော၊
သုစိပရိတရော မဟတိံ မဟိံ အနုသာသတော။
ပသယှ ဟ န စ ဇနပဒတုဒနံ၊
ဟိတမပိ စ ဗဟုဇနသုခဉ္စ စရန္တိ။

‘‘အထ စေ ပဗ္ဗဇတိ ဘဝတိ ဝိပာပေါ၊
သမဏော သမိတရဇော ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒော။
ဝိဂတဒရထကိလမထော၊
ဣမမပိ စ ပရမပိ စ [ဣမမ္ပိ စ ပရမ္ပိ စ (ပီ.)၊ ပရံပိ ပရမံပိ စ (သျာ.)] ပဿတိ လောကံ။

‘‘တဒေ့ာဝတဒကရာ ဗဟုဂိဟီ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ၊
အသုစိံ ဂရဟိတံ ဓုနန္တိ ပာပံ။
သ ဟိ သုစိဘိ ပရိဝုတော ဘဝတိ၊
မလခိလကလိကိလေသေ ပနုဒေဟီ’’တိ [တဒေ့ာဝတဒကရာ ဗဟုဂိဟီ စ၊ ပဗ္ဗဇိတာ စ အသုစိဝိဂရဟိတ။ ပနုဒိ ဟပဿ ဟိ သုစိဘိပရိဝုတော၊ ဘဝတိ မလခိလကကိလေသေ ပနုဒေတိ (သျာ.)]။

ဣဒမတေစ ဘဂဝတ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

လက္ခဏသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ သတ္တမံ။

၈. သိင်္ဂါလသုတ္တံ

၂၄၂. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒကနိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန သိင်္ဂါလကော [သိဂါလကော (သီ.)] ဂဟပတိပုတ္တော ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လကေသော ပဉ္ဇလိကော ပုထုဒိသာ [ပုထုဒ္ဒိသာ (သီ. သျာ. ပီ.)] နမဿတိ – ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဥတ္တရံ ဒိသံ ဟေဋ္ဌိမံ ဒိသံ ဥပရိမံ ဒိသံ။

၂၄၃. အထ ခေါ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ အဒ္ဒသာ ခေါ ဘဂဝါ သိင်္ဂါလကံ ဂဟပတိပုတ္တံ ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ အလ္လဝတ္ထံ အလ္လကေသံ ပဉ္ဇလိကံ ပုထုဒိသာ နမဿန္တံ – ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဥတ္တရံ ဒိသံ ဟေဋ္ဌိမံ ဒိသံ ဥပရိမံ ဒိသံ။ ဒိသွာ သိင်္ဂါလကံ ဂဟပတိပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ – ''ကိံ နု ခေါ တွံ, ဂဟပတိပုတ္တ, ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လကေသော ပဉ္ဇလိကော ပုထုဒိသာ နမဿသိ – ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဥတ္တရံ ဒိသံ ဟေဋ္ဌိမံ ဒိသံ ဥပရိမံ ဒိသ''န္တိ? ''ပိတာ မံ, ဘန္တေ, ကာလံ ကရောန္တော ဧဝံ အဝစ – 'ဒိသာ, တာတ, နမဿေယျာသီ'တိ။ သော ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ပိတုဝစနံ သက္ကရောန္တော ဂရုံ ကရောန္တော မာနေန္တော ပူဇေန္တော ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ အလ္လဝတ္ထော အလ္လကေသော ပဉ္ဇလိကော ပုထုဒိသာ နမဿာမိ – ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဥတ္တရံ ဒိသံ ဟေဋ္ဌိမံ ဒိသံ ဥပရိမံ ဒိသ''န္တိ။

ဆ ဒိသာ

၂၄၄. ''န ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, အရိယဿ ဝိနယေ ဧဝံ ဆ ဒိသာ [ဆဒ္ဒိသာ (သီ. ပီ.)] နမဿိတဗ္ဗာ''တိ။ ''ယထာ ကထံ ပန, ဘန္တေ, အရိယဿ ဝိနယေ ဆ ဒိသာ [ဆဒ္ဒိသာ (သီ. ပီ.)] နမဿိတဗ္ဗာ? သာဓု မေ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ တထာ ဓမ္မံ ဒေသေတု, ယထာ အရိယဿ ဝိနယေ ဆ ဒိသာ [ဆဒ္ဒိသာ (သီ. ပီ.)] နမဿိတဗ္ဗာ''တိ။

''တေန ဟိ, ဂဟပတိပုတ္တ သုဏောဟိ သာဓုကံ မနသိကရောဟိ ဘာသိဿာမီ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ သိင်္ဂါလကော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ ဘဂဝါ ဧတဒဝေါစ –

''ယတော ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, အရိယသာဝကဿ စတ္တာရော ကမ္မကိလေသာ ပဟီနာ ဟောန္တိ, စတူဟိ စ ဌာနေဟိ ပာပကမ္မံ န ကရောတိ, ဆ စ ဘောဂာနံ အပါယမုခါနိ န သေဝတိ, သော ဧဝံ စုဒ္ဒသ ပာပကာပဂတော ဆဒ္ဒိသာ ပဋိစ္ဆာဒီ [ပဋိစ္ဆာဒီ ဟောတိ (သျာ.)] ဥဘောလောကဝိဇယာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ။ တဿ အယဉ္စေဝ လောကော အာရဒ္ဓော ဟောတိ ပရော စ လောကော။ သော ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။

စတ္တာရောကမ္မကိလေသာ

၂၄၅. ''ကတမဿ စတ္တာရော ကမ္မကိလေသာ ပဟီနာ ဟောန္တိ? ပါဏာတိပါတော ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ကမ္မကိလေသော, အဒိန္နာဒါနံ ကမ္မကိလေသော, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော ကမ္မကိလေသော, မုသာဝါဒော ကမ္မကိလေသော။ ဣမဿ စတ္တာရော ကမ္မကိလေသာ ပဟီနာ ဟောန္တီ''တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန [ဣဒံ ဝတွာ (သီ. ပီ.) ဧဝမီဒိ သေသု ဌာနေသု] သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

> ''ပါဏာတိပါတော အဒိန္နာဒါနံ၊ မုသာဝါဒော စ ဝုစ္စတိ။
> ပရဒါရဂမနဉ္စေဝ၊ နပ္ပသံသန္တိ ပဏ္ဍိတာ''တိ။

စတုဋ္ဌာနံ

၂၄၆. ''ကတမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပာပကမ္မံ န ကရောတိ? ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပာပကမ္မံ ကရောတိ, ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပာပကမ္မံ ကရောတိ, မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပာပကမ္မံ ကရောတိ, ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆန္တော ပာ

ပကမ္မံ ကရောတိ။ ယတော ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, အရိယသာဝကော နေဝ ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ; ဣမေဟိ စတူဟိ ဌာနေဟိ ပာပကမ္မံ န ကရောတီ''တိ။ ဣဒမဝောစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''ဆန္ဒာ ဒောသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ အတိဝတ္တတိ။
နိဟီယတိ ယသော တဿ [တဿ ယေသော (ဗဟူသု၊ ဝိနယေပိ)] ၊ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။

''ဆန္ဒာ ဒောသာ ဘယာ မောဟာ၊ ယော ဓမ္မံ နာတိဝတ္တတိ။
အာပူရတိ ယသော တဿ [တဿ ယေသော (ဗဟူသု၊ ဝိနယေပိ)] ၊ သုက္ကပက္ခေဝ [ဇုဏှပက္ခေဝ (က.)] စန္ဒိမာ''တိ။

ဆ အပာယမုခါနိ

၂၄၇. ''ကတမာနိ ဆ ဘောဂာနံ အပာယမုခါနိ န သေဝတိ? သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေါ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဘောဂာနံ အပာယမုခံ, ဝိကာလဝိသိခါစရိယာနုယောဂေါ ဘောဂာနံ အပာယမုခံ, သမဇ္ဇာဘိစရဏံ ဘောဂာနံ အပာယမုခံ, ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေါ ဘောဂာနံ အပာယမုခံ, ပါပမိတ္တာနုယောဂေါ ဘောဂာနံ အပာယမုခံ, အာလသျာနုယောဂေါ [အာလသာနုယောဂေါ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဘောဂာနံ အပာယမုခံ။

သုရာမေရယဿ ဆ အာဒီနဝါ

၂၄၈. ''ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝါ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ။ သန္ဒိဋ္ဌိကာ ဓနဇာနိ [ဓနဉ္ဇာနိ (သီ. ပီ.)], ကလဟပ္ပဝဍ္ဎနီ, ရောဂါနံ အာယတနံ, အကိတ္တိသဉ္ဇနနီ, ကောပီနနိဒံသနီ, ပညာယ ဒုဗ္ဗလိကရဏီတွေဝ ဆဋ္ဌံ ပဒံ ဘဝတိ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝါ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ။

ဝိကာလစရိယာယ ဆ အာဒီနဝါ

၂၄၉. ''ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝါ ဝိကာလဝိသိခါစရိယာနုယောဂေ။ အတ္တာပိဿ အဂုတ္တော အရက္ခိတော ဟောတိ, ပုတ္တဒါရောပိဿ အဂုတ္တော အရက္ခိတော ဟောတိ, သာပတေယျံပိဿ အဂုတ္တံ အရက္ခိတံ ဟောတိ, သင်္ကိယော စ ဟောတိ ပါပကေသု ဌာနေသု [တေသု တေသု ဌာနေသု (သျာ.)] , အဘူတဝစနဉ္စ တသ္မိံ ရူဟတိ, ဗဟူနဉ္စ ဒုက္ခဓမ္မာနံ ပုရက္ခတော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝါ ဝိကာလဝိသိခါစရိယာနုယောဂေ။

သမဇ္ဇာဘိစရဏဿ ဆ အာဒီနဝါ

၂၅၀. ''ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝါ သမဇ္ဇာဘိစရဏေ။ ကွဝ [ကုဝံ (က. သီ. ပီ.)] နစ္စံ, ကွဝ ဂီတံ, ကွဝ ဝါဒိတံ, ကွဝ အက္ခာနံ, ကွဝ ပါဏိဿရံ, ကွဝ ကုမ္ဘထူနန္တိ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝါ သမဇ္ဇာဘိစရဏေ။

ဇူတပ္ပမာဒဿ ဆ အာဒီနဝါ

၂၅၁. ''ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝါ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ။ ဇယံ ဝေရံ ပသဝတိ, ဇိနော ဝိတ္တမနုသောစတိ, သန္ဒိဋ္ဌိကာ ဓနဇာနိ, သဘာဂတဿ [သဘာယေ တဿ (က.)] ဝစနံ န ရူဟတိ, မိတ္တာမစ္စာနံ ပရိဘူတော ဟောတိ, အာဝါဟဝိဝါဟကာနံ အပတ္ထိတော ဟောတိ – 'အက္ခဓုတ္တော အယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော နာလံ ဒါရဘရဏာယာ'တိ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝါ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ။

ပါပမိတ္တတာယ ဆ အာဒီနဝါ

၂၅၂. ‘‘ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝေ ပာပမိတ္တာနုယောဂေ။ ယေ ဓုတ္တာ, ယေ သောဏ္ဍာ, ယေ ပိပါသာ, ယေ နေကတိကာ, ယေ ဝဉ္စနိကာ, ယေ သာဟသိကာ။ တ္యာဿ မိတ္တာ ဟောန္တိ တေ သဟာယာ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝေ ပာပမိတ္တာနုယောဂေ။

အာလဿဿ ဆ အာဒီနဝ

၂၅၃. ‘‘ဆ ခေါမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အာဒီနဝေ အာလဿာနုယောဂေ။ အတိသီတန္တိ ကမ္မံ န ကရောတိ, အတိဥဏှန္တိ ကမ္မံ န ကရောတိ, အတိသာယန္တိ ကမ္မံ န ကရောတိ, အတိပါတောတိ ကမ္မံ န ကရောတိ, အတိဆာတောသ္မီတိ ကမ္မံ န ကရောတိ, အတိဓာတောသ္မီတိ ကမ္မံ န ကရောတိ။ တဿ ဧဝံ ကိစ္စာပဒေသဗဟုလဿ ဝိဟရတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣမေ ခေါ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဆ အာဒီနဝါ အာလဿာနုယောဂေ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ဟောတိ ပါနသခါ နာမ၊
ဟောတိ သမ္မိယသမ္မိယော။
ယော စ အတ္ထေသု ဇာတေသု၊
သဟာယော ဟောတိ သော သခါ။

‘‘ဥဿူရသေယျာ ပရဒါရသေဝနာ၊
ဝေရပ္ပသင်္ဂော [ဝေရပ္ပသင်္ဂေါ (သီ. သျာ. ပီ.)] စ အနတ္ထတာ စ။
ပါပါ စ မိတ္တာ သုကဒရိယတာ စ၊
ဧတေ ဆ ဌာနာ ပုရိသံ ဓံသယန္တိ။

‘‘ပါပမိတ္တော ပါပသခေါ၊
ပါပအာစာရဂောစရော။
အသ္မာ လောကာ ပရမှာ စ၊
ဥဘယာ ဓံသတေ နရော။

‘‘အက္ခိတ္ထိယော ဝါရုဏီ နစ္စဂီတံ၊
ဒိဝါ သောပ္ပံ ပါရိစရိယာ အကာလေ။
ပါပါ စ မိတ္တာ သုကဒရိယတာ စ၊
ဧတေ ဆ ဌာနာ ပုရိသံ ဓံသယန္တိ။

‘‘အက္ခေဟိ ဒိဗ္ဗန္တိ သုရံ ပိဝန္တိ၊
ယန္တိတ္ထိယော ပါဏသမာ ပရေသံ။
နိဟီနသေဝီ န စ ဝုဒ္ဓသေဝီ [ဝုဒ္ဓိသေဝီ (သျာ.)၊ ဗုဒ္ဓိသေဝီ (က.)] ၊
နိဟီယတေ ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒော။

‘‘ယော ဝါရုဏီ အဒ္ဓနော အကိဉ္စနော၊
ပိပါသော ပိဝံ ပပါဂတော [ပိပါသောသိ အတ္ထပါဂတော (သျာ.)၊ ပိပါသောပိ သမပ္ပပါဂတော (က.)] ။
ဥဒကမိဝ ဣဏံ ဝိဂါဟတိ၊
အကုလံ [အာကုလံ (သျာ. က.)] ကာဟိတိ ခိပ္ပမတ္တနော။

‘‘န ဒိဝါ သောပ္ပသီလေန၊ ရတ္တိမုဋ္ဌာနဒေဿိနာ [ရတ္တိနုဋ္ဌာနဒဿိနာ (သီ. ပီ.)၊ ရတ္တိနုဋ္ဌာနသီလိနာ (?)]။
နိစ္စံ မတ္တေန သောဏ္ဍေန၊ သက္ကာ အာဝသိတုံ ဃရံ။

‘‘အတိသီတံ အတိဥဏှံ၊ အတိသာယမိဒံ အဟု။
ဣတိ ဝိဿဋ္ဌကမ္မန္တေ၊ အတ္ထာ အစ္စေန္တိ မာဏဝေ။

‘‘ယောစ သီတဉ္စ ဥဏှဉ္စ၊ တိဏာ ဘိယျော န မညတိ။
ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ သော သုခံ [သုခါ (သဗ္ဗတ္ထ) အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] န ဝိဟာယတီ’’တိ။

မိတ္တပတိရူပကာ

၂၅၄. ‘‘စတ္တာရောမေ, ဂဟပတိပုတ္တ, အမိတ္တာ မိတ္တပတိရူပကာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အညဒတ္ထုဟရော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော, ဝစီပရမော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော, အနုပ္ပိယဘာဏီ အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော, အပာယသဟာယော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၅၅. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အညဒတ္ထုဟရော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

‘‘အညဒတ္ထုဟရော ဟောတိ၊ အပ္ပေန ဗဟုမိစ္ဆတိ ။
ဘယဿ ကိစ္စံ ကရောတိ၊ သေဝတိ အတ္ထကာရဏာ။

‘‘ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ အညဒတ္ထုဟရော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၅၆. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ ဝစီပရမော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတီတေန ပဋိသန္ထရတိ [ပဋိသန္ဓရတိ (က.)] , အနာဂတေန ပဋိသန္ထရတိ, နိရတ္ထကေန သင်္ဂဏှာတိ, ပစ္စုပ္ပန္နေသု ကိစ္စေသု ဗျသနံ ဒဿေတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ ဝစီပရမော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၅၇. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အနုပ္ပိယဘာဏီ အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပာပကံပိဿ [ပာပကမ္မံပိဿ (သျာ.)] အနုဇာနာတိ, ကလျာဏံပိဿ အနုဇာနာတိ, သမ္မုခါဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ပရမ္မုခါဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ အနုပ္ပိယဘာဏီ အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၅၈. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အပာယသဟာယော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော ။ သုရာမေရယ မဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ သဟာယော ဟောတိ, ဝိကာလ ဝိသိခာ စရိယာနုယောဂေ သဟာယော ဟောတိ, သမဇ္ဇာဘိစရဏေ သဟာယော ဟောတိ, ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂေ သဟာယော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ အပာယသဟာယော အမိတ္တော မိတ္တပတိရူပကော ဝေဒိတဗ္ဗော’’တိ။

၂၅၉. ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘အညဒတ္ထုဟရော မိတ္တော၊ ယော စ မိတ္တော ဝစီပရော [ဝစီပရမော (သျာ.)] ။
အနုပ္ပိယဉ္စ ယော အာဟ၊ အပါယေသု စ ယော သခါ။

ဧတေ အမိတ္တေ စတ္တာရော၊ ဣတိ ဝိညာယ ပဏ္ဍိတော။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေယျ၊ မဂ္ဂံ ပဋိဘယံ ယထာ’’တိ။

သုဟဒမိတ္တော

၂၆၀. ‘‘စတ္တာရောမေ , ဂဟပတိပုတ္တ, မိတ္တာ သုဟဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဥပကာရော [ဥပကာရကော (သ္ယာ.)] မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော, သမာနသုခဒုက္ခော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော, အတ္ထက္ခာယီ မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော, အနုကမ္ပကော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၆၁. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ ဥပကာရော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပမတ္တံ ရက္ခတိ, ပမတ္တဿ သာပတေယ်ျံ ရက္ခတိ, ဘီတဿ သရဏံ ဟောတိ, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု တဒ္ဒိဂုဏံ ဘောဂံ အနုပ္ပဒေတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ ဥပကာရော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၆၂. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ သမာနသုခဒုက္ခော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဂုယှမဿ အာစိက္ခတိ, ဂုယှမဿ ပရိဂူဟတိ, အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ, ဇီဝိတံပိဿ အတ္ထာယ ပရိစ္စတ္တံ ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ သမာနသုခဒုက္ခော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၆၃. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အတ္ထက္ခာယီ မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပာပါ နိဝာရေတိ, ကလျာဏေ နိဝေသေတိ, အဿုတံ သာဝေတိ, သဂ္ဂဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ အတ္ထက္ခာယီ မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂၆၄. ‘‘စတူဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အနုကမ္ပကော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဘဝေနဿ န နန္ဒတိ, ဘဝေနဿ နန္ဒတိ, အဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ နိဝာရေတိ, ဝဏ္ဏံ ဘဏမာနံ ပသံသတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, စတူဟိ ဌာနေဟိ အနုကမ္ပကော မိတ္တော သုဟဒော ဝေဒိတဗ္ဗော’’တိ။

၂၆၅. ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ, ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

‘‘ဥပကာရော စ ယော မိတ္တော၊ သုခေ ဒုက္ခေ [သုခဒုက္ခော (သ္ယာ. က.)] စ ယော သခါ [ယော စ မိတ္တော သုခေ ဒုက္ခေ (သီ. ပီ.)]။
အတ္ထက္ခာယီ စ ယော မိတ္တော၊ ယော စ မိတ္တာနုကမ္ပကော။

‘‘ဧတေပိ မိတ္တေ စတ္တာရော၊ ဣတိ ဝိညာယ ပဏ္ဍိတော။
သက္ကစ္စံ ပယိရုပါသေယျ၊ မာတာ ပုတ္တံ ဝ ဩရသံ။
ပဏ္ဍိတော သီလသမ္ပန္နော၊ ဇလံ အဂ္ဂီဝ ဘာသတိ။

‘‘ဘောဂေ သံဟရမာနဿ၊ ဘမရဿေဝ ဣရီယတော။
ဘောဂါ သန္နိစယံ ယန္တိ၊ ဝမ္မိကောဝုပစီယတိ။

‘‘ဧဝံ ဘောဂေ သမာဟတွာ [သမာဟရိတွာ (သ္ယာ.)] ၊ အလမတ္တော ကုလေ ဂိဟီ။
စတုဓာ ဝိဘဇေ ဘောဂေ၊ သ ဝေ မိတ္တာနိ ဂန္ထတိ။

‘‘ဧကေန ဘောဂေ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ဒွီဟိ ကမ္မံ ပယောဇယေ။
စတုတ္ထဉ္စ နိဓာပေယျ၊ အာပဒါသု ဘဝိဿတီ’’တိ။

ဆဒ္ဒိသာပဋိစ္ဆာဒနကဏ္ဍံ

၂၆၆. ‘‘ကထဉ္စ, ဂဟပတိပုတ္တ, အရိယသာဝကော ဆဒ္ဒိသာပဋိစ္ဆာဒီ ဟောတိ? ဆ ဣမာ, ဂဟပတိပုတ္တ, ဒိသာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အာစရိယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ပစ္ဆိမာ ဒိသာ ပုတ္တဒါရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဥတ္တရာ ဒိသာ မိတ္တာမစ္စာ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ ဒါသကမ္မကရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဥပရိမာ ဒိသာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၆၇. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – ဘတော နေ [နေသံ (ဗဟူသု)] ဘရိဿာမိ, ကိစ္စံ နေသံ ကရိဿာမိ, ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ, အယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာမိ, အထ တ ပန ပေတာနံ ကာလင္ကတာနံ ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿာမီတိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ။ ပာပာ နိဝါရေန္တိ, ကလျာဏေ နိ ဝေသေန္တိ, သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တိ, ပတိရူပေန ဒါရေန သံယောဇေန္တိ, သမယေ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တိ [နိယျာတေန္တိ (က. သီ.)]။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ။

၂၆၈. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အန္တေဝါသိနာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အာစရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – ဥဋ္ဌာနေန ဥပဋ္ဌာနေန သုဿူသာယ ပါရိစရိယာယ သက္ကစ္စံ သိပ္ပပဋိဂ္ဂဟဏေန [သိပ္ပံ ပဋိဂ္ဂဟဏေန (သျာ.), သိပ္ပ ဥဂ္ဂဟဏေန (က.)]။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အန္တေဝါသိနာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အာစရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အန္တေဝါသိံ အနုကမ္ပန္တိ – သုဝိနီတံ ဝိနေန္တိ, သုဂ္ဂဟိတံ ဂါဟာပေန္တိ, သဗ္ဗသိပ္ပဿုတံ သမက္ခာယိနော ဘဝန္တိ, မိတ္တာမစ္စေသု ပဋိယာဒေန္တိ [ပဋိဝေဒေန္တိ (သျာ.)], ဒိသာသု ပရိတ္တာဏံ ကရောန္တိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အန္တေဝါသိနာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ အာစရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အန္တေဝါသိံ အနုကမ္ပန္တိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ။

၂၆၉. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ သာမိကေန ပစ္ဆိမာ ဒိသာ ဘရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – သမ္မာနနာယ အနဝမာနနာယ [အဝိမာနနာယ (သျာ. ပီ.)] အနတိစရိယာယ ဣဿရိယဝေါဿဂ္ဂေန အလင်္ကာရာနုပ္ပဒါနေန။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ သာမိကေန ပစ္ဆိမာ ဒိသာ ဘရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ သာမိကံ အနုကမ္ပတိ – သုသံဝိဟိတကမ္မန္တာ စ ဟောတိ, သင်္ဂဟိတပရိဇနာ [သုသင်္ဂဟိတပရိဇနာ (သီ. သျာ. ပီ.)] စ, အနတိစာရိနီ စ, သမ္ဘတဉ္စ အနုရက္ခတိ, ဒက္ခာ စ ဟောတိ အနလသာ သဗ္ဗကိစ္စေသု။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ သာမိကေန ပစ္ဆိမာ ဒိသာ ဘရိယာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ သာမိကံ အနုကမ္ပတိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ပစ္ဆိမာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ။

၂၇၀. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥတ္တရာ ဒိသာ မိတ္တာမစ္စာ ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – ဒာနေန ပေယျဝဇ္ဇေန [ပိယဝဇ္ဇေန (သျာ. က.)] အတ္ထစရိယာယ သမာနတ္တတာယ အဝိသံဝါဒနတာယ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥတ္တရာ ဒိသာ မိတ္တာမစ္စာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ – ပမတ္တံ ရက္ခန္တိ, ပမတ္တဿ သာပတေယျံ ရက္ခန္တိ, ဘီတဿ သရဏံ ဟောန္တိ, အာပဒါသု န ဝိဇဟန္တိ, အပရပဇာ စဿ ပဋိပူဇေန္တိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥတ္တရာ ဒိသာ မိတ္တာမစ္စာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ဥတ္တရာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ။

၂၇၁. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ အယျိရကေန [အယိရကေန (သီ. သျာ. ပီ.)] ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ ဒာသကမ္မကရာ ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – ယထာဗလံ ကမ္မန္တသံဝိဓာနေန ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနေန ဂိလာနုပဋ္ဌာနေန အစ္ဆရိယာနံ ရသာနံ သံဝိဘာဂေန သမယေ ဝေါဿဂ္ဂေန။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အယျိရကေန ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ ဒာသကမ္မကရာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အယျိရကံ အနုကမ္ပန္တိ – ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနော စ ဟောန္တိ, ပစ္ဆာ နိပါတိနော စ, ဒိန္နာဒါယိနော စ, သုကတကမ္မကရာ စ, ကိတ္တိဝဏ္ဏဟရာ စ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အယျိရကေန ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ ဒာသကမ္မကရာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ အယျိရကံ အနုကမ္ပန္တိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ဟေဋ္ဌိမာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ။

၂၇၂. ''ပဉ္စဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥပရိမာ ဒိသာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ – မေတ္တေန ကာယကမ္မေန မေတ္တေန ဝစီကမ္မေန မေတ္တေန မနောကမ္မေန အနာဝဋဒွာရတာယ အာမိသာနုပ္ပဒါနေန။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥပရိမာ ဒိသာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဆဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ – ပာပာ နိဝါရေန္တိ, ကလျာဏေ နိဝေသေန္တိ, ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္ပန္တိ

တိ, အဿုတံ သာဝေန္တိ, သုတံ ပရိယောဒပေန္တိ, သဂ္ဂဿ မဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တိ။ ဣမေဟိ ခော, ဂဟပတိပုတ္တ, ပဉ္စ ဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တေန ဥပရိမာ ဒိသာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဣမေဟိ ဆဟိ ဌာနေဟိ ကုလပုတ္တံ အနုက မ္ပန္တိ။ ဧဝမဿ ဧသာ ဥပရိမာ ဒိသာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟောတိ ခေမာ အပ္ပဋိဘယာ''တိ။

၂၇၃. ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ ဣဒံ ဝတွာန သုဂတော အထာပရံ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ –

''မာတာပိတာ ဒိသာ ပုဗ္ဗာ၊ အာစရိယာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ။
ပုတ္တဒါရာ ဒိသာ ပစ္ဆာ၊ မိတ္တာမစ္စာ စ ဥတ္တရာ။

''ဒါသကမ္မကရာ ဟေဋ္ဌာ၊ ဥဒ္ဓံ သမဏဗြာဟ္မဏာ။
ဧတာ ဒိသာ နမဿေယျ၊ အလမတ္တော ကုလေ ဂိဟီ။

''ပဏ္ဍိတော သီလသမ္ပန္နော၊ သဏှော စ ပဋိဘာနဝါ။
နိဝါတဝုတ္တိ အတ္ထဒ္ဓော၊ တာဒိသော လဘတေ ယသံ။

''ဥဋ္ဌာနကော အနလသော၊ အာပဒါသု န ဝေဓတိ။
အစ္ဆိန္နဝုတ္တိ မေဓာဝီ၊ တာဒိသော လဘတေ ယသံ။

''သင်္ဂါဟကော မိတ္တကရော၊ ဝဒညူ ဝီတမစ္ဆရော။
နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာ၊ တာဒိသော လဘတေ ယသံ။

''ဒါနဉ္စ ပေယျဝဇ္ဇဉ္စ၊ အတ္ထစရိယာ စ ယာ ဣဓ။
သမာနတ္တတာ စ ဓမ္မေသု၊ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ။
ဧတေ ခော သင်္ဂဟာ လောကေ၊ ရထဿာဏီဝ ယာယတော။

''ဧတေ စ သင်္ဂဟာ နာဿု၊ န မာတာ ပုတ္တကာရဏာ။
လဘေထ မာနံ ပူဇံ ဝါ၊ ပိတာ ဝါ ပုတ္တကာရဏာ။

''ယသ္မာ စ သင်္ဂဟာ [သင်္ဂဟေ (က.) အဋ္ဌကထာယံ ကုစ္ဆိတပါဌော] ဧတေ၊ သမ္မပေက္ခန္တိ [သမဝေက္ခန္တိ (သီ. ပီ. က.)] ပဏ္ဍိတာ။
တသ္မာ မဟတ္တံ ပပ္ပောန္တိ၊ ပါသံသာ စ ဘဝန္တိ တေ''တိ။

၂၇၄. ဧဝံ ဝုတ္တေ, သိင်္ဂါလကော ဂဟပတိပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! အဘိက္ကန္တံ, ဘန္တေ! သေယျထာပိ, ဘန္တေ, နိက္ကုဇ္ဇိတံ ဝါ ဥက္ကုဇ္ဇေယျ, ပဋိစ္ဆန္နံ ဝါ ဝိဝရေယျ, မူဠှဿ ဝါ မဂ္ဂံ အာစိက္ခေယျ, အန္ဓကာရေ ဝါ တေလပဇ္ဇောတံ ဓာရေယျ 'စက္ခုမန္တော ရူပါနိ ဒက္ခန္တီ'တိ။ ဧဝမေဝံ ဘဂဝ တာ အနေကပရိယာယေန ဓမ္မော ပကာသိတော။ ဧသာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ဓမ္မဉ္စ ဘိက္ခုသံဃဉ္စ။ ဥပါသကံ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတု, အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။

သိင်္ဂါလသုတ္တံ [သိင်္ဂါလောဝါဒသုတ္တန္တံ (ပီ.)] နိဋ္ဌိတံ အဋ္ဌမံ။

၉. အာဋာနာဋိယသုတ္တံ

ပဌမဘာဏဝါရော

၂၇၅. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဂိဇ္ဈကူဋေ ပဗ္ဗတေ။ အထ ခေါ စတ္တာရော မဟာရာဇာ [မဟာရာဇာနော (က.)] မဟတိယာ စ ယက္ခသေနာယ မဟတိယာ စ ဂန္ဓဗ္ဗသေနာယ မဟတိယာ စ ကုမ္ဘဏ္ဍသေနာယ မဟတိယာ စ နာဂသေနာယ စတုဒ္ဒိသံ ရက္ခံ ဌပေတွာ စတုဒ္ဒိသံ ဂုမ္ဗံ ဌပေတွာ စတုဒ္ဒိသံ ဩဝရဏံ ဌပေတွာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ ဩဘာသေတွာ [ဂိဇ္ဈကူဋံ ဩဘာသေတွာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ တေပိ ခေါ ယက္ခာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု, အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၂၇၆. ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ – ''သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, ဥဠာရာ ယက္ခာ ဘဂဝတော အပ္ပသန္နာ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, ဥဠာရာ ယက္ခာ ဘဂဝတော ပသန္နာ။ သန္တိ ဟိ , ဘန္တေ, မဇ္ဈိမာ ယက္ခာ ဘဂဝတော အပ္ပသန္နာ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, မဇ္ဈိမာ ယက္ခာ ဘဂဝတော ပသန္နာ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, နီစာ ယက္ခာ ဘဂဝတော အပ္ပသန္နာ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, နီစာ ယက္ခာ ဘဂဝတော ပသန္နာ။ ယေဘုယျေန ခေါ ပန, ဘန္တေ, ယက္ခာ အပ္ပသန္နာယေဝ ဘဂဝတော။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘဂဝါ ဟိ, ဘန္တေ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, မုသာဝါဒာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ယေဘုယျေန ခေါ ပန, ဘန္တေ, ယက္ခာ အပ္ပဋိဝိရတာယေဝ ပါဏာတိပါတာ, အပ္ပဋိဝိရတာ အဒိန္နာဒါနာ, အပ္ပဋိဝိရတာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ, အပ္ပဋိဝိရတာ မုသာဝါဒါ, အပ္ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ။ တေသံ တံ ဟောတိ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သာဝကာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ [မနုဿရာဟသေယျကာနိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ။ တတ္ထ သန္တိ ဥဠာရာ ယက္ခာ နိဝါသိနော, ယေ ဣမသ္မိံ ဘဂဝတော ပါဝစနေ အပ္ပသန္နာ။ တေသံ ပသာဒာယ ဥဂ္ဂဏှာတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခေါ ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ အဘာသိ –

၂၇၇. ''ဝိပဿိဿ စ [ဣမေ စကာရာ ပောရာဏပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] နမတ္ထု, စက္ခုမန္တဿ သိရီမတော။

သိခိဿပိ စ [ဣမေ စကာရာ ပောရာဏပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] နမတ္ထု, သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော။

''ဝေဿဘုဿ စ [ဣမေ စကာရာ ပောရာဏပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] နမတ္ထု, နှာတကဿ တပဿိနော။
နမတ္ထု ကကုသန္ဓဿ, မာရသေနာပမဒ္ဒိနော။

''ကောဏာဂမနဿ နမတ္ထု, ဗြာဟ္မဏဿ ဝုသီမတော။
ကဿပဿ စ [ဣမေ စကာရာ ပောရာဏပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] နမတ္ထု, ဝိပ္ပမုတ္တဿ သဗ္ဗဓိ။

''အင်္ဂီရသဿ နမတ္ထု, သကျပုတ္တဿ သိရီမတော။

ယော ကာမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ [ဓမ္မမဒေသေသိ (သီ. သျာ. ပီ.)၊ ဓမ္မံ ဒေသေတိ (?)] ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။

"ယေ စာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ။
တေ ဇနာ အပိသုဏာထ [အပိသုဏာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊ မဟန္တာ ဝီတသာရဒါ။

"ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

၂၇၈. "ယတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော [သုရိယော (သီ. သျာ. ပီ.)] , အာဒိစ္စော မဏ္ဍလီ မဟာ။

ယဿ စုဂ္ဂစ္ဆမာနဿ၊ သံဝရီပိ နိရုဇ္ဈတိ။
ယဿ စုဂ္ဂတေ သူရိယေ၊ 'ဒိဝသော'တိ ပဝုစ္စတိ။

"ရဟဒေါပိ တတ္ထ ဂမ္ဘီရော၊ သမုဒ္ဒော သရိတောဒကော။
ဧဝံ တံ တတ္ထ ဇာနန္တိ၊ 'သမုဒ္ဒော သရိတောဒကော'။

"ဣတော 'သာ ပုရိမာ ဒိသာ'၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

"ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိ [အာဓိပတိ (သီ. သျာ. ပီ.) ဧဝမုပရိပိ] ၊ 'ဓတရဋ္ဌော'တိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗေဟိ ပုရက္ခတော။

"ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

"နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

"'ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ'။

၂၇၉. "ယေန ပေတာ ပဝုစ္စန္တိ, ပိသုဏာ ပိဋ္ဌိမံသိကာ။

ပါဏာတိပါတိနော လုဒ္ဒာ [လုဒ္ဒ (ပီ. က.)] ၊ စောရာ နေကတိကာ ဇနာ။

"ဣတော 'သာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ'၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

"ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ၊ 'ဝိရူဠှော' ဣတိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ကုမ္ဘဏ္ဍေဟိ ပုရက္ခတော။

"ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။

အသီတိ ဒသ ဌေကော စ၊ ကူဋ္ဌနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

“နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

“‘ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ’။

၂၈၀. “ယတ္ထ စောဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော, အာဒိစ္စော မဟာလိ မဟာ။

ယဿ စောဂ္ဂစ္ဆမာနဿ၊ ဒိဝသောပိ နိရုဇ္ဈတိ။
ယဿ စောဂ္ဂတေ သူရိယေ၊ ‘သံဝရီ’တိ ပဝုစ္စတိ။

“ရဟဒေပိ တတ္ထ ဂမ္ဘီရော၊ သမုဒ္ဒော သရိတောဒကော။
ဧဝံ တံ တတ္ထ ဇာနန္တိ၊ ‘သမုဒ္ဒော သရိတောဒကော’။

“ဣတော ‘သာ ပစ္ဆိမာ ဒိသာ’၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

“နာဂါနဉ္စ အဓိပတိ၊ ‘ဝိရူပက္ခော’တိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ နာဂေဟေဝ ပုရက္ခတော။

“ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဌေကော စ၊ ကူဋ္ဌနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

“နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

“‘ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ’။

၂၈၁. “ယေန ဥတ္တရကုရုဝှော [ဥတ္တရကုရူ ရမ္မာ (သီ. သျာ. ပီ.)] , မဟာနေရု သုဒဿနော။

မနုဿာ တတ္ထ ဇာယန္တိ၊ အမမာ အပရိဂ္ဂဟာ။

“န တေ ဗီဇံ ပဝပန္တိ၊ နပိ နီယန္တိ နင်္ဂလာ။
အကဋ္ဌပါကိမံ သာလိံ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ မာနုသာ။

“အကဏ် အထုသံ သုဒ္ဓံ၊ သုဂန္ဓံ တဏ္ဍုလပ္ပလံ။
တုဏ္ဍိကီရေ ပစိတွာန၊ တတော ဘုဉ္ဇန္တိ ဘောဇနံ။

“ကဝိံ ဧကေခုရံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ပသုံ ဧကေခုရံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

“ဣတ္ထိံ တ တဟန် [ဣတ္ထီ-တဟန် (သီ. ပီ.)၊ ဣတ္ထိံ တဟန် (သျာ.)] ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ပုရိသံ တဟန် ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

“ကုမာရိံ တဟန် ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ကုမာရံ တဟန် ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

“တေ ယာနေ အဘိရုဟိတွာ၊
သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုပရိယာယန္တိ [အနုပရိယန္တိ (သျာ.)]။
ပစာရာ တဿ ရာဇိနော။

“ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ၊ ဒိဗ္ဗံ ယာနံ ဥပဋ္ဌိတံ။
ဟသာအာ သိဝိကာ စေဝ၊ မဟာရာဇဿ ယသဿိနော။

“တဿ စ နဂရာ အဟု၊
အန္တလိက္ခေ သုမာပိတာ။
အာဋာနာဋာ ကုသိနာဋာ ပရကုသိနာဋာ၊
နာဋသုရိယာ [နာဋပုရိယာ (သီ. ပီ.)၊ နာဋပရိယာ (သျာ.)] ပရကုသိဋနာဋာ။

“ဥတ္တရေန ကသိဝန္တော [ကပိဝန္တော (သီ. သျာ. ပီ)]၊
ဇနောဃမပရေန စ။
နဝနဝုတိယော အမ္ဗရအမ္ဗရဝတိယော၊
အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ။

“ကုဝေရဿ ခော ပန၊ မာရိသ၊ မဟာရာဇဿ ဝိသာဏာ နာမ ရာဇဓာနီ။
တသ္မာ ကုဝေရော မဟာရာဇာ၊ ‘ဝေဿဝဏော’တိ ပဝုစ္စတိ။

“ပစ္စေသန္တော ပကာသေန္တိ၊ တတောလာ တတ္တလာ တတောတလာ။
ဩဇသိ တေဇသိ တတောဇသီ၊ သူရော ရာဇာ အရိဋ္ဌော နေမိ။

“ရဟာဒောပိ တတ္ထ ဓရဏီ နာမ၊ ယတော မေဃာ ပဝဿန္တိ။
ဝဿာ ယတော ပတာယန္တိ၊ သဘာပိ တတ္ထ သာလဝတီ [ဘဂလဝတီ (သီ. သျာ. ပီ.)] နာမ။

“ယတ္ထ ယက္ခာ ပယိရုပာသန္တိ၊ တတ္ထ နိစ္စဖလာ ရုက္ခာ။
နာနာ ဒိဇဂဏာ ယုတာ၊ မယူရကောဉ္စာဘိရုဒာ။
ကောကိလာဒီဟိ ဝဂ္ဂုဟိ။

“ဇီဝဉ္ဇီဝကသဒ္ဒေတ္ထ၊ အထော ဩဋ္ဌဝစိတ္တကာ။
ကုက္ကုဋကာ [ကုကုတ္ထကာ (သီ. ပီ.)] ကုဠီရကာ၊ ဝနေ ပေါက္ခရသာတကာ။

“သုကသာဠိကသဒ္ဒေတ္ထ၊ ဒဏ္ဍမာဏဝကာနိ စ။

သောဘတိ သဗ္ဗကာလံ သာ၊ ကုဝေရနဠိနီ သဒါ။

‘‘ကုတော ‘သာ ဥတ္တရာ ဒိသာ’၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

‘‘ယက္ခာနဉ္စ အဓိပတိ၊ ‘ကုဝေရော’ ဣတိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ယက္ခေဟိ ပုရက္ခတော။

‘‘ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

‘‘တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

‘‘နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

‘‘‘ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမ’’’န္တိ။

‘‘အယံ ခေါ သာ, မာရိသ, အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ။

၂၈၂. ‘‘ယဿ ကဿစိ, မာရိသ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဥပါသကဿ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အယံ အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ သုဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ သမတ္တာ ပရိယာပုတာ [ပရိယာပုဋ္ဌာ (က.)]။ တံ စေ အမနုဿော ယက္ခော ဝါ ယက္ခိနီ ဝါ ယက္ခပေါတကော ဝါ ယက္ခပေါတိကာ ဝါ ယက္ခမဟာမတ္တော ဝါ ယက္ခပါရိသဇ္ဇော ဝါ ယက္ခပစာရော ဝါ, ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗီ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗပေါတကော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗပေါတိကာ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗမဟာမတ္တော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗပါရိသဇ္ဇော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗပစာရော ဝါ, ကုမ္ဘဏ္ဍော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍီ ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍပေါတကော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍပေါတိကာ ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍမဟာမတ္တော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍပါရိသဇ္ဇော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍပစာရော ဝါ, နာဂေါ ဝါ နာဂီ ဝါ နာဂပေါတကော ဝါ နာဂပေါတိကာ ဝါ နာဂမဟာမတ္တော ဝါ နာဂပါရိသဇ္ဇော ဝါ နာဂပစာရော ဝါ, ပဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ ဥပါသိကံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ အနုဂစ္ဆေယျ, ဌိတံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျ, နိသိန္နံ ဝါ ဥပနိသီဒေယျ, နိပန္နံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ ဂါမေသု ဝါ နိဂမေသု ဝါ သက္ကာရံ ဝါ ဂရုကာရံ ဝါ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ အာဠကမန္ဒာယ နာမ ရာဇဓာနိယာ ဝတ္ထုံ ဝါ ဝါသံ ဝါ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ ယက္ခာနံ သမိတိံ ဂန္တုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ အနာဝယှမ္ပိ နံ ကရေယျုံ အဝိဝယှံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ အတ္တာဟိပိ ပရိပုဏ္ဏာဟိ ပရိဘာသာဟိ ပရိဘာသေယျုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ ရိတ္တံပိဿ ပတ္တံ သီသေ နိက္ကုဇ္ဇေယျုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ သတ္တဓာပိဿ မုဒ္ဓံ ဖာလေယျုံ။

‘‘သန္တိ ဟိ, မာရိသ, အမနုဿာ စဏ္ဍာ ရုဒ္ဓာ [ရုဒ္ဒာ (သီ. ပီ.)] ရဘသာ, တေ နေဝ မဟာရာဇာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, အမနုဿာ မဟာရာဇာနံ အဝရုဒ္ဓာ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ သေယျထာပိ, မာရိသ, ရညော မာဂဓဿ ဝိဇိတေ မဟာစောရာ။ တေ နေဝ ရညော မာဂဓဿ အာဒိယန္တိ, န ရညော မာဂဓဿ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ, န ရညော မာဂဓဿ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, မဟာစောရာ ရညော မာဂဓဿ အဝရုဒ္ဓာ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မာရိသ, သန္တိ အမနုဿာ စဏ္ဍာ ရုဒ္ဓာ ရဘသာ, တေ နေဝ မဟာရာဇာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိ

ယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, အမနုဿာ မဟာရာဇာနံ အဝရုဒ္ဓာ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ ယော ဟိ ကောစိ, မာရိသ, အမနုဿော ယက္ခော ဝါ ယက္ခိနီ ဝါ။ပေ.။ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗီ ဝါ ။ ကုမ္ဘဏ္ဍော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍီ ဝါ။ နာဂေါ ဝါ နာဂီ ဝါ နာဂပေါတကော ဝါ နာဂပေါတိကာ ဝါ နာဂမဟာမတ္တော ဝါ နာဂပါရိသဇ္ဇော ဝါ နာဂပစာရော ဝါ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ ဥပါသိကံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ အနုဂစ္ဆေယျ, ဌိတံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျ, နိသိန္နံ ဝါ ဥပနိသီဒေယျ, နိပန္နံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ။ ဣမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗံ ဝိက္ကန္ဒိတဗ္ဗံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ – ‘အယံ ယက္ခော ဂဏှာတိ, အယံ ယက္ခော အာဝိသတိ, အယံ ယက္ခော ဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော န မုဉ္စတီ’တိ။

၂၈၃. ‘‘ကတမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ?

‘‘ဣန္ဒော သောမော ဝရုဏော စ၊ ဘာရဒ္ဝါဇော ပဇာပတိ။
စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နုဃဏ္ဍု နိဃဏ္ဍု စ။

‘‘ပနာဒော ဩပမညော စ၊ ဒေဝသူတော စ မာတလိ။
စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဠော ရာဇာ ဇနေသဘော [ဇနောသဘော (သျာ.)] ။

‘‘သာတာဂိရော ဟေမဝတော၊ ပုဏ္ဏကော ကရတိယော ဂုဠော။
သိဝကော မုစလိန္ဒော စ၊ ဝေဿာမိတ္တော ယုဂန္ဓရော။

‘‘ဂောပါလော သုပ္ပရောဓော စ [သုပ္ပဂေဓော စ (သီ. သျာ. ပီ.)] ၊ ဟိရိ နေတ္တိ [ဟိရီ နေတ္တီ (သီ. ပီ.)] စ မန္ဒိယော။
ပဉ္စာလစဏ္ဍော အာဠဝကော၊ ပဇ္ဇုန္နော သုမနော သုမုခော။
ဒဓိမုခော မဏိ မာဏိဝရော [မဏိ မာနိစရော (သျာ. ပီ.)] ဒီဃော၊ အထော သေရီသကော သဟ။

‘‘ဣမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗံ ဝိက္ကန္ဒိတဗ္ဗံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ – ‘အယံ ယက္ခော ဂဏှာတိ, အယံ ယက္ခော အာဝိသတိ, အယံ ယက္ခော ဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော န မုဉ္စတီ’တိ။

‘‘အယံ ခေါ သာ, မာရိသ, အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ။ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, မာရိသ, ဂစ္ဆာမ ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ’’တိ။ ‘‘ယဿဒါနိ တုမှေ မဟာရာဇာနော ကာလံ မညထာ’’တိ။

၂၈၄. အထ ခေါ စတ္တာရော မဟာရာဇာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ တေပိ ခေါ ယက္ခာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု ။ အပ္ပေကစ္စေ ယေန ဘဂဝါ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နာမဂောတ္တံ သာဝေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသူတိ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ဒုတိယဘာဏဝါရော

၂၈၅. အထ ခေါ ဘဂဝါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ‘‘ဣမံ, ဘိက္ခဝေ, ရတ္တိံ စတ္တာရော မဟာရာဇာ မဟတိယာ စ ယက္ခသေနာယ မဟတိယာ စ ဂန္ဓဗ္ဗသေနာယ မဟတိယာ စ ကုမ္ဘဏ္ဍသေနာယ မ

ဟတိယာ စ နာဂသေနာယ စတုဒ္ဒိသံ ရက္ခံ ဌပေတ္ဝာ စတုဒ္ဒိသံ ဂုမ္ဗံ ဌပေတ္ဝာ စတုဒ္ဒိသံ သြဝရဏံ ဌပေတ္ဝာ အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ ကေဝလကပ္ပံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ သြဘာသေတွာ ယေနာဟံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ တေပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယက္ခာ အပ္ပေကစ္စေ မံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ မယာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နာမဂေါတ္တံ သာဝေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။

၂၈၆. ''ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ မံ ဧတဒဝေါစ – 'သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, ဥဠာရာ ယက္ခာ ဘဂဝတော အပ္ပသန္နာ။ပေ.။ သန္တိ ဟိ , ဘန္တေ နီစာ ယက္ခာ ဘဂဝတော ပသန္နာ။ ယေဘုယျေန ခေါ ပန, ဘန္တေ, ယက္ခာ အပ္ပသန္နာယေဝ ဘဂဝတော။ တံ ကိဿ ဟေတု? ဘဂဝါ ဟိ, ဘန္တေ, ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ယေဘုယျေန ခေါ ပန, ဘန္တေ, ယက္ခာ အပ္ပဋိဝိရတာယေဝ ပါဏာတိပါတာ။ အပ္ပဋိဝိရတာ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ။ တေသံ တံ ဟောတိ အပ္ပိယံ အမနာပံ။ သန္တိ ဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သာဝကာ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝန္တိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ။ တတ္ထ သန္တိ ဥဠာရာ ယက္ခာ နိဝါသိနော, ယေ ဣမသ္မိံ ဘဂဝတော ပါဝစနေ အပ္ပသန္နာ, တေသံ ပသာဒါယ ဥဂ္ဂဏှာတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယာ'တိ။ အဓိဝါသေသိံ ခေါ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, တုဏှီဘာဝေန။ အထ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဝေဿဝဏော မဟာရာဇာ မေ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ အဘာသိ –

၂၈၇. 'ဝိပဿိဿ စ နမတ္ထု, စက္ခုမန္တဿ သိရီမတော။

သိခိဿပိ စ နမတ္ထု, သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော။

'ဝေဿဘုဿ စ နမတ္ထု, နှာတကဿ တပဿိနော။
နမတ္ထု ကကုသန္ဓဿ, မာရသေနာပမဒ္ဒိနော။

'ကောဏာဂမနဿ နမတ္ထု, ဗြာဟ္မဏဿ ဝုသီမတော။
ကဿပဿ စ နမတ္ထု, ဝိပ္ပမုတ္တဿ သဗ္ဗဓိ။

'အင်္ဂီရသဿ နမတ္ထု, သကျပုတ္တဿ သိရီမတော။
ယော ဣမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ။

'ယေ စာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ, ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ။
တေ ဇနာ အပိသုဏာထ, မဟန္တာ ဝီတသာရဒါ။

'ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ, ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ, မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

၂၈၈. 'ယတော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော, အာဒိစ္စော မဏ္ဍလီ မဟာ။

ယဿ စုဂ္ဂစ္ဆမာနဿ, သံဝရီပိ နိရုဇ္ဈတိ။
ယဿ စုဂ္ဂတေ သူရိယေ, ''ဒိဝသော''တိ ပဝုစ္စတိ။

'ရဟဒေါပိ တတ္ထ ဂမ္ဘီရော, သမုဒ္ဒေါ သရိတောဒကော။
ဧဝံ တံ တတ္ထ ဇာနန္တိ, ''သမုဒ္ဒေါ သရိတောဒကော''။

‘ဣတော “သာ ပုရိမာ ဒိသာ”၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

‘ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အဓိပတိ၊ “ဓတရဋ္ဌော”တိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗေဟိ ပုရက္ခတော။

‘ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

‘တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

‘နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တဿာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

“ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ”။

၂၈၉. ‘ယေန ပေတာ ပဝုစ္စန္တိ, ပိသုဏာ ပိဋ္ဌိမံသိကာ။

ပါဏာတိပါတိနော လုဒ္ဒါ၊ စောရာ နေကတိကာ ဇနာ။

‘ဣတော “သာ ဒက္ခိဏာ ဒိသာ”၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

‘ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ အဓိပတိ၊ “ဝိရူဠှော” ဣတိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ကုမ္ဘဏ္ဍေဟိ ပုရက္ခတော။

‘ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

‘တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

‘နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

“ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ”။

၂၉၀. ‘ယတ္ထ စောဂ္ဂစ္ဆတိ သူရိယော, အာဒိစ္စော မဏ္ဍလီ မဟာ။

ယဿ စောဂ္ဂစ္ဆမာနဿ၊ ဒိဝသောပိ နိရုဇ္ဈတိ။
ယဿ စောဂ္ဂတေ သူရိယေ၊ “သံဝရီ”တိ ပဝုစ္စတိ။

‘ရဟာအေပိ တတ္ထ ဂမ္ဘီရော၊ သမုဒ္ဒေ သရိတောဒကော။
ဧဝံ တံ တတ္ထ ဇာနန္တိ၊ သမုဒ္ဒေ သရိတောဒကော။

‘ကူတော ‘‘သာ ပစ္ဆိမာ ဒိသာ’’၊ ကူတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပာလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

‘နာဂါနဉ္စ အဓိပတိ၊ ‘‘ဝိရူပက္ခော’’တိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ နာဂေဟေဝ ပုရက္ခတော။

‘ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

‘တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

‘နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။
ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

‘‘ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ’’။

၂၉၁. ‘ယေန ဥတ္တရကုရုဝှော, မဟာနေရု သုဒဿနော။

မနုဿာ တတ္ထ ဇာယန္တိ၊ အမမာ အပရိဂ္ဂဟာ။

‘န တေ ဗီဇံ ပဝပန္တိ၊ နာပိ နီယန္တိ နင်္ဂလာ။
အကဋ္ဌပါကိမံ သာလိံ၊ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ မာနုသာ။

‘အကဏံ အထုသံ သုဒ္ဓံ၊ သုဂန္ဓံ တဏ္ဍုလပ္ဖလံ။
တုဏ္ဍိကီရေ ပစိတွာန၊ တတော ဘုဉ္ဇန္တိ ဘောဇနံ။

‘ဂါဝိံ ဧကခုရံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ပသုံ ဧကခုရံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

‘ဣတ္ထိံ ဝါ ဝါဟနံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ပုရိသံ ဝါဟနံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

‘ကုမာရိံ ဝါဟနံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။
ကုမာရံ ဝါဟနံ ကတွာ၊ အနုယန္တိ ဒိသောဒိသံ။

‘တေ ယာနေ အဘိရုဟိတွာ၊
သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုပရိယာယန္တိ။
ပစာရာ တဿ ရာဇိနော။

‘ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ၊

ဒိဗ္ဗံ ယာနံ ဥပဋ္ဌိတံ။
ဟသာအာ သိဝိကာ စေဝ၊
မဟာရာဇဿ ယသဿိနော။

‘တဿ စ နဂရာ အဟု၊
အန္တလိက္ခေ သုမာပိတာ။
အာဋာနာဋာ ကုသိနာဋာ ပရကုသိနာဋာ၊
နာဋသုရိယာ ပရကုသိဋနာဋာ။

‘ဥတ္တရေန ကသိဝန္တော၊
ဇနောဃမပရေန စ။
နဝနဝုတိယော အမ္ဗရအမ္ဗရဝတိယော၊
အာဠကမန္ဒာ နာမ ရာဇဓာနီ။

‘ကုဝေရဿ ခေါ ပန၊ မာရိသ၊ မဟာရာဇဿ ဝိသာဏာ နာမ ရာဇဓာနီ။
တသ္မာ ကုဝေရော မဟာရာဇာ၊ ‘‘ဝေဿဝဏော’’တိ ပဝုစ္စတိ။

‘ပစ္စေသန္တော ပကာသေန္တိ၊ တတောလာ တတ္တလာ တတောတလာ။
ဩဇသိ တေဇသိ တတောဇသီ၊ သူရော ရာဇာ အရိဋ္ဌော နေမိ။

‘ရဟဒေါပိ တတ္ထ ဓရဏီ နာမ၊ ယတော မေဃာ ပဝဿန္တိ။
ဝဿာ ယတော ပတာယန္တိ၊ သဘာပိ တတ္ထ သာလဝတီ နာမ။

‘ယတ္ထ ယက္ခာ ပယိရုပာသန္တိ၊ တတ္ထ နိစ္စဖလာ ရုက္ခာ။
နာနာ ဒိဇဂဏာ ယုတာ၊ မယူရကောဉ္စာဘိရုဒါ။
ကောကိလာဒီဟိ ဝဂ္ဂုဟိ။

‘ဇီဝဉ္ဇီဝကသဒ္ဒေတ္ထ၊ အထော ဩဋ္ဌဝစိတ္တကာ။
ကုက္ကုဋကာ ကုဠီရကာ၊ ဝနေ ပေါက္ခရသာတကာ။

‘သုကသာဠိက သဒ္ဒေတ္ထ၊ ဒဏ္ဍမာဏဝကာနိ စ။
သောဘတိ သဗ္ဗကာလံ သာ၊ ကုဝေရနဠိနီ သဒါ။

‘ဣတော ‘‘သာ ဥတ္တရာ ဒိသာ’’၊ ဣတိ နံ အာစိက္ခတီ ဇနော။
ယံ ဒိသံ အဘိပါလေတိ၊ မဟာရာဇာ ယသဿိ သော။

‘ယက္ခာနဉ္စ အဓိပတိ၊ ‘‘ကုဝေရော’’ ဣတိ နာမသော။
ရမတီ နစ္စဂီတေဟိ၊ ယက္ခေဟိ ပုရက္ခတော။

‘ပုတ္တာပိ တဿ ဗဟဝေါ၊ ဧကနာမာတိ မေ သုတံ။
အသီတိ ဒသ ဧကော စ၊ ဣန္ဒနာမာ မဟဗ္ဗလာ။

‘တေ စာပိ ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာန၊ ဗုဒ္ဓံ အာဒိစ္စဗန္ဓုနံ။
ဒူရတောဝ နမဿန္တိ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ။

‘နမော တေ ပုရိသာဇည၊ နမော တေ ပုရိသုတ္တမ။

ကုသလေန သမေက္ခသိ၊ အမနုဿာပိ တံ ဝန္ဒန္တိ။
သုတံ နေတံ အဘိဏှသော၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒေမသေ။

“ဇိနံ ဝန္ဒထ ဂေါတမံ၊ ဇိနံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒာမ ဂေါတမ”န္တိ။

၂၉၂. ‘အယံ ခေါ သာ, မာရိသ , အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ။ ယဿ ကဿစိ, မာရိသ, ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဥပါသကဿ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အယံ အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ သုဂ္ဂဟိတာ ဘဝိဿတိ သမတ္တာ ပရိယာပုတာ တံ စေ အမနုဿော ယက္ခော ဝါ ယက္ခိနီ ဝါ။ပေ။ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗီ ဝါ။ပေ။ ကုမ္ဘဏ္ဍော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍီ ဝါ။ပေ။ နာဂေါ ဝါ နာဂီ ဝါ နာဂပေါတကော ဝါ နာဂပေါတိကာ ဝါ နာဂမဟာမတ္တော ဝါ နာဂပါရိသဇ္ဇော ဝါ နာဂပစာရော ဝါ, ပဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ ဥပါသိကံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ အနုဂစ္ဆေယျ, ဌိတံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျ, နိသိန္နံ ဝါ ဥပနိသီဒေယျ, နိပန္နံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ ဂါမေသု ဝါ နိဂမေသု ဝါ သက္ကာရံ ဝါ ဂရုကာရံ ဝါ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ အာဠဝကမန္ဒာယ နာမ ရာဇဓာနိယာ ဝတ္ထုံ ဝါ ဝါသံ ဝါ။ န မေ သော, မာရိသ, အမနုဿော လဘေယျ ယက္ခာနံ သမိတိံ ဂန္တုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ အနာဝယှမ္ပိ နံ ကရေယျုံ အဝိဝယှံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ အတ္တာဟိ ပရိပုဏ္ဏာဟိ ပရိဘာသာဟိ ပရိဘာသေယျုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ ရိတ္တံပိဿ ပတ္တံ သီသေ နိက္ကုဇ္ဇေယျုံ။ အပိဿု နံ, မာရိသ, အမနုဿာ သတ္တဓာပိဿ မုဒ္ဓံ ဖာလေယျုံ။ သန္တိ ဟိ, မာရိသ, အမနုဿာ စဏ္ဍာ ရုဒ္ဓာ ရဘသာ, တေ နေဝ မဟာရာဇာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, အမနုဿာ မဟာရာဇာနံ အဝရုဒ္ဓါ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ သေယျထာပိ, မာရိသ, ရညော မာဂဓဿ ဝိဇိတေ မဟာစောရာ။ တေ နေဝ ရညော မာဂဓဿ အာဒိယန္တိ, န ရညော မာဂဓဿ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ, န ရညော မာဂဓဿ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, မဟာစောရာ ရညော မာဂဓဿ အဝရုဒ္ဓါ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မာရိသ, သန္တိ အမနုဿာ စဏ္ဍာ ရုဒ္ဓာ ရဘသာ, တေ နေဝ မဟာရာဇာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ, န မဟာရာဇာနံ ပုရိသကာနံ ပုရိသကာနံ အာဒိယန္တိ။ တေ ခေါ တေ, မာရိသ, အမနုဿာ မဟာရာဇာနံ အဝရုဒ္ဓါ နာမ ဝုစ္စန္တိ။ ယော ဟိ ကောစိ, မာရိသ, အမနုဿော ယက္ခော ဝါ ယက္ခိနီ ဝါ။ပေ။ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗီ ဝါ။ပေ။ ကုမ္ဘဏ္ဍော ဝါ ကုမ္ဘဏ္ဍီ ဝါ။ပေ။ နာဂေါ ဝါ နာဂီ ဝါ။ပေ။ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘိက္ခုံ ဝါ ဘိက္ခုနိံ ဝါ ဥပါသကံ ဝါ ဥပါသိကံ ဝါ ဂစ္ဆန္တံ ဝါ ဥပဂစ္ဆေယျ, ဌိတံ ဝါ ဥပတိဋ္ဌေယျ, နိသိန္နံ ဝါ ဥပနိသီဒေယျ, နိပန္နံ ဝါ ဥပနိပဇ္ဇေယျ။ ဣမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗံ ဝိက္ကန္ဒိတဗ္ဗံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ – ‘အယံ ယက္ခော ဂဏှာတိ, အယံ ယက္ခော အာဝိသတိ, အယံ ယက္ခော ဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော န မုဉ္စတီ’တိ။

၂၉၃. ‘ကတမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ?

‘ဣန္ဒော သောမော ဝရုဏော စ၊ ဘာရဒွာဇော ပဇာပတိ။
စန္ဒနော ကာမသေဋ္ဌော စ၊ ကိန္နုဃဏ္ဍု နိဃဏ္ဍု စ။

‘ပနာဒော ဩပမညော စ၊ ဒေဝသူတော စ မာတလိ။
စိတ္တသေနော စ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နဠော ရာဇာ ဇနေသဘော။

‘သာတာဂိရော ဟေမဝတော၊ ပုဏ္ဏကော ကရတိယော ဂုဠော။
သိဝကော မုစလိန္ဒော စ၊ ဝေဿာမိတ္တော ယုဂန္ဓရော။

‘ဂေါပါလော သုပ္ပရောဓော စ၊ ဟိရိ နေတ္တိ စ မန္ဒိယော။
ပဉ္စာလစဏ္ဍော အာဠဝကော၊ ပဇ္ဇုန္နော သုမနော သုမုခော။
ဒဓိမုခော မဏိ မာဏိဝရော ဒီဃော၊ အထော သေရီသကော သဟ။

‘ကမေသံ ယက္ခာနံ မဟာယက္ခာနံ သေနာပတီနံ မဟာသေနာပတီနံ ဥဇ္ဈာပေတဗ္ဗံ ဝိက္ကန္ဒိတဗ္ဗံ ဝိရဝိတဗ္ဗံ – ‘‘အယံ ယက္ခော ဂဏှာတိ, အယံ ယက္ခော အာဝိသတိ, အယံ ယက္ခော ဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟေဌေတိ, အယံ ယက္ခော ဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော ဝိဟိံသတိ, အယံ ယက္ခော န မုဉ္စတီ’’တိ။ အယံ ခော, မာရိသ, အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယ။ ဟန္ဒ စ ဒါနိ မယံ, မာရိသ, ဂစ္ဆာမ, ဗဟုကိစ္စာ မယံ ဗဟုကရဏီယာ’’’တိ။ ‘‘‘ယဿ ဒါနိ တုမှေ မဟာရာဇာနော ကာလံ မညထာ’’’တိ။

၂၉၄. ‘‘အထ ခော, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော မဟာရာဇာ ဥဋ္ဌာယာသနာ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ တေပိ ခော, ဘိက္ခဝေ, ယက္ခာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အပ္ပေကစ္စေ မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ မယာ သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိံသု, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ ယေနာဟံ တေနဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ နာမဂောတ္တံ သာဝေတွာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။ အပ္ပေကစ္စေ တုဏှီဘူတာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိံသု။

၂၉၅. ‘‘ဥဂ္ဂဏှာထ , ဘိက္ခဝေ, အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ။ ပရိယာပုဏာထ, ဘိက္ခဝေ, အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ။ ဓာရေထ, ဘိက္ခဝေ, အာဋာနာဋိယံ ရက္ခံ။ အတ္ထသံဟိတာ [အတ္ထသံဟိတာယံ (သျာ.)] , ဘိက္ခဝေ, အာဋာနာဋိယာ ရက္ခာ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ ဂုတ္တိယာ ရက္ခာယ အဝိဟိံသာယ ဖာသုဝိဟာရာယာ’’တိ။ ဣဒမဝေါစ ဘဂဝါ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

အာဋာနာဋိယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ နဝမံ။

၁၀. သင်္ဂီတိသုတ္တံ

၂၉၆. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ယေန ပါဝါ နာမ မလ္လာနံ နဂရံ တဒဝသရိ။ တတြ သုဒံ ဘဂဝါ ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္ဗဝနေ။

ဥဗ္ဘတကနဝသန္ထာဂါရံ

၂၉၇. တေန ခေါ ပန သမယေန ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဥဗ္ဘတကံ နာမ နဝံ သန္ထာဂါရံ [သန္ဓာဂါရံ (သီ. ပီ.), သဏ္ဌာဂါရံ (သျာ. ကံ.)] အစိရကာရိတံ ဟောတိ အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ [အနဇ္ဈာဝုတ္ထံ (သီ. သျာ. ပီ. က.)] သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေန။ အဿောသုံ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ – ''ဘဂဝါ ကိရ မလ္လေသု စာရိကံ စရမာနော မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပါဝံ အနုပ္ပတ္တော ပါဝါယံ ဝိဟရတိ စုန္ဒဿ ကမ္မာရပုတ္တဿ အမ္ဗဝနေ''တိ။ အထ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''ဣဓ, ဘန္တေ, ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဥဗ္ဘတကံ နာမ နဝံ သန္ထာဂါရံ အစိရကာရိတံ ဟောတိ အနဇ္ဈာဝုဋ္ဌံ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ကေနစိ ဝါ မနုဿဘူတေန။ တဉ္စ ခေါ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ပဌမံ ပရိဘုဉ္ဇတု, ဘဂဝတာ ပဌမံ ပရိဘုတ္တံ ပစ္ဆာ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ။ တဒဿ ပါဝေယျကာနံ မလ္လာနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ''တိ။ အဓိဝါသေသိ ခေါ ဘဂဝါ တုဏှီဘာဝေန။

၂၉၈. အထ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ယေန သန္ထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ သဗ္ဗသန္ထရိံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (က.)] သန္ထာဂါရံ သန္ထရိတွာ ဘဂဝတော အာသနာနိ ပညာပေတွာ ဥဒကမဏိကံ ပတိဋ္ဌပေတွာ တေလပဒီပံ အာရောပေတွာ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိံသု; ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။ ဧကမန္တံ ဋ္ဌိတာ ခေါ တေ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''သဗ္ဗသန္ထရိသန္ထတံ [သဗ္ဗသန္ထရိံ သန္ထတံ (သီ. ပီ. က.)], ဘန္တေ, သန္ထာဂါရံ, ဘဂဝတော အာသနာနိ ပညတ္တာနိ, ဥဒကမဏိကော ပတိဋ္ဌာပိတော, တေလပဒီပေါ အာရောပိတော။ ယဿဒါနိ, ဘန္တေ, ဘဂဝါ ကာလံ မညတီ''တိ။

၂၉၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ယေန သန္ထာဂါရံ တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဈိမံ ထမ္ဘံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ ခေါ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒိ ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။ ပါဝေယျကာပိ ခေါ မလ္လာ ပါဒေ ပက္ခာလေတွာ သန္ထာဂါရံ ပဝိသိတွာ ပုရတ္ထိမံ ဘိတ္တိံ နိဿာယ ပစ္ဆိမာဘိမုခါ နိသီဒိံသု ဘဂဝန္တံယေဝ ပုရက္ခတွာ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါဝေယျကေ မလ္လေ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိံ ဓမ္မိယာ ကထာယ သန္ဒဿေတွာ သမာဒပေတွာ သမုတ္တေဇေတွာ သမ္ပဟံသေတွာ ဥယျောဇေသိ – ''အဘိက္ကန္တာ ခေါ, ဝါသေဋ္ဌာ, ရတ္တိ။ ယဿဒါနိ တုမှေ ကာလံ မညထာ''တိ။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ ပါဝေယျကာ မလ္လာ ဘဂဝတော ပဋိဿုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

၃၀၀. အထ ခေါ ဘဂဝါ အစိရပက္ကန္တေသု ပါဝေယျကေသု မလ္လေသု တုဏှီဘူတံ တုဏှီဘူတံ ဘိက္ခုသံဃံ အနုဝိလောကေတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ''ဝိဂတထိနမိဒ္ဓော [ဝိဂတထီနမိဒ္ဓော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ခေါ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခုသင်္ဃော။ ပဋိဘာတု တံ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခူနံ ဓမ္မီကထာ။ ပိဋ္ဌိ မေ အာဂိလာယတိ။ တမဟံ အာယမိဿာမီ''တိ [အာယမေယျာမီတိ (သျာ. ကံ.)]။ ''ဧဝံ, ဘန္တေ''တိ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘဂဝတော ပစ္စဿောသိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေသိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ, သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ။

ဘိန္နနိဂဏ္ဍဝတ္ထု

၃၀၁. တေန ခေါ ပန သမယေန နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော ပါဝါယံ အဓုနာကာလင်္ကတော ဟောတိ။ တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ ဒွေဓိကဇာတာ [ဒွေဓိကဇာတာ (သျာ. ကံ.)] ဘဏ္ဍနဇာတာ ကလဟဇာတာ ဝိဝါဒါပန္နာ အညမညံ မုခသတ္တီဟိ ဝိတုဒန္တာ ဝိဟရန္တိ [ဝိစရန္တိ (သျာ. ကံ.)] – ''န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ! မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော။ သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ။ ပုရေဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာဝစနီယံ ပုရေ အဝစ။ အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ''တိ။ ဝဓောယေဝ ခေါ မညေ နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု ဝတ္တတိ။ ယေပိ [ယေပိ တေ (သီ. ပီ.)] နိဂဏ္ဌဿ နာဋပုတ္တဿ သာဝကာ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနာ, တေပိ နိဂဏ္ဌေသု နာဋပုတ္တိယေသု နိဗ္ဗိန္နရူပါ ဝိရတ္တရူပါ ပဋိဝါနရူပါ, ယထာ တံ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ။

၃၀၂. အထ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''နိဂဏ္ဌော, အာဝုသော, နာဋပုတ္တော ပါဝါယံ အဓုနာကာလင်္ကတော, တဿ ကာလင်္ကိရိယာယ ဘိန္နာ နိဂဏ္ဌာ ဒွေဓိကဇာတာ။ပေ.။ ဘိန္နထူပေ အပ္ပဋိသရဏေ''။ ''ဧဝဉှေတံ, အာဝုသော, ဟောတိ ဒုရက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ဒုပ္ပဝေဒိတေ အနိယျာနိကေ အနုပသမသံဝတ္တနိကေ အသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတေ။ အယံ ခေါ ပနာဝုသော အမှာကံ [အသ္မာကံ (ပီ.)] ဘဂဝတာ [ဘဂဝတော (က. သီ.)] ဓမ္မော သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

''ကတမော စာဝုသော, အမှာကံ ဘဂဝတာ [ဘဂဝတော (က. သီ.)] ဓမ္မော သွာက္ခာတော သုပ္ပဝေဒိတော နိယျာနိကော ဥပသမသံဝတ္တနိကော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပ္ပဝေဒိတော; ယတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ?

ဧကကံ

၃၀၃. ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကော ဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကော ဓမ္မော? သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သင်္ခါရဋ္ဌိတိကာ။ အယံ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဧကော ဓမ္မော သမ္မဒက္ခာတော။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဒုကံ

၃၀၄. ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွေ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ဒွေ [ဒွေ ဓမ္မာ (သျာ. ကံ.) ဧဝမုပရိပိ] ?

''နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။

“အဝိဇ္ဇာ စ ဘဝတဏှာ စ။

“ဘဝဒိဋ္ဌိ စ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ စ။

“အဟိရိကဉ္စ [အဟိရီကဉ္စ (ကတ္ထစိ)] အနောတ္တပ္ပဉ္စ။

“ဟိရီ စ ဩတ္တပ္ပဉ္စ။

“ဒောဝစဿတာ စ ပာပမိတ္တတာ စ။

“သောဝစဿတာ စ ကလျာဏမိတ္တတာ စ။

“အာပတ္တိကုသလတာ စ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။

“သမာပတ္တိကုသလတာ စ သမာပတ္တိဝုဋ္ဌာနကုသလတာ စ။

“ဓာတုကုသလတာ စ မနသိကာရကုသလတာ စ။

“အာယတနကုသလတာ စ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလတာ စ။

“ဌာနကုသလတာ စ အဋ္ဌာနကုသလတာ စ။

“အဇ္ဇဝဉ္စ လဇ္ဇဝဉ္စ။

“ခန္တိ စ သောရစ္စဉ္စ။

“သာခလျဉ္စ ပဋိသန္ထာရော စ။

“အဝိဟိံသာ စ သောစေယျဉ္စ။

“မုဋ္ဌဿစ္စဉ္စ အသမ္ပဇညဉ္စ။

“သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ ။

“ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒွါရတာ စ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ စ။

“ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ စ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ စ။

“ပဋိသင်္ခာနဗလဉ္စ [ပဋိသန္ခာနဗလဉ္စ (သျာ.)] ဘာဝနာဗလဉ္စ။

“သတိဗလဉ္စ သမာဓိဗလဉ္စ။

“သမထော စ ဝိပဿနာ စ။

“သမထနိမိတ္တဉ္စ ပဂ္ဂဟနိမိတ္တဉ္စ။

“ပဂ္ဂဟော စ အဝိက္ခေပေါ စ။

‘‘သီလဝိပတ္တိ စ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ စ။

‘‘သီလသမ္ပဒာ စ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒာ စ။

‘‘သီလဝိသုဒ္ဓိ စ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ စ။

‘‘ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ခေါ ပန ယထာ ဒိဋ္ဌိဿ စ ပဓာနံ။

‘‘သံဝေဂေါ စ သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသု သံဝိဂ္ဂဿ စ ယောနိသော ပဓာနံ။

‘‘အသန္တုဋ္ဌိတာ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အပ္ပဋိဝါနိတာ စ ပဓာနသ္မိံ။

‘‘ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ။

‘‘ခယေဉာဏံ အနုပ္ပာဒေဉာဏံ။

‘‘ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒွေ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

တိကံ

၃၀၅. ‘‘အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ တယော?

‘‘တီဏိ အကုသလမူလာနိ – လောဘော အကုသလမူလံ, ဒေါသော အကုသလမူလံ, မောဟော အကုသလမူလံ။

‘‘တီဏိ ကုသလမူလာနိ – အလောဘော ကုသလမူလံ, အဒေါသော ကုသလမူလံ, အမောဟော ကုသလမူလံ။

‘‘တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ – ကာယဒုစ္စရိတံ, ဝစီဒုစ္စရိတံ, မနောဒုစ္စရိတံ။

‘‘တီဏိ သုစရိတာနိ – ကာယသုစရိတံ, ဝစီသုစရိတံ , မနောသုစရိတံ။

‘‘တယော အကုသလဝိတက္ကာ – ကာမဝိတက္ကော, ဗျာပာဒဝိတက္ကော, ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။

‘‘တယော ကုသလဝိတက္ကာ – နေက္ခမ္မဝိတက္ကော, အဗျာပာဒဝိတက္ကော, အဝိဟိံသာဝိတက္ကော။

‘‘တယော အကုသလသင်္ကပ္ပာ – ကာမသင်္ကပ္ပော, ဗျာပာဒသင်္ကပ္ပော, ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော။

‘‘တယော ကုသလသင်္ကပ္ပာ – နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော, အဗျာပာဒသင်္ကပ္ပော, အဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော။

‘‘တိဿော အကုသလသညာ – ကာမသညာ, ဗျာပာဒသညာ, ဝိဟိံသာသညာ။

‘‘တိဿော ကုသလသညာ – နေက္ခမ္မသညာ, အဗျာပာဒသညာ, အဝိဟိံသာသညာ။

‘‘တိဿော အကုသလဓာတုယော – ကာမဓာတု, ဗျာပာဒဓာတု, ဝိဟိံသာဓာတု။

“တိဿော ကုသလဓာတုယော – နေက္ခမ္မဓာတု, အဗျာပာဒဓာတု, အဝိဟိံသာဓာတု။

“အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော – ကာမဓာတု, ရူပဓာတု, အရူပဓာတု။

“အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော – ရူပဓာတု, အရူပဓာတု, နိရောဓဓာတု။

“အပရာပိ တိဿော ဓာတုယော – ဟီနဓာတု, မဇ္ဈိမဓာတု, ပဏီတဓာတု။

“တိဿော တဏှာ – ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ။

“အပရာပိ တိဿော တဏှာ – ကာမတဏှာ, ရူပတဏှာ, အရူပတဏှာ။

“အပရာပိ တိဿော တဏှာ – ရူပတဏှာ, အရူပတဏှာ, နိရောဓတဏှာ။

“တီဏိ သံယောဇနာနိ – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော။

“တယော အာသဝါ – ကာမာသဝေါ, ဘဝါသဝေါ, အဝိဇ္ဇာသဝေါ။

“တယော ဘဝါ – ကာမဘဝေါ, ရူပဘဝေါ, အရူပဘဝေါ။

“တိဿော ဧသနာ – ကာမေသနာ, ဘဝေသနာ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ။

“တိဿော ဝိဓာ – သေယျောဟမသ္မီတိ ဝိဓာ, သဒိသောဟမသ္မီတိ ဝိဓာ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဝိဓာ။

“တယော အဒ္ဓါ – အတီတော အဒ္ဓါ, အနာဂတော အဒ္ဓါ, ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ။

“တယော အန္တာ – သက္ကာယော အန္တော, သက္ကာယသမုဒယော အန္တော, သက္ကာယနိရောဓော အန္တော။

“တိဿော ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။

“တိဿော ဒုက္ခတာ – ဒုက္ခဒုက္ခတာ, သင်္ခါရဒုက္ခတာ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ။

“တယော ရာသီ – မိစ္ဆတ္တနိယတော ရာသိ, သမ္မတ္တနိယတော ရာသိ, အနိယတော ရာသိ။

“တယော တမာ [တိဿော ကင်္ခါ (ဗဟူသု) အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] – အတီတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ, အနာဂတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ, ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။

“တီဏိ တထာဂတဿ အရက္ခေယျာနိ – ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော အာဝုသော, တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ကာယဒုစ္စရိတံ, ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ – ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ။ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော အာဝုသော, တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ, ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ – ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ။ ပရိသုဒ္ဓမနောသမာစာရော, အာဝုသော, တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ မနောဒုစ္စရိတံ ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ – ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ။

“တယော ကိဉ္စနာ – ရာဂေါ ကိဉ္စနံ, ဒေါသော ကိဉ္စနံ, မောဟော ကိဉ္စနံ။

“တယော အဂ္ဂီ – ရာဂဂ္ဂိ, ဒေါသဂ္ဂိ, မောဟဂ္ဂိ။

“အပရေပိ တယော အဂ္ဂီ – အာဟုနေယျဂ္ဂိ, ဂဟပတဂ္ဂိ, ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ။

“တိဝိဓေန ရူပသင်္ဂဟော – သနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ ရူပံ [သနိဒဿနသပ္ပဋိဃရူပံ (သျာ. ကံ.) ဧဝမိတရဒွဝယေပိ], အနိဒဿနသပ္ပဋိဃံ ရူပံ, အနိဒဿနအပ္ပဋိဃံ ရူပံ။

“တယော သင်္ခါရာ – ပုညာဘိသင်္ခါရော, အပုညာဘိသင်္ခါရော, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။

“တယော ပုဂ္ဂလာ – သေက္ခော ပုဂ္ဂလော, အသေက္ခော ပုဂ္ဂလော, နေဝသေက္ခောနာသေက္ခော ပုဂ္ဂလော။

“တယော ထေရာ – ဇာတိထေရော, ဓမ္မထေရော, သမ္မုတိထေရော [သမ္မတိထေရော (သျာ. ကံ.)]။

“တီဏိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ – ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု, သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု, ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု။

“တီဏိ စောဒနာဝတ္ထူနိ – ဒိဋ္ဌေန, သုတေန, ပရိသင်္ကာယ။

“တိဿော ကာမူပပတ္တိယော [ကာမုပပတ္တိယော (သီ.), ကာမုပပတ္တိယော (သျာ. ပီ. က.)] – သန္တာဝုသော သတ္တာ ပစ္စုပဋ္ဌိတကာမာ, တေ ပစ္စုပဋ္ဌိတေသု ကာမေသု ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ကာမူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော, သတ္တာ နိမ္မိတကာမာ, တေ နိမ္မိနိတွာ နိမ္မိနိတွာ ကာမေသု ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, သေယျထာပိ ဒေဝါ နိမ္မာနရတီ။ အယံ ဒုတိယာ ကာမူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော သတ္တာ ပရနိမ္မိတကာမာ, တေ ပရနိမ္မိတေသု ကာမေသု ဝသံ ဝတ္တေန္တိ, သေယျထာပိ ဒေဝါ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ။ အယံ တတိယာ ကာမူပပတ္တိ။

“တိဿော သုခူပပတ္တိယော [သုခုပပတ္တိယော (သျာ. ပီ. က.)] – သန္တာဝုသော သတ္တာ [သတ္တာ သုခံ (သျာ. ကံ.)] ဥပ္ပာဒေတွာ ဥပ္ပာဒေတွာ သုခံ ဝိဟရန္တိ, သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ။ အယံ ပဌမာ သုခူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော, သတ္တာ သုခေန အဘိသန္နာ ပရိသန္နာ ပရိပူရာ ပရိပ္ဖုဋ္ဌာ။ တေ ကဒါစိ ကရဟစိ ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တိ – ‘အဟော သုခံ, အဟော သုခ’န္တိ, သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ ဒုတိယာ သုခူပပတ္တိ။ သန္တာဝုသော, သတ္တာ သုခေန အဘိသန္နာ ပရိသန္နာ ပရိပူရာ ပရိပ္ဖုဋ္ဌာ။ တေ သန္တံယေဝ တုသိတာ [သန္တုသိတာ (သျာ. ကံ.)] သုခံ [စိတ္တသုခံ (သျာ. က.)] ပဋိသံဝေဒေန္တိ, သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ တတိယာ သုခူပပတ္တိ။

“တိဿော ပညာ – သေက္ခာ ပညာ, အသေက္ခာ ပညာ, နေဝသေက္ခာနာသေက္ခာ ပညာ။

“အပရာပိ တိဿော ပညာ – စိန္တာမယာ ပညာ, သုတမယာ ပညာ, ဘာဝနာမယာ ပညာ။

“တီဏာဝုဓာနိ – သုတာဝုဓံ, ပဝိဝေကာဝုဓံ, ပညာဝုဓံ။

“တီဏိန္ဒြိယာနိ – အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ, အညိန္ဒြိယံ, အညာတာဝိန္ဒြိယံ။

“တီဏိ စက္ခူနိ – မံသစက္ခု, ဒိဗ္ဗစက္ခု, ပညာစက္ခု။

“တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။

“တိဿော ဘာဝနာ – ကာယဘာဝနာ, စိတ္တဘာဝနာ, ပညာဘာဝနာ။

“တီဏိ အနုတ္တရိယာနိ – ဒဿနာနုတ္တရိယံ, ပဋိပဒါနုတ္တရိယံ, ဝိမုတ္တာနုတ္တရိယံ။

“တယော သမာဓီ – သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓိ။

‘‘အပရေပိ တယော သမာဓီ – သုညတော သမာဓိ, အနိမိတ္တော သမာဓိ, အပ္ပဏိဟိတော သမာဓိ။

‘‘တီဏိ သောစေယ္ယာနိ – ကာယသောစေယ္യံ, ဝစီသောစေယ္ယံ, မနောသောစေယ္ယံ။

‘‘တီဏိ မောနေယ္ယာနိ – ကာယမောနေယ္ယံ, ဝစီမောနေယ္ယံ, မနောမောနေယ္ယံ။

‘‘တီဏိ ကောသလ္လာနိ – အာယကောသလ္လံ, အပါယကောသလ္လံ, ဥပါယကောသလ္လံ။

‘‘တယော မဒါ – အာရောဂ္ယမဒေါ, ယောဗ္ဗနမဒေါ, ဇီဝိတမဒေါ။

‘‘တီဏိ အာဓိပတေယ္ယာနိ – အတ္တာဓိပတေယ္ယံ, လောကာဓိပတေယ္ယံ, ဓမ္မာဓိပတေယ္ယံ။

‘‘တီဏိ ကထာဝတ္ထူနိ – အတီတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကထံ ကထေယျ – ‘ဧဝံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါန’န္တိ; အနာဂတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကထံ ကထေယျ – ‘ဧဝံ ဘဝိဿတိ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ; ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကထံ ကထေယျ – ‘ဧဝံ ဟောတိ ဧတရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါန’န္တိ။

‘‘တိဿော ဝိဇ္ဇာ – ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ, သတ္တာနံ စုတူပပါတေဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ, အာသဝါနံ ခယေဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ။

‘‘တယော ဝိဟာရာ – ဒိဗ္ဗော ဝိဟာရော, ဗြဟ္မာ ဝိဟာရော, အရိယော ဝိဟာရော။

‘‘တီဏိ ပါဋိဟာရိယာနိ – ဣဒ္ဓိပါဋိဟာရိယံ, အာဒေသနာပါဋိဟာရိယံ, အနုသာသနီပါဋိဟာရိယံ။

‘‘ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန တယော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

စတုက္ကံ

၃၀၆. ‘‘အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ, န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ စတ္တာရော?

‘‘စတ္တာရော **သတိပဋ္ဌာနာ။** ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ, ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ။ပေ.။ စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။

‘‘စတ္တာရော **သမ္မပ္ပဓာနာ။** ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ အနုပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဥပ္ပန္နာနံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဌိတိယာ အသမ္မောသာယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ ဝီရိယံ အာရဘတိ စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။

‘‘စတ္တာရော **ဣဒ္ဓိပါဒါ။** ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဆန္ဒသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ စိတ္တသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။ ဝီမံသာသမာဓိပဓာနသင်္ခါရသမန္နာဂတံ ဣဒ္ဓိပါဒံ ဘာဝေတိ။

“စတ္တာရိ **ဈာနာနိ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ [ပဌမဇ္ဈာနံ (သျာ. ကံ.)] ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ [ဒုတိယဇ္ဈာနံ (သျာ. ကံ.)] ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော, သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – ‘ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ’တိ တတိယံ ဈာနံ [တတိယဇ္ဈာနံ (သျာ. ကံ.)] ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ, ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ, အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ [စတုတ္ထဇ္ဈာနံ (သျာ. ကံ.)] ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

၃၀၇. “စတဿော **သမာဓိဘာဝနာ**။ အတ္ထာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဝုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ။ အတ္ထာဝုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။

“ကတမာ စာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ, အာဝုသော , သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတိ။

“ကတမာ စာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အာလောကသညံ မနသိ ကရောတိ, ဒိဝါသညံ အဓိဋ္ဌာတိ ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိံ, ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ။ ဣတိ ဝိဝဋေန စေတသာ အပရိယောနဒ္ဓေန သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ။ အယံ, အာဝုသော သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ဉာဏဒဿနပဋိလာဘာယ သံဝတ္တတိ။

“ကတမာ စာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဝိဒိတာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဝိဒိတာ ဝိတက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဝိဒိတာ အဗ္ဘတ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ။ အယံ, အာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ သတိသမ္ပဇညာယ သံဝတ္တတိ။

“ကတမာ စာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စသု ဥပာဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။ ဣတိ ရူပံ, ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော, ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော။ ဣတိ ဝေဒနာ။ပေ။ ဣတိ သညာ။ ဣတိ သင်္ခါရာ။ ဣတိ ဝိညာဏံ, ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော, ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော။ အယံ, အာဝုသော, သမာဓိဘာဝနာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ အာသဝာနံ ခယာယ သံဝတ္တတိ။

၃၀၈. “စတဿော **အပ္ပမညာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန [အဗျာပဇ္ဈေန (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ ကရုဏာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ မုဒိတာသဟဂတေန စေတသာ။ပေ။ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဧကံ ဒိသံ ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။ တထာ ဒုတိယံ။ တထာ တတိယံ။ တထာ စတုတ္ထံ။ ဣတိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ သဗ္ဗဓိ သဗ္ဗတ္တတာယ သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဥပေက္ခာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရတိ။

“စတ္တာရော **အာရုပ္ပာ**။ [အရူပါ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

"စတ္တာရိ **အပဿေနာနိ**။ ကတမာဝုသော, ဘိက္ခု သင်္ခာယေကံ ပဋိသေဝတိ, သင်္ခာယေကံ အဓိဝါသေတိ, သင်္ခာယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, သင်္ခာယေကံ ဝိနောဒေတိ။

၃၀၉. "စတ္တာရော **အရိယဝံသာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန စီဝရေန, ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ စီဝရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓါ စ စီဝရံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓါ စ စီဝရံ အဂဓိတော [အဂထိတော (သီ. ပီ.)] အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော, အယံ ဝုစ္စတာဝုသော – 'ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော'။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပါတေန, ဣတရီတရပိဏ္ဍပါတသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ ပိဏ္ဍပါတဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဍပါတံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓါ စ ပိဏ္ဍပါတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရပိဏ္ဍပါတသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော , အယံ ဝုစ္စတာဝုသော – 'ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော'။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန သေနာသနေန, ဣတရီတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ သေနာသနဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓါ စ သေနာသနံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓါ စ သေနာသနံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော, အယံ ဝုစ္စတာဝုသော – 'ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော'။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဟာနာရာမော ဟောတိ ပဟာနရတော, ဘာဝနာရာမော ဟောတိ ဘာဝနာရတော; တာယ စ ပန ပဟာနာရာမတာယ ပဟာနရတိယာ ဘာဝနာရာမတာယ ဘာဝနာရတိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော အယံ ဝုစ္စတာဝုသော – 'ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော'။

၃၁၀. "စတ္တာရိ **ပဓာနာနိ**။ သံဝရပဓာနံ ပဟာနပဓာနံ ဘာဝနာပဓာနံ [ဘာဝနာပ္ပဓာနံ (သျာ.)] အနုရက္ခဏာပဓာနံ [အနုရက္ခနာပ္ပဓာနံ (သျာ.)]။ ကတမဉ္စာဝုသော, သံဝရပဓာနံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အနွာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, သံဝရပဓာနံ။

"ကတမဉ္စာဝုသော, ပဟာနပဓာနံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ [ဗျန္တိံ ကရောတိ (သျာ. ကံ.)] အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ။ပေ.။ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ပဟာနပဓာနံ။

"ကတမဉ္စာဝုသော , ဘာဝနာပဓာနံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝောဿဂ္ဂပရိဏာမိံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, ဘာဝနာပဓာနံ။

‘‘ကတမဥ္စာဝုသော, အနုရက္ခဏာပဓာနံ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဥပ္ပန္နံ ဘဒ္ဒကံ [ဘဒ္ဒကံ (သျာ. ကံ. ပီ.)] သမာဓိနိမိတ္တံ အနုရက္ခတိ – အဋ္ဌိကသညံ, ပုဠဝကသညံ [ပုဠုဝကသညံ (သီ. ပီ.)], ဝိနီလကသညံ, ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသညံ, ဥဒ္ဓုမာတကသညံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတာဝုသော, အနုရက္ခဏာပဓာနံ။

‘‘စတ္တာရိ **ဉာဏာနိ** – ဓမ္မေ ဉာဏံ, အန္ဝယေ ဉာဏံ, ပရိယေ [ပရိစ္စေ (သီ. က.), ပရိစ္ဆေဒေ (သျာ. ပီ. က.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဉာဏံ, သမ္မုတိယာ ဉာဏံ [သမ္မုတိဉာဏံ (သျာ. ကံ.)]။

‘‘အပရာနိပိ စတ္တာရိ ဉာဏာနိ – ဒုက္ခေ ဉာဏံ, ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒာယ ဉာဏံ။

၃၁၁. ‘‘စတ္တာရိ **သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ** – သပ္ပုရိသသံသေဝော, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ, ယောနိသောမနသိကာရော, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ။

‘‘စတ္တာရိ **သောတာပန္နဿ အင်္ဂါနိ။** ဣဓာဝုသော, အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော, ဘဂဝါ’တိ။ ဓမ္မေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော သန္ဒိဋ္ဌိကော အကာလိကော ဧဟိပဿိကော ဩပနေယျိကော [ဩပနယိကော (သျာ. ကံ.)] ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ’တိ။ သင်္ဃေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – ‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ, ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသင်္ဃော အာဟုနေယျော ပာဟုနေယျော ဒက္ခိဏေယျော အဉ္ဇလိကရဏီယော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’တိ။ အရိယကန္တေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္ဆိဒ္ဒေဟိ အသဗလေဟိ အကမ္မာသေဟိ ဘုဇိဿေဟိ ဝိညုပ္ပသတ္ထေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ။

‘‘စတ္တာရိ **သာမညဖလာနိ** – သောတာပတ္တိဖလံ, သကဒါဂါမိဖလံ, အနာဂါမိဖလံ, အရဟတ္တဖလံ။

‘‘စတဿော **ဓာတုယော** – ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု, တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု။

‘‘စတ္တာရော **အာဟာရာ** – ကဗဠီကာရော အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။

‘‘စတဿော **ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။** ရူပူပာယံ ဝါ, အာဝုသော, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ ရူပာရမ္မဏံ [ရူပာရမ္မဏံ (?)] ရူပပ္ပတိဋ္ဌံ နန္ဒူပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ; ဝေဒနူပာယံ ဝါ အာဝုသော။ပေ.။ သညူပာယံ ဝါ, အာဝုသော။ပေ.။ သင်္ခါရူပာယံ ဝါ, အာဝုသော, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ သင်္ခါရာရမ္မဏံ သင်္ခါရပ္ပတိဋ္ဌံ နန္ဒူပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။

‘‘စတ္တာရိ **အဂတိဂမနာနိ** – ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ။

‘‘စတ္တာရော **တဏှုပ္ပာဒာ** – စီဝရဟေတု ဝါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ပိဏ္ဍပါတဟေတု ဝါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; သေနာသနဟေတု ဝါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ; ဣတိဘဝါဘဝဟေတု ဝါ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

‘‘စတဿော **ပဋိပဒါ** – ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ, သုခါ ပဋိပဒါ ဒန္ဓာဘိညာ, သုခါ ပဋိပဒါ ခိပ္ပာဘိညာ။

“အပရာပိ စတဿော **ပဋိပဒါ** – အက္ခမာ ပဋိပဒါ, ခမာ ပဋိပဒါ, ဒမာ ပဋိပဒါ, သမာ ပဋိပဒါ။

“စတ္တာရိ **ဓမ္မပဒါနိ** – အနဘိဇ္ဈာ ဓမ္မပဒံ, အဗျာပာဒော ဓမ္မပဒံ, သမ္မာသတိ ဓမ္မပဒံ, သမ္မာသမာဓိ ဓမ္မပဒံ။

“စတ္တာရိ **ဓမ္မသမာဒါနာနိ** – အတ္ထာဝုသော, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ ဒုက္ခဝိပာကံ။ အတ္ထာဝုသော, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နဒုက္ခံ အာယတိံ သုခဝိပာကံ။ အတ္ထာဝုသော, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခံ အာယတိံ ဒုက္ခဝိပာကံ။ အတ္ထာဝုသော, ဓမ္မသမာဒါနံ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဉ္စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပာကံ။

“စတ္တာရော **ဓမ္မက္ခန္ဓာ** – သီလက္ခန္ဓော, သမာဓိက္ခန္ဓော, ပညာက္ခန္ဓော, ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓော။

“စတ္တာရိ **ဗလာနိ** – ဝီရိယဗလံ, သတိဗလံ, သမာဓိဗလံ, ပညာဗလံ။

“စတ္တာရိ **အဓိဋ္ဌာနာနိ** – ပညာဓိဋ္ဌာနံ, သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ, စာဂါဓိဋ္ဌာနံ, ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ။

၃၁၂. “စတ္တာရိ **ပဉ္ဟဗျာကရဏာနိ** – [စတ္တာရော ပဉ္ဟာဗျာကရဏာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော, ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော ပဉှော, ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော, ဌပနီယော ပဉှော။

“စတ္တာရိ **ကမ္မာနိ** – အတ္ထာဝုသော, ကမ္မံ ကဏှံ ကဏှဝိပာကံ; အတ္ထာဝုသော, ကမ္မံ သုက္ကံ သုက္ကဝိပာကံ; အတ္ထာဝုသော, ကမ္မံ ကဏှသုက္ကံ ကဏှသုက္ကဝိပာကံ; အတ္ထာဝုသော, ကမ္မံ အကဏှအသုက္ကံ အကဏှအသုက္ကဝိပာကံ ကမ္မက္ခယာယ သံဝတ္တတိ။

“စတ္တာရော **သစ္ဆိကရဏီယာ ဓမ္မာ** – ပုဗ္ဗေနိဝါသော သတိယာ သစ္ဆိကရဏီယော; သတ္တာနံ စုတူပပါတော စက္ခုနာ သစ္ဆိကရဏီယော; အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ ကာယေန သစ္ဆိကရဏီယာ; အာသဝါနံ ခယော ပညာယ သစ္ဆိကရဏီယော။

“စတ္တာရော **ဩဃာ** – ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃော။

“စတ္တာရော **ယောဂါ** – ကာမယောဂေါ, ဘဝယောဂေါ, ဒိဋ္ဌိယောဂေါ, အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။

“စတ္တာရော **ဝိသညောဂါ** – ကာမယောဂဝိသညောဂေါ, ဘဝယောဂဝိသညောဂေါ, ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသညောဂေါ, အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသညောဂေါ။

“စတ္တာရော **ဂန္ထာ** – အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ဗျာပာဒော ကာယဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။

“စတ္တာရိ **ဥပါဒါနာနိ** – ကာမုပါဒါနံ [ကာမူပါဒါနံ (သီ. ပီ.) ဧဝမိတရေသုပိ], ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ, သီလဗ္ဗတုပါဒါနံ, အတ္တဝါဒုပါဒါနံ။

“စတဿော **ယောနိယော** – အဏ္ဍဇယောနိ, ဇလာဗုဇယောနိ, သံသေဒဇယောနိ, ဩပပါတိကယောနိ။

“စတဿော **ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယော**။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ, အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ, အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အယံ ပဌမာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ, အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ, အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အယံ ဒုတိယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ, သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ, အသမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အယံ တတိ

ယာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ, သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ, သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ, အယံ စတုတ္ထာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ။

"စတ္တာရော **အတ္တဘာဝပဋိလာဘာ**။ အတ္ထာဝုသော, အတ္တဘာဝပဋိလာဘော, ယသ္မိံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေ အတ္တသဉ္စေတနာယေဝ ကမတိ, နော ပရသဉ္စေတနာ။ အတ္ထာဝုသော, အတ္တဘာဝပဋိလာဘော, ယသ္မိံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေ ပရသဉ္စေတနာယေဝ ကမတိ, နော အတ္တသဉ္စေတနာ။ အတ္ထာဝုသော, အတ္တဘာဝပဋိလာဘော, ယသ္မိံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေ အတ္တသဉ္စေတနာ စေဝ ကမတိ ပရသဉ္စေတနာ စ။ အတ္ထာဝုသော, အတ္တဘာဝပဋိလာဘော, ယသ္မိံ အတ္တဘာဝပဋိလာဘေ နေဝ အတ္တသဉ္စေတနာ ကမတိ, နော ပရသဉ္စေတနာ။

၃၁၃. "စတဿော **ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော**။ အတ္ထာဝုသော, ဒက္ခိဏာ ဒာယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ပဋိဂ္ဂာဟကတော။ အတ္ထာဝုသော, ဒက္ခိဏာ ပဋိဂ္ဂာဟကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ဒာယကတော။ အတ္ထာဝုသော, ဒက္ခိဏာ နေဝ ဒာယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ နော ပဋိဂ္ဂာဟကတော။ အတ္ထာဝုသော, ဒက္ခိဏာ ဒာယကတော စေဝ ဝိသုဇ္ဈတိ ပဋိဂ္ဂာဟကတော စ။

"စတ္တာရိ **သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ** – ဒာနံ, ပေယျဝဇ္ဇံ [ပိယဝဇ္ဇံ (သျာ. ကံ. က.)], အတ္ထစရိယာ, သမာနတ္တတာ။

"စတ္တာရော **အနရိယဝေါဟာရာ** – မုသာဝါဒေါ, ပိသုဏာဝါစာ, ဖရုသာဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပေါ။

"စတ္တာရော **အရိယဝေါဟာရာ** – မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ [ဝေရမဏိ (က.)], ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ။

"အပရေပိ စတ္တာရော **အနရိယဝေါဟာရာ** – အဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ, အဿုတေ သုတဝါဒိတာ, အမုတေ မုတဝါဒိတာ, အဝိညာတေ ဝိညာတဝါဒိတာ။

"အပရေပိ စတ္တာရော **အရိယဝေါဟာရာ** – အဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ, အဿုတေ အဿုတဝါဒိတာ, အမုတေ အမုတဝါဒိတာ, အဝိညာတေ အဝိညာတဝါဒိတာ။

"အပရေပိ စတ္တာရော **အနရိယဝေါဟာရာ** – ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌဝါဒိတာ, သုတေ အဿုတဝါဒိတာ, မုတေ အမုတဝါဒိတာ, ဝိညာတေ အဝိညာတဝါဒိတာ။

"အပရေပိ စတ္တာရော **အရိယဝေါဟာရာ** – ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ, သုတေ သုတဝါဒိတာ, မုတေ မုတဝါဒိတာ, ဝိညာတေ ဝိညာတဝါဒိတာ။

၃၁၄. "စတ္တာရော **ပုဂ္ဂလာ**။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပော ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရန္တပော ဟောတိ ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တန္တပော စ ဟောတိ အတ္တပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော, ပရန္တပော စ ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော နေဝ အတ္တန္တပော ဟောတိ န အတ္တပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော န ပရန္တပော န ပရပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ သော အနတ္တန္တပော အပရန္တပော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတီဘူတော [သီတိဘူတော (က.)] သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။

"အပရေပိ စတ္တာရော **ပုဂ္ဂလာ**။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယ။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော ပရဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော အတ္တဟိတာယ။ ဣဓာဝုသော , ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော နေဝ အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နော ဟောတိ နော ပရဟိတာယ။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော အတ္တဟိတာယ စေဝ ပဋိပန္နော ဟောတိ ပရဟိတာယ စ။

“အပရေပိ စတ္တာရော **ပုဂ္ဂလာ** – တမော တမပရာယနော, တမော ဇောတိပရာယနော, ဇောတိ တမပရာယနော, ဇောတိ ဇောတိပရာယနော။

“အပရေပိ စတ္တာရော **ပုဂ္ဂလာ** – သမဏမစလော, သမဏပဒုမော, သမဏပုဏ္ဍရီကော, သမဏေသု သမဏသုခုမာလော။

“ဣမေ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ **ဇာနတာ ပဿတာ** အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန စတ္တာရော ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

ပဉ္စကံ

၃၁၅. “အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဉ္စ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ပဉ္စ?

“ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ရူပက္ခန္ဓော ဝေဒနာက္ခန္ဓော သညာက္ခန္ဓော သင်္ခါရက္ခန္ဓော ဝိညာဏက္ခန္ဓော။

“ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော [ရူပူပါဒါနက္ခန္ဓော (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.) ဧဝမိတရေသုပိ] ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော သညုပါဒါနက္ခန္ဓော သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။

“ပဉ္စ **ကာမဂုဏာ။** စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။

“ပဉ္စ **ဂတိယော** – နိရယော, တိရစ္ဆာနယောနိ, ပေတ္တိဝိသယော, မနုဿာ, ဒေဝါ။

“ပဉ္စ **မစ္ဆရိယာနိ** – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။

“ပဉ္စ **နီဝရဏာနိ** – ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဗျာပါဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ။

“ပဉ္စ **ဩရမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ** – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော, ကာမစ္ဆန္ဒော, ဗျာပါဒော။

“ပဉ္စ **ဥဒ္ဓမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ** – ရူပရာဂေါ, အရူပရာဂေါ, မာနော, ဥဒ္ဓစ္စံ, အဝိဇ္ဇာ။

“ပဉ္စ **သိက္ခာပဒာနိ** – ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ, မုသာဝါဒာ ဝေရမဏီ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏီ။

၃၁၆. “ပဉ္စ **အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ။** အဘဗ္ဗော, အာဝုသော, ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ။ အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယိတုံ [အာဒါတုံ (သျာ. ကံ. ပီ.)] ။ အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု မေထုနံ ဓမ္မံ ပဋိသေဝိတုံ။ အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတုံ။ အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု သန္နိဓိကာရကံ ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ, သေယျထာပိ ပုဗ္ဗေ အာဂါရိကဘူတော။

“ပဉ္စ **ဗျသနာနိ** – ဉာတိဗျသနံ, ဘောဂဗျသနံ, ရောဂဗျသနံ, သီလဗျသနံ, ဒိဋ္ဌိဗျသနံ။ နာဝုသော, သတ္တာ ဉာတိဗျသနဟေတု ဝါ ဘောဂဗျသနဟေတု ဝါ ရောဂဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ

ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သီလဗ္ဗသနဟေတု ဝါ, အာဝုသော, သတ္တာ ဒိဋ္ဌိဗျသနဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''ပဉ္စ **သမ္ပဒါ** – ဉာတိသမ္ပဒါ, ဘောဂသမ္ပဒါ, အာရောဂျသမ္ပဒါ, သီလသမ္ပဒါ, ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါ။ နာဝုသော, သတ္တာ ဉာတိသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ဘောဂသမ္ပဒါဟေတု ဝါ အာရောဂျသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ သီလသမ္ပဒါဟေတု ဝါ, အာဝုသော, သတ္တာ ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒါဟေတု ဝါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

''ပဉ္စ **အာဒီနဝါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။** ဣဓာဝုသော , ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ပမာဒါဓိကရဏံ မဟတိံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ, အယံ ပဌမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဒုဿီလဿ သီလဝိပန္နဿ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ, အယံ ဒုတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ, အဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ မင်္ကုဘူတော, အယံ တတိယော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, အယံ စတုတ္ထော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဒုဿီလော သီလဝိပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ, အယံ ပဉ္စမော အာဒီနဝေါ ဒုဿီလဿ သီလဝိပတ္တိယာ။

''ပဉ္စ **အာနိသံသာ သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။** ဣဓာဝုသော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတိ, အယံ ပဌမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, သီလဝတော သီလသမ္ပန္နဿ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ, အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ယဒိ သမဏပရိသံ, ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော, အယံ တတိယော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, အယံ စတုတ္ထော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ, အယံ ပဉ္စမော အာနိသံသော သီလဝတော သီလသမ္ပဒါယ။

''စောဒကေန , အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော။ ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေန, ဘူတေန ဝက္ခာမိ နော အဘူတေန, သဏှေန ဝက္ခာမိ နော ဖရုသေန, အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ နော အနတ္ထသံဟိတေန, မေတ္တစိတ္တေန [မေတ္တာစိတ္တေန (ကတ္ထစိ)] ဝက္ခာမိ နော ဒောသန္တရေနာတိ။ စောဒကေန, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ပရံ စောဒေတုကာမေန ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မေ အဇ္ဈတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပရော စောဒေတဗ္ဗော။

၃၁၇. ''ပဉ္စ **ပဓာနိယင်္ဂါနိ။** ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဒ္ဓော ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – 'ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော, လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ'တိ။ အပ္ပာဗာဓော ဟောတိ အပ္ပာတင်္ကော, သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ, ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။

၃၁၈. ''ပဉ္စ **သုဒ္ဓါဝါသာ** – အဝိဟာ, အတပ္ပာ, သုဒဿာ, သုဒဿီ, အကနိဋ္ဌာ။

"ပဉ္စ **အနာဂါမိနော** – အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ, ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ, အသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ, သသင်္ခာရပရိနိဗ္ဗာယီ, ဥဒ္ဓံသောတောအကနိဋ္ဌဂါမီ။

၃၁၉. "ပဉ္စ **စေတောခိလာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, အယံ ပဌမော စေတောခိလော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ပေ။ သင်္ဃေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ သိက္ခာယ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သဗြဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ, အယံ ပဉ္စမော စေတောခိလော။

၃၂၀. "ပဉ္စ **စေတသောဝိနိဗန္ဓာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာမေသု အဝီတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကာမေသု အဝီတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဌမော စေတသော ဝိနိဗန္ဓော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ။ ရူပေ အဝီတရာဂေါ ဟောတိ။ပေ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ပေ။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ – 'ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ'တိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပါယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဉ္စမော စေတသော ဝိနိဗန္ဓော။

"ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ – စက္ခုန္ဒြိယံ, သောတိန္ဒြိယံ, ဃာနိန္ဒြိယံ, ဇိဝှိန္ဒြိယံ, ကာယိန္ဒြိယံ။

"အပရာနိပိ **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ** – သုခိန္ဒြိယံ, ဒုက္ခိန္ဒြိယံ, သောမနဿိန္ဒြိယံ, ဒောမနဿိန္ဒြိယံ, ဥပေက္ခိန္ဒြိယံ။

"အပရာနိပိ **ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ** – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။

၃၂၁. "ပဉ္စ **နိဿရဏိယာ** [နိဿာရဏီယာ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.) ဋီကာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] **ဓာတုယော**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမေ မနသိကရောတော ကာမေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ နေက္ခမ္မံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော နေက္ခမ္မေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ကာမေဟိ။ ယေ စ ကာမပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ [ဝိဃာတပရိဠာဟာ (သျာ. ကံ.)], မုတ္တော သော တေဟိ, န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗျာပါဒံ မနသိကရောတော ဗျာပါဒေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အဗျာပါဒံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အဗျာပါဒေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဗျာပါဒေန။ ယေ စ ဗျာပါဒပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ, န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဝိဟေသံ မနသိကရောတော ဝိဟေသာယ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အဝိဟေသံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အဝိဟေသာယ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟေသာယ။ ယေ စ ဝိဟေသာပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝာ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ, န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဝိဟေသာယ နိဿရဏံ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ရူပေ မနသိကရောတော ရူပေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အရူပံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အရူပေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ရူပေဟိ။ ယေ စ ရူပပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝာ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ, န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ရူပာနံ နိဿရဏံ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော သက္ကာယံ မနသိကရောတော သက္ကာယေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ သက္ကာယနိရောဓံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ သက္ကာယေန။ ယေ စ သက္ကာယပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝာ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ, န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယဿ နိဿရဏံ။

၃၂၂. ‘‘**ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနာနိ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝာ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ။ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝာ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ ။ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဌမံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝာ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗြဟ္မစာရီ, အပိ စ ခော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ပေ.။ အပိ စ ခော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ပေ.။ အပိ စ ခော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ပေ.။ အပိ စ ခ္ဝဿ အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ , သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

‘‘**ပဉ္စ ဝိမုတ္တိပရိပါစနီယာ သညာ** – အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ။

‘‘ဣမေ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ပဉ္စ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ [သင်္ဂီတိယပဉ္စကံ နိဋ္ဌိတံ (သျာ. ကံ.)]။

ဆက္ကံ

၃၂၃. ‘‘အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဆ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ဆ?

“ဆ **အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ** – စက္ခာယတနံ, သောတာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဇိဝှာယတနံ, ကာယာယတနံ, မနာယတနံ။

“ဆ **ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ** – ရူပာယတနံ, သဒ္ဒာယတနံ, ဂန္ဓာယတနံ, ရသာယတနံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ, ဓမ္မာယတနံ။

“ဆ **ဝိညာဏကာယာ** – စက္ခုဝိညာဏံ, သောတဝိညာဏံ, ဃာနဝိညာဏံ, ဇိဝှာဝိညာဏံ, ကာယဝိညာဏံ, မနောဝိညာဏံ။

“ဆ **ဖဿကာယာ** – စက္ခုသမ္ဖဿော, သောတသမ္ဖဿော, ဃာနသမ္ဖဿော, ဇိဝှာသမ္ဖဿော, ကာယသမ္ဖဿော, မနောသမ္ဖဿော။

“ဆ **ဝေဒနာကာယာ** – စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, ကာယသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ, မနောသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာ။

“ဆ **သညာကာယာ** – ရူပသညာ, သဒ္ဒသညာ, ဂန္ဓသညာ, ရသသညာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ, ဓမ္မသညာ။

“ဆ **သဉ္စေတနာကာယာ** – ရူပသဉ္စေတနာ, သဒ္ဒသဉ္စေတနာ, ဂန္ဓသဉ္စေတနာ, ရသသဉ္စေတနာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဉ္စေတနာ, ဓမ္မသဉ္စေတနာ။

“ဆ **တဏှာကာယာ** – ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ။

၃၂၄. “ဆ **အဂါရဝါ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော; ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော; သင်္ဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော; သိက္ခာယ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော; အပ္ပမာဒေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော; ပဋိသန္ထာရေ [ပဋိသန္ဓာရေ (က.)] အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော။

“ဆ **ဂါရဝါ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော; ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော; သင်္ဃေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော; သိက္ခာယ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော; အပ္ပမာဒေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော; ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော။

“ဆ **သောမနဿုပဝိစာရာ** ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ ဥပဝိစရတိ; သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။

“ဆ **ဒောမနဿုပဝိစာရာ**။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဒောမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ ဥပဝိစရတိ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဒောမနဿဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။

“ဆ **ဥပေက္ခုပဝိစာရာ**။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ [ဥပေက္ခာဌာနိယံ (က.)] ရူပံ ဥပဝိစရတိ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ။

“ဆ **သာရဏီယာ ဓမ္မာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ [အာဝီ (က. သီ. ပီ. က.)] စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ မနောကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓာ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ, တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ဟောတိ သီလဝန္တေဟိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒာနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ, တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ, တထာရူပာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒာယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝာယ သံဝတ္တတိ။

၃၂၅. ဆ ဝိဝါဒမူလာနိ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ, သော သတ္ထရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သင်္ဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သိက္ခာယပိ န ပရိပူရကာရီ [ပရိပူရိကာရီ (သျာ. ကံ.)] ဟောတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သင်္ဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သိက္ခာယ န ပရိပူရကာရီ, သော သင်္ဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒော ဗဟုဇနအဟိတာယ ဗဟုဇနအသုခာယ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝရူပံ စေ တုမှေ, အာဝုသော, ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမှေ, အာဝုသော, တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဧဝရူပံ စေ တုမှေ, အာဝုသော, ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ န သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမှေ, အာဝုသော, တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ။ပေ.။ ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ။ပေ.။ သဌော ဟောတိ မာယာဝီ။ ပါပိစ္ဆော ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ။ပေ.။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂါဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ, သော သတ္ထရိပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, ဓမ္မေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သင်္ဃေပိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သိက္ခာယပိ န ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော, သင်္ဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော , သိက္ခာယ န ပရိပူရကာရီ, သော သင်္ဃေ ဝိဝါဒံ ဇနေတိ။ ယော ဟောတိ ဝိဝါဒော ဗဟုဇနအဟိတာယ ဗဟုဇနအသုခာယ အနတ္ထာယ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ဧဝရူပံ စေ တုမှေ, အာဝုသော, ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမှေ, အာဝုသော, တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနာယ ဝါယမေယျာထ။ ဧဝရူပံ စေ တုမှေ, အာဝုသော, ဝိဝါဒမူလံ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ န သမနုပဿေယျာထ။ တတြ တုမှေ, အာဝုသော, တဿေဝ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝါယ ပဋိပဇ္ဇေယျာထ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဧဝမေတဿ ပါပကဿ ဝိဝါဒမူလဿ အာယတိံ အနဝဿဝေါ ဟောတိ။

‘‘**ဆ ဓာတုယော** – ပထဝီဓာတု, အာပောဓာတု, တေဇောဓာတု, ဝါယောဓာတု, အာကာသဓာတု, ဝိညာဏဓာတု။

၃၂၆. ''ဆ **နိဿရဏိယာ ဓာတုယော**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'မေတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, အထ စ ပန မေ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော 'မာ ဟေဝံ', တိဿ ဝစနီယော, 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ။ အထ စ ပနဿ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ဗျာပါဒဿ, ယဒိဒံ မေတ္တာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ဣဓ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ကရုဏာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပန မေ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ, သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ ကရုဏာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ, အထ စ ပနဿ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ဝိဟေသာယ, ယဒိဒံ ကရုဏာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ဣဓ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'မုဒိတာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပန မေ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ, သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော ''မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ မုဒိတာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ, အထ စ ပနဿ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, အရတိယာ, ယဒိဒံ မုဒိတာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ဣဓ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ဥပေက္ခာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပန မေ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ ဥပေက္ခာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ, အထ စ ပနဿ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ရာဂဿ, ယဒိဒံ ဥပေက္ခာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ဣဓ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အနိမိတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ။ အထ စ ပန မေ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတီ'တိ။ သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ အနိမိတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓါယ, အထ စ ပနဿ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ, ယဒိဒံ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ဣဓ ပနာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အသ္မီတိ ခေါ မေ ဝိဂတံ [ဝိယာတံ (သီ. ပီ.), ဝိဂတေ (သျာ. က.)], အယမဟမသ္မီတိ န သမနုပဿာမိ, အထ စ ပန မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထင်္ကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော, ယံ အသ္မီတိ ဝိဂတေ [ဝိယာတေ (သီ. ပီ.)] အယမဟမသ္မီတိ အသမနုပဿတော, အထ စ ပနဿ ဝိစိကိစ္ဆာကထင်္ကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ, နေ

တံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဒ္ဒသဝတ္ထုံ ဟောတံ, အာဝုသော, ဝိစိကိစ္ဆာကထင်္ကထာသလ္လဿ, ယဒိဒံ အသ္မိမာနသမုဂ္ဃာ
တော’တိ။

၃၂၇. ‘‘ဆ **အနုတ္တရိယာနိ** – ဒဿနာနုတ္တရိယံ, သဝနာနုတ္တရိယံ, လာဘာနုတ္တရိယံ, သိက္ခာနုတ္တရိယံ, ပာရိ
စရိယာနုတ္တရိယံ, အနုဿတာနုတ္တရိယံ။

‘‘ဆ **အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ** – ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သင်္ဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါနုဿတိ,
ဒေဝတာနုဿတိ။

၃၂၈. ‘‘ဆ **သတတဝိဟာရာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခ
ကော [ဥပေက္ခကော စ (သျာ. က.)] ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိ
ညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။

၃၂၉. **‘‘ဆဠာဘိဇာတိယော**။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော ကဏှံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။
ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော
ကဏှာဘိဇာတိကော သမာနော အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော သုက္ကာဘိ
ဇာတိကော သမာနော သုက္ကံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော ကဏှံ
ဓမ္မံ အဘိဇာယတိ။ ဣဓ ပနာဝုသော, ဧကစ္စော သုက္ကာဘိဇာတိကော သမာနော အကဏှံ အသုက္ကံ နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာ
ယတိ။

‘‘ဆ **နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ** သညာ [နိဗ္ဗေဓဘာဂိယသညာ (သျာ. ကံ.)] – အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ, ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ,
အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ, နိရောဓသညာ။

‘‘ဣမေ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဆ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာ
တာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

သတ္တကံ

၃၃၀. ‘‘အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ ဓမ္မာ သမ္
မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ
သတ္တ?

‘‘သတ္တ **အရိယဓနာနိ** – သဒ္ဓါဓနံ, သီလဓနံ, ဟိရိဓနံ, ဩတ္တပ္ပဓနံ, သုတဓနံ, စာဂဓနံ, ပညာဓနံ။

‘‘သတ္တ **ဗောဇ္ဈင်္ဂါ** – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ပီတိသမ္ဗော
ဇ္ဈင်္ဂော, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော။

‘‘သတ္တ **သမာဓိပရိက္ခာရာ** – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာ
ဝါယာမော, သမ္မာသတိ။

‘‘သတ္တ **အသဒ္ဓမ္မာ** – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အဿဒ္ဓော ဟောတိ, အဟိရိကော ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ,
အပ္ပဿုတော ဟောတိ, ကုသီတော ဟောတိ, မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော ဟောတိ။

‘‘သတ္တ **သဒ္ဓမ္မာ** – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဒ္ဓေါ ဟောတိ, ဟိရိမာ ဟောတိ, ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ, ဗဟုဿုတော
ဟောတိ, အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ, ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဟောတိ, ပညဝါ ဟောတိ။

“သတ္တ **သပ္ပုရိသဓမ္မာ** – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မညူ စ ဟောတိ အတ္ထညူ စ အတ္တညူ စ မတ္တညူ စ ကာလညူ စ ပရိသညူ စ ပုဂ္ဂလညူ စ။

၃၃၁. “သတ္တ **နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ။** ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သိက္ခာသမာဒါနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ သိက္ခာသမာဒါနေ အဝိဂတပေမော။ ဓမ္မနိသန္တိယာ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဓမ္မနိသန္တိယာ အဝိဂတပေမော။ ဣစ္ဆာဝိနယေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဣစ္ဆာဝိနယေ အဝိဂတပေမော။ ပဋိသလ္လာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ပဋိသလ္လာနေ အဝိဂတပေမော။ ဝီရိယာရမ္ဘေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဝီရိယာရမ္ဘေ အဝိဂတပေမော။ သတိနေပက္ကေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ သတိနေပက္ကေ အဝိဂတပေမော ။ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ အဝိဂတပေမော။

“သတ္တ သညာ – အနိစ္စသညာ, အနတ္တသညာ, အသုဘသညာ, အာဒီနဝသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ, နိရောဓသညာ။

“သတ္တ ဗလာနိ – သဒ္ဓာဗလံ, ဝီရိယဗလံ, ဟိရိဗလံ, ဩတ္တပ္ပဗလံ, သတိဗလံ, သမာဓိဗလံ, ပညာဗလံ။

၃၃၂. “သတ္တ **ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော။** သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယ္ယထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော သေယ္ယထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ပဉ္စမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော , သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သတ္တ **ပုဂ္ဂလာ ဒက္ခိဏေယျာ** – ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော , ပညာဝိမုတ္တော, ကာယသက္ခိ, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော, သဒ္ဓာဝိမုတ္တော, ဓမ္မာနုသာရီ, သဒ္ဓာနုသာရီ။

“သတ္တ **အနုသယာ** – ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော, မာနာနုသယော, ဘဝရာဂါနုသယော, အဝိဇ္ဇာနုသယော။

“သတ္တ **သညောဇနာနိ** – အနုနယသညောဇနံ [ကာမသညောဇနံ (သျာ. ကံ.)] , ပဋိဃသညောဇနံ, ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ, ဝိစိကိစ္ဆာသညောဇနံ, မာနသညောဇနံ, ဘဝရာဂသညောဇနံ, အဝိဇ္ဇာသညောဇနံ။

“သတ္တ **အဓိကရဏသမထာ** – ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော ဒာတဗ္ဗော, သတိဝိနယော ဒာတဗ္ဗော, အမူဠ္ဟဝိနယော ဒာတဗ္ဗော, ပဋိညာယ ကာရေတဗ္ဗံ, ယေဘုယျသိကာ, တဿပာပိယသိကာ, တိဏဝတ္ထာရကော။

“ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သတ္တ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဒုတိယဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အဋ္ဌကံ

၃၃၃. “အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အဋ္ဌ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ အဋ္ဌ?

“အဋ္ဌ **မိစ္ဆတ္တာ** – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော, မိစ္ဆာဝါစာ, မိစ္ဆာကမ္မန္တော, မိစ္ဆာအာဇီဝေါ, မိစ္ဆာဝါယာမော မိစ္ဆာသတိ, မိစ္ဆာသမာဓိ။

“အဋ္ဌ **သမ္မတ္တာ** – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ။

“အဋ္ဌ **ပုဂ္ဂလာ ဒက္ခိဏေယျာ** – သောတာပန္နော, သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော; သကဒါဂါမီ, သကဒါဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော; အနာဂါမီ, အနာဂါမိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော; အရဟာ, အရဟတ္တဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော။

၃၃၄. “အဋ္ဌ **ကုသီတဝတ္ထူနိ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣဒံ ပဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိံ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလန္တော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပေ.။ ဣဒံ ဒုတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ တတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိံ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလန္တော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ ဝါ ပဏီတဿ ဝါ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ပါရိပူရိံ, တဿ မေ ကာယော ကိလန္တော အကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ ကုသီတဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ, တဿ မေ ကာယော ဂရုကော အကမ္မညော, မာသာစိတံ မညေ , ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ ကုသီတဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော; အတ္ထိ ကပ္ပော နိပဇ္ဇိတုံ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ ကုသီတဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော [ဂိလာနဝုဋ္ဌိတော (သဒ္ဒနီတိ) အ. နိ. ၆.၁၆ နကုလပိတုသုတ္တဋီကာ ပဿိတဗ္ဗာ] ဟောတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ, တဿ မေ ကာယော ဒုဗ္ဗလော အကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ! သော နိပဇ္ဇတိ န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။

၃၃၅. ‘‘အဋ္ဌ **အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ, အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ! သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ, အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣဒံ ပဌမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိံ, ကမ္မံ ခေါ ပနာဟံ ကရောန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂော ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘မဂ္ဂော ခေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ။ ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ တတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂော ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိံ, မဂ္ဂံ ခေါ ပနာဟံ ဂစ္ဆန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိ ကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ, တဿ မေ ကာယော လဟုကော ကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟရိပူရိံ, တဿ မေ ကာယော ဗလဝါ ကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အာရမ္ဘဝတ္ထု ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော, ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ မေ အာဗာဓော ပဝဍ္ဎေယျ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာ

ရဘာမိ။ပေ။။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ, ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ ယံ မေ အာဗာဓော ပစ္စုဒါဝတ္တေယျ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာ ယာ”တိ! သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိ ကိရိယာယ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

၃၃၆. “အဋ္ဌ **အနဝတ္ထုနိ**။ အာသဇ္ဇ အနံ ဒေတိ, ဘယာ အနံ ဒေတိ, ‘အဒာသိ မေ’တိ အနံ ဒေတိ, ‘ဒဿတိ မေ’တိ အနံ ဒေတိ, ‘သာဟု အန’န္တိ အနံ ဒေတိ, ‘အဟံ ပစာမိ, ဣမေ န ပစန္တိ, နာရဟာမိ ပစန္တော အပစန္တာနံ အနံ န အဒာတု’န္တိ အနံ ဒေတိ, ‘ဣဒံ မေ အနံ ဒဒတော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတီ’တိ အနံ ဒေတိ။ စိတ္တာလင်္ကာရ-စိတ္တပရိက္ခာရတ္ထံ အနံ ဒေတိ။

၃၃၇. “အဋ္ဌ **အနုပပတ္တိယော** ။ ဣဓာဝုသော, ဧကစ္စော အနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ [ပစ္စာသိံသတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)]။ သော ပဿတိ ခတ္တိယမဟာသာလံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ သမင်္ဂိဘူတံ ပရိစာရယမာနံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ခတ္တိယမဟာသာလာနံ ဝါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာနံ ဝါ ဂဟပတိမဟာသာလာနံ ဝါ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ! သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ, တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ, တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ, တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဝုသော, သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော အနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ။ပေ။။ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ – ‘စာတုမဟာရာဇိကာ [စာတုမ္မဟာရာဇိကာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ”တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ! သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ, တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ, တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ, တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဝုသော, သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော အနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ။ပေ။။ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ – ‘တာဝတိံသာ ဒေဝါ။ပေ။။ ယာမာ ဒေဝါ။ပေ။။ တုသိတာ ဒေဝါ ။ပေ။။ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ။ပေ။။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ’တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ”န္တိ! သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ, တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ, တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ, တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ။ ဣဇ္ဈတာဝုသော, သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝိသုဒ္ဓတ္တာ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဣဓေကစ္စော အနံ ဒေတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ အန္နံ ပါနံ ဝတ္ထံ ယာနံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ သေယျာဝသထပဒီပေယျံ။ သော ယံ ဒေတိ တံ ပစ္စာသီသတိ။ တဿ သုတံ ဟောတိ – ‘ဗြဟ္မကာယိကာ ဒေဝါ ဒီဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ’တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟော ဝတာဟံ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇေယျ’န္တိ! သော တံ စိတ္တံ ဒဟတိ, တံ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌာတိ, တံ စိတ္တံ ဘာဝေတိ, တဿ တံ စိတ္တံ ဟီနေ ဝိမုတ္တံ ဥတ္တရိ အဘာဝိတံ တတြုပပတ္တိယာ သံဝတ္တတိ။ တဉ္စ ခေါ သီလဝတော ဝဒါမိ နော ဒုဿီလဿ; ဝီတရာဂဿ နော သရာဂဿ။ ဣဇ္ဈတာဝုသော, သီလဝတော စေတောပဏိဓိ ဝီတရာဂတ္တာ။

“အဋ္ဌ **ပရိသာ** – ခတ္တိယပရိသာ, ဗြာဟ္မဏပရိသာ, ဂဟပတိပရိသာ, သမဏပရိသာ, စာတုမဟာရာဇိကပရိသာ, တာဝတိံသပရိသာ, မာရပရိသာ, ဗြဟ္မပရိသာ ။

“အဋ္ဌ **လောကဓမ္မာ** – လာဘော စ, အလာဘော စ, ယသော စ, အယသော စ, နိန္ဒာ စ, ပသံသာ စ, သုခဉ္စ, ဒုက္ခဉ္စ။

၃၃၈. “အဋ္ဌ **အဘိဘာယတနာနိ**။ အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ – ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ, သေယျထာ တ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ [ဧဝမေဝံ (က.)] အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ [ကဏ္ဏိကာရပုပ္ဖံ (သျာ. ကံ.)] ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ, သေယျထာ တ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ, သေယျထာ တ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ, ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသဓိတာရကာ ဩဒာတာ ဩဒာတဝဏ္ဏာ ဩဒာတနိဒဿနာ ဩဒာတနိဘာသာ, သေယျထာ တ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒာတံ ဩဒာတဝဏ္ဏံ ဩဒာတနိဒဿနံ ဩဒာတနိဘာသံ။ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ ဩဒာတာနိ ဩဒာတဝဏ္ဏာနိ ဩဒာတနိဒဿနာနိ ဩဒာတနိဘာသာနိ , ‘တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ’တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။

၃၃၉. “အဋ္ဌ **ဝိမောက္ခာ**။ ရူပီ ရူပာနိ ပဿတိ။ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။

“အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ။ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။

“သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ။ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။

“သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။

“သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။

“သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။

“သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။

“သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။

“ဣမေ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အဋ္ဌ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။

နဝကံ

၃၄၀. “အတ္ထိ ခော, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန နဝ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ; တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ.။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ နဝ?

“နဝ **အာဃာတဝတ္ထူနိ**။ ‘အနတ္ထံ မေ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘အနတ္ထံ မေ စရတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘အနတ္ထံ မေ စရိဿတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ.။ အနတ္ထံ စရတီတိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ.။ အနတ္ထံ စရိဿတီတိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ.။ အတ္ထံ စရတီတိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ.။ အတ္ထံ စရိဿတီတိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။

“နဝ **အာဃာတပဋိဝိနယာ**။ ‘အနတ္ထံ မေ အစရိ [အစရီတိ (သျာ. က.) ဧဝံ “စရတိ စရိဿတိ” ပဒေသုပိ], တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ ; ‘အနတ္ထံ မေ စရတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘အနတ္ထံ မေ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရိ။ပေ.။ အနတ္ထံ စရတိ။ပေ.။ အနတ္ထံ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ။ပေ.။ အတ္ထံ စရတိ။ပေ.။ အတ္ထံ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ။

၃၄၁. “နဝ **သတ္တာဝါသာ**။ သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော , သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝ သုဘာကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ အသညိနော အပ္ပဋိသံဝေဒိနော, သေယျထာပိ ဒေဝ အသညသတ္တာ [အသညိသတ္တာ (သျာ. ကံ.)]။ အယံ ပဉ္စမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ။ အယံ အဋ္ဌမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော , သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ [သမတိက္ကမ္မ သန္တမေတံ ပဏီတမေတန္တိ (သျာ. ကံ.)] နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ။ အယံ နဝမော သတ္တာဝါသော။

၃၄၂. “နဝ **အက္ခဏာ အသမယာ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။** ဣဓာဝုသော , တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္ဗောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ပဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္ဗောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ဒုတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ…ပေ.… ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ တတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ…ပေ.… အသုရကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ…ပေ.… အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ပဉ္စမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ…ပေ.… ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ မိလက္ခေသု [မိလက္ခကေသု (သျာ. ကံ.) မိလက္ခူသု (က.)] အဝိညာတာရေသု, ယတ္ထ နတ္ထိ ဂတိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ။ အယံ ဆဋ္ဌော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

“ပုန စပရံ…ပေ.… မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရီတဒဿနော – ‘နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ [သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ. ပီ.)] ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော, နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ, နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပာတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြ

ရာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ'တိ။ အယံ သတ္တမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

''ပုန စပရံ။ပေ။ မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဇဠော ဧဠမူဂေါ, နပ္ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတာနမတ္ထမညာတုံ။ အယံ အဋ္ဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, တထာဂတော စ လောကေ န [ကတ္ထစိ နကာရော န ဒိဿတိ] ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ န ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္ဗောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ, သော စ ဟောတိ ပညဝါ အဇဠော အနေဠမူဂေါ, ပဋိဗလော သုဘာသိတ-ဒုဗ္ဘာသိတာနမတ္ထမညာတုံ။ အယံ နဝမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

၃၄၃. ''နဝ **အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ။ပေ။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ပေ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

၃၄၄. ''နဝ **အနုပုဗ္ဗနိရောဓာ**။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ကာမသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာ နိရုဒ္ဓါ ဟောတိ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ နိရုဒ္ဓါ ဟောန္တိ။

''ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန နဝ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။

ဒသကံ

၃၄၅. ''အတ္ထိ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒသ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ။ပေ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမေ ဒသ?

''ဒသ **နာထကရဏာ ဓမ္မာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ, အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော။ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထာ သဗျဉ္ဇနာ [သာတ္ထံ သဗျဉ္ဇနံ (သီ. သျာ. ပီ.)] ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ, တထာရူပဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ [ဓတာ (က. သီ. သျာ. ကံ.)] ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ သောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ခမော ပဒက္ခိဏဂ္ဂာဟီ အနုသာသနိံ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ။ပေ။ ပဒက္ခိဏဂ္ဂာဟီ အနုသာသနိံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ, တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပာယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော, အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုံ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ။ပေ။ အလံ သံဝိဓာတုံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒာဟာရော, အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပာမောဇ္ဇော [ဥဠာရပာမုဇ္ဇော (သီ. ပီ.), ဩဠာရပာမောဇ္ဇော (သျာ. ကံ.)] ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ။ပေ။ ဥဠာရပာမောဇ္ဇော [ဥဠာရပာမုဇ္ဇော (သီ. ပီ.), ဩဠာရပာမောဇ္ဇော (သျာ. ကံ.)] ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော , ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေဟိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ။ပေ။ ပရိက္ခာရေဟိ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝာ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ။ပေ။ အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ။ပေ။ သရိတာ အနုဿရိတာ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ, ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ။ပေ။ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

၃၄၆. ဒသ **ကသိဏာယတနာနိ**။ ပထဝီကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ, ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒ္ဝယံ အပ္ပမာဏံ။ အာပောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ပေ။ တေဇောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဝါယောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ နီလကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ပီတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ လောဟိတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဩဒာတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ အာကာသကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဝိညာဏကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ, ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒ္ဝယံ အပ္ပမာဏံ။

၃၄၇. ‘‘ဒသ **အကုသလကမ္မပထာ** – ပါဏာတိပါတော, အဒိန္နာဒါနံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော, မုသာဝါဒော, ပိသုဏာ ဝါစာ, ဖရုသာ ဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပေါ, အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒော, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။

‘‘ဒသ **ကုသလကမ္မပထာ** – ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ, မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ, အနဘိဇ္ဈာ, အဗျာပါဒော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၃၄၈. ‘‘ဒသ **အရိယဝါသာ**။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ, ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော, ဧကာရက္ခော, စတုရာပဿေနော, ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော, သမဝယသဋ္ဌေသနော, အနာဝိလသင်္ကပ္ပော, ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခာရော, သုဝိမုတ္တစိတ္တော, သုဝိမုတ္တပညော။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီနော ဟောတိ, ဗျာပာဒော ပဟီနော ဟောတိ, ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော , ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု စတုရာပဿေနော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သင်္ခာယေကံ ပဋိသေဝတိ, သင်္ခာယေကံ အဓိဝာသေတိ, သင်္ခာယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, သင်္ခာယေကံ ဝိနောဒေတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု စတုရာပဿေနော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ယာနိ တာနိ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပုထုပစ္စေကသစ္စာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ နုန္နာနိ ဟောန္တိ ပဏုန္နာနိ စတ္တာနိ ဝန္တာနိ မုတ္တာနိ ပဟီနာနိ ပဋိနိသ္သဋ္ဌာနိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော , ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေသနော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမေသနာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဘဝေသနာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေသနော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု အနာဝိလသင်္ကပ္ပော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ, ဗျာပာဒသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ, ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အနာဝိလသင်္ကပ္ပော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခာရော ဟောတိ ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခာရော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ, ဒောသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ, မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘ရာဂေါ မေ ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ဒောသော မေ ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ‘မောဟော မေ ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ။

“ဒသ **အသေက္ခာ ဓမ္မာ** – အသေက္ခာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အသေက္ခော သမ္မာသင်္ကပ္ပော, အသေက္ခာ သမ္မာဝါစာ, အသေက္ခော သမ္မာကမ္မန္တော, အသေက္ခော သမ္မာအာဇီဝေါ, အသေက္ခော သမ္မာဝါယာမော, အသေက္ခာ သမ္မာသတိ, အသေက္ခော သမ္မာသမာဓိ, အသေက္ခံ သမ္မာဉာဏံ, အသေက္ခာ သမ္မာဝိမုတ္တိ။

“ဣမေ ခေါ, အာဝုသော, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒသ ဓမ္မာ သမ္မဒက္ခာတာ။ တတ္ထ သဗ္ဗေဟေဝ သင်္ဂါယိတဗ္ဗံ န ဝိဝဒိတဗ္ဗံ, ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ, တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခာယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခာယ ဒေဝမနုဿာန”န္တိ။

၃၄၉. အထ ခေါ ဘဂဝါ ဥဋ္ဌဟိတွာ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ – ‘သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ, သာဓု ခေါ တွံ, သာရိပုတ္တ, ဘိက္ခူနံ သင်္ဂီတိပရိယာယံ အဘာသီ’တိ။ ဣဒမဝေါစ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော, သမနုညော သတ္ထာ အဟောသိ။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

သင်္ဂီတိသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဒသမံ။

၁၁. ဒသုတ္တရသုတ္တံ

၃၅၀. ဧဝံ မေ သုတံ – ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ စမ္ပာယံ ဝိဟရတိ ဂဂ္ဂရာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ မဟတာ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စမတ္တေဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ။ တတြ ခေါ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – ''အာဝုသော ဘိက္ခဝေ''တိ! ''အာဝုသော''တိ ခေါ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ပစ္စဿောသုံ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတဒဝေါစ –

''ဒသုတ္တရံ ပဝက္ခာမိ၊ ဓမ္မံ နိဗ္ဗာနပတ္တိယာ။
ဒုက္ခဿန္တကိရိယာယ၊ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပမောစနံ''။

ဧကော ဓမ္မော

၃၅၁. ''ဧကော, အာဝုသော, ဓမ္မော ဗဟုကာရော, ဧကော ဓမ္မော ဘာဝေတဗ္ဗော, ဧကော ဓမ္မော ပရိညေယျော, ဧကော ဓမ္မော ပဟာတဗ္ဗော, ဧကော ဓမ္မော ဟာနဘာဂိယော, ဧကော ဓမ္မော ဝိသေသဘာဂိယော, ဧကော ဓမ္မော ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော, ဧကော ဓမ္မော ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗော, ဧကော ဓမ္မော အဘိညေယျော, ဧကော ဓမ္မော သစ္ဆိကာတဗ္ဗော။

(က) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဗဟုကာရော?** အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဗဟုကာရော။

(ခ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဘာဝေတဗ္ဗော?** ကာယဂတာသတိ သာတသဟဂတာ။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဘာဝေတဗ္ဗော။

(ဂ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ပရိညေယျော?** ဖဿော သာသဝေါ ဥပါဒါနိယော။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ပရိညေယျော။

(ဃ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ပဟာတဗ္ဗော?** အသ္မိမာနော။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ပဟာတဗ္ဗော။

(င) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဟာနဘာဂိယော?** အယောနိသော မနသိကာရော။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဟာနဘာဂိယော။

(စ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဝိသေသဘာဂိယော?** ယောနိသော မနသိကာရော။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဝိသေသဘာဂိယော။

(ဆ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော?** အာနန္တရိကော စေတောသမာဓိ။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈော။

(ဇ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗော?** အကုပ္ပံ ဉာဏံ။ အယံ ဧကော ဓမ္မော ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗော။

(ဈ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **အဘိညေယျော?** သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ။ အယံ ဧကော ဓမ္မော အဘိညေယျော။

(ဉ) ''ကတမော ဧကော ဓမ္မော **သစ္ဆိကာတဗ္ဗော?** အကုပ္ပာ စေတောဝိမုတ္တိ။ အယံ ဧကော ဓမ္မော သစ္ဆိကာတဗ္ဗော။

''ဣတိ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

ဒွေ ဓမ္မာ

၃၅၂. "ဒွေ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ, ဒွေ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ, ဒွေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ, ဒွေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ , ဒွေ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ, ဒွေ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ, ဒွေ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ, ဒွေ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ, ဒွေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ, ဒွေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** သမထော စ ဝိပဿနာ စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** နာမဉ္စ ရူပဉ္စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** အဝိဇ္ဇာ စ ဘဝတဏှာ စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** ဒောဝစဿတာ စ ပါပမိတ္တတာ စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** သောဝစဿတာ စ ကလျာဏမိတ္တတာ စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** ယော စ ဟေတု ယော စ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယ, ယော စ ဟေတု ယော စ ပစ္စယော သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** ဒွေ ဉာဏာနိ – ခယေ ဉာဏံ, အနုပ္ပာဒေ ဉာဏံ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** ဒွေ ဓာတုယော – သင်္ခတာ စ ဓာတု အသင်္ခတာ စ ဓာတု။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ဉ) "ကတမေ ဒွေ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စ။ ဣမေ ဒွေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

"ဣတိ ဣမေ ဝီသတိ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

တယော ဓမ္မာ

၃၅၃. "တယော ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ, တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ပေ.။ တယော ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) "ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** သပ္ပုရိသသံသေဝေ, သဒ္ဓမ္မဿဝနံ, ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) "ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** တယော သမာဓီ – သဝိတက္ကော သဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကော ဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) "ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** တိဿော ဝေဒနာ – သုခါ ဝေဒနာ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ, အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) "ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** တိဿော တဏှာ – ကာမတဏှာ, ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** တီဏိ အကုသလမူလာနိ – လောဘော အကုသလမူလံ, ဒေါသော အကုသလမူလံ, မောဟော အကုသလမူလံ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** တီဏိ ကုသလမူလာနိ – အလောဘော ကုသလမူလံ, အဒေါသော ကုသလမူလံ, အမောဟော ကုသလမူလံ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** တိဿော နိဿရဏိယာ ဓာတုယော – ကာမာနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ နေက္ခမ္မံ, ရူပါနမေတံ နိဿရဏံ ယဒိဒံ အရူပံ, ယံ ခော ပန ကိဉ္စိ ဘူတံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ, နိရောဓော တဿ နိဿရဏံ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** တီဏိ ဉာဏာနိ – အတီတံသေ ဉာဏံ, အနာဂတံသေ ဉာဏံ, ပစ္စုပ္ပန္နံသေ ဉာဏံ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** တိဿော ဓာတုယော – ကာမဓာတု, ရူပဓာတု, အရူပဓာတု။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ည) ‘‘ကတမေ တယော ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** တိဿော ဝိဇ္ဇာ – ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ, သတ္တာနံ စုတူပပါတေ ဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ, အာသဝါနံ ခယေ ဉာဏံ ဝိဇ္ဇာ။ ဣမေ တယော ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

‘‘ဣတိ ဣမေ တိံသ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

စတ္တာရော ဓမ္မာ

၃၅၄. ‘‘စတ္တာရော ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ, စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ပေ.။ စတ္တာရော ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) ‘‘ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** စတ္တာရိ စက္ကာနိ – ပတိရူပဒေသဝါသော, သပ္ပုရိသူပနိဿယော [သပ္ပုရိသုပဿယော (သျာ. ကံ.)], အတ္တသမ္မာပဏိဓိ, ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ‘‘ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ‘‘ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** စတ္တာရော အာဟာရာ – ကဗဠီကာရော [ကဝဠီကာရော (သျာ. ကံ.)] အာဟာရော ဩဠာရိကော ဝါ သုခုမော ဝါ, ဖဿော ဒုတိယော, မနောသဉ္စေတနာ တတိယာ, ဝိညာဏံ စတုတ္ထံ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) ‘‘ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** စတ္တာရော ဩဃာ – ကာမောဃော, ဘဝေါဃော, ဒိဋ္ဌောဃော, အဝိဇ္ဇောဃော။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) ‘‘ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** စတ္တာရော ယောဂါ – ကာမယောဂေါ, ဘဝယောဂေါ, ဒိဋ္ဌိယောဂေါ, အဝိဇ္ဇာယောဂေါ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) “ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** စတ္တာရော ဝိသညောဂါ – ကာမယောဂဝိသံယောဂေါ, ဘဝယောဂဝိသံယောဂေါ, ဒိဋ္ဌိယောဂဝိသံယောဂေါ, အဝိဇ္ဇာယောဂဝိသံယောဂေါ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) “ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** စတ္တာရော သမာဓီ – ဟာနဘာဂိယော သမာဓိ, ဌိတိဘာဂိယော သမာဓိ, ဝိသေသဘာဂိယော သမာဓိ, နိဗ္ဗေဓဘာဂိယော သမာဓိ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) “ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** စတ္တာရိ ဉာဏာနိ – ဓမ္မေ ဉာဏံ, အန္ဝယေ ဉာဏံ, ပရိယေ ဉာဏံ, သမ္မုတိယာ ဉာဏံ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) “ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ – ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခသမုဒယံ [ဒုက္ခသမုဒယော (သျာ. ကံ.)] အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓံ [ဒုက္ခနိရောဓော (သျာ. ကံ.)] အရိယသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ည) “ကတမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ – သောတာပတ္တိဖလံ, သကဒါဂါမိဖလံ, အနာဂါမိဖလံ, အရဟတ္တဖလံ ။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

“ဣတိ ဣမေ စတ္တာရီသဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

ပဉ္စ ဓမ္မာ

၃၅၅. “ပဉ္စ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ ပဉ္စ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) “ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဒ္ဓော ဟောတိ, သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ – ‘ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ’တိ။ အပ္ပာဗာဓော ဟောတိ အပ္ပာတင်္ကော သမဝေပါကိနိယာ ဂဟဏိယာ သမန္နာဂတော နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယ မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယ။ အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ ယထာဘူတမတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ သတ္ထရိ ဝါ ဝိညူသု ဝါ သဗြဟ္မစာရီသု။ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) “ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** ပဉ္စင်္ဂိကော သမ္မာသမာဓိ – ပီတိဖရဏတာ, သုခဖရဏတာ, စေတောဖရဏတာ , အာလောကဖရဏတာ, ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တံ [ပစ္စဝေက္ခဏာနိမိတ္တံ (သျာ. ကံ.)] ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) “ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ [သေယျထိဒံ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.)] – ရူပုပါဒါနက္ခန္ဓော, ဝေဒနုပါဒါနက္ခန္ဓော, သညုပါဒါနက္ခန္ဓော, သင်္ခါရုပါဒါနက္ခန္ဓော ဝိညာဏုပါဒါနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) “ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** ပဉ္စ နီဝရဏာနိ – ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, ဗျာပါဒနီဝရဏံ, ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ, ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) “ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** ပဉ္စ စေတောခိလာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ။ ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာဓိမုစ္စတိ န သမ္ပသီဒတိ, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ

အနုယောကဿ သာတစ္စာယ ပဏာနာယ ။ အယံ ပဌမော စေတောခိလော။ ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ပေ။ သင်္ဃေ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ပေ။ သိက္ခာယ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ။ပေ။ သဗ္ရဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော, ယော သော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သဗ္ရဟ္မစာရီသု ကုပိတော ဟောတိ အနတ္တမနော အာဟတစိတ္တော ခိလဇာတော, တဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ ယဿ စိတ္တံ န နမတိ အာတပ္ပာယ အနုယောဂါယ သာတစ္စာယ ပဓာနာယ။ အယံ ပဥ္စမော စေတောခိလော။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) ''ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ – သဒ္ဓိန္ဒြိယံ, ဝီရိယိန္ဒြိယံ, သတိန္ဒြိယံ, သမာဓိန္ဒြိယံ, ပညိန္ဒြိယံ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) ''ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** ပဉ္စ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမေ မနသိကရောတော ကာမေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ နေက္ခမ္မံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော နေက္ခမ္မေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ကာမေဟိ။ ယေ စ ကာမပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ။ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏံ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဗျာပာဒံ မနသိကရောတော ဗျာပာဒေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အဗျာပာဒံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အဗျာပာဒေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဗျာပာဒေန။ ယေ စ ဗျာပာဒပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ။ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဗျာပာဒဿ နိဿရဏံ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဝိဟေသံ မနသိကရောတော ဝိဟေသာယ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အဝိဟေသံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အဝိဟေသာယ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ဝိဟေသာယ။ ယေ စ ဝိဟေသာပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ။ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ဝိဟေသာယ နိဿရဏံ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ရူပေ မနသိကရောတော ရူပေသု စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ အရူပံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော အရူပေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ ရူပေဟိ။ ယေ စ ရူပပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ။ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ ရူပာနံ နိဿရဏံ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော သက္ကာယံ မနသိကရောတော သက္ကာယေ စိတ္တံ န ပက္ခန္ဒတိ န ပသီဒတိ န သန္တိဋ္ဌတိ န ဝိမုစ္စတိ။ သက္ကာယနိရောဓံ ခော ပနဿ မနသိကရောတော သက္ကာယနိရောဓေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ သန္တိဋ္ဌတိ ဝိမုစ္စတိ။ တဿ တံ စိတ္တံ သုဂတံ သုဘာဝိတံ သုဝုဋ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ ဝိသံယုတ္တံ သက္ကာယေန။ ယေ စ သက္ကာယပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အာသဝါ ဝိဃာတာ ပရိဠာဟာ, မုတ္တော သော တေဟိ။ န သော တံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ။ ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယဿ နိဿရဏံ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) ''ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** ပဉ္စ ဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ – 'အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကော'တိ ပစ္စတ္တံယေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ 'အယံ သမာဓိ အရိယော နိရာမိသော'တိ ပစ္စတ္တညေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ 'အယံ သမာဓိ အကာပုရိသသေဝိတော'တိ ပစ္စတ္တံယေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ 'အယံ သမာဓိ သန္တော ပဏီတော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော ဧကောဒိဘာဝာဓိဂတော, န သသင်္ခာရနိဂ္ဂယှဝာရိတဂတော'တိ [န စ သသင်္ခာရနိဂ္ဂယှ ဝာရိတဝတောတိ (သီ. သျာ. ကံ. ပီ.), န သသင်္ခာရနိဂ္ဂယှဝာရိတဝတော (က.), န သသင်္ခာရနိဂ္ဂယှ

ဟတရိယာဓိဂတော (?)] ပစ္စတ္တံယေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ 'သော ခော ပနာဟံ ဣမံ သမာဓိံ သတောဝ သမာပဇ္ဇာမိ သတော ဝုဋ္ဌဟာမီ'တိ ပစ္စတ္တံယေဝ ဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) "ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနာနိ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ။ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ, တထာ တထာ သော [ဘိက္ခု (သျာ. က.)] တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဌမံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ, အပိ စ ခော ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ အပိ စ ခော, ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ တတိယံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ။ အပိ စ ခော, ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ။ ယထာ ယထာ , အာဝုသော , ဘိက္ခု ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ဝိမုတ္တာယတနံ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော န ဟေဝ ခော သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, အညတရော ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယော သဗ္ရဟ္မစာရီ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန ပရေသံ ဒေသေတိ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ ဝိတ္ထာရေန သဇ္ဈာယံ ကရောတိ, နာပိ ယထာသုတံ ယထာပရိယတ္တံ ဓမ္မံ စေတသာ အနုဝိတက္ကေတိ အနုဝိစာရေတိ မနသာနုပေက္ခတိ; အပိ စ ခွဝဿ အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ။ ယထာ ယထာ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော အညတရံ သမာဓိနိမိတ္တံ သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ သုမနသိကတံ သူပဓာရိတံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယ တထာ တထာ သော တသ္မိံ ဓမ္မေ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒီ စ ဟောတိ ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒီ စ။ တဿ အတ္ထပ္ပဋိသံဝေဒိနော ဓမ္မပ္ပဋိသံဝေဒိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ ဝိမုတ္တာယတနံ။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(၃) ‘‘ကတမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** ပဉ္စ ဓမ္မက္ခန္ဓာ – သီလက္ခန္ဓော , သမာဓိက္ခန္ဓော, ပညာက္ခန္ဓော, ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓော, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓော။ ဣမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

‘‘ဣတိ ဣမေ ပညာသ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

ဆ ဓမ္မာ

၃၅၆. ‘‘ဆ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ ဆ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** ဆ သာရဏီယာ ဓမ္မာ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ကာယကမ္မံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ သဗြဟ္မစာရီသု အာဝိ စေဝ ရဟော စ, အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ။ပေ.။ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော မေတ္တံ မနောကမ္မံ။ပေ.။ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ, တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ ဟောတိ သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီ, အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု, ယာနိ တာနိ သီလာနိ အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒါနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ ဘုဇိဿာနိ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ အပရာမဋ္ဌာနိ သမာဓိသံဝတ္တနိကာနိ, တထာရူပေသု သီလေသု သီလသာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော။ပေ.။ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာယံ ဒိဋ္ဌိ အရိယာ နိယျာနိကာ နိယျာတိ တက္ကရဿ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယာယ, တထာရူပါယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိ သာမညဂတော ဝိဟရတိ သဗြဟ္မစာရီဟိ အာဝိ စေဝ ရဟော စ, အယမ္ပိ ဓမ္မော သာရဏီယော ပိယကရဏော ဂရုကရဏော, သင်္ဂဟာယ အဝိဝါဒါယ သာမဂ္ဂိယာ ဧကီဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ – ဗုဒ္ဓါနုဿတိ, ဓမ္မာနုဿတိ, သင်္ဃာနုဿတိ, သီလာနုဿတိ, စာဂါနုဿတိ, ဒေဝတာနုဿတိ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ – စက္ခာယတနံ, သောတာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဇိဝှာယတနံ, ကာယာယတနံ, မနာယတနံ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** ဆ တဏှာကာယာ – ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** ဆ အဂါရဝါ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော။ ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ သိက္ခာယ။ အပ္ပမာဒေ။ ပဋိသန္ထာရေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ အပ္ပတိဿော။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) ‘‘ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** ဆ ဂါရဝါ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော ဓမ္မေ။ပေ.။ သင်္ဃေ။ သိက္ခာယ။ အပ္ပမာဒေ။ ပဋိသန္ထာရေ သဂါရဝေါ ဝိဟရတိ သပ္ပတိဿော။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) ''ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** ဆ နိဿရဏိယာ ဓာတုယော – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'မေတ္တာ ဟိ ခေါ မေ, စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ, အထ စ ပန မေ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ။ န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ အာဝုသော အနဝကာသော ယံ မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓာယ။ အထ စ ပနဿ ဗျာပါဒေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတီတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ဗျာပါဒဿ, ယဒိဒံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ပုန စပရံ အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ကရုဏာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓာ။ အထ စ ပန မေ ဝိဟေသာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော – 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော, 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ။ပေ.။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ဝိဟေသာယ, ယဒိဒံ ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ပုန စပရံ အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'မုဒိတာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ။ပေ.။ အထ စ ပန မေ အရတိ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော – 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ။ပေ.။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော အရတိယာ, ယဒိဒံ မုဒိတာစေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ပုန စပရံ အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'ဥပေက္ခာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ။ပေ.။ အထ စ ပန မေ ရာဂေါ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော – 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ။ပေ.။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ရာဂဿ ယဒိဒံ ဥပေက္ခာစေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ပုန စပရံ အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အနိမိတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ ဘာဝိတာ။ပေ.။ အထ စ ပန မေ နိမိတ္တာနုသာရိ ဝိညာဏံ ဟောတီ'တိ။ သော – 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ။ပေ.။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ ယဒိဒံ အနိမိတ္တာ စေတောဝိမုတ္တီ'တိ။

''ပုန စပရံ အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧဝံ ဝဒေယျ – 'အသ္မီတိ ခေါ မေ ဝိဂတံ, အယမဟမသ္မီတိ န သမနုပဿာမိ, အထ စ ပန မေ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ'တိ။ သော – 'မာ ဟေဝံ' တိဿ ဝစနီယော 'မာယသ္မာ ဧဝံ အဝစ, မာ ဘဂဝန္တံ အဗ္ဘာစိက္ခိ, န ဟိ သာဓု ဘဂဝတော အဗ္ဘက္ခာနံ, န ဟိ ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒေယျ။ အဋ္ဌာနမေတံ, အာဝုသော, အနဝကာသော ယံ အသ္မီတိ ဝိဂတေ အယမဟမသ္မီတိ အသမနုပဿတော။ အထ စ ပနဿ ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿတိ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ နိဿရဏံ ဟေတံ, အာဝုသော, ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လဿ, ယဒိဒံ အသ္မိမာနသမုဂ္ဃာတော'တိ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) ''ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** ဆ သတတဝိဟာရာ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) ''ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** ဆ အနုတ္တရိယာနိ – ဒဿနာနုတ္တရိယံ, သဝနာနုတ္တရိယံ, လာဘာနုတ္တရိယံ, သိက္ခာနုတ္တရိယံ, ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ, အနုဿတာနုတ္တရိယံ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ဉ) ''ကတမေ ဆ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** ဆ အဘိညာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓံ ပစ္စနုဘောတိ – ဧကောပိ ဟုတွာ ဗဟုဓာ ဟောတိ , ဗဟုဓာပိ ဟုတွာ ဧကော ဟောတိ။ အာဝိဘာဝံ တိရောဘာဝံ။ တိရောကုဋ္ဋံ တိရောပါကာရံ တိရောပဗ္ဗတံ အသဇ္ဇမာနော ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ အာကာသေ ။ ပထဝိယာပိ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောတိ သေယျထာပိ ဥဒကေ။ ဥဒကေပိ အဘိဇ္ဇမာနေ ဂစ္ဆတိ သေယျထာပိ ပထဝိယံ။ အာကာသေပိ ပလ္လင်္ကေန ကမ

တိ သေယျထာပိ ပဏ္ဍိ သကုဏော။ ဣမေပိ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ပာဏိနာ ပရာမသတိ ပရိမဇ္ဇတိ။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာပိ ကာယေန ဝသံ ဝတ္တေတိ။

''ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတိ ဒိဗ္ဗေ စ မာနုသေ စ, ယေ ဒူရေ သန္တိကေ စ။

''ပရသတ္တာနံ ပရပုဂ္ဂလာနံ စေတသာ စေတော ပရိစ္စ ပဇာနာတိ [ဇာနာတိ (သျာ. ကံ.)] , သရာဂံ တ စိတ္တံ သရာဂံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ ။ပေ.။ အဝိမုတ္တံ တ စိတ္တံ အဝိမုတ္တံ စိတ္တန္တိ ပဇာနာတိ။

''သော အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ ဧကမ္ပိ ဇာတိံ။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ။

''ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ ။ပေ.။

''အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ ဆ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

''ဣတိ ဣမေ သဋ္ဌိ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

သတ္တ ဓမ္မာ

၃၅၇. ''သတ္တ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ သတ္တ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) ''ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** သတ္တ အရိယဓနာနိ – သဒ္ဓါဓနံ, သီလဓနံ, ဟိရိဓနံ, ဩတ္တပ္ပဓနံ, သုတဓနံ, စာဂဓနံ, ပညာဓနံ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ''ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** သတ္တ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ – သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ, ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ''ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော – သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

''သန္တာဝုသော , သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

''သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

''သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

''သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ပေ.။ 'အနန္တော အာကာသော'တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ပဉ္စမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပကာ။ အယံ ဆဋ္ဌီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပကာ။ အယံ သတ္တမီ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** သတ္တာနုသယာ – ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော, မာနာနုသယော, ဘဝရာဂါနုသယော , အဝိဇ္ဇာနုသယော။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** သတ္တ အသဒ္ဓမ္မာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု အဿဒ္ဓော ဟောတိ, အဟိရိကော ဟောတိ, အနောတ္တပ္ပီ ဟောတိ, အပ္ပဿုတော ဟောတိ, ကုသီတော ဟောတိ, မုဋ္ဌဿတိ ဟောတိ, ဒုပ္ပညော ဟောတိ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** သတ္တ သဒ္ဓမ္မာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သဒ္ဓော ဟောတိ, ဟိရိမာ [ဟိရိကော (သျာ. ကံ.)] ဟောတိ, ဩတ္တပ္ပီ ဟောတိ, ဗဟုဿုတော ဟောတိ, အာရဒ္ဓဝီရိယော ဟောတိ, ဥပဋ္ဌိတဿတိ ဟောတိ, ပညဝါ ဟောတိ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** သတ္တ သပ္ပုရိသဓမ္မာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မညူ စ ဟောတိ အတ္ထညူ စ အတ္တညူ စ မတ္တညူ စ ကာလညူ စ ပရိသညူ စ ပုဂ္ဂလညူ စ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** သတ္တ သညာ – အနိစ္စသညာ, အနတ္တသညာ, အသုဘသညာ, အာဒီနဝသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ, နိရောဓသညာ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** သတ္တ နိဒ္ဒသဝတ္ထူနိ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သိက္ခာသမာဒာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ သိက္ခာသမာဒာနေ အဝိဂတပေမော။ ဓမ္မနိသန္တိယာ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဓမ္မနိသန္တိယာ အဝိဂတပေမော။ ဣစ္ဆာဝိနယေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဣစ္ဆာဝိနယေ အဝိဂတပေမော။ ပဋိသလ္လာနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ပဋိသလ္လာနေ အဝိဂတပေမော။ ဝီရိယာရမ္ဘေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဝီရိယာရမ္ဘေ အဝိဂတပေမော။ သတိနေပက္ကေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ သတိနေပက္ကေ အဝိဂတပေမော။ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတိ, အာယတိဉ္စ ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ အဝိဂတပေမော။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ဉ) “ကတမေ သတ္တ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** သတ္တ ခီဏာသဝဗလာနိ – ဣဓာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အနိစ္စတော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယံပာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အနိစ္စတော သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ, ဣဒမ္ပိ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ, ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ – ‘ခီဏာ မေ အာသဝါ’တိ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ယံပာဝုသော။ပေ.။ ‘ခီဏာ မေ အာသဝါ’တိ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဝိဝေကနိန္နံ စိတ္တံ ဟောတိ ဝိဝေကပေါဏံ ဝိဝေကပဗ္ဘာရံ ဝိဝေကဋ္ဌံ နေက္ခမ္မာဘိရတံ ဗျန္တီဘူတံ သဗ္ဗသော အာသဝဋ္ဌာနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ယံပာဝုသော။ပေ.။ ‘ခီဏာ မေ အာသဝါ’တိ။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ ။ ယံပာဝုသော။ပေ.။ ‘ခီဏာ မေ အာသဝါ’တိ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပဥ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာနိ။ ယံပာဝုသော။ပေ.။ 'ခီဏာ မေ အာသဝါ'တိ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဘာဝိတာ ဟောန္တိ သုဘာဝိတာ။ ယံပာဝုသော။ပေ.။ 'ခီဏာ မေ အာသဝါ'တိ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော။ ယံပာဝုသော, ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော ဟောတိ သုဘာဝိတော, ဣဒမ္ပိ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ဗလံ ဟောတိ, ယံ ဗလံ အာဂမ္မ ခီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အာသဝါနံ ခယံ ပဋိဇာနာတိ – 'ခီဏာ မေ အာသဝါ'တိ။ ဣမေ သတ္တ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

"ဣတိမေ သတ္တတိ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

ပဌမဘာဏဝါရော နိဋ္ဌိတော။

အဋ္ဌ ဓမ္မာ

၃၅၈. "အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ အဋ္ဌ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) "ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** အဋ္ဌ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတ္ထာရံ [သတ္ထာရံ ဝါ (သျာ. က.)] ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိံ, ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ။ အယံ ပဌမော ဟေတု ပဌမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ ။ ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

"တံ ခော ပန သတ္ထာရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ အညတရံ ဝါ ဂရုဋ္ဌာနိယံ သဗြဟ္မစာရိံ, ယတ္ထဿ တိဗ္ဗံ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ ဟောတိ ပေမဉ္စ ဂါရဝေါ စ။ တေ ကာလေန ကာလံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပရိပုစ္ဆတိ ပရိပဉှတိ – 'ဣဒံ, ဘန္တေ, ကထံ? ဣမဿ ကော အတ္ထော'တိ? တဿ တေ အာယသ္မန္တော အဝိဝဋဉ္စေဝ ဝိဝရန္တိ, အနုတ္တာနီကတဉ္စ ဥတ္တာနီ [အနုတ္တာနီကတဉ္စ ဥတ္တာနိံ (က.)] ကရောန္တိ, အနေကဝိဟိတေသု စ ကင်္ခာဋ္ဌာနိယေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခံ ပဋိဝိနောဒေန္တိ။ အယံ ဒုတိယော ဟေတု ဒုတိယော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ, ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

"တံ ခော ပန ဓမ္မံ သုတွာ ဒွယေန ဝူပကာသေန သမ္ပာဒေတိ – ကာယဝူပကာသေန စ စိတ္တဝူပကာသေန စ။ အယံ တတိယော ဟေတု တတိယော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ အယံ စတုတ္ထော ဟေတု စတုတ္ထော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

"ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ဟောတိ သုတဓရော သုတသန္နိစယော။ ယေ တေ ဓမ္မာ အာဒိကလျာဏာ မဇ္ဈေကလျာဏာ ပရိယောသာနကလျာဏာ သာတ္ထာ သဗျဉ္ဇနာ ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ အဘိဝဒန္တိ, တထာရူပါဿ ဓမ္မာ ဗဟုဿုတာ ဟောန္တိ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သု

ပ္ပဋိပ္ပဒါ။ အယံ ပဥ္စမော ဟေတု ပဥ္စမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ, ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒာယ, ထာမဝါ ဒဠှပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အယံ ဆဋ္ဌော ဟေတု ဆဋ္ဌော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော။ စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ အယံ သတ္တမော ဟေတု သတ္တမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု, ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿီ ဝိဟရတိ – 'ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော; ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော'တိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဟေတု အဋ္ဌမော ပစ္စယော အာဒိဗြဟ္မစရိယိကာယ ပညာယ အပ္ပဋိလဒ္ဓါယ ပဋိလာဘာယ, ပဋိလဒ္ဓါယ ဘိယျောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဘာဝနာယ ပါရိပူရိယာ သံဝတ္တတိ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ''ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ''ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ – လာဘော စ, အလာဘော စ, ယသော စ, အယသော စ, နိန္ဒာ စ, ပသံသာ စ, သုခဉ္စ, ဒုက္ခဉ္စ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) ''ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** အဋ္ဌ မိစ္ဆတ္တာ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော, မိစ္ဆာဝါစာ, မိစ္ဆာကမ္မန္တော, မိစ္ဆာအာဇီဝေါ, မိစ္ဆာဝါယာမော, မိစ္ဆာသတိ, မိစ္ဆာသမာဓိ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) ''ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** အဋ္ဌ ကုသီတဝတ္ထူနိ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ, တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ'တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ, န ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣဒံ ပဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိံ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တဿ ကာယော ကိလန္တော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ'တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ, န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပေ.။ ဣဒံ ဒုတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလမိဿတိ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ'တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ, န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပေ.။ ဣဒံ တတိယံ ကုသီတဝတ္ထု။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – 'အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိံ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တဿ ကာယော ကိလန္တော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ'တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ, န ဝီရိယံ အာရဘတိ။ပေ.။ ဣဒံ စတုတ္ထံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ, တဿ မေ ကာယော ကိလန္တော အကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ။ပေ.။ ဣဒံ ပဉ္စမံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ , တဿ မေ ကာယော ဂရုကော အကမ္မညော, မာသာစိတံ မညေ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော, တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဥပ္ပန္နော ခေါ မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော အတ္ထိ ကပ္ပော နိပဇ္ဇိတုံ, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဣဒံ သတ္တမံ ကုသီတဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဂိလာနာဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ဂိလာနာဝုဋ္ဌိတော အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တဿ မေ ကာယော ဒုဗ္ဗလော အကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ နိပဇ္ဇာမီ’တိ။ သော နိပဇ္ဇတိ။ပေ.။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ ကုသီတဝတ္ထု။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) “ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** အဋ္ဌ အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ။ ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ ဟောတိ, တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ကမ္မံ ခေါ မေ ကာတဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ, ကမ္မံ ခေါ ပန မေ ကရောန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဣဒံ ပဌမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမ္မံ အကာသိံ, ကမ္မံ ခေါ ပနာဟံ ကရောန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ ဣဒံ ဒုတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂန္တဗ္ဗော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘မဂ္ဂေါ ခေါ မေ ဂန္တဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, မဂ္ဂံ ခေါ ပန မေ ဂစ္ဆန္တေန န သုကရံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ ဣဒံ တတိယံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနာ မဂ္ဂေါ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ မဂ္ဂံ အဂမာသိံ, မဂ္ဂံ ခေါ ပနာဟံ ဂစ္ဆန္တော နာသက္ခိံ ဗုဒ္ဓာနံ သာသနံ မနသိကာတုံ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော န လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော နာလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ , တဿ မေ ကာယော လဟုကော ကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

“ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော လဘတိ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခေါ ကမံ တ နိဂမံ တ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အလတ္ထံ လူခဿ တ ပဏီတဿ တ ဘောဇနဿ ယာဝဒတ္ထံ ဟာရိပူရိံ။ တဿ မေ ကာယော ဗလတ ကမ္မညော, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဥပ္ပန္နော ခော မေ အယံ အပ္ပမတ္တကော အာဗာဓော ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ မေ အာဗာဓော ပဝဍ္ဎေယျ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ။ပေ.။ က္ကဒံ သတ္တမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော ဟောတိ အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ‘အဟံ ခော ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော အစိရဝုဋ္ဌိတော ဂေလညာ, ဌာနံ ခော ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ မေ အာဗာဓော ပစ္စုဒာဝတ္တေယျ, ဟန္ဒာဟံ ဝီရိယံ အာရဘာမိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ’တိ။ သော ဝီရိယံ အာရဘတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ က္ကဒံ အဋ္ဌမံ အာရမ္ဘဝတ္ထု။ က္ကမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) ‘‘ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** အဋ္ဌ အက္ခဏာ အသမယာ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ က္ကဓာဝုသော, တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္ဗောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ပဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော သမ္ဗောဓဂါမီ သုဂတပ္ပဝေဒိတော, အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော တိရစ္ဆာနယောနိံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ ဒုတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ တတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ စတုတ္ထော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ မိလက္ခေသု အဝိညာတာရေသု, ယတ္ထ နတ္ထိ ဂတိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ။ အယံ ပဉ္စမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ, သော စ ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရီတဒဿနော – ‘နတ္ထိ ဒိန္နံ, နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, နတ္ထိ ဟုတံ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, နတ္ထိ အယံ လောကော, နတ္ထိ ပရော လောကော, နတ္ထိ မာတာ, နတ္ထိ ပိတာ, နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ က္ကမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီ’တိ။ အယံ ဆဋ္ဌော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ , သော စ ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဇဠော ဧဠမူဂေါ, နပ္ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတာနမတ္ထမညာတုံ။ အယံ သတ္တမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

‘‘ပုန စပရံ။ပေ.။ အယဉ္စ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ, သော စ ဟောတိ ပညဝါ အဇဠော အနေဠမူဂေါ, ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတာနမတ္ထမညာတုံ။ အယံ အဋ္ဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ က္ကမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) ‘‘ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** အဋ္ဌ မဟာပုရိသဝိတက္ကာ – အပ္ပိစ္ဆဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော မဟိစ္ဆဿ။ သန္တုဋ္ဌဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော အသန္တုဋ္ဌဿ။ ပဝိဝိတ္တဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော သင်္ဂဏိကာရာမဿ။ အာရဒ္ဓဝီရိယဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော ကုသီတဿ။ ဥပဋ္ဌိတသတိဿာယံ ဓမ္မော

မော, နာယံ ဓမ္မော မုဋ္ဌဿတိဿ။ သမာဟိတဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော အသမာဟိတဿ ။ ပညဝတော [ပညာဝတော (သီ. ပီ.)] အယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော ဒုပ္ပညဿ။ နိပ္ပပဉ္စဿာယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော ပပဉ္စာရာမဿာတိ [နိပ္ပပဉ္စာရာမဿ အယံ ဓမ္မော နိပ္ပပဉ္စရတိနော, နာယံ ဓမ္မော ပပဉ္စာရာမဿ ပပဉ္စရတိနောတိ (သီ. သျာ. ပီ.) အင်္ဂုတ္တရေပိ တထေဝ ဒိဿတိ။ အဋ္ဌကထာဋီကာ ပန ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) ''ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** အဋ္ဌ အဘိဘာယတနာနိ – အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ , 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ – ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဌမံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ ရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ – ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဒုတိယံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပရိတ္တာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ တတိယံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ အပ္ပမာဏာနိ သုဝဏ္ဏဒုဗ္ဗဏ္ဏာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဥမာပုပ္ဖံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ နီလံ နီလဝဏ္ဏံ နီလနိဒဿနံ နီလနိဘာသံ, ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ နီလာနိ နီလဝဏ္ဏာနိ နီလနိဒဿနာနိ နီလနိဘာသာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ပဉ္စမံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ကဏိကာရပုပ္ဖံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ။ သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ပီတံ ပီတဝဏ္ဏံ ပီတနိဒဿနံ ပီတနိဘာသံ , ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ပီတာနိ ပီတဝဏ္ဏာနိ ပီတနိဒဿနာနိ ပီတနိဘာသာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ ဆဋ္ဌံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဗန္ဓုဇီဝကပုပ္ဖံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ, သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ လောဟိတကံ လောဟိတကဝဏ္ဏံ လောဟိတကနိဒဿနံ လောဟိတကနိဘာသံ, ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ လောဟိတကာနိ လောဟိတကဝဏ္ဏာနိ လောဟိတကနိဒဿနာနိ လောဟိတကနိဘာသာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ သတ္တမံ အဘိဘာယတနံ။

''အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ။ သေယျထာပိ နာမ ဩသဓိတာရကာ ဩဒါတာ ဩဒါတဝဏ္ဏာ ဩဒါတနိဒဿနာ ဩဒါတနိဘာသာ, သေယျထာ ဝါ ပန တံ ဝတ္ထံ ဗာရာဏသေယျကံ ဥဘတောဘာဂဝိမဋ္ဌံ ဩဒါတံ ဩဒါတဝဏ္ဏံ ဩဒါတနိဒဿနံ ဩဒါတနိဘာသံ, ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဧကော ဗဟိဒ္ဓာ ရူပါနိ ပဿတိ ဩဒါတာနိ ဩဒါတဝဏ္ဏာနိ ဩဒါတနိဒဿနာနိ ဩဒါတနိဘာသာနိ, 'တာနိ အဘိဘုယျ ဇာနာမိ ပဿာမီ'တိ ဧဝံသညီ ဟောတိ။ ဣဒံ အဋ္ဌမံ အဘိဘာယတနံ။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ဥ) ‘‘ကတမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ – ရူပီ ရူပာနိ ပဿတိ။ အယံ ပဌမော ဝိမောက္ခော။

‘‘အဇ္ဈတ္တံ အရူပသညီ ဗဟိဒ္ဓာ ရူပာနိ ပဿတိ။ အယံ ဒုတိယော ဝိမောက္ခော။

‘‘သုဘန္တေဝ အဓိမုတ္တော ဟောတိ။ အယံ တတိယော ဝိမောက္ခော။

‘‘သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ စတုတ္ထော ဝိမောက္ခော။

‘‘သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ပဉ္စမော ဝိမောက္ခော။

‘‘သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ ဆဋ္ဌော ဝိမောက္ခော။

‘‘သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ သတ္တမော ဝိမောက္ခော။

‘‘သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ အယံ အဋ္ဌမော ဝိမောက္ခော။ ဣမေ အဋ္ဌ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

‘‘ဣတိ ဣမေ အသီတိ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

နဝ ဓမ္မာ

၃၅၉. ‘‘နဝ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ နဝ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) ‘‘ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** နဝ ယောနိသောမနသိကာရမူလကာ ဓမ္မာ, ယောနိသောမနသိကရောတော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ, သမာဟိတေ စိတ္တေ ယထာဘူတံ ဇာနာတိ ပဿတိ, ယထာဘူတံ ဇာနံ ပဿံ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, နိဗ္ဗိန္ဒံ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ‘‘ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** နဝ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ – သီလဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန – ဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ပဋိပဒာဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ပညာဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ, ဝိမုတ္တိဝိသုဒ္ဓိ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂံ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ‘‘ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** နဝ သတ္တာဝါသာ – သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ မနုဿာ ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ။ အယံ ပဌမော သတ္တာဝါသော။

‘‘သန္တာဝုသော, သတ္တာ နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မကာယိကာ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ အယံ ဒုတိယော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ   နာနတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ အာဘဿရာ။ အယံ တတိယော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ ဧကတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ သုဘကိဏှာ။ အယံ စတုတ္ထော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ အသညိနော အပ္ပဋိသံဝေဒိနော, သေယျထာပိ ဒေဝါ အသညသတ္တာ။ အယံ ပဉ္စမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ ပဋိဃသညာနံ အတ္ထင်္ဂမာ နာနတ္တသညာနံ အမနသိကာရာ ‘အနန္တော အာကာသော’တိ အာကာသာနဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ ဆဋ္ဌော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘အနန္တံ ဝိညာဏ’န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနူပဂါ။ အယံ သတ္တမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ ‘နတ္ထိ ကိဉ္စီ’တိ အာကိဉ္စညာယတနူပဂါ။ အယံ အဋ္ဌမော သတ္တာဝါသော။

“သန္တာဝုသော, သတ္တာ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါ။ အယံ နဝမော သတ္တာဝါသော။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) “ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** နဝ တဏှာမူလကာ ဓမ္မာ – တဏှံ ပဋိစ္စ ပရိယေသနာ, ပရိယေသနံ ပဋိစ္စ လာဘော, လာဘံ ပဋိစ္စ ဝိနိစ္ဆယော, ဝိနိစ္ဆယံ ပဋိစ္စ ဆန္ဒရာဂေါ, ဆန္ဒရာဂံ ပဋိစ္စ အဇ္ဈောသာနံ, အဇ္ဈောသာနံ ပဋိစ္စ ပရိဂ္ဂဟော, ပရိဂ္ဂဟံ ပဋိစ္စ မစ္ဆရိယံ, မစ္ဆရိယံ ပဋိစ္စ အာရက္ခော, အာရက္ခာဓိကရဏံ [အာရက္ခာဓိကရဏံ ပဋိစ္စ (သျာ. ပီ. က.)] ဒဏ္ဍာဒါနသတ္ထာဒါနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒတုဝံတုဝံပေသုညမုသာဝါဒါ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) “ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** နဝ အာဃာတဝတ္ထူနိ – ‘အနတ္ထံ မေ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ, ‘အနတ္ထံ မေ စရတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ, ‘အနတ္ထံ မေ စရိဿတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ။ ‘အနတ္ထံ စရတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ။ ‘အနတ္ထံ စရိဿတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ; ‘အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ။ ‘အတ္ထံ စရတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ပေ။ ‘အတ္ထံ စရိဿတီ’တိ အာဃာတံ ဗန္ဓတိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) “ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** နဝ အာဃာတပဋိဝိနယာ – ‘အနတ္ထံ မေ အစရိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘အနတ္ထံ မေ စရတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘အနတ္ထံ မေ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရိ။ပေ။ အနတ္ထံ စရတိ။ပေ။ အနတ္ထံ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ; ‘အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ။ပေ။ အတ္ထံ စရတိ။ပေ။ အတ္ထံ စရိဿတိ, တံ ကုတေတ္ထ လဗ္ဘာ’တိ အာဃာတံ ပဋိဝိနေတိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) “ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** နဝ နာနတ္တာ – ဓာတုနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဖဿနာနတ္တံ, ဖဿနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒနာနာနတ္တံ, ဝေဒနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သညာနာနတ္တံ, သညာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ, သင်္ကပ္ပနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဆန္ဒနာနတ္တံ, ဆန္ဒနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိဠာဟနာနတ္တံ, ပရိဠာဟနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပရိယေသနာနာနတ္တံ, ပရိယေသနာနာနတ္တံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လာဘနာနတ္တံ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) ''ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** နဝ သညာ – အသုဘသညာ, မရဏသညာ, အာဟာရေပဋိကူလသညာ , သဗ္ဗလောကေအနဘိရတိသညာ [အနဘိရတသညာ (သ္ယာ. က.)] , အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) ''ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** နဝ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ။ပေ.။ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂာ ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ရူပသညာနံ သမတိက္ကမာ။ပေ.။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'အနန္တံ ဝိညာဏ'န္တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမတိက္ကမ္မ 'နတ္ထိ ကိဉ္စီ'တိ အာကိဉ္စညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော အာကိဉ္စညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ နေဝသညာနာသညာယတနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သဗ္ဗသော နေဝသညာနာသညာယတနံ သမတိက္ကမ္မ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(ဉ) ''ကတမေ နဝ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** နဝ အနုပုဗ္ဗနိရောဓာ – ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ကာမသညာ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ နိရုဒ္ဓာ ဟောန္တိ, တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ နိရုဒ္ဓာ ဟောန္တိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာ နိရုဒ္ဓာ ဟောတိ, သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ သညာ စ ဝေဒနာ စ နိရုဒ္ဓာ ဟောန္တိ။ ဣမေ နဝ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

''ဣတိ ဣမေ နဝုတိ ဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ။

ဒသ ဓမ္မာ

၃၆၀. ''ဒသ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။ပေ.။ ဒသ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

(က) ''ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဗဟုကာရာ?** ဒသ နာထကရဏာဓမ္မာ – ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပာတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ။ပေ.။ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ, ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု ဗဟုဿုတော။ပေ.။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ကလျာဏမိတ္တော ဟောတိ ကလျာဏသဟာယော ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ ကလျာဏသမ္ပဝင်္ကော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝစော ဟောတိ သောဝစဿကရဏေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော, ခမော ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ အနုသာသနိံ။ ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ အနုသာသနိံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

''ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ယာနိ တာနိ သဗြဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိံကရဏီယာနိ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပါယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော, အလံ ကာတုံ, အလံ သံဝိဓာတုံ။ ယံပါဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ အလံ သံဝိဓာတုံ။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဓမ္မကာမော ဟောတိ ပိယသမုဒာဟာရော အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ ဥဠာရပါမောဇ္ဇော။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေဟိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု ။ပေ.။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ။ပေ.။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ, ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော, စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။

‘‘ပုန စပရံ, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော, အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ ယံပာဝုသော, ဘိက္ခု။ပေ.။ အယမ္ပိ ဓမ္မော နာထကရဏော။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဗဟုကာရာ။

(ခ) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဘာဝေတဗ္ဗာ?** ဒသ ကသိဏာယတနာနိ – ပထဝီကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒ္ဝယံ အပ္ပမာဏံ။ အာပောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ပေ.။ တေဇောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဝါယောကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ နီလကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ပီတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ လောဟိတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဩဒါတကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ အာကာသကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ။ ဝိညာဏကသိဏမေကော သဉ္ဇာနာတိ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အဒ္ဝယံ အပ္ပမာဏံ ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။

(ဂ) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ပရိညေယျာ?** ဒသာယတနာနိ – စက္ခာယတနံ, ရူပာယတနံ, သောတာယတနံ, သဒ္ဒာယတနံ, ဃာနာယတနံ, ဂန္ဓာယတနံ, ဇိဝှာယတနံ, ရသာယတနံ, ကာယာယတနံ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ။

(ဃ) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ပဟာတဗ္ဗာ?** ဒသ မိစ္ဆတ္တာ – မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော, မိစ္ဆာဝါစာ, မိစ္ဆာကမ္မန္တော, မိစ္ဆာအာဇီဝေါ, မိစ္ဆာဝါယာမော, မိစ္ဆာသတိ, မိစ္ဆာသမာဓိ, မိစ္ဆာဉာဏံ, မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ။

(င) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဟာနဘာဂိယာ?** ဒသ အကုသလကမ္မပထာ – ပါဏာတိပါတော, အဒိန္နာဒါနံ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော, မုသာဝါဒော, ပိသုဏာ ဝါစာ, ဖရုသာ ဝါစာ, သမ္ဖပ္ပလာပေါ, အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒော, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဟာနဘာဂိယာ။

(စ) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဝိသေသဘာဂိယာ?** ဒသ ကုသလကမ္မပထာ – ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ, အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ, မုသာဝါဒာ ဝေရမဏီ, ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ, သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ, အနဘိဇ္ဈာ, အဗျာပါဒော, သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဝိသေသဘာဂိယာ။

(ဆ) ‘‘ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ?** ဒသ အရိယဝါသာ – ဣဓာဝုသော , ဘိက္ခု ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ, ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော, ဧကာရက္ခော, စတုရာပဿေနော, ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော, သမဝယသဋ္ဌေသနော, အနာဝိလသင်္ကပ္ပော, ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော, သုဝိမုတ္တစိတ္တော, သုဝိမုတ္တပညော။

‘‘ကထဉ္စာဝုသော , ဘိက္ခု **ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော** ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီနော ဟောတိ, ဗျာပါဒော ပဟီနော ဟောတိ, ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီနာ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ဆင္ဒ္ဝာသမန္နာဂတော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝ္ဟာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သတာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ဧကာရက္ခော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု စတုရာပဿေနော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သင်္ခာယေကံ ပဋိသေဝတိ, သင်္ခာယေကံ အဓိဝါသေတိ, သင်္ခာယေကံ ပရိဝဇ္ဇေတိ, သင်္ခာယေကံ ဝိနောဒေတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု စတုရာပဿေနော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ယာနိ တာနိ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပုထုပစ္စေကသစ္စာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ နုန္နာနိ ဟောန္တိ ပဏုန္နာနိ စတ္တာနိ ဝန္တာနိ မုတ္တာနိ ပဟီနာနိ ပဋိနိသဋ္ဌာနိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဏုန္နပစ္စေကသစ္စော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေသနော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမေသနာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဘဝေသနာ ပဟီနာ ဟောတိ, ဗြဟ္မစရိယေသနာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သမဝယသဋ္ဌေသနော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု **အနာဝိလသင်္ကပ္ပော** ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ကာမသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ, ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ, ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပော ပဟီနော ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု အနာဝိလသင်္ကပ္ပော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခုနော ရာဂါ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ, ဒေါသာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ, မောဟာ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တစိတ္တော ဟောတိ။

“ကထဉ္စာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော, ဘိက္ခု ‘ရာဂေါ မေ ပဟီနော ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ‘ဒေါသော မေ ပဟီနော။ပေ။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ‘မောဟော မေ ပဟီနော ။ပေ။ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော’တိ ပဇာနာတိ။ ဧဝံ ခော, အာဝုသော, ဘိက္ခု သုဝိမုတ္တပညော ဟောတိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈာ။

(ဇ) “ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ?** ဒသ သညာ – အသုဘသညာ, မရဏသညာ, အာဟာရေပဋိကူလသညာ, သဗ္ဗလောကေအနဘိရတိသညာ, အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာ, နိရောဓသညာ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။

(ဈ) “ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **အဘိညေယျာ?** ဒသ နိဇ္ဇရဝတ္ထူနိ – သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတိ။ ယေ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္စယာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ, တေ စဿ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောန္တိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပဿ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော။ပေ။ သမ္မာဝါစဿ မိစ္ဆာဝါစာ။ သမ္မာကမ္မန္တဿ မိစ္ဆာကမ္မန္တော။ သမ္မာအာဇီဝဿ မိစ္ဆာအာဇီဝေါ။ သမ္မာဝါယာမဿ မိစ္ဆာဝါယာမော။ သမ္မာသတိဿ မိစ္ဆာသတိ။ သမ္မာသမာဓိဿ မိစ္ဆာသမာဓိ။

သမ္မာဉာဏဿ မိစ္ဆာဉာဏံ နိဇ္ဇိဏ္ဏံ ဟောတိ။ သမ္မာဝိမုတ္တိဿ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတိ။ ယေ စ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ ပစ္စယာ အနေကေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တိ, တေ စဿ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောန္တိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ။

(၃) "ကတမေ ဒသ ဓမ္မာ **သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ?** ဒသ အသေက္ခာ ဓမ္မာ – အသေက္ခာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, အသေက္ခော သမ္မာသင်္ကပ္ပော, အသေက္ခာ သမ္မာဝါစာ, အသေက္ခော သမ္မာကမ္မန္တော, အသေက္ခော သမ္မာအာဇီဝေါ, အသေက္ခော သမ္မာဝါယာမော, အသေက္ခာ သမ္မာသတိ, အသေက္ခော သမ္မာသမာဓိ, အသေက္ခံ သမ္မာဉာဏံ, အသေက္ခာ သမ္မာဝိမုတ္တိ။ ဣမေ ဒသ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ။

"ဣတိ ဣမေ သတဓမ္မာ ဘူတာ တစ္ဆာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ သမ္မာ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ"တိ။ ဣဒမဝေါစာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။ အတ္တမနာ တေ ဘိက္ခူ အာယသ္မတော သာရိပုတ္တဿ ဘာသိတံ အဘိနန္ဒုန္တိ။

ဒသုတ္တရသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ ဧကာဒသမံ။

ပာထိကဝဂ္ဂေါ [ပာဋိကဝဂ္ဂေါ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] နိဋ္ဌိတော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ပါထိကော စ [ပါဋိကဉ္စ (ဿျာ. ကံ.)] ဥဒုမ္ဗရံ [ပါဋိကောဒုမ္ဗရီစေဝ (သီ. ပီ.)] ၊ စက္ကဝတ္တိ အဂ္ဂညကံ။
သမ္ပသာဒနပာသာဒံ [သမ္ပသာဒဉ္စ ပာသာဒံ (သီ. ဿျာ. ကံ. ပီ.)] ၊ မဟာပုရိသလက္ခဏံ။

သိင်္ဂါလာဋာနာဋိယကံ ၊ သင်္ဂီတိ စ ဒသုတ္တရံ။
ဧကာဒသဟိ သုတ္တေဟိ၊ ပာထိကဝဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ။

ပာထိကဝဂ္ဂပါဠိ နိဋ္ဌိတာ။

တီဟိ ဝဂ္ဂေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော သကလော

ဒီဃနိကာယော သမတ္တော။